

Vedlegg til rapport om produksjonsregioner for kumelkkvoter

LANDBRUKSDIREKTORATETS RAPPORT NR. 13 / 2015

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
1 Vedlegg 1: Fylkesoversikt	2
1.1 Østfold.....	2
1.2 Akershus og Oslo	6
1.3 Hedmark.....	11
1.4 Oppland.....	15
1.5 Buskerud	20
1.6 Vestfold.....	24
1.7 Telemark	27
1.8 Aust-Agder	31
1.9 Vest-Agder	35
1.10 Rogaland.....	39
1.11 Hordaland	44
1.12 Sogn og Fjordane.....	49
1.13 Møre og Romsdal	54
1.14 Sør-Trøndelag.....	59
1.15 Nord-Trøndelag.....	64
1.16 Nordland.....	69
1.17 Troms.....	75
1.18 Finnmark	79
Vedlegg 2: Melkeproduksjonsforetak i alle fylker i 2003 og 2014	82
Vedlegg 3: Forskrift om kvoteordningen for melk.....	118
Vedlegg 4: NILF-notat: Enhetskostnader i norsk melkeproduksjon	123
Vedlegg 5: NILF-notat: Melkens betydning	144
Vedlegg 6: NILF-notat: Verdiskaping.....	156

1 Vedlegg 1: Fylkesoversikt

Vedlegg 1 inneholder en fylkesvis oversikt over utviklingen i antall melkeproduksjonsforetak, disponible kvoter, fordeling av disponibel kvote etter BA-regioner, arealutvikling, kvotestørrelsen til selger av kvote samt oversikt over hvor man leier og selger kvoten til.

1.1 Østfold

Østfold består av 18 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i alle kommuner, bortsett fra Moss og Rømskog. I 2014 har Østfold 2,3 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 255 066 liter.

1.1.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 1 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Østfold i 2003 og 2014

BA-Sone	region	Kommune	Antall foretak		Diff.	Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014			2003	2014	Diff	2003	2014
B	3	HALDEN	26	15	-11	10 %	3 940 885	4 431 945	491 060	11,8 %	11,7 %
B	2	SARPSBORG	44	29	-15	20 %	5 484 552	6 685 374	1 200 822	16,5 %	17,7 %
B	2	FREDRIKSTAD	19	8	-11	5 %	2 439 993	2 522 676	82 683	7,3 %	6,7 %
B	2	HVALER	5	1	-4	1 %	338 729	83 968	-254 761	1,0 %	0,2 %
B	3	AREMARK	4	2	-2	1 %	375 092	576 260	201 168	1,1 %	1,5 %
B	3	MARKER	16	8	-8	5 %	1 440 238	2 334 224	893 986	4,3 %	6,2 %
B	3	TRØGSTAD	30	17	-13	11 %	4 778 231	4 638 172	-140 059	14,3 %	12,3 %
B	1	SPYDEBERG	14	7	-7	5 %	1 524 114	1 549 313	25 199	4,6 %	4,1 %
B	3	ASKIM	4	1	-3	1 %	368 296	80 142	-288 154	1,1 %	0,2 %
B	3	EIDSBERG	29	12	-17	8 %	2 976 284	3 049 824	73 540	8,9 %	8,1 %
B	3	SKIPTVET	12	10	-2	7 %	1 423 560	1 963 106	539 546	4,3 %	5,2 %
B	2	RAKKESTAD	43	22	-21	15 %	5 621 376	6 137 240	515 864	16,9 %	16,3 %
B	2	RÅDE	4	4	0	3 %	627 744	791 363	163 619	1,9 %	2,1 %
B	2	RYGGE	2	1	-1	1 %	547 417	526 341	-21 076	1,6 %	1,4 %
B	2	VÅLER	10	8	-2	5 %	1 105 788	1 746 864	641 076	3,3 %	4,6 %
B	1	HOBØL	4	3	-1	2 %	320 639	632 887	312 248	1,0 %	1,7 %
Sum			266	148	-118	100 %	33 312 938	37 749 699	4 436 761	100 %	100 %

Tabell 2 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
B	2	SARPSBORG	1 200 822
B	3	MARKER	893 986
B	2	VÅLER	641 076
B	3	SKIPTVET	539 546
B	2	RAKKESTAD	515 864
B	3	HALDEN	491 060
B	1	HOBØL	312 248
B	3	AREMARK	201 168
B	2	RÅDE	163 619
B	2	FREDRIKSTAD	82 683
B	3	EIDSBERG	73 540
B	1	SPYDEBERG	25 199
B	2	RYGGE	-21 076
B	3	TRØGSTAD	-140 059
B	2	HVALER	-254 761
B	3	ASKIM	-288 154

Tabell 3 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
B	1	HOBØL	97,4 %	92,9 %
B	3	MARKER	62,1 %	31,2 %
B	2	VÅLER	58,0 %	53,4 %
B	3	AREMARK	53,6 %	51,6 %
B	3	SKIPTVET	37,9 %	22,5 %
B	2	RÅDE	26,1 %	22,4 %
B	2	SARPSBORG	21,9 %	17,3 %
B	3	HALDEN	12,5 %	9,6 %
B	2	RAKKESTAD	9,2 %	4,6 %
B	2	FREDRIKSTAD	3,4 %	2,8 %
B	3	EIDSBERG	2,5 %	4,5 %
B	1	SPYDEBERG	1,7 %	3,9 %
B	3	TRØGSTAD	-2,9 %	-5,2 %
B	2	RYGGE	-3,9 %	-6,7 %
B	2	HVALER	-75,2 %	-75,9 %
B	3	ASKIM	-78,2 %	-78,9 %

1.1.2 BA-regioner

Tabell 4 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%-endring
1	1 844 753	2 182 200	337 447	18 %
2	16 165 599	18 493 826	2 328 227	14 %
3	15 302 586	17 073 673	1 771 087	12 %
4	0	0		
5	0	0		

1.1.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 5 Utvikling i arealbruk i Østfold 2003–2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

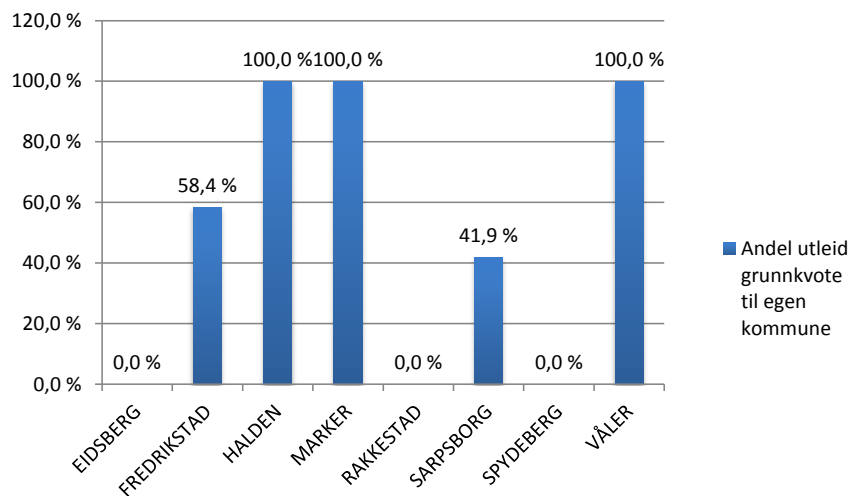
Østfold	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
HALDEN	9 418	12 934	3 516	37,3 %	50 896	47 962	-2 934	-5,8 %	60 610	61 098	488	0,8 %
MOSS	245	460	215	87,8 %	3 700	2 103	-1 597	-43,2 %	5 360	4 084	-1 276	-23,8 %
SARPSBORG	15 669	19 802	4 133	26,4 %	62 978	55 909	-7 069	-11,2 %	79 126	76 039	-3 087	-3,9 %
FREDRIKSTAD	7 508	10 446	2 938	39,1 %	59 343	53 191	-6 152	-10,4 %	67 933	64 360	-3 573	-5,3 %
HVALER	2 184	2 948	764	35,0 %	998	447	-551	-55,2 %	3 232	3 406	174	5,4 %
AREMARK	3 397	4 223	826	24,3 %	15 755	14 479	-1 276	-8,1 %	19 164	18 705	-459	-2,4 %
MARKER	7 027	9 467	2 440	34,7 %	32 812	28 216	-4 596	-14,0 %	39 906	37 784	-2 122	-5,3 %
RØMSKOG	726	746	20	2,8 %	2 194	2 195	1	0,0 %	2 923	2 942	19	0,7 %
TRØGSTAD	14 173	14 994	821	5,8 %	52 528	48 712	-3 816	-7,3 %	66 877	63 710	-3 167	-4,7 %
SPYDEBERG	4 339	7 867	3 528	81,3 %	32 001	28 025	-3 976	-12,4 %	36 716	36 345	-371	-1,0 %
ASKIM	2 070	1 390	-680	-32,9 %	24 497	21 802	-2 695	-11,0 %	26 665	23 196	-3 469	-13,0 %
EIDSBERG	11 139	10 766	-373	-3,3 %	62 747	59 325	-3 422	-5,5 %	75 258	71 501	-3 757	-5,0 %
SKIPTVET	4 189	6 783	2 594	61,9 %	29 951	23 277	-6 674	-22,3 %	34 146	30 060	-4 086	-12,0 %
RAKKESTAD	15 297	20 064	4 767	31,2 %	99 849	91 687	-8 162	-8,2 %	115 310	111 756	-3 554	-3,1 %
RÅDE	2 086	2 228	142	6,8 %	28 041	27 613	-428	-1,5 %	33 362	31 749	-1 613	-4,8 %
RYGGE	1 556	2 496	940	60,4 %	17 506	16 228	-1 278	-7,3 %	24 969	24 122	-847	-3,4 %
VÅLER	3 165	5 674	2 509	79,3 %	30 750	27 268	-3 482	-11,3 %	33 933	32 970	-963	-2,8 %
HOBØL	1 986	3 603	1 617	81,4 %	28 656	25 518	-3 138	-11,0 %	30 648	29 130	-1 518	-5,0 %
SUM	106 174	136 891	30 717	28,9 %	635 202	573 957	-61 245	-9,6 %	756 138	722 957	-33 181	-4,4 %

1.1.4 Hvem selger kvoten sin?

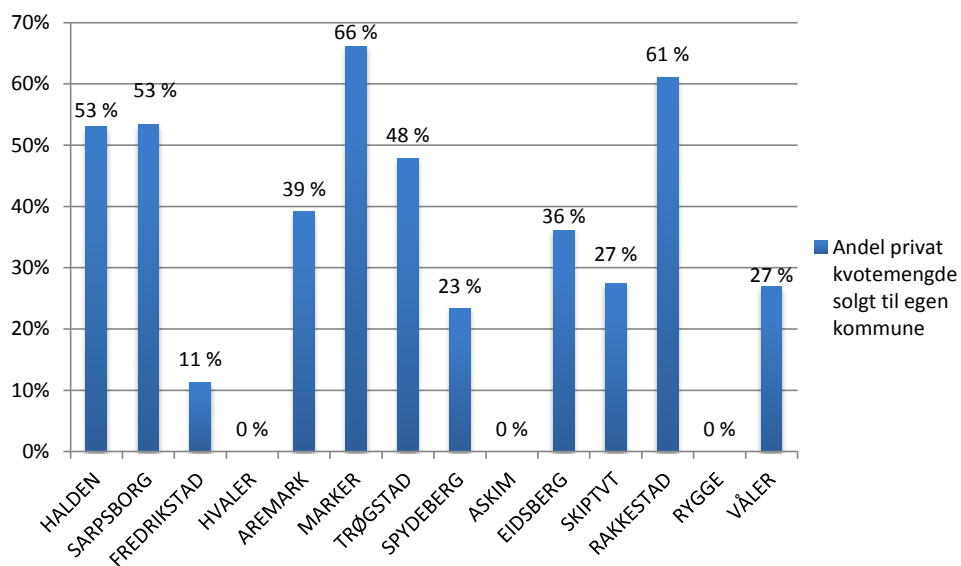
Tabell 6 Strukturfordeling på kvoteselgere i Østfold, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000										
40 - 60 000	2	1	83 481	59 252	83 481	59 252	41 741	11 851	41 740	47 401
60 - 80 000										
80 - 100 000	4	1	372 654	81 522	372 654	81 522	186 327	16 305	186 327	65 217
100 - 120 000	4		421 545		421 545		210 773		210 772	
120 - 160 000	4		541 363		541 363		270 743		270 620	
160 - 200 000	2	1	328 962	188 614	328 962	170 000	164 481	34 000	164 481	136 000
200 - 240 000		1		208 474		14 000		2 800		11 200
240 - 280 000										
280 - 320 000		1		290 852		290 852		58 171		232 681
Sum:	16	5	1 748 005	828 714	1 748 005	615 626	874 065	123 127	873 940	492 499

1.1.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 1 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Østfold 2009–2014. 8 kommuner har utleieforhold

Figur 2 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Østfold 2003–2014. 14 kommuner har solgt kvote privat

1.2 Akershus og Oslo

Akershus og Oslo består av 23 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i alle kommuner, bortsett fra Oppegård og Bærum. I 2014 har Akershus og Oslo 1,9 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 222 316 liter.

1.2.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 7 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Akershus og Oslo i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak		Diff.	Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014			2003	2014	Diff	2003	2014
B	1	VESTBY	5	3	-2	2 %	468 323	698 675	230 352	1,6 %	2,2 %
B	1	SKI	4	3	-1	2 %	398 736	482 919	84 183	1,4 %	1,6 %
B	1	ÅS	2	2	0	1 %	912 734	990 909	78 175	3,2 %	3,2 %
B	1	NESODDEN	0	1	1	1 %	-	339 597	339 597	0,0 %	1,1 %
B	1	ASKER	7	4	-3	3 %	743 777	568 965	-174 812	2,6 %	1,8 %
B	1	AURSKOG-HØLAND	29	12	-17	9 %	2 942 346	2 667 493	-274 853	10,3 %	8,6 %
B	1	SØRUM	33	18	-15	13 %	4 198 166	3 758 117	-440 049	14,7 %	12,1 %
B	1	FET	10	5	-5	4 %	1 125 479	933 190	-192 289	3,9 %	3,0 %
B	1	RÆLINGEN	5	4	-1	3 %	670 087	940 780	270 693	2,3 %	3,0 %
B	1	ENEBAKK	11	6	-5	4 %	1 300 891	900 059	-400 832	4,6 %	2,9 %
B	1	LØRENSKOG	2	1	-1	1 %	305 969	412 000	106 031	1,1 %	1,3 %
B	1	SKEDSMO	8	5	-3	4 %	1 260 207	1 269 912	9 705	4,4 %	4,1 %
B	1	NITTEDAL	2	1	-1	1 %	222 718	378 724	156 006	0,8 %	1,2 %
B	1	GJERDRUM	12	6	-6	4 %	1 889 252	1 520 810	-368 442	6,6 %	4,9 %
B	1	ULLENSAKER	25	17	-8	12 %	3 304 736	4 129 868	825 132	11,6 %	13,3 %
B	1	NES	20	9	-11	6 %	2 842 428	2 363 309	-479 119	10,0 %	7,6 %
B	1	EIDSVOLL	30	18	-12	13 %	3 062 004	4 007 055	945 051	10,7 %	12,9 %
B	1	NANNESTAD	31	22	-9	16 %	3 783 791	4 249 001	465 210	13,3 %	13,7 %
B	1	HURDAL	5	1	-4	1 %	398 680	88 532	-310 148	1,4 %	0,3 %
B	1	OSLO	3	2	-1	1 %	478 598	424 340	-54 258	1,7 %	1,4 %
Sum			244	140	-104	100 %	28 529 129	31 124 255	2 595 126	100 %	100 %

Tabell 8 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
B	1	EIDSVOLL	945 051
B	1	ULLENSAKER	825 132
B	1	NANNESTAD	465 210
B	1	NESODDEN	339 597
B	1	RÆLINGEN	270 693
B	1	VESTBY	230 352
B	1	NITTEDAL	156 006
B	1	LØRENSKOG	106 031
B	1	SKI	84 183
B	1	ÅS	78 175
B	1	SKEDSMO	9 705
B	1	OSLO	-54 258
B	1	ASKER	-174 812
B	1	FET	-192 289
B	1	AURSKOG-HØLAND	-274 853
B	1	HURDAL	-310 148
B	1	GJERDRUM	-368 442
B	1	ENEBAKK	-400 832
B	1	SØRUM	-440 049
B	1	NES	-479 119

Tabell 9 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
B	1	NESODDEN	100,0 %	100,0 %
B	1	NITTEDAL	70,0 %	56,1 %
B	1	VESTBY	49,2 %	53,8 %
B	1	RÆLINGEN	40,4 %	25,8 %
B	1	LØRENSKOG	34,7 %	17,9 %
B	1	EIDSVOLL	30,9 %	19,2 %
B	1	ULLENSAKER	25,0 %	18,5 %
B	1	SKI	21,1 %	17,6 %
B	1	NANNESTAD	12,3 %	11,2 %
B	1	ÅS	8,6 %	5,4 %
B	1	SKEDSMO	0,8 %	-2,2 %
B	1	AURSKOG-HØLAND	-9,3 %	-3,1 %
B	1	SØRUM	-10,5 %	-5,5 %
B	1	OSLO	-11,3 %	-13,9 %
B	1	NES	-16,9 %	-14,4 %
B	1	FET	-17,1 %	-19,5 %
B	1	GJERDRUM	-19,5 %	-27,4 %
B	1	ASKER	-23,5 %	-25,7 %
B	1	ENEBAKK	-30,8 %	-32,8 %
B	1	HURDAL	-77,8 %	-78,4 %

1.2.2 BA-regioner

Tabell 10 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%endring
1	30 308 922	31 124 255	815 333	2,7 %
2	0	0		
3	0	0		
4	0	0		
5	0	0		

1.2.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 11 Utvikling i arealbruk i Akershus og Oslo 2003–2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

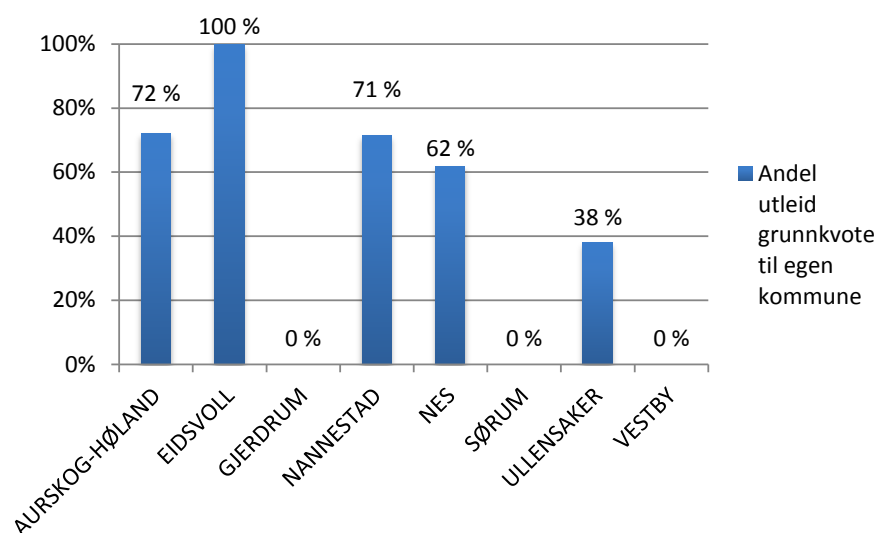
Akershus/ Oslo	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
VESTBY	2 864	3 715	851	29,7 %	37 242	32 122	-5 120	-13,7 %	40 190	35 894	-4 296	-10,7 %
SKI	1 283	2 283	1 000	77,9 %	30 374	32 146	1 772	5,8 %	32 194	35 084	2 890	9,0 %
ÅS	3 536	5 639	2 103	59,5 %	34 801	33 398	-1 403	-4,0 %	39 165	39 538	373	1,0 %
FROGN	532	626	94	17,7 %	10 454	9 869	-585	-5,6 %	12 092	11 341	-751	-6,2 %
NESODDEN	815	2 060	1 245	152,8 %	4 594	3 291	-1 303	-28,4 %	5 463	5 364	-99	-1,8 %
OPPEGÅRD	118	383	265	224,6 %	531	487	-44	-8,3 %	664	870	206	31,0 %
BÆRUM	4 451	5 661	1 210	27,2 %	9 361	7 303	-2 058	-22,0 %	13 983	13 089	-894	-6,4 %
ASKER	4 362	5 548	1 186	27,2 %	3 311	1 709	-1 602	-48,4 %	7 893	7 357	-536	-6,8 %
AURSKOG-HØLAND	11 623	14 212	2 589	22,3 %	88 562	79 193	-9 369	-10,6 %	100 348	93 602	-6 746	-6,7 %
SØRUM	11 138	14 879	3 741	33,6 %	61 081	56 691	-4 390	-7,2 %	72 821	72 542	-279	-0,4 %
FET	5 552	6 394	842	15,2 %	19 400	19 278	-122	-0,6 %	24 958	25 673	715	2,9 %
RÆLINGEN	2 978	4 114	1 136	38,1 %	2 739	1 680	-1 059	-38,7 %	5 718	5 794	76	1,3 %
ENEBAKK	6 279	7 621	1 342	21,4 %	22 399	18 718	-3 681	-16,4 %	28 682	26 339	-2 343	-8,2 %
LØRENSKOG	1 788	2 042	254	14,2 %	4 130	2 626	-1 504	-36,4 %	5 919	4 668	-1 251	-21,1 %
SKEDSMO	3 196	4 288	1 092	34,2 %	18 286	14 319	-3 967	-21,7 %	21 524	18 638	-2 886	-13,4 %
NITTEDAL	3 762	4 761	999	26,6 %	10 894	10 359	-535	-4,9 %	14 674	15 123	449	3,1 %
GJERDRUM	5 157	5 767	610	11,8 %	20 725	18 858	-1 867	-9,0 %	25 882	24 625	-1 257	-4,9 %
ULLENSAKER	8 249	9 756	1 507	18,3 %	77 562	72 520	-5 042	-6,5 %	86 830	83 642	-3 188	-3,7 %
NES	14 210	15 189	979	6,9 %	119 779	114 109	-5 670	-4,7 %	136 221	131 447	-4 774	-3,5 %
EIDSVOLL	19 618	23 711	4 093	20,9 %	29 235	23 537	-5 698	-19,5 %	50 158	49 897	-261	-0,5 %
NANNESTAD	12 883	14 310	1 427	11,1 %	38 137	32 880	-5 257	-13,8 %	51 476	47 689	-3 787	-7,4 %
HURDAL	5 504	6 120	616	11,2 %	1 572	1 028	-544	-34,6 %	7 131	7 149	18	0,3 %
OSLO	2 445	4 571	2 126	87,0 %	4 422	3 341	-1 081	-24,4 %	6 949	7 919	970	14,0 %
SUM	132 343	163 650	31 307	23,7 %	649 591	589 462	-60 129	-9,3 %	790 935	763 284	-27 651	-3,5 %

1.2.4 Hvem selger kvoten sin?

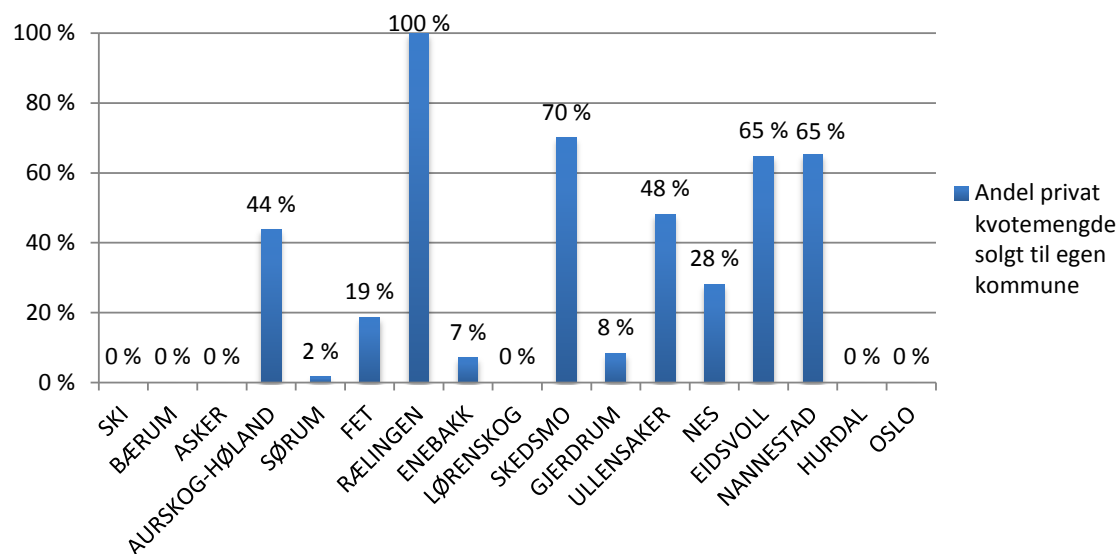
Tabell 12 Strukturfordeling på kvoteselgere i Akershus og Oslo, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000		1		39 529		39 529		7 906		31 623
40 - 60 000	2		101 413		101 413		50 706		50 707	
60 - 80 000	1		73 028		73 028		36 514		36 514	
80 - 100 000	1		92 186		92 186		46 093		46 093	
100 - 120 000	2	2	226 306	231 700	226 306	231 700	113 153	46 340	113 153	185 360
120 - 160 000	2	2	264 509	247 716	264 509	247 716	132 254	49 544	132 255	198 172
160 - 200 000										
200 - 240 000										
240 - 280 000										
280 - 320 000										
Sum:	8	5	757 442	518 945	757 442	518 945	378 720	103 790	378 722	415 155

1.2.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 3 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Akershus/Oslo 2009–2014. 8 kommuner har utleieforhold

Figur 4 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Akershus/Oslo 2003–2014. 17 kommuner har solgt kvote privat

1.3 Hedmark

Hedmark består av 22 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i alle kommuner. I 2014 har Hedmark 5,7 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 167 038 liter.

1.3.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 13 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Hedmark i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak		Diff.	Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014			2003	2014	Diff	2003	2014
B,C	3	KONGSVINGER	12	7	-5	1 %	930 495	522 558	-407 937	1,0 %	0,5 %
B	2	HAMAR	4	3	-1	1 %	580 015	644 741	64 726	0,6 %	0,7 %
B,C	2	RINGSAKER	180	100	-80	17 %	22 284 663	23 459 968	1 175 305	24,9 %	24,5 %
B	2	LØTEN	24	19	-5	3 %	3 159 363	4 049 530	890 167	3,5 %	4,2 %
B	2	STANGE	27	19	-8	3 %	3 002 354	3 664 957	662 603	3,3 %	3,8 %
B	3	NORD-ODAL	4	3	-1	1 %	243 721	198 531	-45 190	0,3 %	0,2 %
B	3	SØR-ODAL	5	4	-1	1 %	427 195	507 600	80 405	0,5 %	0,5 %
B	3	EIDSKOG	10	3	-7	1 %	673 067	346 503	-326 564	0,8 %	0,4 %
B,C	3	GRUE	5	2	-3	0 %	404 615	294 033	-110 582	0,5 %	0,3 %
B,C	3	ÅSNES	13	5	-8	1 %	1 495 247	1 402 813	-92 434	1,7 %	1,5 %
B,C	3	VÅLER	4	3	-1	1 %	340 825	637 108	296 283	0,4 %	0,7 %
B,C,D	3	ELVERUM	21	13	-8	2 %	1 984 217	1 932 221	-51 996	2,2 %	2,0 %
E	4	TRYSIL	54	20	-34	3 %	3 957 330	3 235 133	-722 197	4,4 %	3,4 %
B,C,D	3	ÅMOT	16	10	-6	2 %	1 025 940	916 542	-109 398	1,1 %	1,0 %
C,D,E	5	STOR-ELVDAL	20	11	-9	2 %	1 988 747	1 316 055	-672 692	2,2 %	1,4 %
C,D	4	RENDALEN	33	20	-13	3 %	2 706 759	2 920 832	214 073	3,0 %	3,1 %
E	4	ENGERDAL	46	22	-24	4 %	3 727 362	3 253 216	-474 146	4,2 %	3,4 %
E	4	TOLGA	105	61	-44	11 %	8 821 129	10 494 718	1 673 589	9,8 %	11,0 %
D,E	4	TYNSET	130	81	-49	14 %	12 765 430	13 544 615	779 185	14,2 %	14,2 %
D,E	4	ALVDAL	75	54	-21	9 %	5 957 680	6 995 304	1 037 624	6,6 %	7,3 %
E	4	FOLLDAL	53	41	-12	7 %	4 651 696	5 720 603	1 068 907	5,2 %	6,0 %
E	4	OS	100	72	-28	13 %	8 533 482	9 655 153	1 121 671	9,5 %	10,1 %
Sum			941	573	-368	100 %	89 661 332	95 712 734	6 051 402	100 %	100 %

Tabell 14 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
E	4	TOLGA	1 673 589
B,C	2	RINGSAKER	1 175 305
E	4	OS	1 121 671
E	4	FOLLDAL	1 068 907
D,E	4	ALVDAL	1 037 624
B	2	LØTEN	890 167
D,E	4	TYNSET	779 185
B	2	STANGE	662 603
B,C	3	VÅLER	296 283
C,D	4	RENDALEN	214 073
B	3	SØR-ODAL	80 405
B	2	HAMAR	64 726
B	3	NORD-ODAL	-45 190
B,C,D	3	ELVERUM	-51 996
B,C	3	ÅSNES	-92 434
B,C,D	3	ÅMOT	-109 398
B,C	3	GRUE	-110 582
B	3	EIDSKOG	-326 564
B,C	3	KONGSVINGER	-407 937
E	4	ENGERDAL	-474 146
C,D,E	5	STOR-ELVDAL	-672 692
E	4	TRYSIL	-722 197

Tabell 15 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
B,C	3	VÅLER	86,9 %	37 %
B	2	LØTEN	28,2 %	16 %
E	4	FOLLDAL	23,0 %	14 %
B	2	STANGE	22,1 %	25 %
E	4	TOLGA	19,0 %	8 %
B	3	SØR-ODAL	18,8 %	15 %
D,E	4	ALVDAL	17,4 %	3 %
E	4	OS	13,1 %	15 %
B	2	HAMAR	11,2 %	-24 %
C,D	4	RENDALEN	7,9 %	3 %
D,E	4	TYNSET	6,1 %	9 %
B,C	2	RINGSAKER	5,3 %	6 %
B,C,D	3	ELVERUM	-2,6 %	-6 %
B,C	3	ÅSNES	-6,2 %	-9 %
B,C,D	3	ÅMOT	-10,7 %	-19 %
E	4	ENGERDAL	-12,7 %	-15 %
E	4	TRYSIL	-18,2 %	-22 %
B	3	NORD-ODAL	-18,5 %	-21 %
B,C	3	GRUE	-27,3 %	-52 %
C,D,E	5	STOR-ELVDAL	-33,8 %	-36 %
B,C	3	KONGSVINGER	-43,8 %	-45 %
B	3	EIDSKOG	-48,5 %	-50 %

1.3.2 BA-regioner

Tabell 16 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%-endring
1	0	0		
2	29 026 395	31 819 196	2 792 801	9,6 %
3	7 525 322	6 757 909	-767 413	-10,2 %
4	51 120 868	55 819 574	4 698 706	9,2 %
5	1 988 747	1 316 055	-672 692	-33,8 %

1.3.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 17 Utvikling i arealbruk i Hedmark 2003–2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

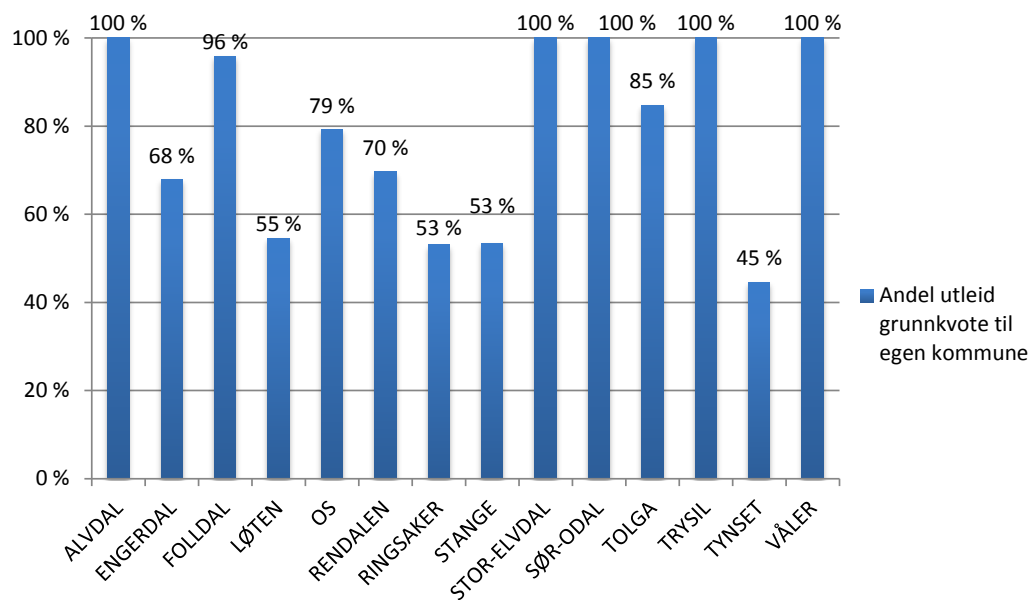
Hedmark	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
KONGSVINGER	8 786	12 883	4 097	46,6 %	36 648	31 045	-5 603	-15,3 %	48 267	46 024	-2 243	-4,6 %
HAMAR	5 952	6 111	159	2,7 %	34 452	36 402	1 950	5,7 %	43 564	44 811	1 247	2,9 %
RINGSAKER	75 382	84 849	9 467	12,6 %	99 795	87 154	-12 641	-12,7 %	182 237	177 155	-5 082	-2,8 %
LØTEN	14 960	16 343	1 383	9,2 %	30 711	25 456	-5 255	-17,1 %	46 035	42 295	-3 740	-8,1 %
STANGE	19 598	21 947	2 349	12,0 %	72 781	63 124	-9 657	-13,3 %	98 766	91 804	-6 962	-7,0 %
NORD-ODAL	5 710	6 067	357	6,3 %	18 365	16 464	-1 901	-10,4 %	24 326	22 734	-1 592	-6,5 %
SØR-ODAL	4 431	4 823	392	8,8 %	53 408	47 627	-5 781	-10,8 %	63 539	58 103	-5 436	-8,6 %
EIDSKOG	7 317	9 483	2 166	29,6 %	27 472	23 596	-3 876	-14,1 %	35 001	33 191	-1 810	-5,2 %
GRUE	5 994	7 440	1 446	24,1 %	49 964	47 241	-2 723	-5,4 %	66 258	64 688	-1 570	-2,4 %
ÅSNES	8 192	13 293	5 101	62,3 %	78 342	70 901	-7 441	-9,5 %	96 735	94 802	-1 933	-2,0 %
VÅLER	4 038	6 879	2 841	70,4 %	39 487	37 069	-2 418	-6,1 %	48 325	48 824	499	1,0 %
ELVERUM	16 002	15 513	-489	-3,1 %	25 923	23 253	-2 670	-10,3 %	43 870	42 712	-1 158	-2,6 %
TRYSIL	19 529	15 362	-4 167	-21,3 %	89	-	-89	-100,0 %	19 632	15 365	-4 267	-21,7 %
ÅMOT	9 581	11 670	2 089	21,8 %	7 710	5 437	-2 273	-29,5 %	17 864	18 251	387	2,2 %
STOR-ELVDAL	13 731	14 703	972	7,1 %	6 216	3 248	-2 968	-47,7 %	20 506	18 877	-1 629	-7,9 %
RENDALEN	17 229	17 104	-125	-0,7 %	3 217	2 715	-502	-15,6 %	21 171	20 611	-560	-2,6 %
ENGERDAL	13 450	9 299	-4 151	-30,9 %	-	5	5	100,0 %	13 450	9 304	-4 146	-30,8 %
TOLGA	31 278	33 122	1 844	5,9 %	266	327	61	22,9 %	31 559	33 455	1 896	6,0 %
TYNSET	54 386	58 404	4 018	7,4 %	944	718	-226	-23,9 %	56 061	60 596	4 535	8,1 %
ALVDAL	26 140	28 959	2 819	10,8 %	2 040	1 173	-867	-42,5 %	28 561	30 734	2 173	7,6 %
FOLLDAL	25 023	25 998	975	3,9 %	-	105	105	100,0 %	25 027	26 105	1 078	4,3 %
OS	30 858	32 573	1 715	5,6 %	-	-	-	-	30 860	32 576	1 716	5,6 %
SUM	417 567	452 825	35 258	8,4 %	587 830	523 060	-64 770	-11,0 %	1 061 614	1 033 017	-28 597	-2,7 %

1.3.4 Hvem selger kvoten sin?

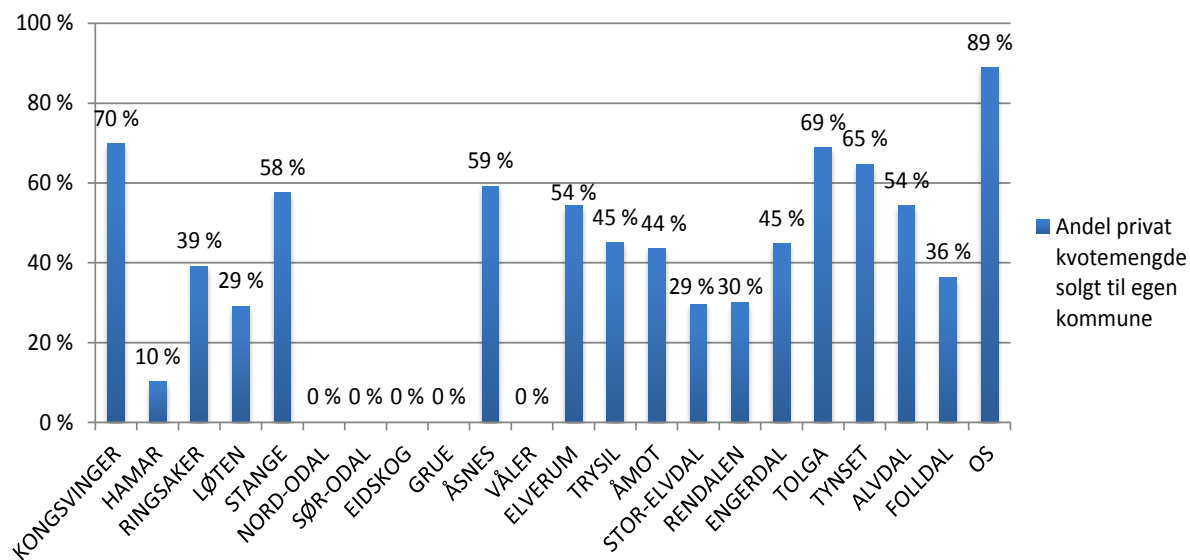
Tabell 18 Strukturfordeling på kvoteselgere i Hedmark, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000	2		72 029		72 029		36 014		36 015	
40 - 60 000	2	1	112 006	40 476	112 006	40 476	56 036	8 096	55 970	32 380
60 - 80 000	5	1	344 242	63 313	344 242	63 313	172 120	12 663	172 122	50 650
80 - 100 000	1	1	84 954	91 643	84 954	45 000	42 480	9 000	42 474	36 000
100 - 120 000	1	2	109 147	205 691	109 147	205 691	54 573	41 139	54 574	164 552
120 - 160 000	1	2	139 798	253 814	139 798	253 814	69 899	50 764	69 899	203 050
160 - 200 000										
200 - 240 000	1		208 438		208 438		104 219		104 219	
240 - 280 000										
280 - 320 000										
Sum:	13	7	1 070 614	654 937	1 070 614	608 294	535 341	121 662	535 273	486 632

1.3.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 5 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Hedmark 2009–2014. 14 kommuner har utleieforhold

Figur 6 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Hedmark 2003–2014. 22 kommuner har solgt kvote privat

1.4 Oppland

Oppland består av 26 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i alle kommuner. I 2014 har Oppland 11,2 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 152 361 liter.

1.4.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 19 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Oppland i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak			Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014	Diff.		2003	2014	Diff.	2003	2014
B,C	2	LILLEHAMMER	56	31	-25	3 %	5 344 751	5 699 643	354 892	3,1 %	3,0 %
B,C	2	GJØVIK	120	68	-52	6 %	10 680 140	11 931 695	1 251 555	6,1 %	6,4 %
D	5	DOVRE	81	50	-31	4 %	7 841 997	8 334 985	492 988	4,5 %	4,5 %
D,E	5	LESJA	123	65	-58	5 %	11 488 510	12 895 330	1 406 820	6,6 %	6,9 %
D,E	5	SKJÅK	93	49	-44	4 %	6 627 428	6 520 663	-106 765	3,8 %	3,5 %
D,E	5	LOM	112	74	-38	6 %	7 504 604	8 603 790	1 099 186	4,3 %	4,6 %
D,E	4	VÅGÅ	118	66	-52	5 %	9 656 729	10 774 645	1 117 916	5,5 %	5,8 %
C,D,E	4	NORD-FRON	97	54	-43	4 %	8 522 616	8 219 233	-303 383	4,9 %	4,4 %
D,E	4	SEL	76	34	-42	3 %	5 875 006	6 093 267	218 261	3,4 %	3,3 %
C,D,E	4	SØR-FRON	67	44	-23	4 %	6 631 926	7 787 096	1 155 170	3,8 %	4,2 %
C,D	4	RINGEBU	121	77	-44	6 %	9 907 740	11 303 294	1 395 554	5,7 %	6,0 %
B,C,D	2	ØYER	82	50	-32	4 %	6 600 885	7 413 346	812 461	3,8 %	4,0 %
B,C,D,E	2	GAUSDAL	175	108	-67	9 %	17 106 010	17 183 944	77 934	9,8 %	9,2 %
B	2	ØSTRE TOTEN	63	37	-26	3 %	7 054 501	9 435 590	2 381 089	4,0 %	5,0 %
B,C	2	VESTRE TOTEN	68	33	-35	3 %	7 803 587	7 508 390	-295 197	4,5 %	4,0 %
B	3	JEVNAKER	13	8	-5	1 %	1 337 429	1 218 248	-119 181	0,8 %	0,7 %
B	1	LUNNER	27	13	-14	1 %	2 000 864	2 060 888	60 024	1,1 %	1,1 %
B	1	GRAN	54	24	-30	2 %	4 595 306	4 822 881	227 575	2,6 %	2,6 %
B,C	2	SØNDRE LAND	15	6	-9	0 %	1 389 012	1 441 453	52 441	0,8 %	0,8 %
C,D,B	2	NORDRE LAND	93	55	-38	4 %	6 556 527	7 225 972	669 445	3,8 %	3,9 %
C,D	4	SØR-AURDAL	52	25	-27	2 %	3 304 966	2 908 462	-396 504	1,9 %	1,6 %
C,D,E	4	ETNEDAL	46	25	-21	2 %	3 106 411	3 232 057	125 646	1,8 %	1,7 %
D,E	4	NORD-AURDAL	90	63	-27	5 %	5 575 352	6 180 660	605 308	3,2 %	3,3 %
D,E	4	VESTRE SLIDRE	102	58	-44	5 %	6 687 006	7 199 676	512 670	3,8 %	3,8 %
D,E	4	ØYSTRE SLIDRE	98	65	-33	5 %	6 725 372	7 044 074	318 702	3,9 %	3,8 %
D,E	4	VANG	72	46	-26	4 %	4 354 789	4 060 231	-294 558	2,5 %	2,2 %
Sum			2 114	1228	-886	100 %	174 279 464	187 099 513	12 820 049	100 %	100 %

Tabell 20 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
B	2	ØSTRE TOTEN	2 381 089
D,E	5	LESJA	1 406 820
C,D	4	RINGEBU	1 395 554
B,C	2	GJØVIK	1 251 555
C,D,E	4	SØR-FRON	1 155 170
D,E	4	VÅGÅ	1 117 916
D,E	5	LOM	1 099 186
B,C,D	2	ØYER	812 461
C,D,B	2	NORDRE LAND	669 445
D,E	4	NORD-AURDAL	605 308
D,E	2	VESTRE SLIDRE	512 670
D	5	DOVRE	492 988
B,C	2	LILLEHAMMER	354 892
D,E	4	ØYSTRE SLIDRE	318 702
B	1	GRAN	227 575
D,E	4	SEL	218 261
C,D,E	4	ETNEDAL	125 646
B,C,D,E	2	GAUSDAL	77 934
B	1	LUNNER	60 024
B,C	2	SØNDRE LAND	52 441
D,E	5	SKJÅK	-106 765
B	3	JEVNAKER	-119 181
D,E	4	VANG	-294 558
B,C	2	VESTRE TOTEN	-295 197
C,D,E	4	NORD-FRON	-303 383
C,D	4	SØR-AURDAL	-396 504

Tabell 21 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
B	2	ØSTRE TOTEN	33,8 %	10,3 %
C,D,E	4	SØR-FRON	17,4 %	10,0 %
D,E	5	LOM	14,6 %	10,0 %
C,D	4	RINGEBU	14,1 %	4,9 %
B,C,D	2	ØYER	12,3 %	14,1 %
D,E	5	LESJA	12,2 %	7,6 %
B,C	2	GJØVIK	11,7 %	1,2 %
D,E	4	VÅGÅ	11,6 %	10,3 %
D,E	4	NORD-AURDAL	10,9 %	6,7 %
C,D,B	2	NORDRE LAND	10,2 %	12,4 %
D,E	4	VESTRE SLIDRE	7,7 %	1,9 %
B,C	2	LILLEHAMMER	6,6 %	3,5 %
D	5	DOVRE	6,3 %	11,4 %
B	1	GRAN	5,0 %	-7,1 %
D,E	4	ØYSTRE SLIDRE	4,7 %	0,7 %
C,D,E	4	ETNEDAL	4,0 %	9,7 %
B,C	2	SØNDRE LAND	3,8 %	3,9 %
D,E	4	SEL	3,7 %	0,6 %
B	1	LUNNER	3,0 %	0,0 %
B,C,D,E	2	GAUSDAL	0,5 %	-6,0 %
D,E	5	SKJÅK	-1,6 %	5,9 %
C,D,E	4	NORD-FRON	-3,6 %	-0,7 %
B,C	2	VESTRE TOTEN	-3,8 %	3,7 %
D,E	4	VANG	-6,8 %	-2,8 %
B	3	JEVNAKER	-8,9 %	-20,9 %
C,D	4	SØR-AURDAL	-12,0 %	-18,2 %

1.4.2 BA-regioner

Tabell 22 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%endring
1	6 596 170	6 883 769	287 599	4,4 %
2	62 535 413	67 840 033	5 304 620	8,5 %
3	1 337 429	1 218 248	-119 181	-8,9 %
4	70 347 913	74 802 695	4 454 782	6,3 %
5	33 462 539	36 354 768	2 892 229	8,6 %

1.4.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 23 Utvikling i arealbruk i Oppland 2003–2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

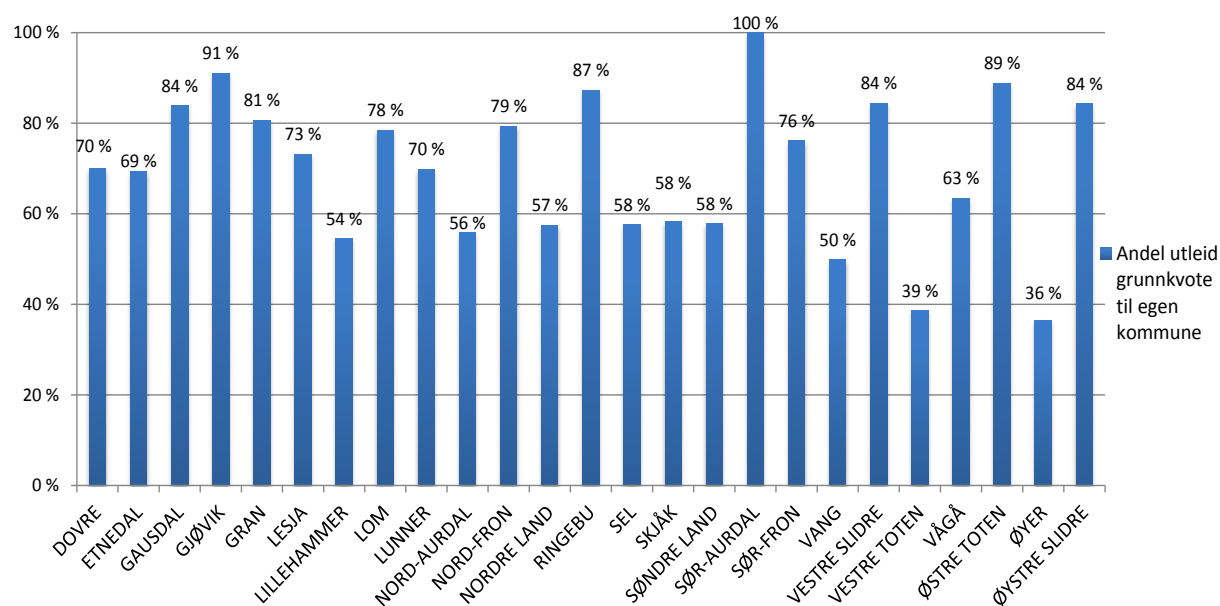
Oppland	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
LILLEHAMMER	25 177	28 423	3 246	12,9 %	6 487	3 513	-2 974	-45,8 %	31 813	31 993	180	0,6 %
GJØVIK	52 409	58 655	6 246	11,9 %	16 504	11 500	-5 004	-30,3 %	69 445	70 341	896	1,3 %
DOVRE	29 370	26 773	-2 597	-8,8 %	524	319	-205	-39,1 %	29 902	27 099	-2 803	-9,4 %
LESJA	40 597	41 829	1 232	3,0 %	609	-	-609	-100,0 %	41 243	41 865	622	1,5 %
SKJÅK	23 310	21 981	-1 329	-5,7 %	1 770	1 017	-753	-42,5 %	25 290	23 214	-2 076	-8,2 %
LOM	22 610	22 343	-267	-1,2 %	471	174	-297	-63,1 %	23 151	22 554	-597	-2,6 %
VÅGÅ	33 401	38 164	4 763	14,3 %	1 273	329	-944	-74,2 %	35 135	39 265	4 130	11,8 %
NORD-FRON	40 763	40 602	-161	-0,4 %	4 554	2 201	-2 353	-51,7 %	45 356	42 806	-2 550	-5,6 %
SEL	27 712	29 973	2 261	8,2 %	6 765	3 681	-3 084	-45,6 %	34 632	34 042	-590	-1,7 %
SØR-FRON	33 134	33 134	-	0,0 %	4 925	3 115	-1 810	-36,8 %	38 117	36 260	-1 857	-4,9 %
RINGEBU	44 514	44 987	473	1,1 %	3 176	1 193	-1 983	-62,4 %	47 856	46 304	-1 552	-3,2 %
ØYER	30 264	30 887	623	2,1 %	1 659	703	-956	-57,6 %	31 948	31 599	-349	-1,1 %
GAUSDAL	67 334	64 453	-2 881	-4,3 %	3 316	1 686	-1 630	-49,2 %	70 665	66 143	-4 522	-6,4 %
ØSTRE TOTEN	30 414	33 974	3 560	11,7 %	69 449	59 809	-9 640	-13,9 %	116 020	108 101	-7 919	-6,8 %
VESTRE TOTEN	23 918	28 284	4 366	18,3 %	30 017	27 555	-2 462	-8,2 %	54 934	56 592	1 658	3,0 %
JEVNAKER	7 572	8 575	1 003	13,2 %	7 461	5 303	-2 158	-28,9 %	15 165	13 998	-1 167	-7,7 %
LUNNER	10 672	11 666	994	9,3 %	15 238	14 237	-1 001	-6,6 %	26 772	26 958	186	0,7 %
GRAN	25 887	34 138	8 251	31,9 %	43 632	34 431	-9 201	-21,1 %	73 375	70 927	-2 448	-3,3 %
SØNDRE LAND	13 231	14 092	861	6,5 %	12 366	8 126	-4 240	-34,3 %	25 723	22 304	-3 419	-13,3 %
NORDRE LAND	38 748	37 922	-826	-2,1 %	6 033	3 268	-2 765	-45,8 %	44 817	41 214	-3 603	-8,0 %
SØR-AURDAL	20 712	20 851	139	0,7 %	1 393	694	-699	-50,2 %	22 135	21 558	-577	-2,6 %
ETNEDAL	14 865	15 875	1 010	6,8 %	50	52	2	4,0 %	14 916	15 927	1 011	6,8 %
NORD-AURDAL	36 483	32 729	-3 754	-10,3 %	340	219	-121	-35,6 %	36 893	32 979	-3 914	-10,6 %
VESTRE SLIDRE	28 433	25 981	-2 452	-8,6 %	1 116	524	-592	-53,0 %	29 666	26 512	-3 154	-10,6 %
ØYSTRE SLIDRE	27 708	26 121	-1 587	-5,7 %	510	227	-283	-55,5 %	28 278	26 384	-1 894	-6,7 %
VANG	20 682	18 294	-2 388	-11,5 %	171	-	-171	-100,0 %	20 879	18 296	-2 583	-12,4 %
SUM	769 920	790 706	20 786	2,7 %	239 809	183 876	-55 933	-23,8 %	1 034 126	995 235	-38 891	-3,8 %

1.4.4 Hvem selger kvoten sin?

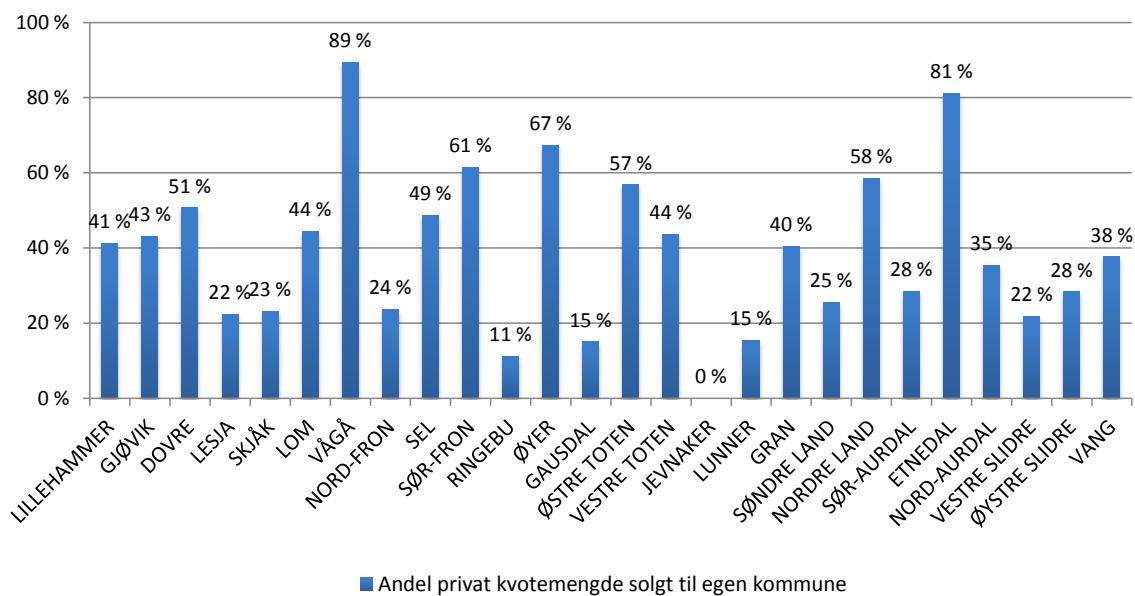
Tabell 24 Strukturfordeling på kvoteselgere i Oppland, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt til staten, økologisk		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000	7	3	246 822	100 963	246 822	100 963	123 566	20 193	13 905		123 256	80 770
40 - 60 000	5	4	266 595	176 967	266 595	176 967	133 337	35 395			133 258	141 572
60 - 80 000	9	9	608 878	628 248	608 878	617 988	297 485	163 605			297 488	454 383
80 - 100 000	8	10	695 873	882 328	695 873	802 936	348 932	160 592			346 941	642 344
100 - 120 000												
120 - 160 000	3	4	416 438	582 900	416 438	457 323	208 219	91 465			208 219	365 858
160 - 200 000												
200 - 240 000												
240 - 280 000												
280 - 320 000												
Sum:	32	30	2 234 606	2 371 406	2 234 606	2 156 177	1 111 539	471 250	13 905		1 109 162	1 684 927

1.4.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 7 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Oppland 2009–2014. 25 kommuner har utleieforhold

Figur 8 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Oppland 2003–2014. 26 kommuner har solgt kvote privat

1.5 Buskerud

Buskerud består av 21 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak 16 kommuner. I 2014 har Buskerud 2,1 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 142 602 liter.

1.5.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 25 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Buskerud i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak			Andel foretak	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014	Diff.		2003	2014	Diff	2003	2014
B	2	DRAMMEN	5	2	-3	1 %	906 846	929 046	22 200	2,5 %	2,6 %
B,C	3	KONGSBERG	16	8	-8	4 %	1 568 808	1 527 317	-41 491	4,3 %	4,3 %
B,C	3	RINGERIKE	17	5	-12	2 %	1 394 049	1 022 695	-371 354	3,8 %	2,9 %
B	3	HOLE	3	1	-2	0 %	219 692	78 073	-141 619	0,6 %	0,2 %
B	4	FLÅ	1	0	-1	0 %	96 615	-	-96 615	0,3 %	0,0 %
C,D,E	4	NES	18	9	-9	4 %	1 132 352	1 661 693	529 341	3,1 %	4,7 %
D,E	4	GOL	54	32	-22	15 %	4 203 527	5 648 271	1 444 744	11,5 %	16,0 %
D,E	4	HEMSEDAL	64	27	-37	13 %	5 734 237	6 620 250	886 013	15,8 %	18,8 %
D,E	4	ÅL	66	37	-29	18 %	4 590 266	4 800 708	210 442	12,6 %	13,6 %
E	4	HOL	25	14	-11	7 %	1 579 511	2 070 988	491 477	4,3 %	5,9 %
B,C	2	SIGDAL	26	10	-16	5 %	1 948 320	1 292 151	-656 169	5,4 %	3,7 %
B	3	KRØDSHERAD	5	1	-4	0 %	180 476	121 912	-58 564	0,5 %	0,3 %
B	2	MODUM	35	15	-20	7 %	3 264 243	2 431 042	-833 201	9,0 %	6,9 %
B	2	ØVRE EIKER	23	11	-12	5 %	2 805 881	2 578 648	-227 233	7,7 %	7,3 %
B	2	NEDRE EIKER	2	0	-2	0 %	405 361	-	-405 361	1,1 %	0,0 %
B	2	LIER	25	11	-14	5 %	2 599 436	1 957 462	-641 974	7,1 %	5,6 %
D,E	1	RØYKEN	2	0	-2	0 %	244 979	-	-244 979	0,7 %	0,0 %
B	3	FLESBERG	12	0	-12	0 %	512 494	-	-512 494	1,4 %	0,0 %
C	3	ROLLAG	9	5	-4	2 %	571 629	1 057 134	485 505	1,6 %	3,0 %
D,E	5	NORE OG UVDAL	43	21	-22	10 %	2 439 028	1 405 111	-1 033 917	6,7 %	4,0 %
Sum			451	209	-242	100 %	36 397 750	35 202 501	-1 195 249	100 %	100 %

Tabell 26 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
D,E	4	GOL	1 444 744
D,E	4	HEMSEDAL	886 013
C,D,E	4	NES	529 341
E	4	HOL	491 477
C	3	ROLLAG	485 505
D,E	4	ÅL	210 442
B	2	DRAMMEN	22 200
B,C	3	KONGSBERG	-41 491
B	3	KRØDSHERAD	-58 564
B	4	FLÅ	-96 615
B	3	HOLE	-141 619
B	2	ØVRE EIKER	-227 233
D,E	1	RØYKEN	-244 979
B,C	3	RINGERIKE	-371 354
B	2	NEDRE EIKER	-405 361
B	3	FLESBERG	-512 494
B	2	LIER	-641 974
B,C	2	SIGDAL	-656 169
B	2	MODUM	-833 201
D,E	5	NORE OG UVDAL	-1 033 917

Tabell 27 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
C	3	ROLLAG	85 %	33 %
C,D,E	4	NES	47 %	43 %
D,E	4	GOL	34 %	32 %
E	4	HOL	31 %	27 %
D,E	4	HEMSEDAL	15 %	15 %
D,E	4	ÅL	5 %	1 %
B	2	DRAMMEN	2 %	-1 %
B,C	3	KONGSBERG	-3 %	5 %
B	2	ØVRE EIKER	-8 %	-16 %
B	2	LIER	-25 %	-25 %
B	2	MODUM	-26 %	-25 %
B,C	3	RINGERIKE	-27 %	-33 %
B	3	KRØDSHERAD	-32 %	2 %
B,C	2	SIGDAL	-34 %	-38 %
D,E	5	NORE OG UVDAL	-42 %	-41 %
B	3	HOLE	-64 %	-52 %
B	4	FLÅ	-100 %	-100 %
B	2	NEDRE EIKER	-100 %	-100 %
D,E	1	RØYKEN	-100 %	-100 %
B	3	FLESBERG	-100 %	-100 %

1.5.2 BA-regioner

Tabell 28 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%endring
1	244 979	0	-244 979	-100,0 %
2	11 930 087	9 188 349	-2 741 738	-23,0 %
3	4 447 148	3 807 131	-640 017	-14,4 %
4	17 336 508	20 801 910	3 465 402	20,0 %
5	2 439 028	1 405 111	-1 033 917	-42,4 %

1.5.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 29 Utvikling i arealbruk i Buskerud 2003–2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

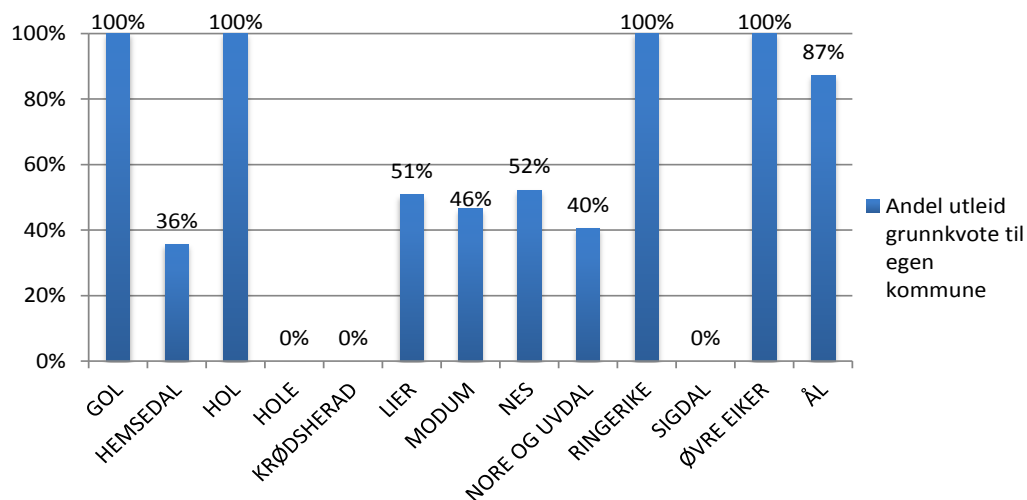
Buskerud	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
DRAMMEN	4 140	3 857	-283	-6,8 %	7 081	5 495	-1 586	-22,4 %	11 421	9 553	-1 868	-16,4 %
KONGSBERG	13 138	17 749	4 611	35,1 %	23 019	17 612	-5 407	-23,5 %	36 940	35 999	-941	-2,5 %
RINGERIKE	15 904	20 811	4 907	30,9 %	57 459	48 200	-9 259	-16,1 %	75 499	71 121	-4 378	-5,8 %
HOLE	1 551	1 847	296	19,1 %	18 679	16 086	-2 593	-13,9 %	21 532	21 776	244	1,1 %
FLÅ	3 279	3 490	211	6,4 %	3 632	2 225	-1 407	-38,7 %	6 927	5 718	-1 209	-17,5 %
NES	13 382	14 484	1 102	8,2 %	1 008	701	-307	-30,5 %	14 433	15 196	763	5,3 %
GOL	21 493	22 508	1 015	4,7 %	120	45	-75	-62,5 %	21 638	22 557	919	4,2 %
HEMSEDAL	20 098	19 976	-122	-0,6 %	-	-	-	-	20 099	19 976	-123	-0,6 %
ÅL	34 260	35 859	1 599	4,7 %	-	-	-	-	34 292	35 860	1 568	4,6 %
HOL	17 308	17 337	29	0,2 %	-	-	-	-	17 311	17 338	27	0,2 %
SIGDAL	12 677	14 830	2 153	17,0 %	19 488	15 241	-4 247	-21,8 %	32 265	30 167	-2 098	-6,5 %
KRØDSHERAD	3 806	4 185	379	10,0 %	4 529	4 111	-418	-9,2 %	9 056	9 087	31	0,3 %
MODUM	17 735	22 326	4 591	25,9 %	34 309	26 834	-7 475	-21,8 %	52 272	49 522	-2 750	-5,3 %
ØVRE EIKER	10 968	14 684	3 716	33,9 %	35 379	30 167	-5 212	-14,7 %	48 414	46 478	-1 936	-4,0 %
NEDRE EIKER	589	695	106	18,0 %	7 182	6 711	-471	-6,6 %	8 425	7 975	-450	-5,3 %
LIER	13 967	17 520	3 553	25,4 %	17 342	10 772	-6 570	-37,9 %	39 314	37 981	-1 333	-3,4 %
RØYKEN	2 729	3 570	841	30,8 %	11 146	10 131	-1 015	-9,1 %	14 854	14 192	-662	-4,5 %
HURUM	1 981	4 827	2 846	143,7 %	10 360	7 670	-2 690	-26,0 %	12 781	12 744	-37	-0,3 %
FLESBERG	6 165	5 126	-1 039	-16,9 %	5 017	4 609	-408	-8,1 %	11 257	9 769	-1 488	-13,2 %
ROLLAG	5 766	6 727	961	16,7 %	2 663	1 825	-838	-31,5 %	8 543	8 627	84	1,0 %
NORE OG UVDAL	19 071	17 187	-1 884	-9,9 %	73	-	-73	-100,0 %	19 144	17 187	-1 957	-10,2 %
SUM	240 007	269 595	29 588	12,3 %	258 486	208 435	-50 051	-19,4 %	516 417	498 823	-17 594	-3,4 %

1.5.4 Hvem selger kvoten sin?

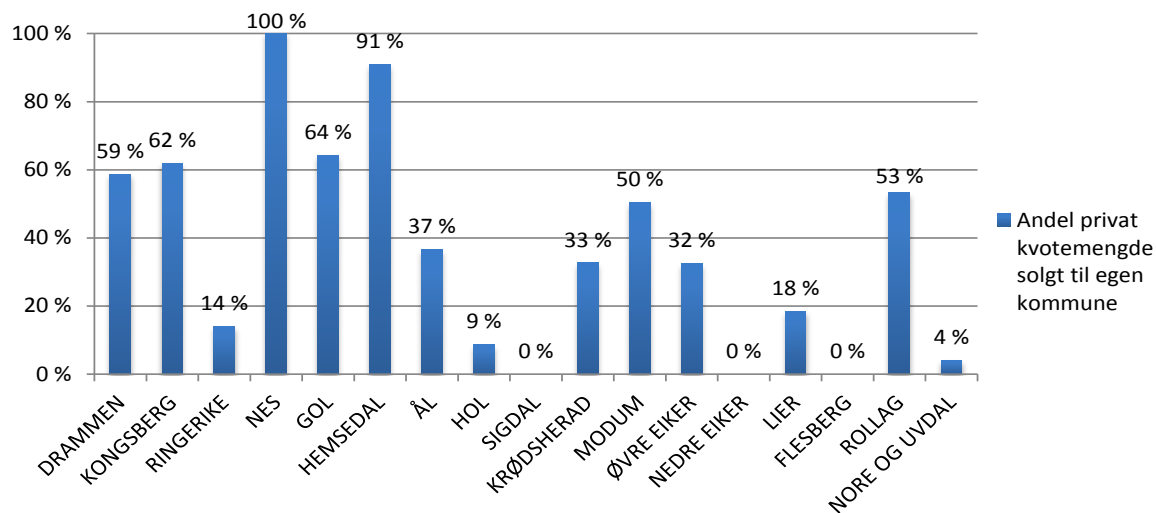
Tabell 30 Strukturfordeling på kvoteselgere i Buskerud, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000	2		63 059		63 059		63 059			
40 - 60 000	7		367 052		367 052		262 551		104 501	
60 - 80 000	6	1	429 676	63 121	429 676	63 121	390 144	13 121	39 532	50 000
80 - 100 000	1		83 651		83 651		83 651			
100 - 120 000	1		102 276		102 276		51 138		51 138	
120 - 160 000		4		514 175		514 175		304 329		209 846
160 - 200 000	1		163 393		163 393		163 393			
200 - 240 000										
240 - 280 000										
280 - 320 000										
Sum:	18	5	1 209 107	577 296	1 209 107	577 296	1 013 936	317 450	195 171	259 846

1.5.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 9 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Buskerud 2009–2014. 25 kommuner har utleieforhold

Figur 10 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Buskerud 2003–2014. 17 kommuner har solgt kvote privat

1.6 Vestfold

Vestfold består av 14 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i alle kommuner, bortsett fra Svelvik og Nøtterøy. I 2014 har Vestfold 1,1 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 253 216 liter.

1.6.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 31 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Vestfold i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak			Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014	Diff.		2003	2014	Diff	2003	2014
B	2	HORTEN	6	2	-4	3 %	610 105	803 909	193 804	3,8 %	4,2 %
B	2	HOLMESTRAND	10	5	-5	7 %	1 621 552	1 694 839	73 287	10,0 %	8,9 %
B	2	TØNSBERG	6	1	-5	1 %	1 022 635	110 478	-912 157	6,3 %	0,6 %
B	2	SANDEFJORD	9	8	-1	11 %	1 314 607	2 006 731	692 124	8,1 %	10,6 %
B	2	LARVIK	17	10	-7	13 %	1 460 181	1 375 365	-84 816	9,0 %	7,2 %
B	2	SANDE	9	4	-5	5 %	1 376 056	1 874 097	498 041	8,5 %	9,9 %
B	2	HOF	1	1	0	1 %	100 343	112 853	12 510	0,6 %	0,6 %
B	2	RE	29	24	-5	32 %	4 152 462	5 467 359	1 314 897	25,7 %	28,8 %
B	2	ANDEBU	6	4	-2	5 %	588 315	496 199	-92 116	3,6 %	2,6 %
B	2	STOKKE	15	10	-5	13 %	2 536 632	3 503 515	966 883	15,7 %	18,4 %
B	2	NØTTERØY	1	0	-1	0 %	159 837	0	-159 837	1,0 %	0,0 %
B	2	TJØME	2	1	-1	1 %	225 693	398 410	172 717	1,4 %	2,1 %
B	2	LARDAL	9	5	-4	7 %	996 380	1 147 478	151 098	6,2 %	6,0 %
Sum			120	75	-45	100 %	16 164 798	18 991 233	2 826 435	100 %	100 %

Tabell 32 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
B	2	RE	1 314 897
B	2	STOKKE	966 883
B	2	SANDEFJORD	692 124
B	2	SANDE	498 041
B	2	HORTEN	193 804
B	2	TJØME	172 717
B	2	LARDAL	151 098
B	2	HOLMESTRAND	73 287
B	2	HOF	12 510
B	2	LARVIK	-84 816
B	2	ANDEBU	-92 116
B	2	NØTTERØY	-159 837
B	2	TØNSBERG	-912 157

Tabell 33 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
B	2	TJØME	76,5 %	71,4 %
B	2	SANDEFJORD	52,6 %	35,0 %
B	2	STOKKE	38,1 %	25,6 %
B	2	SANDE	36,2 %	22,5 %
B	2	HORTEN	31,8 %	53,2 %
B	2	RE	31,7 %	17,7 %
B	2	LARDAL	15,2 %	11,8 %
B	2	HOF	12,5 %	9,2 %
B	2	HOLMESTRAND	4,5 %	1,5 %
B	2	LARVIK	-5,8 %	8,9 %
B	2	ANDEBU	-15,7 %	7,3 %
B	2	TØNSBERG	-89,2 %	-65,1 %
B	2	NØTTERØY	-100,0 %	-100,0 %

1.6.2 BA-regioner

Tabell 34 Disponibel kvote (liter fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014)

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%-endring
1	0	0		
2	16 164 798	18 991 233	2 826 435	17,5 %
3	0	0		
4	0	0		
5	0	0		

1.6.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 35 Utvikling i arealbruk i Vestfold 2003–2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

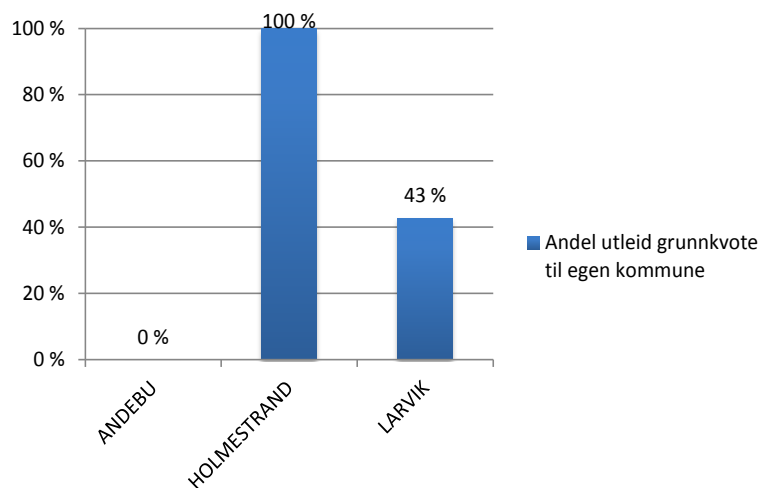
Vestfold	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
HORTEN	3 511	4 163	652	18,6 %	15 676	11 160	-4 516	-28,8 %	20 304	16 008	-4 296	-21,2 %
HOLMESTRAND	3 471	4 523	1 052	30,3 %	14 987	12 579	-2 408	-16,1 %	18 572	17 301	-1 271	-6,8 %
TØNSBERG	4 703	4 477	-226	-4,8 %	32 708	28 299	-4 409	-13,5 %	41 110	36 003	-5 107	-12,4 %
SANDEFJORD	5 090	6 891	1 801	35,4 %	28 943	25 051	-3 892	-13,4 %	35 282	32 513	-2 769	-7,8 %
LARVIK	8 956	14 687	5 731	64,0 %	51 416	42 019	-9 397	-18,3 %	75 375	71 884	-3 491	-4,6 %
SANDE	7 542	12 711	5 169	68,5 %	24 018	18 956	-5 062	-21,1 %	34 018	34 547	529	1,6 %
HOF	2 045	2 346	301	14,7 %	11 691	9 152	-2 539	-21,7 %	13 918	11 602	-2 316	-16,6 %
RE	14 332	18 987	4 655	32,5 %	64 275	60 313	-3 962	-6,2 %	80 659	82 545	1 886	2,3 %
ANDEBU	5 843	6 512	669	11,4 %	17 287	15 398	-1 889	-10,9 %	23 174	21 948	-1 226	-5,3 %
STOKKE	6 783	8 949	2 166	31,9 %	33 803	29 865	-3 938	-11,6 %	42 135	39 935	-2 200	-5,2 %
NØTTERØY	1 871	2 392	521	27,8 %	8 165	8 545	380	4,7 %	12 988	16 691	3 703	28,5 %
TJØME	1 202	1 571	369	30,7 %	699	102	-597	-85,4 %	2 108	1 769	-339	-16,1 %
LARDAL	4 140	5 765	1 625	39,3 %	16 180	13 371	-2 809	-17,4 %	20 765	19 675	-1 090	-5,2 %
SUM	69 489	93 974	24 485	35,2 %	319 848	274 810	-45 038	-14,1 %	420 408	402 421	-17 987	-4,3 %

1.6.4 Hvem selger kvoten sin?

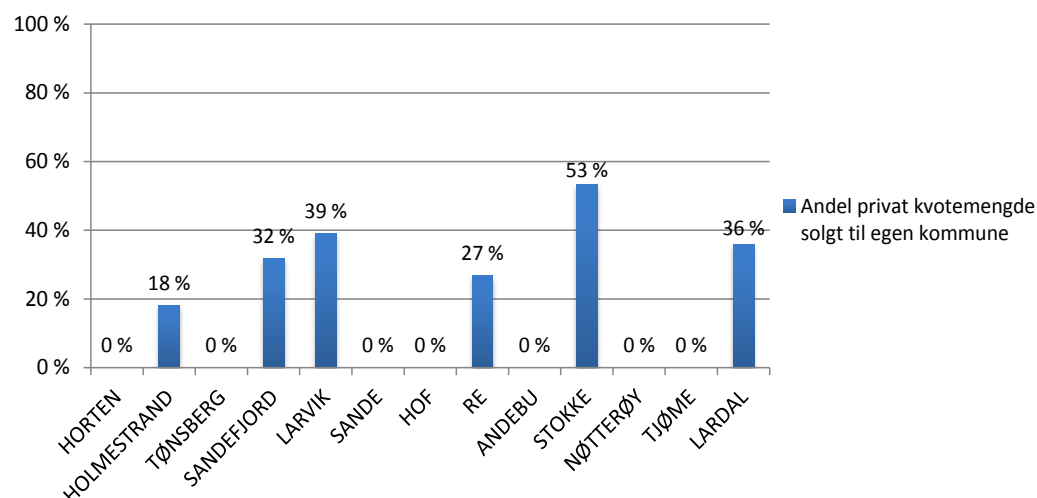
Tabell 36 Strukturfordeling på kvoteselgere i Vestfold, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000										
40 - 60 000										
60 - 80 000		1		77 493		77 493		15 499		61 994
80 - 100 000										
100 - 120 000	1	1	116 032	109 566	116 032	79 566	58 016	15 914	58 016	63 652
120 - 160 000	1		121 391		121 391		60 695		60 696	
160 - 200 000										
200 - 240 000	1		237 327		237 327		118 663		118 664	
240 - 280 000										
280 - 320 000										
Sum:	3	2	474 750	187 059	474 750	157 059	237 374	31 413	237 376	125 646

1.6.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 11 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Vestfold 2009–2014.3 kommuner har utleieferhold

Figur 12 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Vestfold 2003–2014.13 kommuner har solgt kvote privat

1.7 Telemark

Telemark består av 18 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i alle kommuner, bortsett fra Sauherad og Nissedal. I 2014 har Telemark 0,9 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 142 602 liter.

1.7.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 37 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Telemark i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak			Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014	Diff.		2003	2014	Diff	2003	2014
B	2	PORSGRUNN	4	3	-1	3 %	321 212	694 843	373 631	2,1 %	4,5 %
B	2	SKIEN	24	10	-14	10 %	2 517 888	2 575 673	57 785	16,3 %	16,8 %
B,D	3	NOTODDEN	12	6	-6	6 %	756 632	1 198 536	441 904	4,9 %	7,8 %
B	2	SILJAN	4	1	-3	1 %	511 042	159 098	-351 944	3,3 %	1,0 %
C	2	BAMBLE	9	5	-4	5 %	717 446	915 486	198 040	4,7 %	6,0 %
C	2	KRAGERØ	5	2	-3	2 %	307 302	78 324	-228 978	2,0 %	0,5 %
C	2	DRANGEDAL	12	7	-5	7 %	722 737	679 265	-43 472	4,7 %	4,4 %
B	2	NOME	15	9	-6	9 %	1 244 770	1 347 620	102 850	8,1 %	8,8 %
B,D	3	BØ	8	3	-5	3 %	550 787	832 083	281 296	3,6 %	5,4 %
B	3	SAUHERAD	2	0	-2	0 %	61 206	-	-61 206	0,4 %	0,0 %
E	4	TINN	26	10	-16	10 %	1 395 357	704 505	-690 852	9,0 %	4,6 %
C,D,E	3	HJARTDAL	27	13	-14	13 %	1 370 860	1 650 810	279 950	8,9 %	10,8 %
D,E	5	SELJORD	25	9	-16	9 %	1 721 565	1 240 573	-480 992	11,2 %	8,1 %
D,E	5	KVITSEID	14	6	-8	6 %	813 622	871 844	58 222	5,3 %	5,7 %
D	5	NISSDAL	1	0	-1	0 %	68 863	-	-68 863	0,4 %	0,0 %
D	5	FYRESDAL	7	4	-3	4 %	592 496	707 297	114 801	3,8 %	4,6 %
E	5	TOKKE	11	6	-5	6 %	675 139	457 888	-217 251	4,4 %	3,0 %
E	5	VINJE	21	9	-12	9 %	1 078 142	1 190 467	112 325	7,0 %	7,8 %
Sum			227	103	-124	100 %	15 427 066	15 304 312	-122 754	100 %	100 %

Tabell 38 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
B,D	3	NOTODDEN	441 904
B	2	PORSGRUNN	373 631
B,D	3	BØ	281 296
C,D,E	3	HJARTDAL	279 950
C	2	BAMBLE	198 040
D	5	FYRESDAL	114 801
E	5	VINJE	112 325
B	2	NOME	102 850
D,E	5	KVITESEID	58 222
B	2	SKIEN	57 785
C	2	DRANGEDAL	-43 472
B	3	SAUHERAD	-61 206
D	5	NISSDAL	-68 863
E	5	TOKKE	-217 251
C	2	KRAGERØ	-228 978
B	2	SILJAN	-351 944
D,E	5	SELJORD	-480 992
E	4	TINN	-690 852

Tabell 39 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
B	2	PORSGRUNN	116,3 %	78 %
B,D	3	NOTODDEN	58,4 %	55 %
B,D	3	BØ	51,1 %	47 %
C	2	BAMBLE	27,6 %	24 %
C,D,E	3	HJARTDAL	20,4 %	14 %
D	5	FYRESDAL	19,4 %	16 %
E	5	VINJE	10,4 %	7 %
B	2	NOME	8,3 %	6 %
D,E	5	KVITESEID	7,2 %	-3 %
B	2	SKIEN	2,3 %	5 %
C	2	DRANGEDAL	-6,0 %	-12 %
D,E	5	SELJORD	-27,9 %	-26 %
E	5	TOKKE	-32,2 %	-34 %
E	4	TINN	-49,5 %	-48 %
B	2	SILJAN	-68,9 %	-70 %
C	2	KRAGERØ	-74,5 %	-75 %
B	3	SAUHERAD	-100,0 %	-100 %
D	5	NISSDAL	-100,0 %	-100 %

1.7.2 BA-regioner

Tabell 40 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%-endring
1	0	0	0	
2	6 342 397	6 450 309	107 912	1,7 %
3	2 739 485	3 681 429	941 944	34,4 %
4	1 395 357	704 505	-690 852	-49,5 %
5	4 949 827	4 468 069	-481 758	-9,7 %

1.7.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 41 Utvikling i arealbruk i Telemark 2003–2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

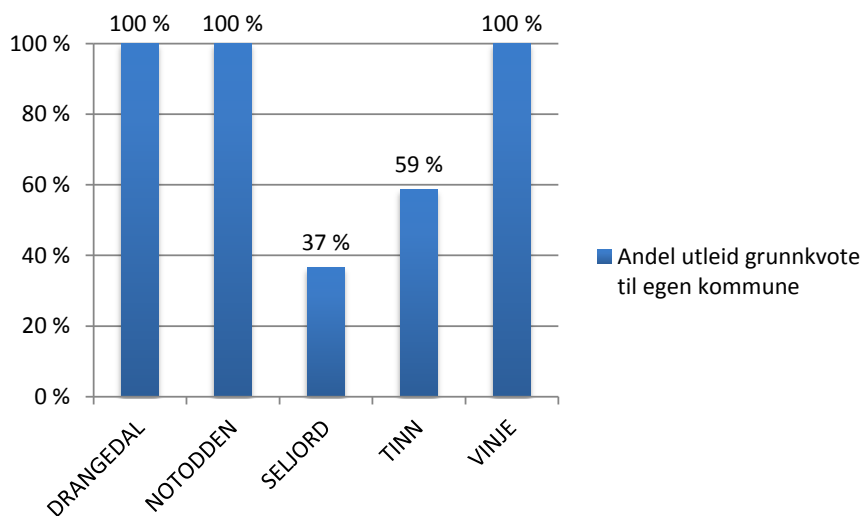
Telemark	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
PORSGRUNN	3 195	4 678	1 483	46,4 %	2 002	380	-1 622	-81,0 %	5 230	5 058	-172	-3,3 %
SKIEN	17 305	22 444	5 139	29,7 %	19 531	12 836	-6 695	-34,3 %	39 942	38 550	-1 392	-3,5 %
NOTODDEN	9 122	11 039	1 917	21,0 %	8 919	7 681	-1 238	-13,9 %	18 658	19 116	458	2,5 %
SILJAN	3 794	4 089	295	7,8 %	2 830	2 111	-719	-25,4 %	6 651	6 203	-448	-6,7 %
BAMBLE	4 574	5 783	1 209	26,4 %	2 822	1 300	-1 522	-53,9 %	8 044	7 699	-345	-4,3 %
KRAGERØ	2 905	3 352	447	15,4 %	14	13	-1	-7,1 %	3 047	3 408	361	11,8 %
DRANGEDAL	9 036	9 954	918	10,2 %	1 533	214	-1 319	-86,0 %	10 586	10 224	-362	-3,4 %
NOME	10 019	15 128	5 109	51,0 %	16 628	10 601	-6 027	-36,2 %	27 279	26 284	-995	-3,6 %
BØ	5 519	6 639	1 120	20,3 %	16 532	15 908	-624	-3,8 %	22 760	23 030	270	1,2 %
SAUHERAD	2 421	3 289	868	35,9 %	17 573	14 501	-3 072	-17,5 %	23 054	21 085	-1 969	-8,5 %
TINN	11 776	10 947	-829	-7,0 %	70	-	-70	-100,0 %	11 892	10 966	-926	-7,8 %
HJARTDAL	10 996	10 563	-433	-3,9 %	668	400	-268	-40,1 %	11 716	11 017	-699	-6,0 %
SELJORD	11 476	11 622	146	1,3 %	890	605	-285	-32,0 %	12 401	12 271	-130	-1,0 %
KVITSEID	8 533	9 866	1 333	15,6 %	1 848	997	-851	-46,0 %	10 432	10 886	454	4,4 %
NISSDAL	4 126	3 569	-557	-13,5 %	-	-	-	-	4 142	3 570	-572	-13,8 %
FYRESDAL	6 915	6 555	-360	-5,2 %	-	-	-	-	6 921	6 555	-366	-5,3 %
TOKKE	11 475	10 912	-563	-4,9 %	50	-	-50	-100,0 %	11 559	10 912	-647	-5,6 %
VINJE	18 383	13 801	-4 582	-24,9 %	-	-	-	-	18 389	13 801	-4 588	-24,9 %
SUM	151 570	164 230	12 660	8,4 %	91 910	67 547	-24 363	-26,5 %	252 703	240 635	-12 068	-4,8 %

1.7.4 Hvem selger kvoten sin?

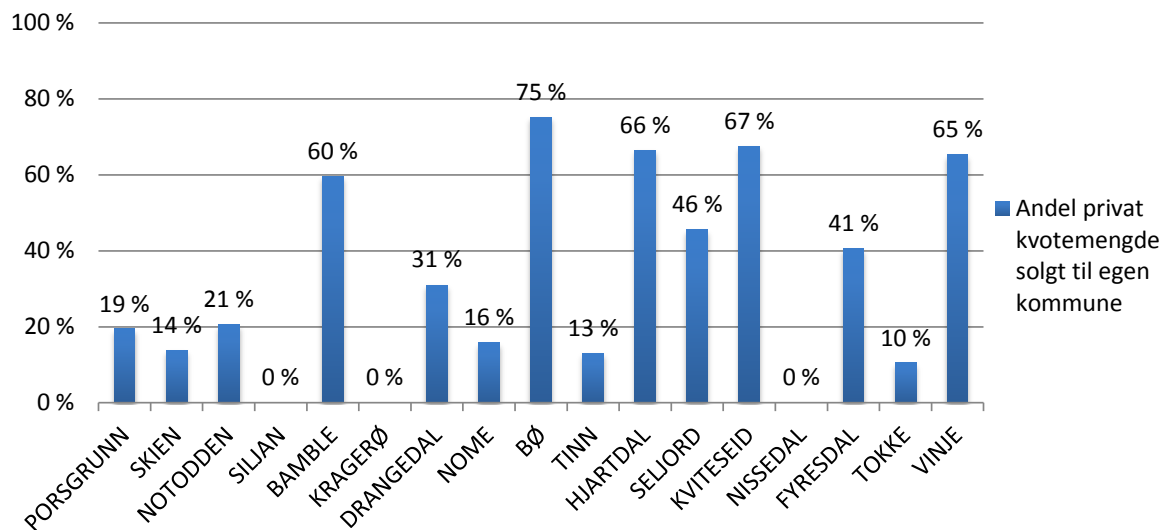
Tabell 42 Strukturfordeling på kvoteselgere i Telemark, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt til staten, økologisk		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000	1		38 284		38 284		38 284					
40 - 60 000	5	1	273 009	51 530	273 009	20 000	186 984	20 000			86 025	
60 - 80 000	1		70 038		70 038		35 019				35 019	
80 - 100 000		1		98 677		98 677		19 736				78 941
100 - 120 000	1	1	116 856	103 817	116 856	103 817	58 428	20 764			58 428	83 053
120 - 160 000	2		264 107		264 107		252 239		11 868			
160 - 200 000												
200 - 240 000												
240 - 280 000												
280 - 320 000												
Sum:	10	3	762 294	254 024	762 294	222 494	570 954	60 500	11 868		179 472	161 994

1.7.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 13 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Telemark 2009–2014. 5 kommuner har utleieforhold

Figur 14 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Telemark 2003–2014. 17 kommuner har solgt kvote privat

1.8 Aust-Agder

Aust-Agder består av 15 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i alle kommuner, bortsett fra Vegårshei. I 2014 har Aust-Agder 0,9 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 142 602 liter.

1.8.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 43 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Aust-Agder i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak		Diff.	Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014			2003	2014	Diff	2003	2014
C	4	RISØR	6	4	-2	4 %	413 667	551 452	137 785	3,0 %	3,8 %
C	2	GRIMSTAD	24	14	-10	14 %	2 044 880	2 257 555	212 675	14,8 %	15,7 %
C	2	ARENDAL	44	25	-19	25 %	3 149 226	3 378 227	229 001	22,7 %	23,5 %
C	4	GJERSTAD	12	6	-6	6 %	819 962	740 236	-79 726	5,9 %	5,1 %
C	2	VEGÅRSHEI	1	0	-1	0 %	53 872	-	-53 872	0,4 %	0,0 %
C	2	TVEDESTRAND	8	5	-3	5 %	832 752	958 263	125 511	6,0 %	6,7 %
C	2	FROLAND	5	2	-3	2 %	372 924	206 700	-166 224	2,7 %	1,4 %
C	2	LILLESAND	7	5	-2	5 %	674 824	937 453	262 629	4,9 %	6,5 %
C,D	2	BIRKENES	22	12	-10	12 %	1 259 483	1 029 185	-230 298	9,1 %	7,1 %
C	2	ÅMLI	9	5	-4	5 %	894 045	1 013 497	119 452	6,5 %	7,0 %
C,D	2	IVELAND	12	6	-6	6 %	835 821	969 599	133 778	6,0 %	6,7 %
C,D	4	EVJE OG HORNNES	18	6	-12	6 %	1 194 899	1 061 452	-133 447	8,6 %	7,4 %
C,D	4	BYGLAND	10	5	-5	5 %	606 980	476 389	-130 591	4,4 %	3,3 %
D	5	VALLE	9	5	-4	5 %	552 248	604 004	51 756	4,0 %	4,2 %
E	5	BYKLE	1	1	0	1 %	144 850	218 837	73 987	1,0 %	1,5 %
Sum			188	101	-87	100 %	13 850 433	14 402 849	552 416	100 %	100 %

Tabell 44 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
C	2	LILLESAND	262 629
C	2	ARENDAL	229 001
C	2	GRIMSTAD	212 675
C	4	RISØR	137 785
C,D	2	IVELAND	133 778
C	2	TVEDESTRAND	125 511
C	2	ÅMLI	119 452
E	5	BYKLE	73 987
D	5	VALLE	51 756
C	2	VEGÅRSHEI	-53 872
C	4	GJERSTAD	-79 726
C,D	4	BYGLAND	-130 591
C,D	4	EVJE OG HORNNES	-133 447
C	2	FROLAND	-166 224
C,D	2	BIRKENES	-230 298

Tabell 45 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
E	5	BYKLE	51,1 %	100,0 %
C	2	LILLESAND	38,9 %	31,6 %
C	4	RISØR	33,3 %	29,4 %
C,D	2	IVELAND	16,0 %	-2,7 %
C	2	TVEDESTRAND	15,1 %	11,7 %
C	2	ÅMLI	13,4 %	10,1 %
C	2	GRIMSTAD	10,4 %	7,2 %
D	5	VALLE	9,4 %	23,3 %
C	2	ARENDAL	7,3 %	-0,2 %
C	4	GJERSTAD	-9,7 %	-12,4 %
C,D	4	EVJE OG HORNNES	-11,2 %	-10,9 %
C,D	2	BIRKENES	-18,3 %	-8,1 %
C,D	4	BYGLAND	-21,5 %	-23,8 %
C	2	FROLAND	-44,6 %	-46,2 %
C	2	VEGÅRSHEI	-100,0 %	-100,0 %

1.8.2 BA-regioner

Tabell 46 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%-endring
1	0	0		
2	10 117 827	10 750 479	632 652	6,3 %
3	0	0	0	
4	3 035 508	2 829 529	-205 979	-6,8 %
5	697 098	822 841	125 743	18,0 %

1.8.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 47 Utvikling i arealbruk i Aust-Agder 2003-2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

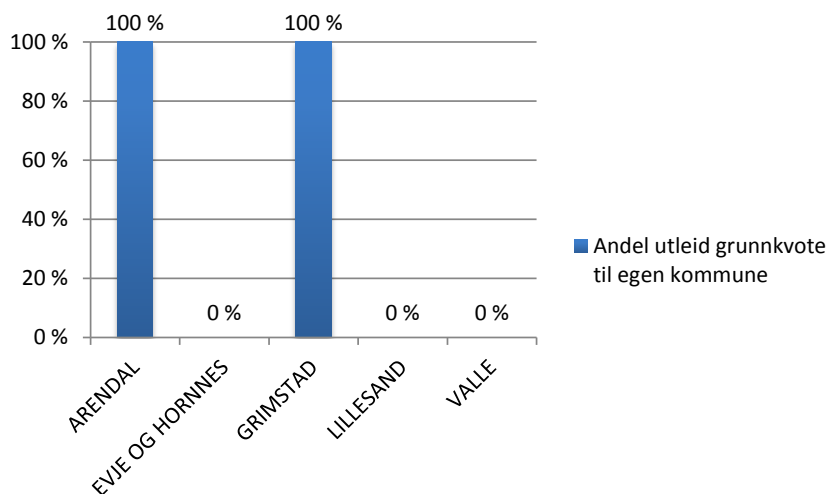
Aust-Agder	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
RISØR	2 640	2 556	-84	-3,2 %	55	-	-55	-100,0 %	2 803	2 605	-198	-7,1 %
GRIMSTAD	10 333	10 507	174	1,7 %	4 413	2 310	-2 103	-47,7 %	18 482	16 387	-2 095	-11,3 %
ARENDAL	13 239	14 475	1 236	9,3 %	3 163	1 324	-1 839	-58,1 %	17 123	16 059	-1 064	-6,2 %
GJERSTAD	4 650	3 913	-737	-15,8 %	333	261	-72	-21,6 %	5 026	4 175	-851	-16,9 %
VEGÅRSHEI	2 875	1 715	-1 160	-40,3 %	36	-	-36	-100,0 %	2 913	1 715	-1 198	-41,1 %
TVEDESTRAND	4 307	5 385	1 078	25,0 %	760	248	-512	-67,4 %	5 177	5 633	456	8,8 %
FROLAND	5 483	5 276	-207	-3,8 %	1 013	791	-222	-21,9 %	6 604	6 067	-537	-8,1 %
LILLESAND	5 085	4 507	-578	-11,4 %	772	723	-49	-6,3 %	6 224	5 413	-811	-13,0 %
BIRKENES	9 254	9 994	740	8,0 %	630	419	-211	-33,5 %	10 007	10 852	845	8,4 %
ÅMLI	7 491	8 124	633	8,5 %	1 403	856	-547	-39,0 %	9 095	9 128	33	0,4 %
IVELAND	3 254	4 262	1 008	31,0 %	107	81	-26	-24,3 %	3 387	4 365	978	28,9 %
EVJE OG HORNNES	8 507	9 204	697	8,2 %	1 065	486	-579	-54,4 %	9 694	9 770	76	0,8 %
BYGLAND	6 879	6 692	-187	-2,7 %	186	-	-186	-100,0 %	7 079	6 891	-188	-2,7 %
VALLE	8 720	8 522	-198	-2,3 %	55	-	-55	-100,0 %	8 788	8 541	-247	-2,8 %
BYKLE	1 825	1 622	-203	-11,1 %	-	-	-	-	1 825	1 622	-203	-11,1 %
SUM	94 542	96 754	2 212	2,3 %	13 991	7 499	-6 492	-46,4 %	114 227	109 223	-5 004	-4,4 %

1.8.4 Hvem selger kvoten sin?

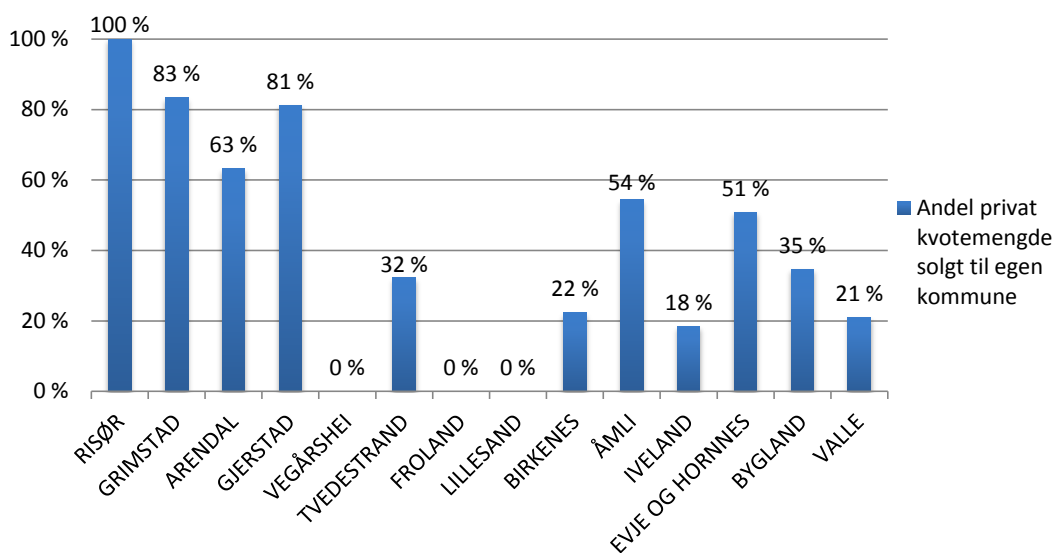
Tabell 48 Strukturfordeling på kvoteselgere i Aust-Agder, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000	2		61 818		61 818				15 454	
40 - 60 000		3		136 517		136 517	27 305			109 212
60 - 80 000	1		73 300		73 300					
80 - 100 000		2		182 456		182 456	36 492			145 964
100 - 120 000	2	1	211 172	103 900	211 172	103 900	6 430	52 100	55 000	51 800
120 - 160 000										
160 - 200 000										
200 - 240 000										
240 - 280 000		1		246 032		100 000	20 000			80 000
280 - 320 000										
Sum:	5	7	346 290	668 905	346 290	522 873	6 430	135 897	70 454	386 976

1.8.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 15 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Aust-Agder 2009–2014. 5 kommuner har utleieferhold

Figur 16 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Aust-Agder 2003–2014. 14 kommuner har solgt kvote privat

1.9 Vest-Agder

Vest-Agder består av 15 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i alle kommuner. I 2014 har Vest-Agder 2,3 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 142 602 liter.

1.9.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 49 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Vest-Agder i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak			Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014	Diff.		2003	2014	Diff	2003	2014
C	2	KRISTIANSAND	5	3	-2	1 %	234 160	172 378	-61 782	0,7 %	0,5 %
C	3	MANDAL	34	16	-18	6 %	2 256 025	2 138 531	-117 494	6,4 %	5,7 %
C	4	FARSUND	49	30	-19	11 %	4 978 100	6 255 503	1 277 403	14,1 %	16,5 %
C	4	FLEKKEFJORD	32	15	-17	6 %	1 935 264	2 079 683	144 419	5,5 %	5,5 %
C	2	VENNESLA	33	17	-16	6 %	2 710 004	2 768 482	58 478	7,7 %	7,3 %
C	2	SONGDALLEN	25	13	-12	5 %	2 346 383	3 133 375	786 992	6,7 %	8,3 %
C	2	SØGNE	6	3	-3	1 %	405 264	201 239	-204 025	1,2 %	0,5 %
C	3	MARNARDAL	43	26	-17	10 %	3 139 081	3 158 395	19 314	8,9 %	8,4 %
C,D	5	ÅSERAL	20	12	-8	5 %	1 186 767	1 273 051	86 284	3,4 %	3,4 %
C	3	AUDNEDAL	45	27	-18	10 %	3 222 702	3 438 537	215 835	9,1 %	9,1 %
C	3	LINDESNES	44	24	-20	9 %	3 200 980	3 257 532	56 552	9,1 %	8,6 %
C	4	LYNGDAL	42	22	-20	8 %	2 925 432	2 890 646	-34 786	8,3 %	7,6 %
C,D	4	HÆGEBOSTAD	36	20	-16	8 %	2 132 301	2 071 507	-60 794	6,1 %	5,5 %
C,D	4	KVINESDAL	44	24	-20	9 %	3 033 125	3 212 862	179 737	8,6 %	8,5 %
C,D,E	5	SIRDAL	24	14	-10	5 %	1 521 855	1 768 155	246 300	4,3 %	4,7 %
Sum			482	266	-216	100 %	35 227 443	37 819 876	2 592 433	100 %	100 %

Tabell 50 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
C	4	FARSUND	1 277 403
C	2	SONGDALLEN	786 992
C,D,E	5	SIRDAL	246 300
C	3	AUDNEDAL	215 835
C,D	4	KVINESDAL	179 737
C	4	FLEKKEFJORD	144 419
C,D	5	ÅSERAL	86 284
C	2	VENNESLA	58 478
C	3	LINDESNES	56 552
C	3	MARNARDAL	19 314
C	4	LYNGDAL	-34 786
C,D	4	HÆGEBOSTAD	-60 794
C	2	KRISTIANSAND	-61 782
C	3	MANDAL	-117 494
C	2	SØGNE	-204 025

Tabell 51 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-regioner	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
C	2	SONGDALEN	33,5 %	25,3 %
C	4	FARSUND	25,7 %	17,0 %
C,D,E	5	SIRDAL	16,2 %	3,9 %
C	4	FLEKKEFJORD	7,5 %	16,2 %
C,D	5	ÅSERAL	7,3 %	14,0 %
C	3	AUDNEDAL	6,7 %	6,6 %
C,D	4	KVINESDAL	5,9 %	-1,1 %
C	2	VENNESLA	2,2 %	-8,0 %
C	3	LINDESNES	1,8 %	-4,2 %
C	3	MARNARDAL	0,6 %	0,6 %
C	4	LYNGDAL	-1,2 %	-3,7 %
C,D	4	HÆGEBOSTAD	-2,9 %	0,8 %
C	3	MANDAL	-5,2 %	-4,0 %
C	2	KRISTIANSAND	-26,4 %	-28,5 %
C	2	SØGNE	-50,3 %	-51,8 %

1.9.2 BA-regioner

Tabell 52 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%-endring
1	0	0		
2	5 695 811	6 275 474	579 663	10,2 %
3	11 818 788	11 992 995	174 207	1,5 %
4	15 004 222	16 510 201	1 505 979	10,0 %
5	2 708 622	3 041 206	332 584	12,3 %

1.9.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 53 Utvikling i arealbruk i Vest-Agder 2003–2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

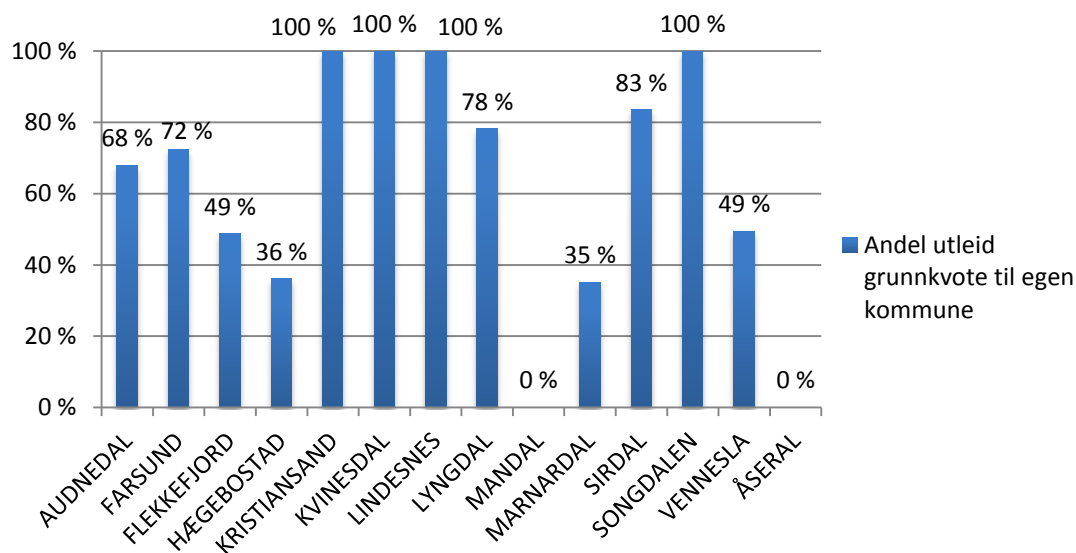
Vest-Agder	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
KRISTIANSAND	3 181	2 746	-435	-13,7 %	1 145	623	-522	-45,6 %	4 560	3 604	-956	-21,0 %
MANDAL	9 623	8 525	-1 098	-11,4 %	370	309	-61	-16,5 %	10 054	8 902	-1 152	-11,5 %
FARSUND	27 157	26 968	-189	-0,7 %	4 567	2 481	-2 086	-45,7 %	31 878	29 538	-2 340	-7,3 %
FLEKKEFJORD	12 195	13 684	1 489	12,2 %	-	-	-	-	12 199	13 684	1 485	12,2 %
VENNESLA	11 594	11 433	-161	-1,4 %	289	152	-137	-47,4 %	11 946	11 638	-308	-2,6 %
SONGDALEN	7 418	8 770	1 352	18,2 %	1 167	400	-767	-65,7 %	9 011	9 517	506	5,6 %
SØGNE	2 760	2 900	140	5,1 %	1 170	560	-610	-52,1 %	4 537	4 216	-321	-7,1 %
MARNARDAL	12 901	11 855	-1 046	-8,1 %	8	-	-8	-100,0 %	13 028	12 001	-1 027	-7,9 %
ÅSERAL	9 158	9 148	-10	-0,1 %	-	-	-	-	9 163	9 148	-15	-0,2 %
AUDNEDAL	10 831	9 842	-989	-9,1 %	-	-	-	-	10 873	9 847	-1 026	-9,4 %
LINDESNES	12 171	12 348	177	1,5 %	377	126	-251	-66,6 %	12 849	12 630	-219	-1,7 %
LYNGDAL	13 451	11 761	-1 690	-12,6 %	192	115	-77	-40,1 %	13 837	11 911	-1 926	-13,9 %
HÆGEBOSTAD	14 270	12 440	-1 830	-12,8 %	-	-	-	-	14 271	12 440	-1 831	-12,8 %
KVINESDAL	21 930	20 942	-988	-4,5 %	319	-	-319	-100,0 %	22 301	20 969	-1 332	-6,0 %
SIRDAL	12 451	11 706	-745	-6,0 %	-	-	-	-	12 504	11 756	-748	-6,0 %
SUM	181 091	175 068	-6 023	-3,3 %	9 604	4 766	-4 838	-50,4 %	193 011	181 801	-11 210	-5,8 %

1.9.4 Hvem selger kvoten sin?

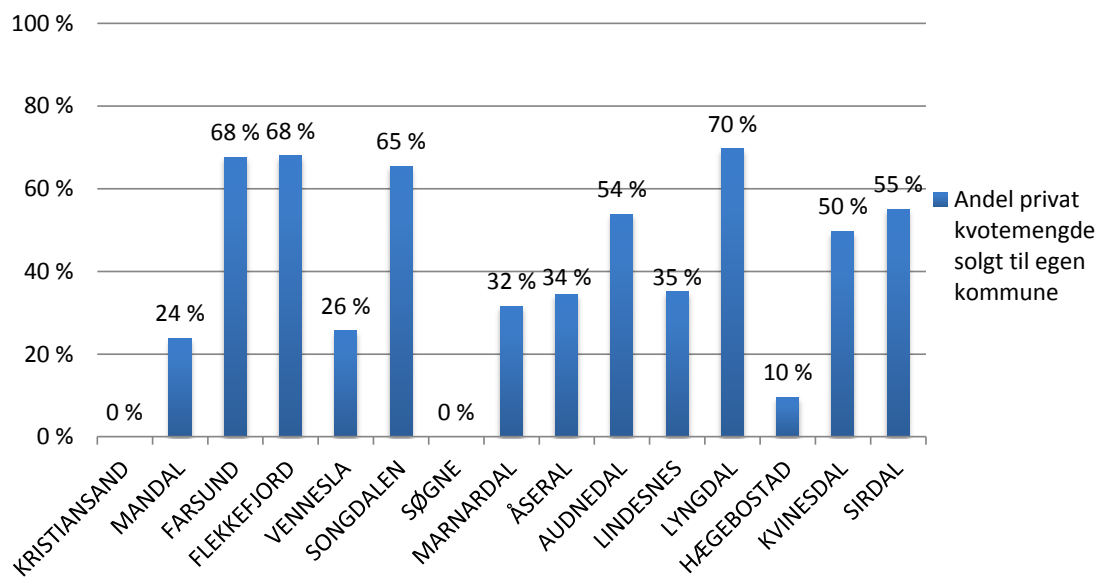
Tabell 54 Strukturfordeling på kvoteselgere i Vest-Agder, 2008 og 2014 (ingen kvoteselgere i 2014)

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt til staten, økologisk (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000	3		106 615		106 615		53 382				53 233	
40 - 60 000	5		256 525		256 525		128 262				128 263	
60 - 80 000	4		286 021		286 021		143 335				142 686	
80 - 100 000	1		88 404		88 404		55 652		32 752			
100 - 120 000	3		313 609		313 609		156 891				156 718	
120 - 160 000												
160 - 200 000												
200 - 240 000	1		234 141		43 603				43 603			
240 - 280 000												
280 - 320 000	2		614 691		113 509				113 509			
Sum:	19		1 900 006		1 208 286		537 522		189 864		480 900	

1.9.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 17 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Vest-Agder 2009–2014. 14 kommuner har utleieforhold

Figur 18 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Vest-Agder 2003–2014. 15 kommuner har solgt kvote privat

1.10 Rogaland

Rogaland består av 26 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i alle kommuner, bortsett fra Utsira. I 2014 har Rogaland 17,9 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 216 365 liter.

1.10.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 55 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Rogaland i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak			Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014	Diff.		2003	2014	Diff.	2003	2014
A	3	EIGERSUND	85	40	-45	3 %	7 257 692	7 113 680	-144 012	2,6 %	2,4 %
A	1	SANDNES	213	108	-105	8 %	26 174 972	27 076 496	901 524	9,2 %	9,0 %
A	1	STAVANGER	30	18	-12	1 %	3 095 225	3 564 049	468 824	1,1 %	1,2 %
C	2	HAUGESUND	11	3	-8	0 %	734 805	350 280	-384 525	0,3 %	0,1 %
C	3	SOKNDAL	21	8	-13	1 %	1 315 177	1 007 590	-307 587	0,5 %	0,3 %
B,C	4	LUND	60	24	-36	2 %	5 711 617	3 993 944	-1 717 673	2,0 %	1,3 %
A,B,C	1	BJERKREIM	153	97	-56	7 %	14 713 261	16 941 424	2 228 163	5,2 %	5,7 %
A	1	HÅ	385	238	-147	17 %	55 449 886	66 152 864	10 702 978	19,6 %	22,1 %
A	1	KLEPP	243	133	-110	10 %	35 069 436	35 972 084	902 648	12,4 %	12,0 %
A	1	TIME	207	122	-85	9 %	27 835 100	31 600 936	3 765 836	9,8 %	10,5 %
A,B,C	1	GJESDAL	101	60	-41	4 %	10 322 919	11 799 594	1 476 675	3,6 %	3,9 %
A,B	1	SOLA	86	39	-47	3 %	11 030 541	11 356 688	326 147	3,9 %	3,8 %
A	1	RANDABERG	42	25	-17	2 %	4 582 788	5 081 573	498 785	1,6 %	1,7 %
C	1	FORSAND	29	18	-11	1 %	2 654 361	2 792 492	138 131	0,9 %	0,9 %
B	1	STRAND	54	28	-26	2 %	4 535 946	5 204 312	668 366	1,6 %	1,7 %
B,C	5	HJELMELAND	77	40	-37	3 %	6 279 872	6 762 351	482 479	2,2 %	2,3 %
C,D	4	SULDAL	102	47	-55	3 %	6 732 705	5 698 417	-1 034 288	2,4 %	1,9 %
C	4	SAUDA	9	3	-6	0 %	563 963	387 063	-176 900	0,2 %	0,1 %
B,C	1	FINNØY	119	63	-56	5 %	11 476 675	11 464 462	-12 213	4,0 %	3,8 %
A,B	1	RENNESØY	65	27	-38	2 %	7 146 117	7 193 978	47 861	2,5 %	2,4 %
C	1	KVITSØY	8	4	-4	0 %	557 720	523 759	-33 961	0,2 %	0,2 %
C	2	BOKN	20	6	-14	0 %	1 035 112	947 911	-87 201	0,4 %	0,3 %
C	2	TYSVÆR	150	65	-85	5 %	11 758 391	8 490 699	-3 267 692	4,1 %	2,8 %
C	2	KARMØY	64	31	-33	2 %	5 944 278	5 447 449	-496 829	2,1 %	1,8 %
C	2	VINDAFJORD	261	138	-123	10 %	21 589 213	22 740 827	1 151 614	7,6 %	7,6 %
Sum			2 595	1 385	-1 210	100 %	283 567 772	299 664 922	16 097 150	100 %	100 %

Tabell 56 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014
A	1	HÅ	10 702 978
A	1	TIME	3 765 836
A,B,C	1	BJERKREIM	2 228 163
A,B,C	1	GJESDAL	1 476 675
C	2	VINDAFJORD	1 151 614
A	1	KLEPP	902 648
A	1	SANDNES	901 524
B	1	STRAND	668 366
A	1	RANDABERG	498 785
B,C	5	HJELMELAND	482 479
A	1	STAVANGER	468 824
A,B	1	SOLA	326 147
C	1	FORSAND	138 131
A,B	1	RENNESØY	47 861
B,C	1	FINNØY	-12 213
C	1	KVITSØY	-33 961
C	2	BOKN	-87 201
A	3	EIGERSUND	-144 012
C	4	SAUDA	-176 900
C	3	SOKNDAL	-307 587
C	2	HAUGESUND	-384 525
C	2	KARMØY	-496 829
C,D	4	SULDAL	-1 034 288
B,C	4	LUND	-1 717 673
C	2	TYSVÆR	-3 267 692

Tabell 57 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
A	1	HÅ	19,3 %	13 %
A	1	STAVANGER	15,1 %	3 %
A,B,C	1	BJERKREIM	15,1 %	8 %
B	1	STRAND	14,7 %	3 %
A,B,C	1	GJESDAL	14,3 %	7 %
A	1	TIME	13,5 %	9 %
A	1	RANDABERG	10,9 %	-7 %
B,C	5	HJELMELAND	7,7 %	5 %
C	2	VINDAFJORD	5,3 %	2 %
C	1	FORSAND	5,2 %	8 %
A	1	SANDNES	3,4 %	-2 %
A,B	1	SOLA	3,0 %	0 %
A	1	KLEPP	2,6 %	0 %
A,B	1	RENNESØY	0,7 %	-5 %
B,C	1	FINNØY	-0,1 %	1 %
A	3	EIGERSUND	-2,0 %	2 %
C	1	KVITSØY	-6,1 %	-20 %
C	2	KARMØY	-8,4 %	-13 %
C	2	BOKN	-8,4 %	-19 %
C,D	4	SULDAL	-15,4 %	-8 %
C	3	SOKNDAL	-23,4 %	-19 %
C	2	TYSVÆR	-27,8 %	-24 %
B,C	4	LUND	-30,1 %	-17 %
C	4	SAUDA	-31,4 %	-14 %
C	2	HAUGESUND	-52,3 %	-61 %

1.10.2 BA-regioner

Tabell 58 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%-endring
1	214 644 947	236 724 711	22 079 764	10 %
2	41 061 799	37 977 166	-3 084 633	-8 %
3	8 572 869	8 121 270	-451 599	-5 %
4	13 008 285	10 079 424	-2 928 861	-23 %
5	6 279 872	6 762 351	482 479	8 %

1.10.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 59 Utvikling i arealbruk i Rogaland 2003–2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

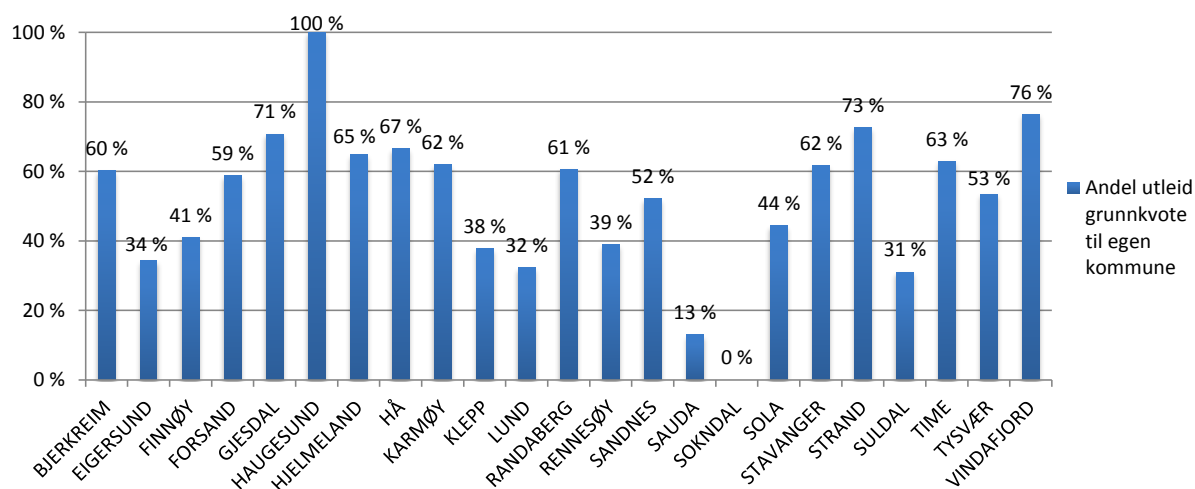
Rogaland	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
EIGERSUND	47 986	52 383	4 397	9,2 %	70	-	-70	-100,0 %	48 105	52 404	4 299	8,9 %
SANDNES	69 373	73 244	3 871	5,6 %	5 324	2 100	-3 224	-60,6 %	75 862	76 181	319	0,4 %
STAVANGER	8 882	10 182	1 300	14,6 %	2 856	664	-2 192	-76,8 %	12 727	11 312	-1 415	-11,1 %
HAUGESUND	6 645	6 893	248	3,7 %	-	-	-	-	6 646	6 893	247	3,7 %
SOKNDAL	11 979	13 321	1 342	11,2 %	-	-	-	-	11 982	13 322	1 340	11,2 %
LUND	20 634	21 507	873	4,2 %	-	-	-	-	20 649	21 509	860	4,2 %
BJERKREIM	51 758	56 721	4 963	9,6 %	224	211	-13	-5,8 %	52 007	56 953	4 946	9,5 %
HÅ	112 268	113 170	902	0,8 %	6 935	2 528	-4 407	-63,5 %	122 838	118 990	-3 848	-3,1 %
KLEPP	59 579	61 855	2 276	3,8 %	14 735	7 056	-7 679	-52,1 %	80 451	74 414	-6 037	-7,5 %
TIME	76 018	77 580	1 562	2,1 %	4 647	1 418	-3 229	-69,5 %	81 036	79 178	-1 858	-2,3 %
GJESDAL	43 621	52 596	8 975	20,6 %	120	-	-120	-100,0 %	43 769	52 619	8 850	20,2 %
SOLA	25 411	27 419	2 008	7,9 %	8 413	3 675	-4 738	-56,3 %	36 017	33 031	-2 986	-8,3 %
RANDABERG	9 987	10 202	215	2,2 %	2 255	731	-1 524	-67,6 %	14 968	13 882	-1 086	-7,3 %
FORSAND	13 420	14 301	881	6,6 %	55	-	-55	-100,0 %	13 479	14 307	828	6,1 %
STRAND	23 316	24 298	982	4,2 %	56	-	-56	-100,0 %	23 616	24 365	749	3,2 %
HJELMELAND	33 850	37 804	3 954	11,7 %	642	245	-397	-61,8 %	35 174	38 666	3 492	9,9 %
SULDAL	33 002	32 457	-545	-1,7 %	15	-	-15	-100,0 %	33 152	32 525	-627	-1,9 %
SAUDA	8 155	6 649	-1 506	-18,5 %	-	53	53	100,0 %	8 162	6 705	-1 457	-17,9 %
FINNØY	39 710	36 587	-3 123	-7,9 %	-	-	-	-	39 900	36 687	-3 213	-8,1 %
RENNESØY	40 829	36 443	-4 386	-10,7 %	315	417	102	32,4 %	41 323	36 921	-4 402	-10,7 %
KVITSØY	2 626	2 400	-226	-8,6 %	-	-	-	-	2 628	2 400	-228	-8,7 %
BOKN	8 862	9 414	552	6,2 %	-	-	-	-	8 865	9 414	549	6,2 %
TYSVÆR	52 833	52 900	67	0,1 %	2	-	-2	-100,0 %	52 960	52 929	-31	-0,1 %
KARMØY	48 405	50 148	1 743	3,6 %	-	-	-	-	48 689	50 378	1 689	3,5 %
UTSIRA	1 153	1 247	94	8,2 %	-	-	-	-	1 153	1 247	94	8,2 %
VINDAFJORD	-	78 257	78 257	100,0 %	-	11	11	100,0 %	-	78 339	78 339	100,0 %
SUM	850 302	959 978	109 676	12,9 %	46 664	19 109	-27 555	-59,0 %	916 158	995 571	79 413	8,7 %

1.10.4 Hvem selger kvoten sin?

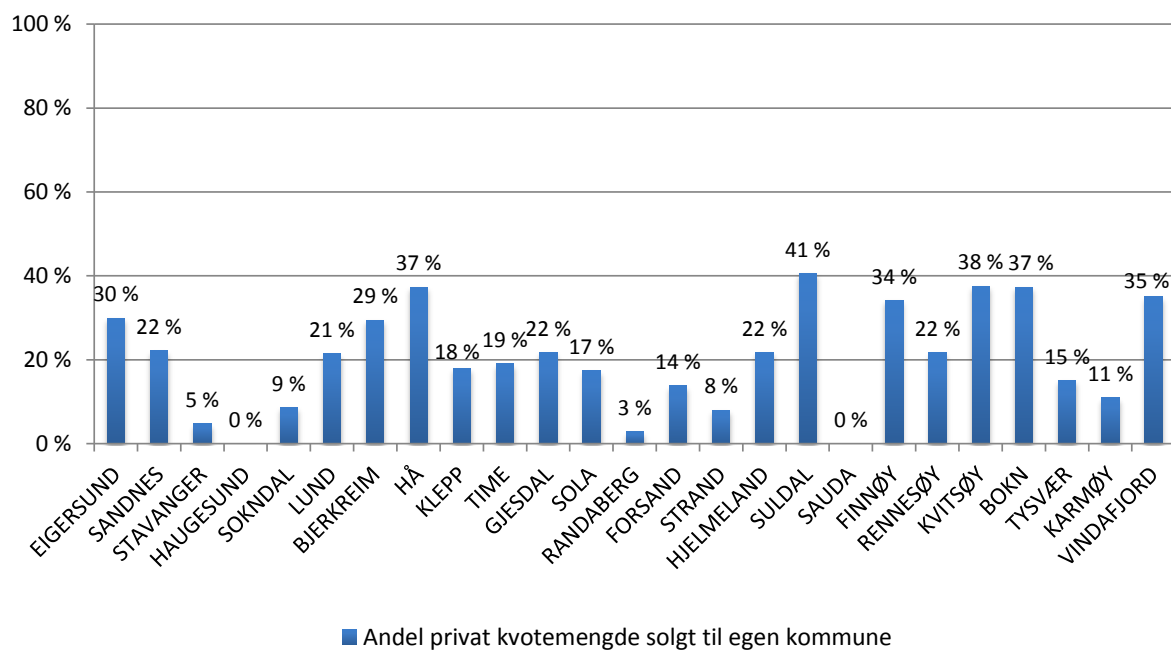
Tabell 60 Strukturfordeling på kvoteselgere i Rogaland, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000	6		189 693		189 693		95 076		94 617	
40 - 60 000	12	2	598 306	93 737	598 306	93 737	299 152	18 749	299 154	74 988
60 - 80 000	15	7	1 070 850	478 304	1 070 850	478 304	535 754	95 665	535 096	382 639
80 - 100 000	13	5	1 189 799	445 350	1 189 799	445 350	594 897	89 071	594 902	356 279
100 - 120 000	6	8	671 034	841 372	671 034	809 859	335 659	161 975	335 375	647 884
120 - 160 000	3	6	388 850	846 143	388 850	775 484	194 425	155 099	194 425	620 385
160 - 200 000	1		161 346		161 346		80 673		80 673	
200 - 240 000	1	2	208 820	455 537	208 820	455 537	104 410	91 109	104 410	364 428
240 - 280 000	1		250 881		250 881		125 440		125 441	
280 - 320 000										
Sum:	58	30	4 729 579	3 160 443	4 729 579	3 058 271	2 365 486	611 668	2 364 093	2 446 603

1.10.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 19 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Rogaland 2009–2014. 23 kommuner har utleieforhold

Figur 20 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Rogaland 2003–2014. 25 kommuner har solgt kvote privat

1.11 Hordaland

Hordaland består av 33 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i 30 kommuner. I 2014 har Hordaland 5,2 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 144 509 liter.

Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 61 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Hordaland i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak			Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014	Diff.		2003	2014	Diff.	2003	2014
D	1	BERGEN	45	13	-32	2 %	3 120 591	1 328 091	-1 792 500	3,7 %	1,5 %
C,D	2	ETNE	82	43	-39	7 %	6 074 313	7 810 777	1 736 464	7,1 %	9,0 %
D	2	SVEIO	42	16	-26	3 %	3 025 733	3 030 508	4 775	3,6 %	3,5 %
D	3	BØMLO	19	6	-13	1 %	1 404 026	1 145 508	-258 518	1,6 %	1,3 %
D	3	STORD	24	7	-17	1 %	1 777 021	929 690	-847 331	2,1 %	1,1 %
D	3	FITJAR	28	19	-9	3 %	2 259 340	2 400 141	140 801	2,7 %	2,8 %
D	3	TYSNES	37	13	-24	2 %	2 241 355	1 493 118	-748 237	2,6 %	1,7 %
D	4	KVINNHERRAD	147	76	-71	13 %	10 398 918	11 297 787	898 869	12,2 %	13,1 %
D	4	JONDAL	30	23	-7	4 %	1 961 817	2 583 147	621 330	2,3 %	3,0 %
D	4	ODDA	5	4	-1	1 %	295 261	507 443	212 182	0,3 %	0,6 %
D	4	ULLENSVANG	14	9	-5	2 %	669 263	755 393	86 130	0,8 %	0,9 %
D	4	EIDFJORD	5	1	-4	0 %	309 805	425 526	115 721	0,4 %	0,5 %
D	3	ULVIK	15	7	-8	1 %	836 000	806 538	-29 462	1,0 %	0,9 %
D	3	GRANVIN	14	5	-9	1 %	1 259 246	1 026 682	-232 564	1,5 %	1,2 %
D	3	VOSS	230	133	-97	22 %	17 326 495	19 303 828	1 977 333	20,4 %	22,3 %
D	4	KVAM	82	50	-32	8 %	6 793 664	7 170 896	377 232	8,0 %	8,3 %
D	1	FUSA	56	20	-36	3 %	4 233 029	2 806 246	-1 426 783	5,0 %	3,2 %
D	1	SAMNANGER	7	5	-2	1 %	457 454	477 804	20 350	0,5 %	0,6 %
D	1	OS	19	9	-10	2 %	1 745 660	1 605 170	-140 490	2,1 %	1,9 %
D	4	AUSTEVOLL	5	3	-2	1 %	371 563	481 929	110 366	0,4 %	0,6 %
D	1	SUND	4	1	-3	0 %	131 361	245 573	114 212	0,2 %	0,3 %
D	1	FJELL	3	0	-3	0 %	184 098	0	-184 098	0,2 %	0,0 %
D	1	VAKSDAL	28	16	-12	3 %	1 771 030	2 597 982	826 952	2,1 %	3,0 %
D	5	MODALEN	7	4	-3	1 %	411 821	325 513	-86 308	0,5 %	0,4 %
D	1	OSTERØY	58	26	-32	4 %	4 049 945	4 332 363	282 418	4,8 %	5,0 %
D	1	MELAND	30	13	-17	2 %	1 462 402	1 348 772	-113 630	1,7 %	1,6 %
D	1	ØYGARDEN	3	2	-1	0 %	205 640	249 608	43 968	0,2 %	0,3 %
D	1	RADØY	54	27	-27	5 %	3 805 191	4 441 169	635 978	4,5 %	5,1 %
D	1	LINDÅS	66	29	-37	5 %	4 484 177	3 680 133	-804 044	5,3 %	4,3 %
D	1	AUSTRHEIM	9	6	-3	1 %	1 040 121	696 239	-343 882	1,2 %	0,8 %
D	5	MASFJORDEN	20	12	-8	2 %	1 035 750	1 112 815	77 065	1,2 %	1,3 %
Sum			1 188	598	-590	100 %	85 142 090	86 416 389	1 274 299	100 %	100 %

Tabell 62 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
D	3	VOSS	1 977 333
C,D	2	ETNE	1 736 464
D	4	KVINNHERRAD	898 869
D	1	VAKSDAL	826 952
D	1	RADØY	635 978
D	4	JONDAL	621 330
D	4	KVAM	377 232
D	1	OSTERØY	282 418
D	4	ODDA	212 182
D	3	FITJAR	140 801
D	4	EIDFJORD	115 721
D	1	SUND	114 212
D	4	AUSTEVOLL	110 366
D	4	ULLENSVANG	86 130
D	5	MASFJORDEN	77 065
D	1	ØYGARDEN	43 968
D	1	SAMNANGER	20 350
D	2	SVEIO	4 775
D	3	ULVIK	-29 462
D	5	MODALEN	-86 308
D	1	MELAND	-113 630
D	1	OS	-140 490
D	1	FJELL	-184 098
D	3	GRANVIN	-232 564
D	3	BØMLO	-258 518
D	1	AUSTRHEIM	-343 882
D	3	TYSNES	-748 237
D	1	LINDÅS	-804 044
D	3	STORD	-847 331
D	1	FUSA	-1 426 783
D	1	BERGEN	-1 792 500

Tabell 63 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
D	1	SUND	86,9 %	-23,1 %
D	4	ODDA	71,9 %	66,9 %
D	1	VAKSDAL	46,7 %	40,2 %
D	4	EIDFJORD	37,4 %	33,4 %
D	4	JONDAL	31,7 %	35,9 %
D	4	AUSTEVOLL	29,7 %	25,9 %
C,D	2	ETNE	28,6 %	23,5 %
D	1	ØYGARDEN	21,4 %	-16,3 %
D	1	RADØY	16,7 %	10,4 %
D	4	ULLENSVANG	12,9 %	24,8 %
D	3	VOSS	11,4 %	19,9 %
D	4	KVINNHERRAD	8,6 %	12,2 %
D	5	MASFJORDEN	7,4 %	10,2 %
D	1	OSTERØY	7,0 %	10,0 %
D	3	FITJAR	6,2 %	28,9 %
D	4	KVAM	5,6 %	13,2 %
D	1	SAMNANGER	4,4 %	1,4 %
D	2	SVEIO	0,2 %	-0,3 %
D	3	ULVIK	-3,5 %	-2,6 %
D	1	MELAND	-7,8 %	-21,5 %
D	1	OS	-8,0 %	4,2 %
D	1	LINDÅS	-17,9 %	-23,0 %
D	3	BØMLO	-18,4 %	-16,6 %
D	3	GRANVIN	-18,5 %	-10,4 %
D	5	MODALEN	-21,0 %	-23,3 %
D	1	AUSTRHEIM	-33,1 %	-16,8 %
D	3	TYSNES	-33,4 %	-33,6 %
D	1	FUSA	-33,7 %	-31,3 %
D	3	STORD	-47,7 %	-41,8 %
D	1	BERGEN	-57,4 %	-57,3 %
D	1	FJELL	-100,0 %	-79,1 %

1.11.1 BA-regioner

Tabell 64 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%-endring
1	26 690 699	23 809 150	-2 881 549	-10,8 %
2	9 100 046	10 841 285	1 741 239	19,1 %
3	27 103 483	27 105 505	2 022	0,0 %
4	20 800 291	23 222 121	2 421 830	11,6 %
5	1 447 571	1 438 328	-9 243	-0,6 %

1.11.2 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 65 Utvikling i arealbruk i Hordaland 2003-2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

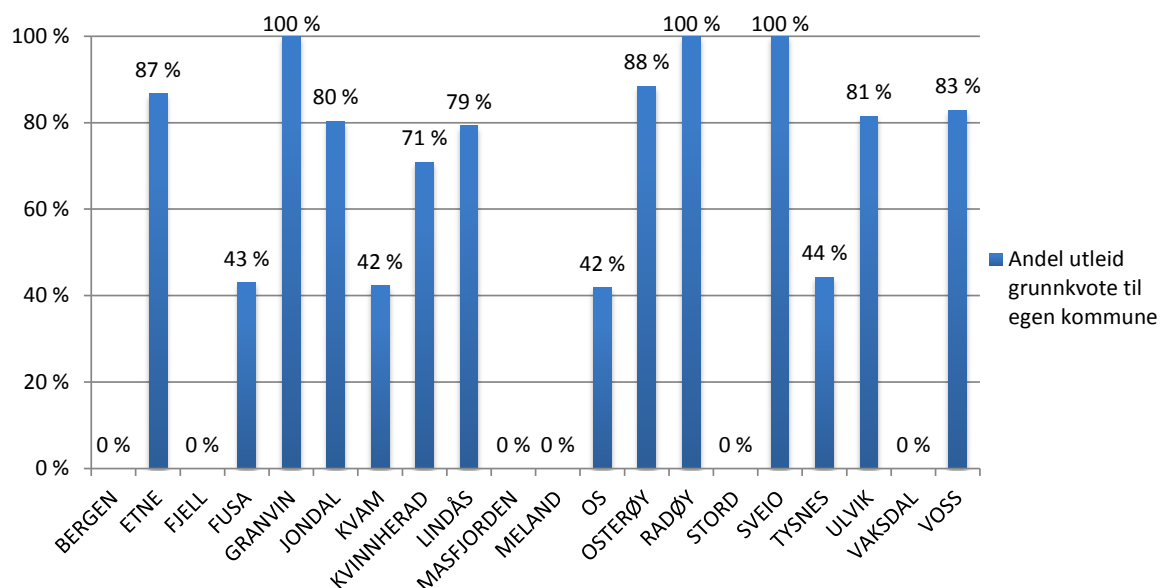
Hordaland	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
BERGEN	18 917	15 508	-3 409	-18,0 %	-	-	-	-	18 944	15 514	-3 430	-18,1 %
ETNE	25 745	28 263	2 518	9,8 %	379	137	-242	-63,9 %	26 228	28 470	2 242	8,5 %
SVEIO	27 015	25 112	-1 903	-7,0 %	-	-	-	-	27 100	25 149	-1 951	-7,2 %
BØMLO	12 211	11 206	-1 005	-8,2 %	-	-	-	-	12 213	11 208	-1 005	-8,2 %
STORD	7 383	7 073	-310	-4,2 %	-	-	-	-	7 402	7 079	-323	-4,4 %
FITJAR	7 754	7 671	-83	-1,1 %	-	-	-	-	7 764	7 684	-80	-1,0 %
TYSNES	12 296	12 354	58	0,5 %	-	-	-	-	12 302	12 364	62	0,5 %
KVINNHERRAD	39 472	40 745	1 273	3,2 %	2	-	-2	-100,0 %	39 614	40 766	1 152	2,9 %
JONDAL	4 361	4 654	293	6,7 %	-	-	-	-	4 494	4 735	241	5,4 %
ODDA	4 647	4 252	-395	-8,5 %	-	-	-	-	4 782	4 350	-432	-9,0 %
ULLENSVANG	5 660	5 773	113	2,0 %	-	16	16	100,0 %	12 978	11 880	-1 098	-8,5 %
EIDFJORD	2 662	2 342	-320	-12,0 %	-	-	-	-	2 688	2 353	-335	-12,5 %
ULVIK	5 303	6 215	912	17,2 %	-	-	-	-	6 198	6 819	621	10,0 %
GRANVIN	4 347	5 168	821	18,9 %	-	-	-	-	4 475	5 193	718	16,0 %
VOSS	57 910	50 514	-7 396	-12,8 %	41	26	-15	-36,6 %	58 071	50 585	-7 486	-12,9 %
KVAM	21 220	20 039	-1 181	-5,6 %	-	-	-	-	21 948	20 634	-1 314	-6,0 %
FUSA	15 475	14 239	-1 236	-8,0 %	-	-	-	-	15 481	14 244	-1 237	-8,0 %
SAMNANGER	2 692	2 457	-235	-8,7 %	-	-	-	-	2 693	2 457	-236	-8,8 %
OS	8 538	6 245	-2 293	-26,9 %	61	-	-61	-100,0 %	8 700	6 250	-2 450	-28,2 %
AUSTEVOLL	3 654	3 120	-534	-14,6 %	-	-	-	-	3 654	3 120	-534	-14,6 %
SUND	1 660	1 701	41	2,5 %	-	-	-	-	1 660	1 701	41	2,5 %
FJELL	4 208	3 781	-427	-10,1 %	-	-	-	-	4 208	3 781	-427	-10,1 %
ASKØY	3 230	2 883	-347	-10,7 %	1	-	-1	-100,0 %	3 237	2 892	-345	-10,7 %
VAKSDAL	6 772	6 316	-456	-6,7 %	-	-	-	-	6 776	6 316	-460	-6,8 %
MODALEN	1 839	1 620	-219	-11,9 %	-	-	-	-	1 845	1 621	-224	-12,1 %
OSTERØY	22 288	19 531	-2 757	-12,4 %	1	-	-1	-100,0 %	22 294	19 531	-2 763	-12,4 %
MELAND	9 747	9 615	-132	-1,4 %	-	-	-	-	9 748	9 617	-131	-1,3 %
ØYGARDEN	2 719	2 415	-304	-11,2 %	-	-	-	-	2 719	2 415	-304	-11,2 %
RADØY	26 356	25 890	-466	-1,8 %	-	-	-	-	26 356	25 892	-464	-1,8 %
LINDÅS	33 873	33 902	29	0,1 %	-	-	-	-	33 913	33 917	4	0,0 %
AUSTRHEIM	4 959	4 818	-141	-2,8 %	-	-	-	-	4 959	4 818	-141	-2,8 %
FEDJE	282	254	-28	-9,9 %	-	-	-	-	282	254	-28	-9,9 %
MASFJORDEN	7 642	6 406	-1 236	-16,2 %	-	-	-	-	7 643	6 407	-1 236	-16,2 %
SUM	412 837	392 082	-20 755	-5,0 %	485	179	-306	-63,1 %	423 369	400 016	-23 353	-5,5 %

1.11.3 Hvem selger kvoten sin?

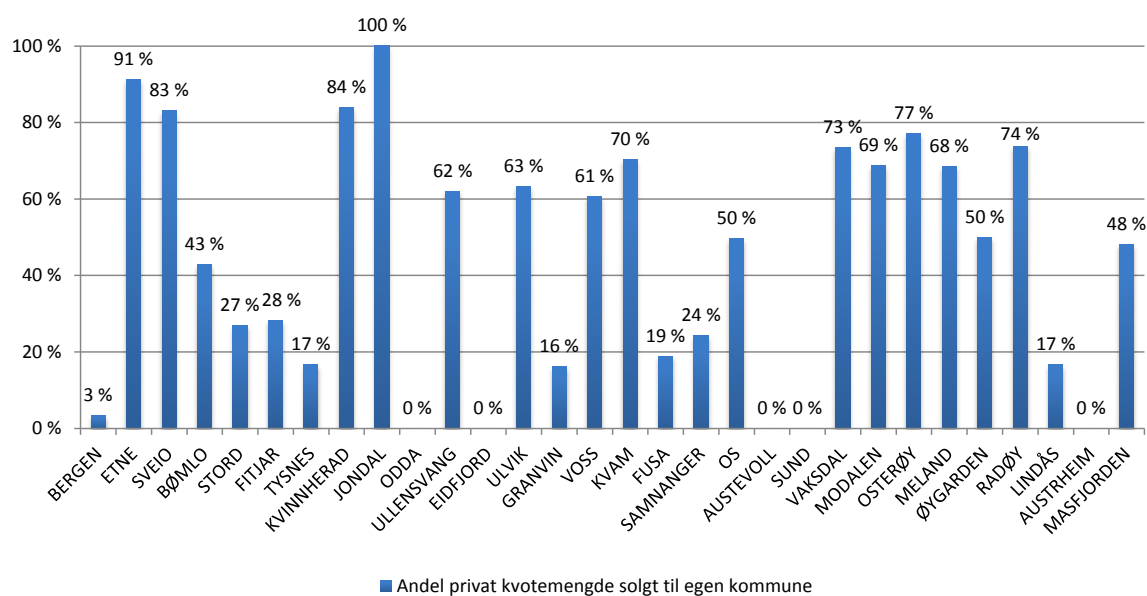
Tabell 66 Strukturfordeling på kvoteselgere i Hordaland, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000	7	3	235 228	100 499	235 228	100 499	137 640	100 499	97 588	
40 - 60 000	7	1	369 311	44 488	369 311	30 000	259 463	30 000	109 848	
60 - 80 000	13	6	880 066	423 886	880 066	402 696	635 552	339 755	244 514	62 941
80 - 100 000	4	3	337 915	270 224	337 915	270 224	302 915	270 224	35 000	
100 - 120 000	1	1	114 026	106 347	114 026	106 347	57 013	21 270	57 013	85 077
120 - 160 000										
160 - 200 000	1	1	180 326	174 036	180 326	174 036	100 326	74 036	80 000	100 000
200 - 240 000										
240 - 280 000										
280 - 320 000										
Sum:	33	15	2 116 872	1 119 480	2 116 872	1 083 802	1 492 909	835 784	623 963	248 018

1.11.4 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 21 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Hordaland 2009–2014. 20 kommuner har utleieforhold

Figur 22 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Hordaland 2003–2014. 30 kommuner har solgt kvote privat

1.12 Sogn og Fjordane

Sogn og Fjordane består av 26 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i alle kommuner, bortsett fra Årdal. I 2014 har Sogn og Fjordane sju prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 127 995 liter.

1.12.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 67 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Sogn og Fjordane i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak		Diff.	Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014			2003	2014	Diff	2003	2014
D	3	FLORA	60	34	-26	4 %	3 129 988	2 826 367	-303 621	2,7 %	2,4 %
D	5	GULEN	71	43	-28	5 %	4 488 090	4 984 206	496 116	3,9 %	4,3 %
D	5	SOLUND	5	2	-3	0 %	259 609	149 575	-110 034	0,2 %	0,1 %
D	5	HYLLESTAD	46	17	-29	2 %	2 443 897	1 513 378	-930 519	2,1 %	1,3 %
D	4	HØYANGER	49	25	-24	3 %	3 275 633	2 957 672	-317 961	2,9 %	2,5 %
D	5	VIK	82	40	-42	4 %	5 196 292	5 374 706	178 414	4,5 %	4,6 %
D	4	BALESTRAND	9	6	-3	1 %	502 616	449 315	-53 301	0,4 %	0,4 %
D	3	LEIKANGER	2	2	0	0 %	67 161	74 117	6 956	0,1 %	0,1 %
D	3	SOGNDAL	67	39	-28	4 %	4 277 130	4 293 978	16 848	3,7 %	3,7 %
D	5	AURLAND	5	4	-1	0 %	347 157	297 405	-49 752	0,3 %	0,3 %
D	4	LÆRDAL	19	12	-7	1 %	1 227 682	1 304 724	77 042	1,1 %	1,1 %
D	3	LUSTER	107	60	-47	7 %	7 158 666	6 161 141	-997 525	6,2 %	5,3 %
D	3	ASKVOLL	78	46	-32	5 %	5 191 715	5 696 716	505 001	4,5 %	4,9 %
D	3	FJALER	86	41	-45	5 %	5 395 568	5 290 144	-105 424	4,7 %	4,5 %
D	3	GAULAR	115	57	-58	6 %	7 600 462	7 101 309	-499 153	6,6 %	6,1 %
D	3	JØLSTER	122	61	-61	7 %	9 803 030	11 423 134	1 620 104	8,6 %	9,8 %
D	3	FØRDE	94	55	-39	6 %	6 155 938	6 599 483	443 545	5,4 %	5,7 %
D	3	NAUSTDAL	90	42	-48	5 %	5 888 147	5 271 462	-616 685	5,1 %	4,5 %
D	5	BREMANGER	35	15	-20	2 %	1 646 997	896 356	-750 641	1,4 %	0,8 %
D	4	VÅGSØY	17	4	-13	0 %	885 791	189 358	-696 433	0,8 %	0,2 %
D	4	SELJE	24	14	-10	2 %	1 441 391	1 679 826	238 435	1,3 %	1,4 %
D	4	EID	94	55	-39	6 %	7 080 201	8 233 524	1 153 323	6,2 %	7,1 %
D	4	HORNINDAL	56	37	-19	4 %	3 821 846	5 053 229	1 231 383	3,3 %	4,3 %
D	4	GLOPPEN	181	98	-83	11 %	14 532 955	16 347 373	1 814 418	12,7 %	14,0 %
D	4	STRYN	181	102	-79	11 %	12 768 347	12 435 263	-333 084	11,1 %	10,7 %
Sum			1695	911	-784	100 %	114 586 309	116 603 761	2 017 452	100 %	100 %

Tabell 68 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
D	4	GLOPPEN	1 814 418
D	3	JØLSTER	1 620 104
D	4	HORNINDAL	1 231 383
D	4	EID	1 153 323
D	3	ASKVOLL	505 001
D	5	GULEN	496 116
D	3	FØRDE	443 545
D	4	SELJE	238 435
D	5	VIK	178 414
D	4	LÆRDAL	77 042
D	3	SOGNDAL	16 848
D	3	LEIKANGER	6 956
D	5	AURLAND	-49 752
D	4	BALESTRAND	-53 301
D	3	FJALER	-105 424
D	5	SOLUND	-110 034
D	3	FLORA	-303 621
D	4	HØYANGER	-317 961
D	4	STRYN	-333 084
D	3	GAULAR	-499 153
D	3	NAUSTDAL	-616 685
D	4	VÅGSØY	-696 433
D	5	BREMANGER	-750 641
D	5	HYLLESTAD	-930 519
D	3	LUSTER	-997 525

Tabell 69 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
D	4	HORNINDAL	32,2 %	33,1 %
D	4	SELJE	16,5 %	11,7 %
D	3	JØLSTER	16,5 %	18,1 %
D	4	EID	16,3 %	15,8 %
D	4	GLOPPEN	12,5 %	20,6 %
D	5	GULEN	11,1 %	6,7 %
D	3	LEIKANGER	10,4 %	7,1 %
D	3	ASKVOLL	9,7 %	6,7 %
D	3	FØRDE	7,2 %	2,3 %
D	4	LÆRDAL	6,3 %	2,0 %
D	5	VIK	3,4 %	-0,4 %
D	3	SOGNDAL	0,4 %	10,3 %
D	3	FJALER	-2,0 %	-5,1 %
D	4	STRYN	-2,6 %	-2,0 %
D	3	GAULAR	-6,6 %	-7,7 %
D	3	FLORA	-9,7 %	-7,2 %
D	4	HØYANGER	-9,7 %	6,8 %
D	3	NAUSTDAL	-10,5 %	-12,9 %
D	4	BALESTRAND	-10,6 %	-18,3 %
D	3	LUSTER	-13,9 %	-4,2 %
D	5	AURLAND	-14,3 %	-16,8 %
D	5	HYLLESTAD	-38,1 %	-33,6 %
D	5	SOLUND	-42,4 %	-44,1 %
D	5	BREMANGER	-45,6 %	-38,3 %
D	4	VÅGSØY	-78,6 %	-69,9 %

1.12.2 BA-regioner

Tabell 70 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%-endring
1	0	0		
2	0	0		
3	54 667 805	54 737 851	70 046	0,1 %
4	45 536 462	48 650 284	3 113 822	6,8 %
5	14 382 042	13 215 626	-1 166 416	-8,1 %

1.12.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 71 Utvikling i arealbruk i Sogn og Fjordane 2003-2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

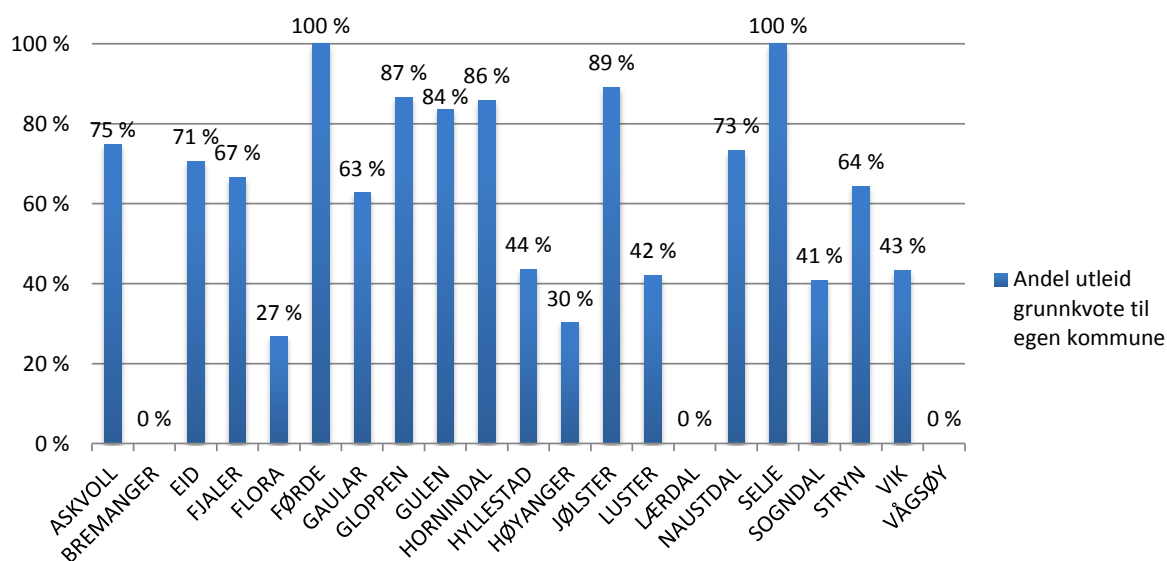
Sogn og Fjordane	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
FLORA	18 741	18 560	-181	-1,0%	-	-	-		18 745	18 562	-183	-1,0%
GULEN	19 386	19 081	-305	-1,6%	-	-	-		19 409	19 083	-326	-1,7%
SOLUND	3 304	2 918	-386	-11,7%	-	-	-		3 305	2 918	-387	-11,7%
HYLLESTAD	11 248	8 466	-2 782	-24,7%	-	-	-		11 251	8 467	-2 784	-24,7%
HØYANGER	11 762	10 376	-1 386	-11,8%	-	-	-		11 786	10 386	-1 400	-11,9%
VIK	22 220	21 916	-304	-1,4%	-	-	-		23 021	22 698	-323	-1,4%
BALESTRAND	4 753	4 339	-414	-8,7%	-	-	-		5 292	4 698	-594	-11,2%
LEIKANGER	3 226	1 991	-1 235	-38,3%	-	-	-		4 324	2 590	-1 734	-40,1%
SOGNDAL	24 592	21 855	-2 737	-11,1%	-	5	5		25 844	22 788	-3 056	-11,8%
AURLAND	6 960	7 227	267	3,8%	17	-	-17	-100,0%	7 067	7 305	238	3,4%
LÆRDAL	10 173	10 705	532	5,2%	669	110	-559	-83,6%	12 719	12 685	-34	-0,3%
ÅRDAL	1 226	1 034	-192	-15,7%	-	-	-		1 267	1 050	-217	-17,1%
LUSTER	36 370	36 817	447	1,2%	50	-	-50	-100,0%	37 384	37 801	417	1,1%
ASKVOLL	20 453	18 936	-1 517	-7,4%	-	-	-		20 458	18 938	-1 520	-7,4%
FJALER	20 977	18 045	-2 932	-14,0%	-	-	-		20 978	18 045	-2 933	-14,0%
GAULAR	29 968	27 192	-2 776	-9,3%	12	-	-12	-100,0%	30 024	27 206	-2 818	-9,4%
JØLSTER	26 445	25 531	-914	-3,5%	-	-	-		26 458	25 533	-925	-3,5%
FØRDE	21 408	20 760	-648	-3,0%	-	-	-		21 441	20 783	-658	-3,1%
NAUSTDAL	19 308	17 000	-2 308	-12,0%	-	-	-		19 321	17 002	-2 319	-12,0%
BREMANGER	12 703	9 814	-2 889	-22,7%	-	-	-		12 712	9 814	-2 898	-22,8%
VÅGSØY	6 617	4 499	-2 118	-32,0%	-	-	-		6 619	4 499	-2 120	-32,0%
SELJE	11 959	10 363	-1 596	-13,3%	-	-	-		11 962	10 363	-1 599	-13,4%
EID	25 125	23 094	-2 031	-8,1%	-	-	-		25 368	23 204	-2 164	-8,5%
HORNINDAL	10 301	10 083	-218	-2,1%	-	-	-		10 317	10 086	-231	-2,2%
GLOPPEN	39 711	36 861	-2 850	-7,2%	-	-	-		40 403	37 448	-2 955	-7,3%
STRYN	39 310	34 006	-5 304	-13,5%	-	-	-		40 086	34 901	-5 185	-12,9%
SUM	458 246	421 469	-36 777	-8,0%	748	115	-633	-84,6%	467 561	428 853	-38 708	-8,3%

1.12.4 Hvem selger kvoten sin?

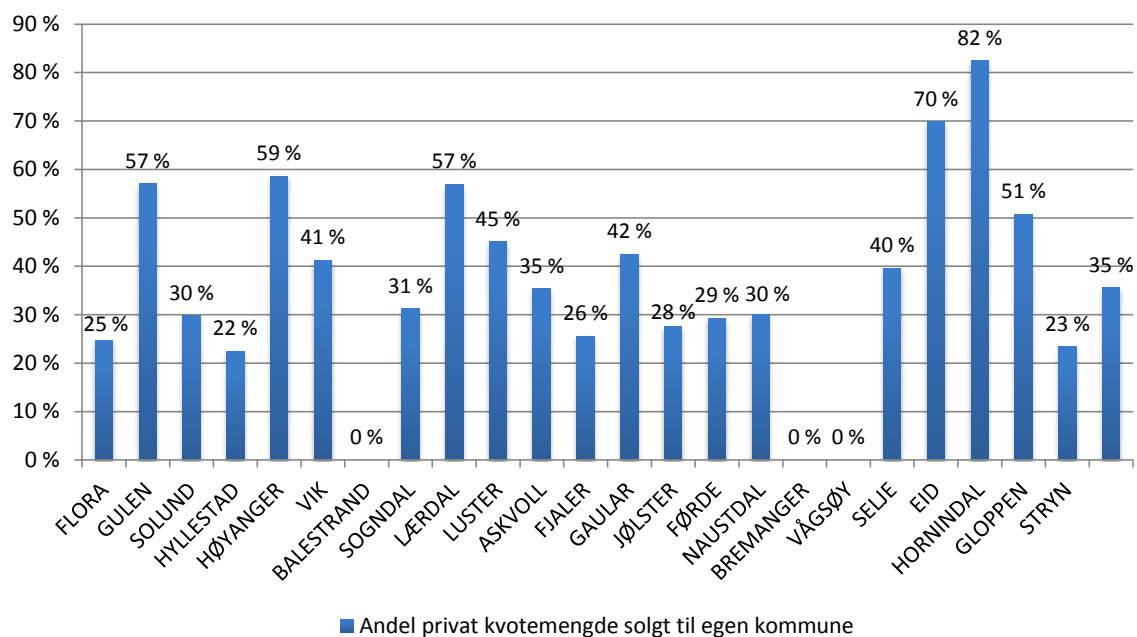
Tabell 72 Strukturfordeling på kvoteselgere i Sogn og Fjordane, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000	8	1	262 421	31 530	262 421	31 530	146 819	6 306	115 602	25 224
40 - 60 000	18		883 705		883 705		583 119		300 586	
60 - 80 000	11	8	768 215	556 990	768 215	556 990	487 396	171 691	280 819	385 299
80 - 100 000	3	5	276 614	445 411	276 614	445 411	173 442	89 109	103 172	356 302
100 - 120 000	4		412 965		412 965		308 410		104 555	
120 - 160 000		1		122 112		122 112		24 423		97 689
160 - 200 000										
200 - 240 000										
240 - 280 000										
280 - 320 000										
Sum:	44	15	2 603 920	1 156 043	2 603 920	1 156 043	1 699 186	291 529	904 734	864 514

1.12.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 23 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Sogn og Fjordane 2009–2014. 21 kommuner har utleieforhold

Figur 24 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Sogn og Fjordane 2003–2014. 23 kommuner har solgt kvote privat

1.13 Møre og Romsdal

Møre og Romsdal består av 36 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i alle kommuner. I 2014 har Møre og Romsdal 9,8 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 185 499 liter.

1.13.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 73 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Møre og Romsdal i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak		Diff.	Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014			2003	2014	Diff.	2003	2014
D	2	MOLDE	33	17	-16	2 %	3 701 891	3 546 118	-155 773	2,4 %	2,2 %
D	2	ÅLESUND	5	3	-2	0 %	309 301	257 722	-51 579	0,2 %	0,2 %
D	3	KRISTIANSUND	4	1	-3	0 %	331 816	216 716	-115 100	0,2 %	0,1 %
D	5	VANYLVEN	67	30	-37	3 %	4 812 528	4 635 686	-176 842	3,1 %	2,8 %
D	4	SANDE	19	10	-9	1 %	1 311 066	1 015 204	-295 862	0,8 %	0,6 %
D	4	HERØY	12	4	-8	0 %	718 630	296 507	-422 123	0,5 %	0,2 %
D	4	ULSTEIN	15	9	-6	1 %	1 237 807	819 540	-418 267	0,8 %	0,5 %
D	4	HAREID	7	3	-4	0 %	719 507	748 962	29 455	0,5 %	0,5 %
D	3	VOLDA	70	30	-40	3 %	5 135 156	4 704 242	-430 914	3,3 %	2,9 %
D	3	ØRSTA	158	77	-81	9 %	10 898 391	10 668 339	-230 052	7,0 %	6,5 %
D	2	ØRSKOG	20	12	-8	1 %	1 469 004	1 852 225	383 221	0,9 %	1,1 %
D	4	NORDDAL	37	14	-23	2 %	3 126 978	3 119 262	-7 716	2,0 %	1,9 %
D	4	STRANDA	61	37	-24	4 %	4 509 269	5 621 058	1 111 789	2,9 %	3,4 %
D	2	STORDAL	12	8	-4	1 %	930 722	1 564 535	633 813	0,6 %	1,0 %
D	2	SYKKYLVEN	33	18	-15	2 %	2 507 752	2 124 734	-383 018	1,6 %	1,3 %
D	2	SKODJE	14	4	-10	0 %	1 443 288	1 273 904	-169 384	0,9 %	0,8 %
D	2	SULA	3	2	-1	0 %	180 936	113 417	-67 519	0,1 %	0,1 %
D	2	GISKE	26	14	-12	2 %	2 215 744	2 630 897	415 153	1,4 %	1,6 %
D	2	HARAM	40	22	-18	2 %	4 733 619	5 606 245	872 626	3,0 %	3,4 %
D	2	VESTNES	36	26	-10	3 %	4 703 739	6 468 269	1 764 530	3,0 %	3,9 %
D,E	4	RAUMA	99	53	-46	6 %	9 053 736	9 176 625	122 889	5,8 %	5,6 %
D	2	NESSET	68	39	-29	4 %	5 550 939	7 021 747	1 470 808	3,5 %	4,3 %
D	2	MIDSUND	18	4	-14	0 %	1 600 613	1 074 162	-526 451	1,0 %	0,7 %
D	5	SANDØY	11	8	-3	1 %	1 430 749	1 742 323	311 574	0,9 %	1,1 %
D	2	AUKRA	17	5	-12	1 %	2 192 504	1 254 810	-937 694	1,4 %	0,8 %
D	2	FRÆNA	147	90	-57	10 %	16 904 942	21 040 256	4 135 314	10,8 %	12,8 %
D	2	EIDE	47	24	-23	3 %	5 426 693	5 839 379	412 686	3,5 %	3,6 %
D	3	AVERØY	83	30	-53	3 %	6 732 458	6 321 342	-411 116	4,3 %	3,9 %
D	2	GJEMNES	89	50	-39	6 %	8 074 642	7 474 442	-600 200	5,2 %	4,6 %
D	3	TINGVOLL	69	29	-40	3 %	5 959 640	6 359 897	400 257	3,8 %	3,9 %
D	4	SUNNDAL	64	27	-37	3 %	6 028 215	5 440 330	-587 885	3,9 %	3,3 %
C,D	4	SURNADAL	90	58	-32	7 %	8 907 164	11 948 846	3 041 682	5,7 %	7,3 %
C,D	4	RINDAL	101	55	-46	6 %	9 014 432	10 445 691	1 431 259	5,8 %	6,4 %
D	4	HALSA	55	19	-36	2 %	4 883 585	4 486 206	-397 379	3,1 %	2,7 %
D	5	SMØLA	28	8	-20	1 %	3 067 829	1 522 584	-1 545 245	2,0 %	0,9 %
D	5	AURE	88	45	-43	5 %	6 709 603	5 734 230	-975 373	4,3 %	3,5 %
Sum			1 746	885	-861	100 %	156 534 888	164 166 452	7 631 564	100 %	100 %

Tabell 74 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
D	2	FRÆNA	4 135 314
C,D	4	SURNADAL	3 041 682
D	2	VESTNES	1 764 530
D	2	NESSET	1 470 808
C,D	4	RINDAL	1 431 259
D	4	STRANDA	1 111 789
D	2	HARAM	872 626
D	2	STORDAL	633 813
D	2	GISKE	415 153
D	2	EIDE	412 686
D	3	TINGVOLL	400 257
D	2	ØRSKOG	383 221
D	5	SANDØY	311 574
D,E	4	RAUMA	122 889
D	4	HAREID	29 455
D	4	NORDDAL	-7 716
D	2	ÅLESUND	-51 579
D	2	SULA	-67 519
D	3	KRISTIANSUND	-115 100
D	2	MOLDE	-155 773
D	2	SKODJE	-169 384
D	5	VANYLVEN	-176 842
D	3	ØRSTA	-230 052
D	4	SANDE	-295 862
D	2	SYKKYLVEN	-383 018
D	4	HALSA	-397 379
D	3	AVERØY	-411 116
D	4	ULSTEIN	-418 267
D	4	HERØY	-422 123
D	3	VOLDA	-430 914
D	2	MIDSUND	-526 451
D	4	SUNNDAL	-587 885
D	2	GJEMNES	-600 200
D	2	AUKRA	-937 694
D	5	AURE	-975 373
D	5	SMØLA	-1 545 245

Tabell 75 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
D	2	STORDAL	68,1 %	47,0 %
D	2	VESTNES	37,5 %	59,7 %
C,D	4	SURNADAL	34,1 %	37,5 %
D	2	NESSET	26,5 %	26,5 %
D	2	ØRSKOG	26,1 %	10,6 %
D	4	STRANDA	24,7 %	18,1 %
D	2	FRÆNA	24,5 %	26,0 %
D	5	SANDØY	21,8 %	-14,2 %
D	2	GISKE	18,7 %	19,9 %
D	2	HARAM	18,4 %	31,6 %
C,D	4	RINDAL	15,9 %	14,5 %
D	2	EIDE	7,6 %	9,2 %
D	3	TINGVOLL	6,7 %	1,9 %
D	4	HAREID	4,1 %	25,5 %
D,E	4	RAUMA	1,4 %	5,1 %
D	4	NORDDAL	-0,2 %	1,0 %
D	3	ØRSTA	-2,1 %	0,3 %
D	5	VANYLVEN	-3,7 %	-8,5 %
D	2	MOLDE	-4,2 %	-9,8 %
D	3	AVERØY	-6,1 %	-12,4 %
D	2	GJEMNES	-7,4 %	-9,6 %
D	4	HALSA	-8,1 %	-4,6 %
D	3	VOLDA	-8,4 %	4,7 %
D	4	SUNNDAL	-9,8 %	-10,1 %
D	2	SKODJE	-11,7 %	28,5 %
D	5	AURE	-14,5 %	-17,2 %
D	2	SYKKYLVEN	-15,3 %	-14,3 %
D	2	ÅLESUND	-16,7 %	-19,1 %
D	4	SANDE	-22,6 %	-28,7 %
D	2	MIDSUND	-32,9 %	-34,8 %
D	4	ULSTEIN	-33,8 %	-12,5 %
D	3	KRISTIANSUND	-34,7 %	-36,6 %
D	2	SULA	-37,3 %	-39,1 %
D	2	AUKRA	-42,8 %	-39,0 %
D	5	SMØLA	-50,4 %	-37,6 %
D	4	HERØY	-58,7 %	-59,9 %

1.13.2 BA-regioner

Tabell 76 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%-endring
1	-	-		
2	61 946 329	69 142 862	7 196 533	12 %
3	29 057 461	28 270 536	-786 925	-3 %
4	49 510 389	53 118 231	3 607 842	7 %
5	16 020 709	13 634 823	-2 385 886	-15 %

1.13.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 77 Utvikling i arealbruk i Møre og Romsdal 2003-2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

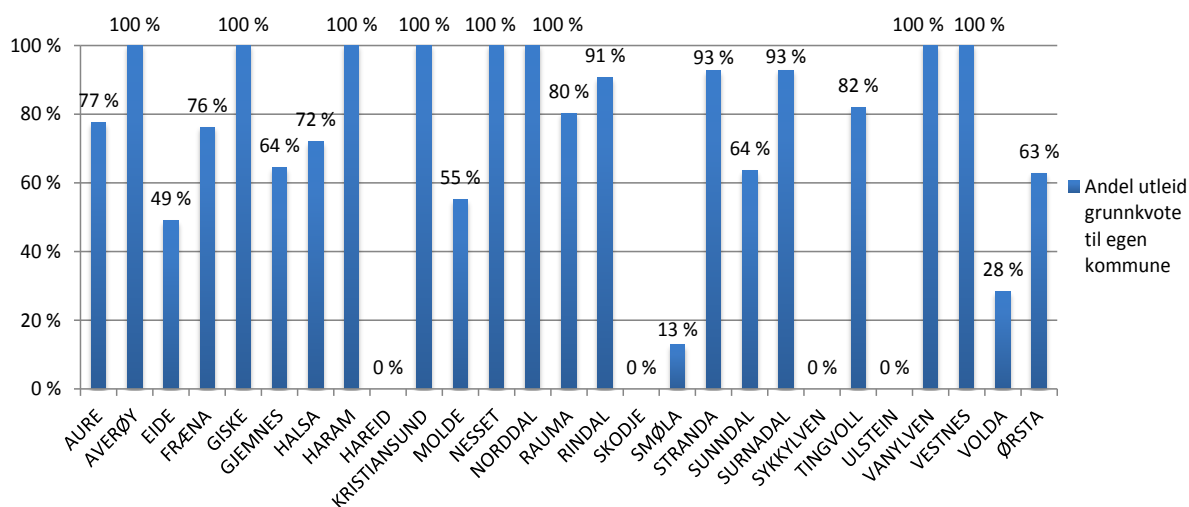
Møre og Romsdal	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
MOLDE	13 092	11 620	-1 472	-11,2 %	918	259	-659	-71,8 %	14 210	12 296	-1 914	-13,5 %
ÅLESUND	1 769	1 718	-51	-2,9 %	-	-	-	-	1 771	1 718	-53	-3,0 %
KRISTIANSAND	-	2 848	2 848	100,0 %	-	-	-	-	-	2 930	2 930	100,0 %
VANYLVEN	24 492	22 539	-1 953	-8,0 %	-	-	-	-	24 504	22 549	-1 955	-8,0 %
SANDE	8 224	5 726	-2 498	-30,4 %	-	-	-	-	8 227	5 726	-2 501	-30,4 %
HERØY	6 100	5 115	-985	-16,1 %	-	-	-	-	6 100	5 115	-985	-16,1 %
ULSTEIN	4 923	4 405	-518	-10,5 %	-	-	-	-	4 929	4 408	-521	-10,6 %
HAREID	4 579	3 347	-1 232	-26,9 %	-	-	-	-	4 579	3 347	-1 232	-26,9 %
VOLDA	19 861	15 725	-4 136	-20,8 %	-	-	-	-	19 874	15 732	-4 142	-20,8 %
ØRSTA	40 577	34 663	-5 914	-14,6 %	-	-	-	-	40 615	34 666	-5 949	-14,6 %
ØRSKOG	5 545	4 278	-1 267	-22,8 %	29	174	145	500,0 %	5 584	4 456	-1 128	-20,2 %
NORDDAL	10 704	10 275	-429	-4,0 %	-	-	-	-	11 909	11 267	-642	-5,4 %
STRANDA	16 209	14 748	-1 461	-9,0 %	18	-	-18	-100,0 %	16 282	14 778	-1 504	-9,2 %
STORDAL	4 080	3 916	-164	-4,0 %	119	20	-99	-83,2 %	4 242	3 976	-266	-6,3 %
SYKKYLVEN	14 070	10 625	-3 445	-24,5 %	110	-	-110	-100,0 %	14 212	10 629	-3 583	-25,2 %
SKODJE	5 054	3 665	-1 389	-27,5 %	-	-	-	-	5 056	3 665	-1 391	-27,5 %
SULA	1 117	691	-426	-38,1 %	-	-	-	-	1 117	691	-426	-38,1 %
GISKE	9 942	9 018	-924	-9,3 %	321	95	-226	-70,4 %	10 280	9 116	-1 164	-11,3 %
HARAM	18 879	17 123	-1 756	-9,3 %	-	-	-	-	18 925	17 125	-1 800	-9,5 %
VESTNES	19 521	17 807	-1 714	-8,8 %	960	178	-782	-81,5 %	20 525	18 015	-2 510	-12,2 %
RAUMA	34 296	32 210	-2 086	-6,1 %	1 770	1 639	-131	-7,4 %	36 206	33 990	-2 216	-6,1 %
NESSET	22 614	22 449	-165	-0,7 %	622	216	-406	-65,3 %	23 270	22 666	-604	-2,6 %
MIDSUND	4 610	4 804	194	4,2 %	75	107	32	42,7 %	4 689	4 911	222	4,7 %
SANDØY	3 801	3 929	128	3,4 %	-	-	-	-	3 815	3 934	119	3,1 %
AUKRA	9 523	8 265	-1 258	-13,2 %	88	646	558	634,1 %	9 623	8 917	-706	-7,3 %
FRÆNA	52 954	50 279	-2 675	-5,1 %	5 495	2 899	-2 596	-47,2 %	58 536	53 217	-5 319	-9,1 %
EIDE	18 360	18 663	303	1,7 %	1 594	749	-845	-53,0 %	19 970	19 417	-553	-2,8 %
AVERØY	20 505	17 851	-2 654	-12,9 %	75	-	-75	-100,0 %	20 594	17 854	-2 740	-13,3 %
GJEMNES	25 378	24 097	-1 281	-5,0 %	384	164	-220	-57,3 %	25 773	24 261	-1 512	-5,9 %
TINGVOLL	18 805	18 763	-42	-0,2 %	410	52	-358	-87,3 %	19 225	18 817	-408	-2,1 %
SUNNDAL	18 697	18 264	-433	-2,3 %	2 473	1 774	-699	-28,3 %	22 873	21 428	-1 445	-6,3 %
SURNADAL	29 138	30 348	1 210	4,2 %	7 412	4 916	-2 496	-33,7 %	36 757	35 381	-1 376	-3,7 %
RINDAL	25 710	24 533	-1 177	-4,6 %	185	73	-112	-60,5 %	25 902	24 606	-1 296	-5,0 %
HALSA	15 785	14 107	-1 678	-10,6 %	226	50	-176	-77,9 %	16 014	14 165	-1 849	-11,5 %
SMØLA	14 361	13 895	-466	-3,2 %	61	40	-21	-34,4 %	14 729	14 306	-423	-2,9 %
AURE	-	21 590	21 590	100,0 %	-	30	30	100,0 %	-	21 627	21 627	100,0 %
SUM	543 275	523 899	-19 376	-3,6 %	23 345	14 081	-9 264	-39,7 %	570 917	541 702	-29 215	-5,1 %

1.13.4 Hvem selger kvoten sin?

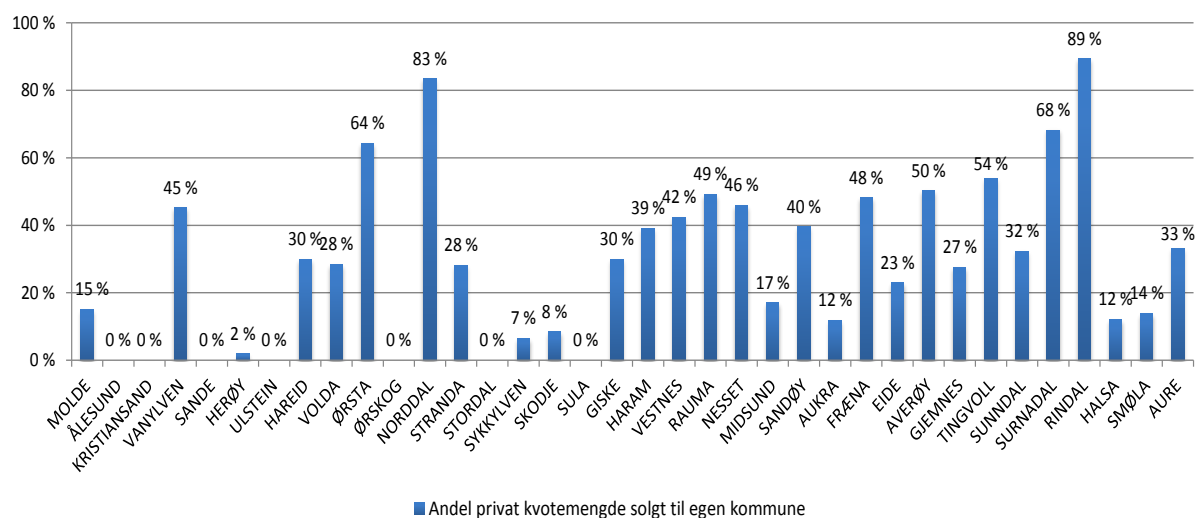
Tabell 78 Strukturfordeling på kvoteselgere i Møre og Romsdal, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000	4	3	142 540	102 553	142 540	92 553	71 270	18 517	71 270	74 036
40 - 60 000	13	3	643 443	143 227	643 443	143 227	345 422	28 648	298 021	114 579
60 - 80 000	13	6	914 336	429 473	914 336	429 473	457 167	137 698	457 169	291 775
80 - 100 000	12	1	1 050 554	90 194	1 050 554	90 194	552 793	18 039	497 761	72 155
100 - 120 000	6	4	682 280	429 522	682 280	372 561	341 375	156 493	340 905	216 068
120 - 160 000	9	4	1 227 682	564 638	1 227 682	564 638	613 840	113 773	613 842	450 865
160 - 200 000	1	2	189 509	345 413	189 509	345 413	94 755	69 083	94 754	276 330
200 - 240 000										
240 - 280 000										
280 - 320 000										
Sum:	58	23	4 850 344	2 105 020	4 850 344	2 038 059	2 476 622	542 251	2 373 722	1 495 808

1.13.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 25 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Møre og Romsdal 2009–2014. 27 kommuner har utleieferhold

Figur 26 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Møre og Romsdal 2003–2014. 36 kommuner har solgt kvote privat

1.14 Sør-Trøndelag

Sør-Trøndelag består av 25 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i alle kommuner. I 2014 har Sør-Trøndelag 9,9 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 186 086 liter.

1.14.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 79 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Sør-Trøndelag i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak			Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014	Diff.		2003	2014	Diff	2003	2014
B,C	1	TRONDHEIM	55	28	-27	3 %	5 209 506	4 857 649	-351 857	3,3 %	2,9 %
D	4	HEMNE	72	35	-37	4 %	5 173 576	6 868 694	1 695 118	3,3 %	4,1 %
D	3	SNILLFJORD	44	27	-17	3 %	3 627 954	3 946 864	318 910	2,3 %	2,4 %
D	4	HITRA	43	17	-26	2 %	3 281 228	2 011 839	-1 269 389	2,1 %	1,2 %
D	4	FRØYA	12	3	-9	0 %	957 396	582 475	-374 921	0,6 %	0,4 %
B,D	4	ØRLAND	91	35	-56	4 %	10 601 441	8 541 351	-2 060 090	6,8 %	5,2 %
D	3	AGDENES	60	34	-26	4 %	4 785 574	5 928 523	1 142 949	3,1 %	3,6 %
B,C,D	1	RISSA	158	60	-98	7 %	14 163 404	14 540 720	377 316	9,1 %	8,8 %
B,C,D	4	BJUGN	82	36	-46	4 %	8 384 379	7 976 234	-408 145	5,4 %	4,8 %
D,E	5	ÅFJORD	114	53	-61	6 %	9 719 930	12 251 420	2 531 490	6,2 %	7,4 %
D,E	5	ROAN	34	18	-16	2 %	2 800 098	3 687 408	887 310	1,8 %	2,2 %
D	5	ØSEN	29	16	-13	2 %	2 502 671	3 770 338	1 267 667	1,6 %	2,3 %
D,E	4	OPPDAL	123	64	-59	7 %	12 005 446	10 459 812	-1 545 634	7,7 %	6,3 %
B,C,D,E	4	RENNEBU	96	56	-40	6 %	8 452 521	8 795 870	343 349	5,4 %	5,3 %
B,C,D	3	MELDAL	87	54	-33	6 %	10 131 733	13 152 008	3 020 275	6,5 %	7,9 %
B,C,D	3	ORKDAL	87	45	-42	5 %	8 113 353	8 984 010	870 657	5,2 %	5,4 %
E	4	RØROS	73	39	-34	4 %	5 954 543	6 349 141	394 598	3,8 %	3,8 %
D,E	4	HOLTÅLEN	34	22	-12	2 %	2 597 835	2 685 975	88 140	1,7 %	1,6 %
B,C,D,E	1	MIDTRE GAULDAL	175	99	-76	11 %	12 789 484	14 298 022	1 508 538	8,2 %	8,6 %
B,C,D	1	MELHUS	84	49	-35	6 %	7 516 605	8 118 661	602 056	4,8 %	4,9 %
B,C	1	SKAUN	54	21	-33	2 %	4 622 102	3 665 691	-956 411	3,0 %	2,2 %
B,C	1	KLÆBU	16	7	-9	1 %	1 455 187	1 144 053	-311 134	0,9 %	0,7 %
B,C	1	MALVIK	17	12	-5	1 %	1 670 292	2 068 743	398 451	1,1 %	1,2 %
B,C,D	1	SELBU	84	43	-41	5 %	7 308 857	8 562 635	1 253 778	4,7 %	5,2 %
D,E	5	TYDAL	27	17	-10	2 %	2 202 865	2 368 029	165 164	1,4 %	1,4 %
Sum			1 751	890	-861	100 %	156 027 980	165 616 165	9 588 185	100 %	100 %

Tabell 80 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
B,C,D	3	MELDAL	3 020 275
D,E	5	ÅFJORD	2 531 490
D	4	HEMNE	1 695 118
B,C,D,E	1	MIDTRE GAULDAL	1 508 538
D	5	ØSEN	1 267 667
B,C,D	1	SELBU	1 253 778
D	3	AGDENES	1 142 949
D,E	5	ROAN	887 310
B,C,D	3	ORKDAL	870 657
B,C,D	1	MELHUS	602 056
B,C	1	MALVIK	398 451
E	4	RØROS	394 598
B,C,D	1	RISSA	377 316
B,C,D,E	4	RENNEBU	343 349
D	3	SNILLFJORD	318 910
D,E	5	TYDAL	165 164
D,E	4	HOLTÅLEN	88 140
B,C	1	KLÆBU	-311 134
B,C	1	TRONDHEIM	-351 857
D	4	FRØYA	-374 921
B,C,D	4	BJUGN	-408 145
B,C	1	SKAUN	-956 411
D	4	HITRA	-1 269 389
D,E	4	OPPDAL	-1 545 634
B,D	4	ØRLAND	-2 060 090

Tabell 81 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
D	5	ØSEN	50,7 %	44,5 %
D	4	HEMNE	32,8 %	12,0 %
D,E	5	ROAN	31,7 %	31,3 %
B,C,D	3	MELDAL	29,8 %	19,4 %
D,E	5	ÅFJORD	26,0 %	34,0 %
D	3	AGDENES	23,9 %	20,8 %
B,C	1	MALVIK	23,9 %	15,7 %
B,C,D	1	SELBU	17,2 %	15,2 %
B,C,D,E	1	MIDTRE GAULDAL	11,8 %	10,2 %
B,C,D	3	ORKDAL	10,7 %	11,4 %
D	3	SNILLFJORD	8,8 %	16,1 %
B,C,D	1	MELHUS	8,0 %	8,5 %
D,E	5	TYDAL	7,5 %	5,5 %
E	4	RØROS	6,6 %	3,9 %
B,C,D,E	4	RENNEBU	4,1 %	0,3 %
D,E	4	HOLTÅLEN	3,4 %	6,7 %
B,C,D	1	RISSA	2,7 %	2,8 %
B,C,D	4	BJUGN	-4,9 %	-4,0 %
B,C	1	TRONDHEIM	-6,8 %	4,5 %
D,E	4	OPPDAL	-12,9 %	-9,1 %
B,D	4	ØRLAND	-19,4 %	-17,0 %
B,C	1	SKAUN	-20,7 %	-16,1 %
B,C	1	KLÆBU	-21,4 %	-11,9 %
D	4	HITRA	-38,7 %	-25,9 %
D	4	FRØYA	-39,2 %	-52,7 %

1.14.2 BA-regioner

Tabell 82 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%endring
1	54 735 437	57 256 174	2 520 737	5 %
2	-	-		
3	26 658 614	32 011 405	5 352 791	20 %
4	57 408 365	54 271 391	-3 136 974	-5 %
5	17 225 564	22 077 195	4 851 631	28 %

1.14.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 83 Utvikling i arealbruk i Sør-Trøndelag 2003–2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

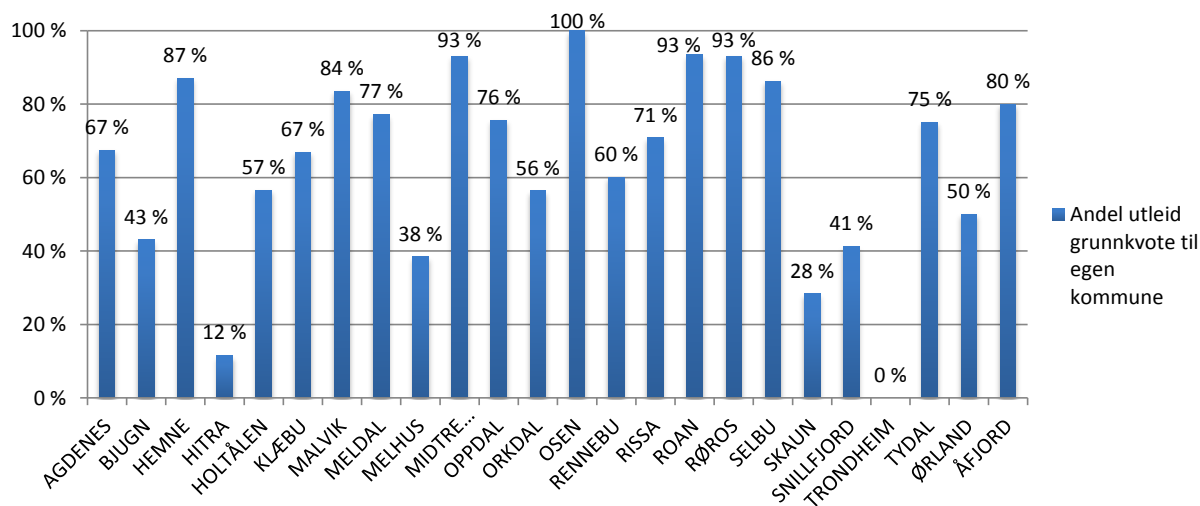
Sør-Trøndelag	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
TRONDHEIM	19 733	17 548	-2 185	-11,1 %	40 829	38 816	-2 013	-4,9 %	60 688	56 464	-4 224	-7,0 %
HEMNE	20 111	20 170	59	100,0 %	325	107	-218	-67,1 %	20 470	20 279	-191	-0,9 %
SNILLFJORD	13 091	12 399	-692	-5,3 %	-	4	4	100,0 %	13 106	12 430	-676	-5,2 %
HITRA	15 337	12 524	-2 813	-18,3 %	1	7	6	600,0 %	15 350	12 533	-2 817	-18,4 %
FRØYA	6 766	6 241	-525	-7,8 %	-	-	-		6 769	6 241	-528	-7,8 %
ØRLAND	25 436	18 190	-7 246	-28,5 %	17 757	21 652	3 895	21,9 %	43 552	40 152	-3 400	-7,8 %
AGDENES	15 194	15 035	-159	-1,0 %	1 536	1 346	-190	-12,4 %	17 028	16 600	-428	-2,5 %
RISSA	44 580	42 044	-2 536	-5,7 %	11 167	13 050	1 883	16,9 %	55 943	55 190	-753	-1,3 %
BJUGN	29 671	26 286	-3 385	-11,4 %	3 907	5 269	1 362	34,9 %	33 754	31 582	-2 172	-6,4 %
ÅFJORD	26 923	25 133	-1 790	-6,6 %	2 269	2 351	82	3,6 %	29 354	27 556	-1 798	-6,1 %
ROAN	9 479	9 358	-121	-1,3 %	361	537	176	48,8 %	9 849	9 895	46	0,5 %
ØSEN	7 178	7 477	299	4,2 %	609	-	-609	-100,0 %	7 792	7 477	-315	-4,0 %
OPPDAL	69 282	71 974	2 692	3,9 %	555	1 070	515	92,8 %	70 475	73 986	3 511	5,0 %
RENNEBU	37 158	36 507	-651	-1,8 %	1 394	1 556	162	11,6 %	38 580	38 065	-515	-1,3 %
MELDAL	25 575	26 498	923	3,6 %	5 750	5 210	-540	-9,4 %	31 338	31 708	370	1,2 %
ORKDAL	33 607	31 551	-2 056	-6,1 %	9 885	8 475	-1 410	-14,3 %	43 646	40 113	-3 533	-8,1 %
RØROS	22 319	22 979	660	3,0 %	-	-	-		22 323	22 979	656	2,9 %
HOLTÅLEN	17 316	15 879	-1 437	-8,3 %	83	-	-83	-100,0 %	17 402	15 881	-1 521	-8,7 %
MIDTRE GAULDAL	53 429	51 038	-2 391	-4,5 %	1 699	1 265	-434	-25,5 %	55 161	52 306	-2 855	-5,2 %
MELHUS	32 299	34 526	2 227	6,9 %	35 904	33 770	-2 134	-5,9 %	69 744	69 024	-720	-1,0 %
SKAUN	18 318	15 911	-2 407	-13,1 %	13 539	13 861	322	2,4 %	32 016	29 847	-2 169	-6,8 %
KLÆBU	7 343	4 871	-2 472	-33,7 %	2 893	3 486	593	20,5 %	10 241	8 359	-1 882	-18,4 %
MALVIK	7 911	7 990	79	1,0 %	7 315	5 847	-1 468	-20,1 %	15 270	13 846	-1 424	-9,3 %
SELBU	28 092	26 807	-1 285	-4,6 %	6 389	6 797	408	6,4 %	34 781	33 618	-1 163	-3,3 %
TYDAL	8 647	8 533	-114	-1,3 %	-	-	-		8 650	8 534	-116	-1,3 %
SUM	594 795	567 469	-27 326	-4,6 %	164 167	164 476	309	0,2 %	763 282	734 665	-28 617	-3,7 %

1.14.4 Hvem selger kvoten sin?

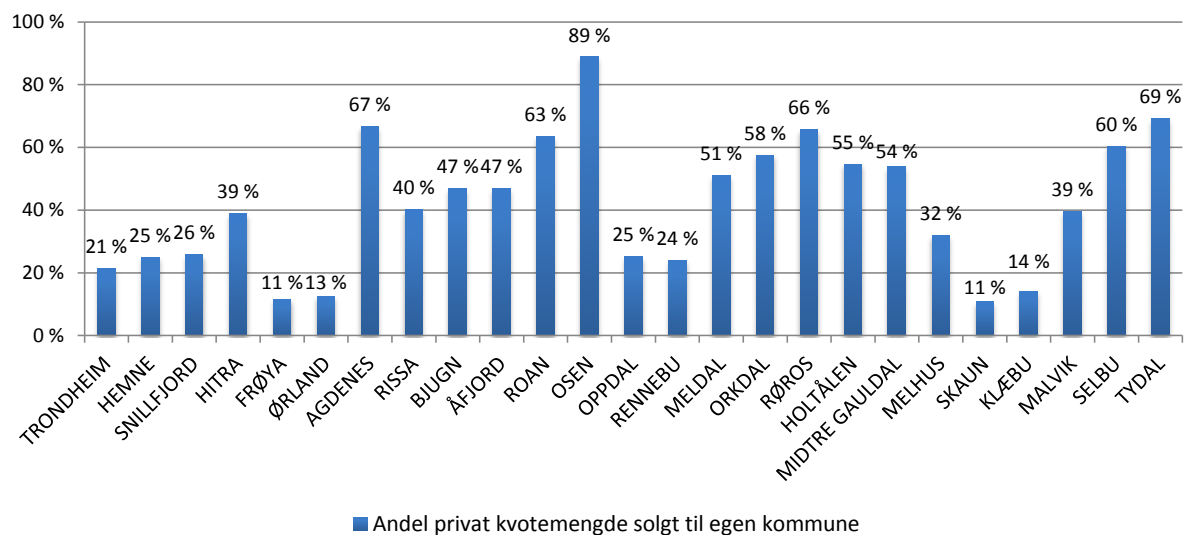
Tabell 84 Strukturfordeling på kvoteselgere i Sør-Trøndelag, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt til staten, økologisk (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000	4	1	139 753	37 504	139 753	37 504	86 985	7 501			52 768	30 003
40 - 60 000	7	6	382 932	334 083	382 932	295 605	191 466	91 123			191 466	204 482
60 - 80 000	15	6	1 080 493	442 693	1 080 493	442 693	578 611	151 924			501 882	290 769
80 - 100 000	18	6	1 600 668	551 377	1 600 668	476 146	801 333	95 832			799 335	380 314
100 - 120 000	7	10	754 810	1 100 461	754 810	1 090 145	366 246	598 410	22 321		366 243	491 735
120 - 160 000	7	7	930 503	973 820	930 503	734 095	465 253	264 622			465 250	469 473
160 - 200 000	1	2	165 551	375 071	165 551	315 071	82 775	63 015			82 776	252 056
200 - 240 000		1		205 604		100 000		20 000				80 000
240 - 280 000												
280 - 320 000												
Sum:	59	39	5 054 710	4 020 613	5 054 710	3 491 259	2 572 669	1 292 427	22 321		2 459 720	2 198 832

1.14.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 27 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Sør-Trøndelag 2009–2014. 24 kommuner har utleieforhold

Figur 28 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Sør-Trøndelag 2003–2014. 25 kommuner har solgt kvote privat

1.15 Nord-Trøndelag

Nord-Trøndelag består av 23 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i alle kommuner. I 2014 har Nord-Trøndelag 11,2 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 202 233 liter.

1.15.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 85 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Nord-Trøndelag i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak			Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote		
			2003	2014	Diff.		2003	2014	Diff.	2003	2014	
B,C,D,E	3	STEINKJER	278	145	-133	16 %	31 777 634	32 837 589	1 059 955	18,2 %	17,5 %	
	C,D	3	NAMSOS	49	20	-29	2 %	4 194 944	4 538 923	343 979	2,4 %	2,4 %
	D	5	MERÅKER	14	2	-12	0 %	1 164 937	674 264	-490 673	0,7 %	0,4 %
B,C,D,E	1	STJØRDAL	124	56	-68	6 %	9 750 503	7 910 745	-1 839 758	5,6 %	4,2 %	
	B	3	FROSTA	19	9	-10	1 %	1 646 434	1 774 169	127 735	0,9 %	0,9 %
	C	1	LEKSVIK	73	41	-32	4 %	5 822 408	5 984 806	162 398	3,3 %	3,2 %
	B,C	3	LEVANGER	193	100	-93	11 %	22 402 142	25 835 405	3 433 263	12,8 %	13,7 %
B,C,D,E	3	VERDAL	139	67	-72	7 %	14 604 203	13 393 857	-1 210 346	8,4 %	7,1 %	
	C,D	3	VERRAN	32	18	-14	2 %	2 606 619	2 757 714	151 095	1,5 %	1,5 %
	C,D	3	NAMDALSEID	90	54	-36	6 %	9 726 779	10 851 010	1 124 231	5,6 %	5,8 %
	C	3	SNÅSA	90	51	-39	5 %	8 674 006	9 020 748	346 742	5,0 %	4,8 %
	F	5	LIERNE	42	21	-21	2 %	4 199 085	3 681 323	-517 762	2,4 %	2,0 %
	F	5	RØYRVIK	9	6	-3	1 %	774 539	599 870	-174 669	0,4 %	0,3 %
	E	5	NAMSSKOGAN	12	9	-3	1 %	1 365 937	1 709 274	343 337	0,8 %	0,9 %
	C	3	GRONG	46	20	-26	2 %	4 628 228	5 952 666	1 324 438	2,7 %	3,2 %
	C	3	HØYLANDET	57	33	-24	4 %	5 630 492	6 166 246	535 754	3,2 %	3,3 %
	C	3	OVERHALLA	73	59	-14	6 %	9 031 986	11 968 224	2 936 238	5,2 %	6,4 %
	D	3	FOSNES	35	18	-17	2 %	3 310 149	4 209 549	899 400	1,9 %	2,2 %
	D	5	FLATANGER	37	12	-25	1 %	2 858 137	2 439 540	-418 597	1,6 %	1,3 %
	E	4	VIKNA	50	28	-22	3 %	4 800 601	5 851 851	1 051 250	2,8 %	3,1 %
	D,E	4	NÆRØY	132	70	-62	8 %	11 852 148	14 257 333	2 405 185	6,8 %	7,6 %
	F	5	LEKA	39	28	-11	3 %	3 348 911	4 088 518	739 607	1,9 %	2,2 %
	B,C	3	INDERØY	108	63	-45	7 %	10 297 066	11 564 061	1 266 995	5,9 %	6,1 %
Sum			1 741	930	-811	100 %	174 467 888	188 067 685	13 599 797	100 %	100 %	

Tabell 86 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
B,C	3	LEVANGER	3433263
C	3	OVERHALLA	2936238
D,E	4	NÆRØY	2405185
C	3	GRONG	1324438
B,C	3	INDERØY	1266995
C,D	3	NAMDALSEID	1124231
B,C,D,E	3	STEINKJER	1059955
E	4	VIKNA	1051250
D	3	FOSNES	899400
F	5	LEKA	739607
C	3	HØYLANDET	535754
C	3	SNÅSA	346742
C,D	3	NAMSOS	343979
E	5	NAMSSKOGAN	343337
C	1	LEKSVIK	162398
C,D	3	VERRAN	151095
B	3	FROSTA	127735
F	5	RØYRVIK	-174669
D	5	FLATANGER	-418597
D	5	MERÅKER	-490673
F	5	LIERNE	-517762
B,C,D,E	3	VERDAL	-1210346
B,C,D,E	1	STJØRDAL	-1839758

Tabell 87 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
C	3	OVERHALLA	32,5 %	25,8 %
C	3	GRONG	28,6 %	29,0 %
D	3	FOSNES	27,2 %	32,9 %
E	5	NAMSSKOGAN	25,1 %	23,5 %
F	5	LEKA	22,1 %	28,0 %
E	4	VIKNA	21,9 %	25,0 %
D,E	4	NÆRØY	20,3 %	19,7 %
B,C	3	LEVANGER	15,3 %	20,4 %
B,C	3	INDERØY	12,3 %	13,8 %
C,D	3	NAMDALSEID	11,6 %	11,3 %
C	3	HØYLANDET	9,5 %	11,4 %
C,D	3	NAMSOS	8,2 %	8,6 %
B	3	FROSTA	7,8 %	4,6 %
C,D	3	VERRAN	5,8 %	4,3 %
C	3	SNÅSA	4,0 %	10,2 %
B,C,D,E	3	STEINKJER	3,3 %	8,4 %
C	1	LEKSVIK	2,8 %	8,9 %
B,C,D,E	3	VERDAL	-8,3 %	-2,4 %
F	5	LIERNE	-12,3 %	6,9 %
D	5	FLATANGER	-14,6 %	-13,7 %
B,C,D,E	1	STJØRDAL	-18,9 %	-17,0 %
F	5	RØYRVIK	-22,6 %	-16,8 %
D	5	MERÅKER	-42,1 %	-39,0 %

1.15.2 BA-regioner

Tabell 88 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%-endring
1	15 572 911	13 895 551	-1 677 360	-10,8 %
2	0	0		
3	128 530 682	140 870 161	12 339 479	9,6 %
4	16 652 749	20 109 184	3 456 435	20,8 %
5	13 711 546	13 192 789	-518 757	-3,8 %

1.15.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 89 Utvikling i arealbruk i Nord-Trøndelag 2003–2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

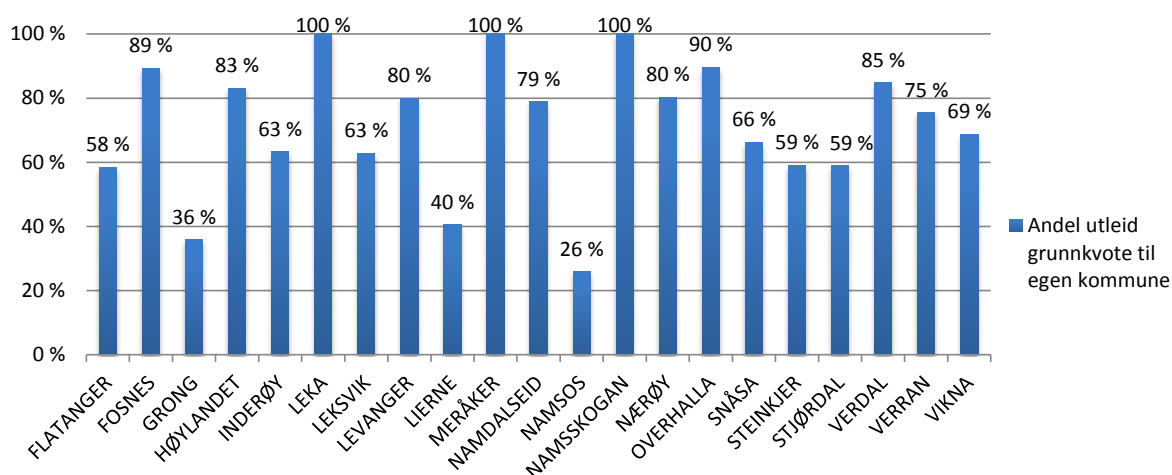
Nord-Trøndelag	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
STEINKJER	87 662	81 856	-5 806	-6,6 %	74 081	78 362	4 281	5,8 %	163 267	161 691	-1 576	-1,0 %
NAMSOS	17 421	14 589	-2 832	-16,3 %	1 471	2 315	844	57,4 %	18 938	16 918	-2 020	-10,7 %
MERÅKER	8 796	8 750	-46	-0,5 %	1 140	771	-369	-32,4 %	10 088	9 666	-422	-4,2 %
STJØRDAL	39 845	39 362	-483	-1,2 %	44 802	44 805	3	0,0 %	87 822	86 218	-1 604	-1,8 %
FROSTA	4 961	5 506	545	11,0 %	10 752	9 958	-794	-7,4 %	22 755	23 071	316	1,4 %
LEKSVIK	21 842	21 887	45	0,2 %	870	874	4	0,5 %	22 753	22 771	18	0,1 %
LEVANGER	63 795	64 752	957	1,5 %	67 316	63 260	-4 056	-6,0 %	135 331	132 610	-2 721	-2,0 %
VERDAL	47 010	43 602	-3 408	-7,2 %	38 762	37 900	-862	-2,2 %	87 341	82 527	-4 814	-5,5 %
VERRAN	11 119	10 185	-934	-8,4 %	421	539	118	28,0 %	11 566	10 730	-836	-7,2 %
NAMDALSEID	27 300	26 208	-1 092	-4,0 %	3 353	6 303	2 950	88,0 %	30 671	32 522	1 851	6,0 %
SNÅSA	28 295	26 592	-1 703	-6,0 %	7 858	10 389	2 531	32,2 %	36 472	37 061	589	1,6 %
LIERNE	15 320	14 024	-1 296	-8,5 %	-	-	-		15 333	14 033	-1 300	-8,5 %
RØYRVIK	4 815	4 016	-799	-16,6 %	-	-	-		4 820	4 016	-804	-16,7 %
NAMSSKOGAN	7 827	7 457	-370	-4,7 %	-	-	-		7 828	7 457	-371	-4,7 %
GRONG	15 635	15 806	171	1,1 %	5 517	4 315	-1 202	-21,8 %	21 355	20 277	-1 078	-5,0 %
HØYLANDET	15 928	16 388	460	2,9 %	2 369	2 437	68	2,9 %	18 342	18 882	540	2,9 %
OVERHALLA	25 793	26 430	637	2,5 %	16 381	15 303	-1 078	-6,6 %	43 646	43 974	328	0,8 %
FOSNES	9 579	7 859	-1 720	-18,0 %	701	468	-233	-33,2 %	10 314	8 327	-1 987	-19,3 %
FLATANGER	8 936	7 851	-1 085	-12,1 %	422	855	433	102,6 %	9 362	8 707	-655	-7,0 %
VIKNA	14 624	14 809	185	1,3 %	543	366	-177	-32,6 %	15 229	15 178	-51	-0,3 %
NÆRØY	39 386	34 861	-4 525	-11,5 %	1 804	1 839	35	1,9 %	41 240	36 730	-4 510	-10,9 %
LEKA	10 293	9 871	-422	-4,1 %	64	24	-40	-62,5 %	10 384	9 909	-475	-4,6 %
INDERØY	-	33 333	33 333	100,0 %	-	27 312	27 312	100,0 %	-	61 482	61 482	100,0 %
SUM	526 182	535 994	9 812	1,9 %	278 627	308 395	29 768	10,7 %	824 857	864 757	39 900	4,8 %

1.15.4 Hvem selger kvoten sin?

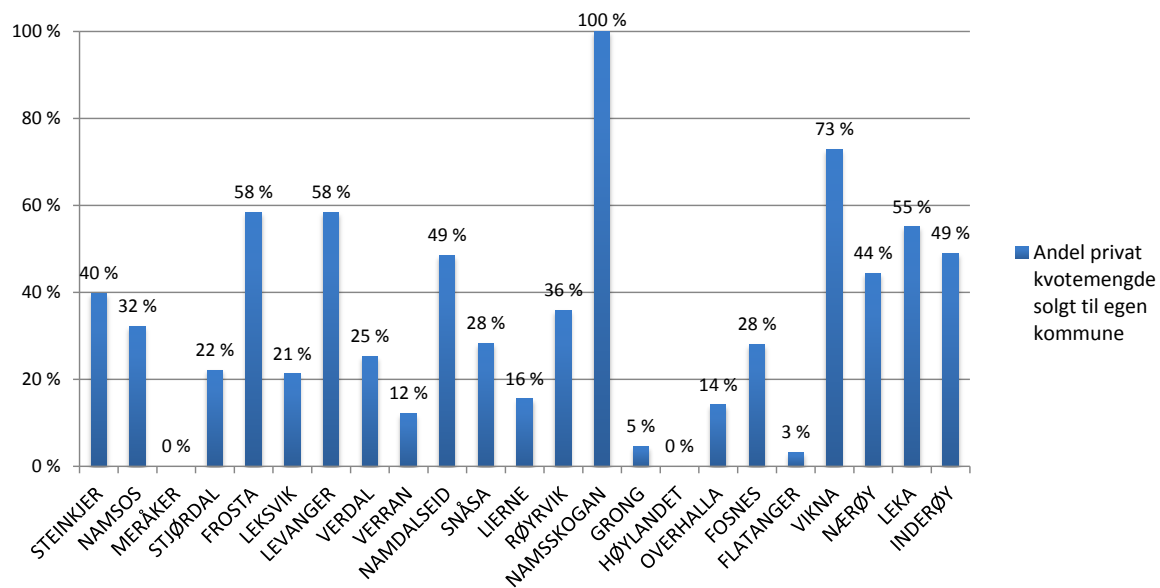
Tabell 90 Strukturfordeling på kvoteselgere i Nord-Trøndelag, 2008

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000										
40 - 60 000	4	3	215 820	134 609	215 820	134 609	107 910	26 922	107 910	107 687
60 - 80 000	10	2	711 426	150 164	711 426	150 164	355 895	30 034	355 531	120 130
80 - 100 000	5	9	436 065	809 221	436 065	809 221	218 032	161 981	218 033	647 240
100 - 120 000	8	3	871 404	313 129	871 404	313 129	436 313	62 627	435 091	250 502
120 - 160 000	5	7	694 061	951 909	694 061	727 052	347 029	146 119	347 032	580 933
160 - 200 000	1	2	164 018	342 394	164 018	185 596	82 009	37 120	82 009	148 476
200 - 240 000	1		229 726		229 726		114 863		114 863	
240 - 280 000										
280 - 320 000										
Sum:	34	26	3 322 520	2 701 426	3 322 520	2 319 771	1 662 051	464 803	1 660 469	1 854 968

1.15.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 29 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Nord-Trøndelag 2009–2014. 21 kommuner har utleieforhold

Figur 30 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Nord-Trøndelag 2003–2014. 23 kommuner har solgt kvote privat

1.16 Nordland

Nordland består av 44 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i 39 kommuner. I 2014 har Nordland sju prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 173 837 liter.

1.16.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 91 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Nordland i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak			Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014	Diff.		2003	2014	Diff	2003	2014
F	2	BODØ	48	26	-22	4 %	4905252	4195388	-709864	4,5 %	3,6 %
G	3	NARVIK	9	5	-4	1 %	683 074	453 365	-229 709	0,6 %	0,4 %
E,F	5	BINDAL	41	15	-26	2 %	3 161 138	2 493 776	-667 362	2,9 %	2,1 %
E	4	SØMNA	88	58	-30	9 %	8 637 916	11 628 873	2 990 957	7,9 %	9,9 %
E,F	4	BRØNNØY	72	41	-31	6 %	6 260 249	6 605 167	344 918	5,7 %	5,6 %
F	4	VEGA	57	30	-27	4 %	5 173 572	6 911 949	1 738 377	4,7 %	5,9 %
F	4	VEVELSTAD	22	14	-8	2 %	2 111 619	2 342 304	230 685	1,9 %	2,0 %
F	3	HERØY	11	5	-6	1 %	908 045	1 500 199	592 154	0,8 %	1,3 %
E,F	3	ALSTAHAUG	55	25	-30	4 %	5 102 945	5 427 661	324 716	4,6 %	4,6 %
E,F	3	LEIRFJORD	53	35	-18	5 %	3 975 878	5 798 641	1 822 763	3,6 %	4,9 %
E,F,G	3	VEFSN	71	35	-36	5 %	5 431 129	5 279 250	-151 879	4,9 %	4,5 %
E,F,G	3	GRANE	23	13	-10	2 %	1 594 155	1 863 982	269 827	1,5 %	1,6 %
F,G	5	HATTFJELLDAL	55	25	-30	4 %	3 709 936	3 861 420	151 484	3,4 %	3,3 %
F	3	DØNNA	47	24	-23	4 %	3 947 200	4 668 805	721 605	3,6 %	4,0 %
E,F	5	NESNA	36	15	-21	2 %	2 890 990	2 049 330	-841 660	2,6 %	1,7 %
E,G	3	HEMNES	62	28	-34	4 %	4 597 743	5 567 616	969 873	4,2 %	4,7 %
E,F,G	3	RANA	59	30	-29	4 %	3 868 665	4 244 736	376 071	3,5 %	3,6 %
F	5	LURØY	19	8	-11	1 %	1 275 166	1 222 283	-52 883	1,2 %	1,0 %
F	5	RØDØY	27	12	-15	2 %	1 725 668	1 780 178	54 510	1,6 %	1,5 %
F	4	MELØY	37	17	-20	3 %	3 112 792	3 024 895	-87 897	2,8 %	2,6 %
F	2	GILDESKÅL	15	5	-10	1 %	1 087 912	665 311	-422 601	1,0 %	0,6 %
F	5	BEIARN	24	9	-15	1 %	1 656 858	1 443 325	-213 533	1,5 %	1,2 %
F	3	SALTDAL	14	4	-10	1 %	1 247 271	709 509	-537 762	1,1 %	0,6 %
F	3	FAUSKE	29	16	-13	2 %	2 766 504	2 455 944	-310 560	2,5 %	2,1 %
F	3	SØRFOLD	3	2	-1	0 %	216 021	142 245	-73 776	0,2 %	0,1 %
F	5	STEIGEN	78	38	-40	6 %	6 535 485	6 735 957	200 472	5,9 %	5,7 %
G	5	HAMARØY	14	6	-8	1 %	1 165 419	686 420	-478 999	1,1 %	0,6 %
G	5	LØDINGEN	8	5	-3	1 %	895 415	868 279	-27 136	0,8 %	0,7 %
G	3	TJELDSUND	7	5	-2	1 %	563 553	595 804	32 251	0,5 %	0,5 %
G	3	EVENES	12	4	-8	1 %	956 258	734 492	-221 766	0,9 %	0,6 %
G	3	BALLANGEN	20	11	-9	2 %	1 937 119	2 402 541	465 422	1,8 %	2,0 %
G	4	FLAKSTAD	3	2	-1	0 %	334 523	310 340	-24 183	0,3 %	0,3 %
G	4	VESTVÅGØY	59	33	-26	5 %	5 634 012	6 229 522	595 510	5,1 %	5,3 %
G	4	VÅGAN	13	8	-5	1 %	1 179 102	1 028 481	-150 621	1,1 %	0,9 %
G	3	HADSEL	29	11	-18	2 %	2 657 694	1 988 734	-668 960	2,4 %	1,7 %
G	3	BØ	19	14	-5	2 %	1 546 353	1 814 510	268 157	1,4 %	1,5 %
G	3	ØKSNES	6	2	-4	0 %	491 121	445 425	-45 696	0,4 %	0,4 %
G	3	SORTLAND	32	25	-7	4 %	3 464 133	4 239 528	775 395	3,2 %	3,6 %
G	4	ANDØY	24	14	-10	2 %	2 518 053	2 923 500	405 447	2,3 %	2,5 %
Sum			1 301	675	-626	100 %	109 925 938	117 339 685	7 413 747	100 %	100 %

Tabell 92 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-regioner	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
E	4	SØMNA	2 990 957
E,F	3	LEIRFJORD	1 822 763
F	4	VEGA	1 738 377
E,G	3	HEMNES	969 873
G	3	SORTLAND	775 395
F	3	DØNNA	721 605
G	4	VESTVÅGØY	595 510
F	3	HERØY	592 154
G	3	BALLANGEN	465 422
G	4	ANDØY	405 447
E,F,G	3	RANA	376 071
E,F	4	BRØNNØY	344 918
E,F	3	ALSTHAUG	324 716
E,F,G	3	GRANE	269 827
G	3	BØ	268 157
F	4	VEVELSTAD	230 685
F	5	STEIGEN	200 472
F,G	5	HATTFJELLDAL	151 484
F	5	RØDØY	54 510
G	3	TJELDSUND	32 251
G	4	FLAKSTAD	-24 183
G	5	LØDINGEN	-27 136
G	3	ØKSNES	-45 696
F	5	LURØY	-52 883
F	3	SØRFOLD	-73 776
F	4	MELØY	-87 897
G	4	VÅGAN	-150 621
E,F,G	3	VEFSN	-151 879
F	5	BEIARN	-213 533
G	3	EVENES	-221 766
G	3	NARVIK	-229 709
F	3	FAUSKE	-310 560
F	2	GILDESKÅL	-422 601
G	5	HAMARØY	-478 999
F	3	SALTDAL	-537 762
E,F	5	BINDAL	-667 362
G	2	HADSEL	-668 960
F	2	BODØ	-709 864
E,F	5	NESNA	-841 660

Tabell 93 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-regioner	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
F	3	HERØY	65,2 %	53,4 %
E,F	3	LEIRFJORD	45,8 %	28,5 %
E	4	SØMNA	34,6 %	26,3 %
F	4	VEGA	33,6 %	27,1 %
G	3	BALLANGEN	24,0 %	30,0 %
G	3	SORTLAND	22,4 %	19,8 %
E,G	3	HEMNES	21,1 %	13,7 %
F	3	DØNNA	18,3 %	17,3 %
G	3	BØ	17,3 %	17,7 %
E,F,G	3	GRANE	16,9 %	23,3 %
G	4	ANDØY	16,1 %	1,9 %
F	4	VEVELSTAD	10,9 %	20,9 %
G	4	VESTVÅGØY	10,6 %	25,8 %
E,F,G	3	RANA	9,7 %	6,9 %
E,F	3	ALSTHAUG	6,4 %	11,8 %
G	3	TJELDSUND	5,7 %	18,3 %
E,F	4	BRØNNØY	5,5 %	-3,9 %
F,G	5	HATTFJELLDAL	4,1 %	-4,1 %
F	5	RØDØY	3,2 %	-0,4 %
F	5	STEIGEN	3,1 %	-3,5 %
E,F,G	3	VEFSN	-2,8 %	2,0 %
F	4	MELØY	-2,8 %	5,7 %
G	5	LØDINGEN	-3,0 %	1,2 %
F	5	LURØY	-4,1 %	-4,0 %
G	4	FLAKSTAD	-7,2 %	47,3 %
G	3	ØKSNES	-9,3 %	-1,1 %
F	3	FAUSKE	-11,2 %	-13,1 %
G	4	VÅGAN	-12,8 %	-12,8 %
F	5	BEIARN	-12,9 %	-6,7 %
F	2	BODØ	-14,5 %	-2,2 %
E,F	5	BINDAL	-21,1 %	-9,5 %
G	3	EVENES	-23,2 %	-12,0 %
G	3	HADSEL	-25,2 %	-25,1 %
E,F	5	NESNA	-29,1 %	-23,2 %
G	3	NARVIK	-33,6 %	-7,9 %
F	3	SØRFOLD	-34,2 %	15,7 %
F	2	GILDESKÅL	-38,8 %	-40,6 %
G	5	HAMARØY	-41,1 %	-27,6 %
F	3	SALTDAL	-43,1 %	-19,4 %

1.16.2 BA-regioner

Tabell 94 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%-endring
1	-	-		
2	5 993 164	4 860 699	-1 132 465	-19 %
3	45 954 861	50 332 987	4 378 126	10 %
4	34 961 838	41 005 031	6 043 193	17 %
5	23 016 075	21 140 968	-1 875 107	-8 %

1.16.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 95 Utvikling i arealbruk i Nordland 2003-2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

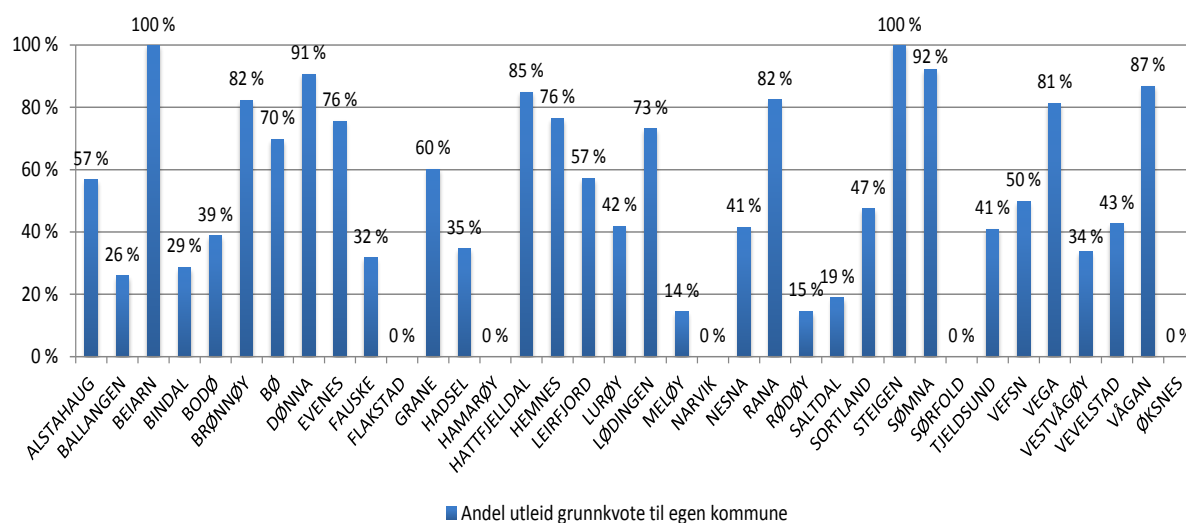
Nordland	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
BODØ	19 991	24 905	4 914	24,6 %	131	22	-109	-83,2 %	20 310	25 028	4 718	23,2 %
NARVIK	3 947	3 674	-273	-6,9 %	3	-	-3	-100,0 %	4 280	3 807	-473	-11,1 %
BINDAL	12 480	10 676	-1 804	-14,5 %	47	-	-47	-100,0 %	12 546	10 683	-1 863	-14,8 %
SØMNA	28 549	28 052	-497	-1,7 %	1 538	1 761	223	14,5 %	30 217	29 911	-306	-1,0 %
BRØNNØY	30 748	31 375	627	2,0 %	80	35	-45	-56,3 %	30 976	31 457	481	1,6 %
VEGA	17 065	15 273	-1 792	-10,5 %	12	-	-12	-100,0 %	17 337	15 283	-2 054	-11,8 %
VEVELSTAD	8 713	10 720	2 007	23,0 %	2	-	-2	-100,0 %	8 755	10 722	1 967	22,5 %
HERØY	6 294	5 738	-556	-8,8 %	-	-	-	-	6 349	5 739	-610	-9,6 %
ALSTAHAUG	25 959	24 718	-1 241	-4,8 %	314	256	-58	-18,5 %	26 450	25 038	-1 412	-5,3 %
LEIRFJORD	21 521	21 602	81	0,4 %	-	-	-	-	21 542	21 611	69	0,3 %
VEFSN	29 899	26 866	-3 033	-10,1 %	442	541	99	22,4 %	30 385	27 454	-2 931	-9,6 %
GRANE	8 008	8 581	573	7,2 %	-	-	-	-	8 250	8 831	581	7,0 %
HATTFJELLDAL	17 767	17 671	-96	-0,5 %	-	-	-	-	17 802	17 685	-117	-0,7 %
DØNNA	17 439	15 426	-2 013	-11,5 %	3	-	-3	-100,0 %	17 540	15 591	-1 949	-11,1 %
NESNA	15 064	12 221	-2 843	-18,9 %	-	-	-	-	15 123	12 233	-2 890	-19,1 %
HEMNES	22 558	21 250	-1 308	-5,8 %	-	-	-	-	22 691	21 270	-1 421	-6,3 %
RANA	25 040	23 290	-1 750	-7,0 %	161	115	-46	-28,6 %	25 384	23 542	-1 842	-7,3 %
LURØY	8 000	8 749	749	9,4 %	-	-	-	-	8 042	8 773	731	9,1 %
TRÆNA	176	182	6	3,4 %	-	-	-	-	180	182	2	1,1 %
RØDØY	8 923	7 382	-1 541	-17,3 %	2	-	-2	-100,0 %	8 951	7 400	-1 551	-17,3 %
MELØY	18 312	16 047	-2 265	-12,4 %	125	-	-125	-100,0 %	18 474	16 056	-2 418	-13,1 %
GILDESKÅL	11 244	6 712	-4 532	-40,3 %	-	-	-	-	11 330	6 717	-4 613	-40,7 %
BEIARN	12 263	10 373	-1 890	-15,4 %	111	-	-111	-100,0 %	12 538	10 416	-2 122	-16,9 %
SALTDAL	8 954	9 821	867	9,7 %	109	-	-109	-100,0 %	9 179	9 994	815	8,9 %
FAUSKE	15 473	13 992	-1 481	-9,6 %	120	14	-106	-88,3 %	15 844	14 133	-1 711	-10,8 %
SØRFOLD	3 291	2 173	-1 118	-34,0 %	3	-	-3	-100,0 %	3 310	2 189	-1 121	-33,9 %
STEIGEN	29 215	24 701	-4 514	-15,5 %	4	142	138	3450,0 %	29 672	25 161	-4 511	-15,2 %
HAMARØY	6 278	6 683	405	6,5 %	-	-	-	-	6 330	6 683	353	5,6 %
TYSFJORD	2 156	1 707	-449	-20,8 %	-	-	-	-	2 161	1 707	-454	-21,0 %
LØDINGEN	4 173	4 133	-40	-1,0 %	-	8	8	100,0 %	4 223	4 150	-73	-1,7 %
TJELDSUND	4 147	4 276	129	3,1 %	-	-	-	-	4 164	4 276	112	2,7 %
EVENES	6 575	5 935	-640	-9,7 %	1	-	-1	-100,0 %	6 588	5 942	-646	-9,8 %
BALLANGEN	8 976	9 779	803	8,9 %	-	-	-	-	9 009	9 787	778	8,6 %
RØST	901	1 147	246	27,3 %	-	-	-	-	901	1 147	246	27,3 %
FLAKSTAD	4 264	3 680	-584	-13,7 %	-	-	-	-	4 313	3 682	-631	-14,6 %
VESTVÅGØY	33 674	31 377	-2 297	-6,8 %	162	-	-162	-100,0 %	34 064	31 549	-2 515	-7,4 %
VÅGAN	9 519	8 071	-1 448	-15,2 %	-	-	-	-	9 548	8 082	-1 466	-15,4 %
HADSEL	17 803	18 699	896	5,0 %	-	16	16	100,0 %	17 985	18 787	802	4,5 %
BØ	11 234	12 379	1 145	10,2 %	-	-	-	-	11 321	12 426	1 105	9,8 %
ØKSNES	5 183	4 878	-305	-5,9 %	9	-	-9	-100,0 %	5 211	4 896	-315	-6,0 %
SORTLAND	20 906	21 517	611	2,9 %	10	-	-10	-100,0 %	21 056	21 541	485	2,3 %
ANDØY	16 788	14 550	-2 238	-13,3 %	-	-	-	-	16 826	14 574	-2 252	-13,4 %
SUM	579 470	550 981	-28 489	-4,9 %	3 389	2 910	-479	-14,1 %	587 157	556 135	-31 022	-5,3 %

1.16.4 Hvem selger kvoten sin?

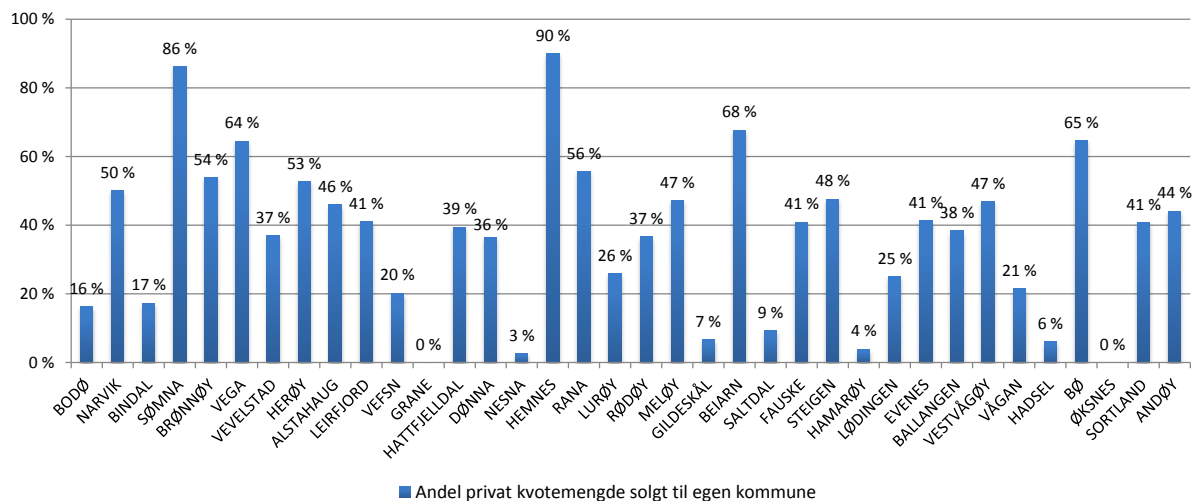
Tabell 96 Strukturfordeling på kvoteselgere i Nordland, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000	1	1	30 909	35 012	30 909	35 012	15 455	7 003	15 454	28 009
40 - 60 000	8	3	417 955	139 117	417 955	139 117	209 027	27 825	208 928	111 292
60 - 80 000	13	3	922 713	222 324	922 713	222 324	461 356	44 466	461 357	177 858
80 - 100 000	8	7	698 965	630 401	698 965	630 401	349 482	126 082	349 483	504 319
100 - 120 000	2	1	221 466	115 967	221 466	115 967	110 732	23 194	110 734	92 773
120 - 160 000	1	5	137 601	691 792	137 601	564 196	68 800	112 841	68 801	451 355
160 - 200 000										
200 - 240 000		1		221 818		221 818		44 364		177 454
240 - 280 000										
280 - 320 000										
Sum:	33	21	2 429 609	2 056 431	2 429 609	1 928 835	1 214 852	385 775	1 214 757	1 543 060

1.16.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 31 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Nordland 2009–2014. 36 kommuner har utleieforhold

Figur 32 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Nordland 2003–2014. 36 kommuner har solgt kvote privat

1.17 Troms

Troms består av 24 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i 19 kommuner. I 2014 har Troms 2,3 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 160 239 liter.

1.17.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 97 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Troms i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak			Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014	Diff.		2003	2014	Diff.	2003	2014
G,H	2	TROMSØ	27	10	-17	4 %	2 306 058	2 072 955	-233 103	6,2 %	5,5 %
G	3	HARSTAD	32	20	-12	8 %	3 589 034	3 959 498	370 464	9,6 %	10,4 %
G	3	KVÆFJORD	20	17	-3	7 %	2 202 650	3 592 508	1 389 858	5,9 %	9,5 %
G	3	SKÅNLAND	9	3	-6	1 %	755 649	619 375	-136 274	2,0 %	1,6 %
G	5	IBESTAD	6	4	-2	2 %	599 903	619 288	19 385	1,6 %	1,6 %
G	3	GRATANGEN	1	1	0	0 %	155 165	321 662	166 497	0,4 %	0,8 %
G	4	BARDU	28	18	-10	8 %	2 928 509	3 576 127	647 618	7,8 %	9,4 %
G	5	SALANGEN	15	9	-6	4 %	1 264 248	917 902	-346 346	3,4 %	2,4 %
G	4	MÅLSELV	52	27	-25	11 %	5 035 815	4 862 404	-173 411	13,5 %	12,8 %
G	3	SØRREISA	5	2	-3	1 %	423 454	277 262	-146 192	1,1 %	0,7 %
G	3	DYRØY	8	5	-3	2 %	644 662	607 420	-37 242	1,7 %	1,6 %
G	3	TRANØY	10	5	-5	2 %	724 238	815 546	91 308	1,9 %	2,1 %
G	3	LENVIK	14	5	-9	2 %	1 141 593	474 290	-667 303	3,1 %	1,2 %
G,H	4	BALSFJORD	103	68	-35	29 %	8 372 776	8 000 159	-372 617	22,4 %	21,1 %
H	5	LYNGEN	19	12	-7	5 %	1 646 063	2 264 923	618 860	4,4 %	6,0 %
H	4	STORFJORD	4	1	-3	0 %	283 549	44 431	-239 118	0,8 %	0,1 %
I	5	KÅFJORD	22	16	-6	7 %	1 638 167	2 080 705	442 538	4,4 %	5,5 %
I	4	NORDREISA	26	12	-14	5 %	2 739 574	2 275 694	-463 880	7,3 %	6,0 %
I	5	KVÆNANGEN	7	2	-5	1 %	895 856	594 565	-301 291	2,4 %	1,6 %
Sum			408	237	-171	100 %	37 346 963	37 976 714	629 751	100 %	100 %

Tabell 98 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
G	3	KVÆFJORD	1 389 858
G	4	BARDU	647 618
H	5	LYNGEN	618 860
I	5	KÅFJORD	442 538
G	3	HARSTAD	370 464
G	3	GRATANGEN	166 497
G	3	TRANØY	91 308
G	5	IBESTAD	19 385
G	3	DYRØY	-37 242
G	3	SKÅNLAND	-136 274
G	3	SØRREISA	-146 192
G	4	MÅLSELV	-173 411
G,H	2	TROMSØ	-233 103
H	4	STORFJORD	-239 118
I	5	KVÆNANGEN	-301 291
G	5	SALANGEN	-346 346
G,H	4	BALSFJORD	-372 617
I	4	NORDREISA	-463 880
G	3	LENVIK	-667 303

Tabell 99 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
G	3	GRATANGEN	107,3 %	101 %
G	3	KVÆFJORD	63,1 %	61 %
H	5	LYNGEN	37,6 %	34 %
I	5	KÅFJORD	27,0 %	20 %
G	4	BARDU	22,1 %	19 %
G	3	TRANØY	12,6 %	9 %
G	3	HARSTAD	10,3 %	5 %
G	5	IBESTAD	3,2 %	0 %
G	4	MÅLSELV	-3,4 %	-3 %
G,H	4	BALSFJORD	-4,5 %	-7 %
G	3	DYRØY	-5,8 %	-9 %
G,H	2	TROMSØ	-10,1 %	-10 %
I	4	NORDREISA	-16,9 %	-18 %
G	3	SKÅNLAND	-18,0 %	-9 %
G	5	SALANGEN	-27,4 %	-30 %
I	5	KVÆNANGEN	-33,6 %	-23 %
G	3	SØRREISA	-34,5 %	-36 %
G	3	LENVIK	-58,5 %	-54 %
H	4	STORFJORD	-84,3 %	-48 %

1.17.2 BA-regioner

Tabell 100 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014	%-endring
1	-	-		
2	2 306 058	2 072 955	-233 103	-10 %
3	9 636 445	10 667 561	1 031 116	11 %
4	19 360 223	18 758 815	-601 408	-3 %
5	6 044 237	6 477 383	433 146	7 %

1.17.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 101 Utvikling i arealbruk i Troms 2003-2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

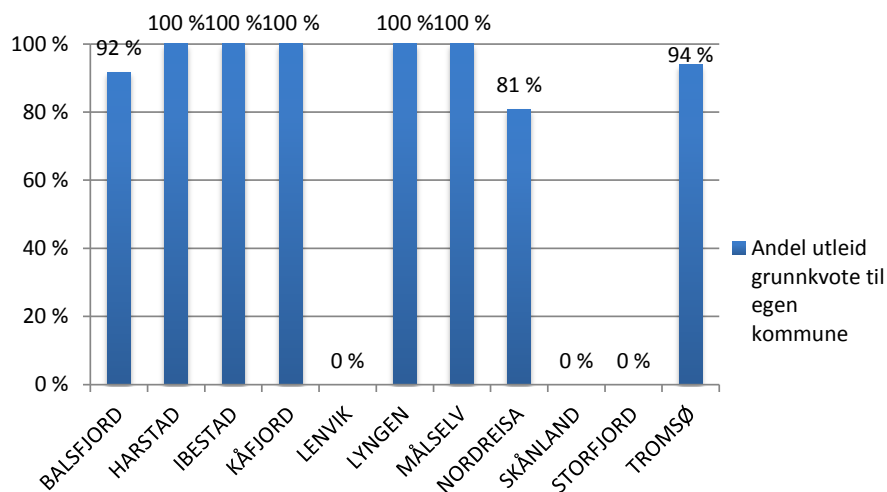
Troms	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
TROMSØ	19 872	16 910	-2 962	-14,9 %	10	-	-10	-100,0 %	20 062	17 007	-3 055	-15,2 %
HARSTAD	-	20 485	20 485	100,0 %	-	-	-	-	-	20 660	20 660	100,0 %
KVÆFIJORD	11 929	11 460	-469	-3,9 %	2	-	-2	-100,0 %	12 343	11 759	-584	-4,7 %
SKÅNLAND	9 553	7 989	-1 564	-16,4 %	1	-	-1	-100,0 %	9 592	7 994	-1 598	-16,7 %
IBESTAD	5 941	5 466	-475	-8,0 %	-	-	-	-	5 979	5 483	-496	-8,3 %
GRATANGEN	3 179	3 227	48	1,5 %	-	-	-	-	3 217	3 233	16	0,5 %
LAVANGEN	3 118	2 815	-303	-9,7 %	-	-	-	-	3 131	2 819	-312	-10,0 %
BARDU	12 413	12 729	316	2,5 %	-	-	-	-	12 656	13 175	519	4,1 %
SALANGEN	8 519	7 309	-1 210	-14,2 %	5	-	-5	-100,0 %	8 581	7 404	-1 177	-13,7 %
MÅLSELV	27 080	25 469	-1 611	-5,9 %	130	-	-130	-100,0 %	28 196	27 047	-1 149	-4,1 %
SØRREISA	5 186	4 476	-710	-13,7 %	-	-	-	-	5 304	4 580	-724	-13,7 %
DYRØY	5 817	4 949	-868	-14,9 %	-	-	-	-	5 976	4 952	-1 024	-17,1 %
TRANØY	5 278	3 808	-1 470	-27,9 %	20	-	-20	-100,0 %	5 333	3 813	-1 520	-28,5 %
TORSKEN	470	485	15	3,2 %	90	-	-90	-100,0 %	568	485	-83	-14,6 %
LENVIK	16 111	14 336	-1 775	-11,0 %	-	-	-	-	16 398	14 745	-1 653	-10,1 %
BALSFJORD	46 912	40 306	-6 606	-14,1 %	-	-	-	-	47 246	40 350	-6 896	-14,6 %
KARLSØY	3 292	3 785	493	15,0 %	-	-	-	-	3 301	3 790	489	14,8 %
LYNGEN	14 391	15 196	805	5,6 %	6	-	-6	-100,0 %	14 437	15 228	791	5,5 %
STORFJORD	6 343	5 229	-1 114	-17,6 %	79	-	-79	-100,0 %	6 469	5 268	-1 201	-18,6 %
KÅFJORD	11 853	9 823	-2 030	-17,1 %	-	-	-	-	11 923	9 851	-2 072	-17,4 %
SKJERVØY	698	885	187	26,8 %	-	-	-	-	698	885	187	26,8 %
NORDREISA	18 027	17 404	-623	-3,5 %	215	-	-215	-100,0 %	18 321	17 416	-905	-4,9 %
KVÆNANGEN	3 836	2 722	-1 114	-29,0 %	-	-	-	-	3 844	2 724	-1 120	-29,1 %
SUM	239 818	237 263	-2 555	-1,1 %	558	-	-558	-100,0 %	243 575	240 668	-2 907	-1,2 %

1.17.4 Hvem selger kvoten sin?

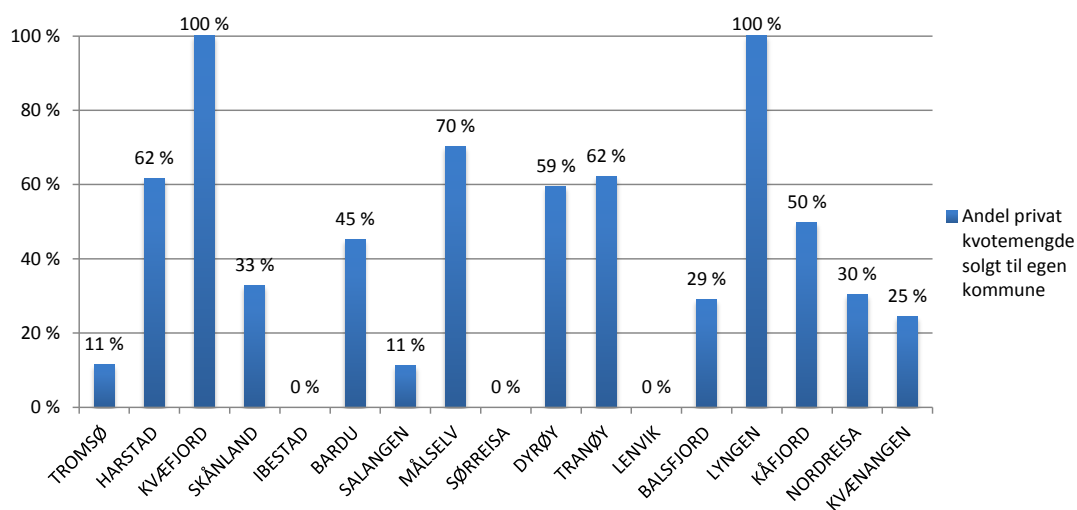
Tabell 102 Strukturfordeling på kvoteselgere i Troms, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000										
40 - 60 000	1		58 833		58 833		29 417		29 416	
60 - 80 000	2	1	156 418	79 749	156 418	79 749	78 209	79 749	78 209	
80 - 100 000	8	2	708 453	168 738	708 453	168 738	400 239	98 078	308 214	70 660
100 - 120 000	2	2	211 992	222 424	211 992	212 424	106 844	98 280	105 148	114 144
120 - 160 000		3		400 081		400 081		230 355		169 726
160 - 200 000		1		185 506		185 506		37 506		148 000
200 - 240 000										
240 - 280 000										
280 - 320 000										
Sum:	13	9	1 135 696	1 056 498	1 135 696	1 046 498	614 709	543 968	520 987	502 530

1.17.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 33 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Troms 2009–2014.11 kommuner har utleieforhold

Figur 34 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Troms 2003–2014. 17 kommuner har solgt kvote privat

1.18 Finnmark

Finnmark består av 19 kommuner og i 2014 er det melkeproduksjonsforetak i ni kommuner. I 2014 har Finnmark 1,4 prosent av all disponibel kvote i landet. Gjennomsnittlig disponibel kvote i 2014 er 211 251 liter. Finnmark har hatt egen Finnmarks-kvote i perioden.

1.18.1 Antall melkeproduksjonsforetak og disponibel kvote 2003–2014

Tabell 103 Melkeproduksjonsforetak med disponibel kvote i Finnmark i 2003 og 2014

Sone	BA-region	Kommune	Antall foretak			Andel foretak 2014	Disponibel kvote (liter)			Andel disponibel kvote	
			2003	2014	Diff.		2003	2014	Diff	2003	2014
J	4	VADSØ	6	2	-4	2 %	652 687	628 326	-24 361	3,3 %	2,7 %
J	5	KAUTOKEINO	14	6	-8	5 %	953 474	646 483	-306 991	4,9 %	2,8 %
I	3	ALTA	68	41	-27	37 %	6 911 802	9 807 677	2 895 875	35,4 %	42,2 %
J	3	KVALSUN	4	0	-4	0 %	300 700	-	-300 700	1,5 %	0,0 %
J	4	PORSANGER	13	8	-5	7 %	1 232 998	1 284 974	51 976	6,3 %	5,5 %
J	5	KARASJOK	17	8	-9	7 %	1 768 246	1 249 644	-518 602	9,1 %	5,4 %
J	5	LEBESBY	6	5	-1	5 %	494 715	712 124	217 409	2,5 %	3,1 %
J	5	TANA	42	24	-18	22 %	4 721 774	5 706 529	984 755	24,2 %	24,6 %
J	4	NESSEBY	2	1	-1	1 %	163 739	155 507	-8 232	0,8 %	0,7 %
J	3	SØR-VARANGER	22	15	-7	14 %	2 305 372	3 046 374	741 002	11,8 %	13,1 %
Sum			194	110	-84	100 %	19 505 507	23 237 638	3 732 131	100 %	100 %

Tabell 104 Kommuneoversikt over endringer i liter disponibel kvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (liter)
I	3	ALTA	2 895 875
J	5	TANA	984 755
J	3	SØR-VARANGER	741 002
J	5	LEBESBY	217 409
J	4	PORSANGER	51 976
J	4	NESSEBY	-8 232
J	4	VADSØ	-24 361
J	3	KVALSUN	-300 700
J	5	KAUTOKEINO	-306 991
J	5	KARASJOK	-518 602

Tabell 105 Kommuneoversikt over prosentvisendring i disponibel kvote og grunnkvote 2003–2014

Sone	BA-region	Kommune	Endring i disponibel kvote 2003–2014 (%)	Endring i grunnkvote 2003–2014 (%)
J	5	LEBESBY	43,9 %	39,8 %
I	3	ALTA	41,9 %	36,4 %
J	3	SØR-VARANGER	32,1 %	34,2 %
J	5	TANA	20,9 %	18,3 %
J	4	PORSANGER	4,2 %	11,6 %
J	4	VADSØ	-3,7 %	-6,5 %
J	4	NESSEBY	-5,0 %	-7,8 %
J	5	KARASJOK	-29,3 %	-31,4 %
J	5	KAUTOKEINO	-32,2 %	-34,2 %
J	3	KVALSUN	-100,0 %	-64,3 %

1.18.2 BA-regioner

Tabell 106 Disponibel kvote (liter) fordelt på BA-regioner, 2003 og 2014

BA-region	DK 2003 (liter)	DK 2014 (liter)	Endring DK 2003–2014 (liter)	%-endring
1	-	-		
2	-	-		
3	9 517 874	12 854 051	3 336 177	35 %
4	2 049 424	2 068 807	19 383	1 %
5	7 938 209	8 314 780	376 571	5 %

1.18.3 Arealutvikling 2003–2013

Tabell 107 Utvikling i arealbruk i Finnmark 2003–2013 basert på søknad om produksjonstilskudd

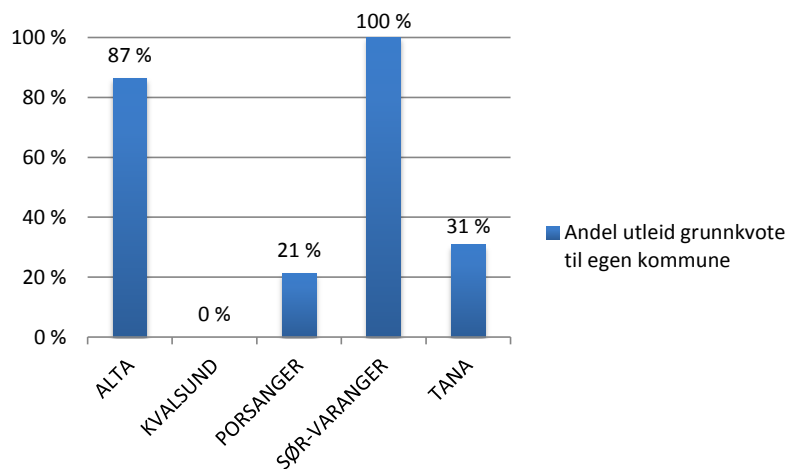
Finnmark	Grovfôr				Korn				Totalareal (berettiget produksjonstilskudd)			
	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent	2003	2013	Endring absol. tall	Endring prosent
VARDØ	949	1 419	470	49,5 %	-	-	-		949	1 419	470	49,5 %
VADSØ	6 723	6 336	-387	-5,8 %	-	-	-		6 723	6 336	-387	-5,8 %
HAMMERFEST	836	1 183	347	41,5 %	-	-	-		837	1 183	346	41,3 %
KAUTOKEINO	3 148	2 188	-960	-30,5 %	-	-	-		3 151	2 188	-963	-30,6 %
ALTA	31 134	24 727	-6 407	-20,6 %	38	-	-38	-100,0 %	31 648	24 818	-6 830	-21,6 %
HASVIK	-	59	59	100,0 %	-	-	-		-	59	59	100,0 %
KVALSUND	1 485	1 009	-476	-32,1 %	-	-	-		1 488	1 009	-479	-32,2 %
PORSANGER	8 919	8 816	-103	-1,2 %	-	20	20	100,0 %	8 926	8 864	-62	-0,7 %
KARASJOK	7 766	6 519	-1 247	-16,1 %	-	-	-		7 766	6 519	-1 247	-16,1 %
LEBESBY	1 747	1 653	-94	-5,4 %	-	-	-		1 751	1 658	-93	-5,3 %
GAMVIK	282	244	-38	-13,5 %	-	-	-		282	244	-38	-13,5 %
BERLEVÅG	164	164	-	0,0 %	-	-	-		164	164	-	0,0 %
TANA	24 208	24 783	575	2,4 %	5	-	-5	-100,0 %	24 227	24 783	556	2,3 %
NESSEBY	2 490	4 505	2 015	80,9 %	-	-	-		2 492	4 506	2 014	80,8 %
SØR-VARANGER	8 681	9 462	781	9,0 %	403	32	-371	-92,1 %	9 093	9 501	408	4,5 %
SUM	98 532	93 067	-5 465	-5,5 %	446	52	-394	-88,3 %	99 497	93 251	-6 246	-6,3 %

1.18.4 Hvem selger kvoten sin?

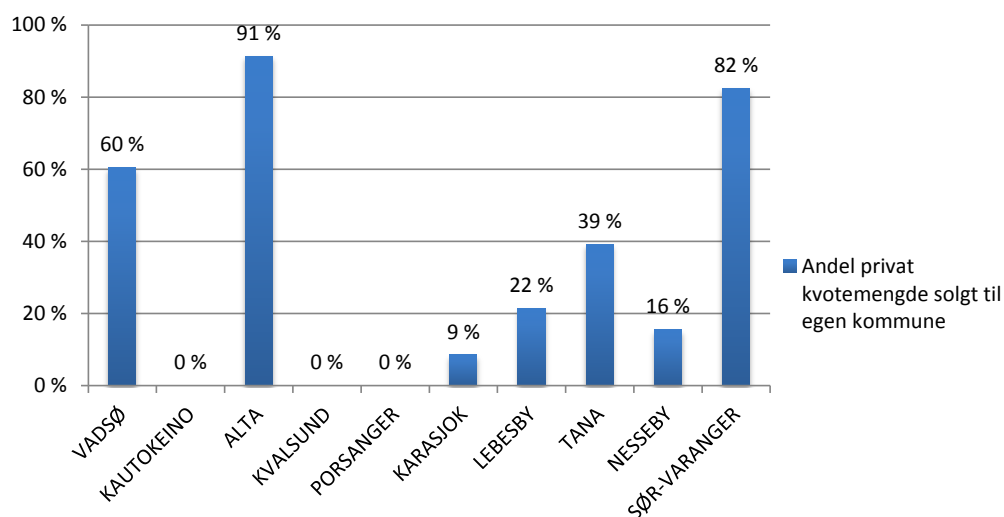
Tabell 108 Strukturfordeling på kvoteselgere i Finnmark, 2008 og 2014

Eiendommenes kvote	Antall selgere		Selgernes grunnkvote (liter)		Solgt grunnkvote, totalt (liter)		Solgt til staten, konvensjonell (liter)		Solgt privat (liter)	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014	2008	2014
< 40 000										
40 - 60 000	1		46 301		46 301		23 151		23 150	
60 - 80 000	2		148 630		148 630		74 316		74 314	
80 - 100 000		1		98 030		98 030				78 000
100 - 120 000	2		226 576		226 576		113 289		113 287	
120 - 160 000	1	4	140 583	539 832	140 583	539 832	70 291	107 968	70 292	431 864
160 - 200 000		1		180 990		180 990		36 198		144 792
200 - 240 000										
240 - 280 000										
280 - 320 000										
Sum:	6	6	562 090	818 852	562 090	818 852	281 047	164 196	281 043	654 656

1.18.5 Hvor leier og selger man kvote til?

Figur 35 Andel utleid grunnkvote til egen kommune i Finnmark 2009–2014. 5 kommuner har utleieforhold

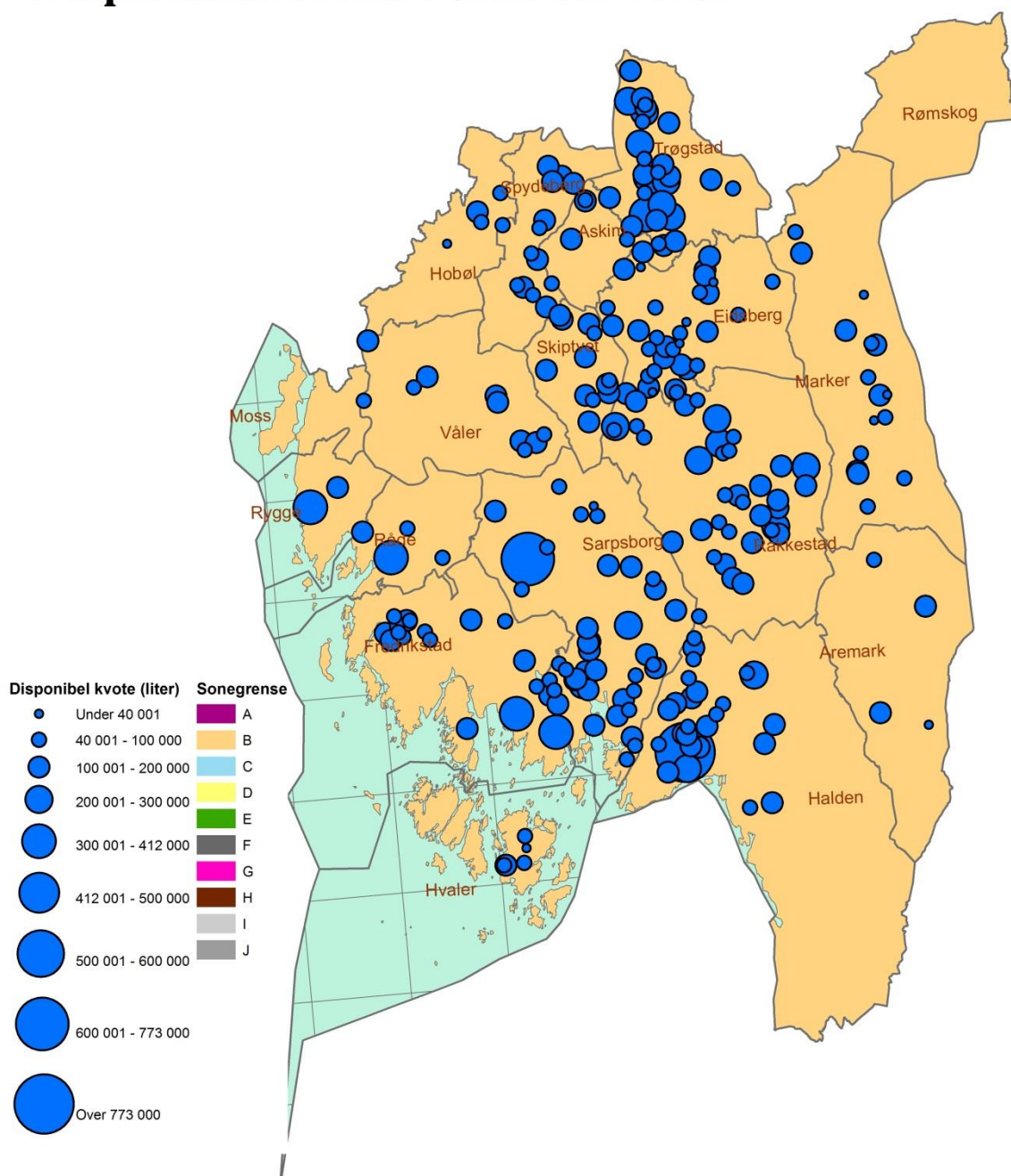

Figur 36 Andel kvotemengde solgt privat til egen kommune i Finnmark 2003–2014. 10 kommuner har solgt kvote privat

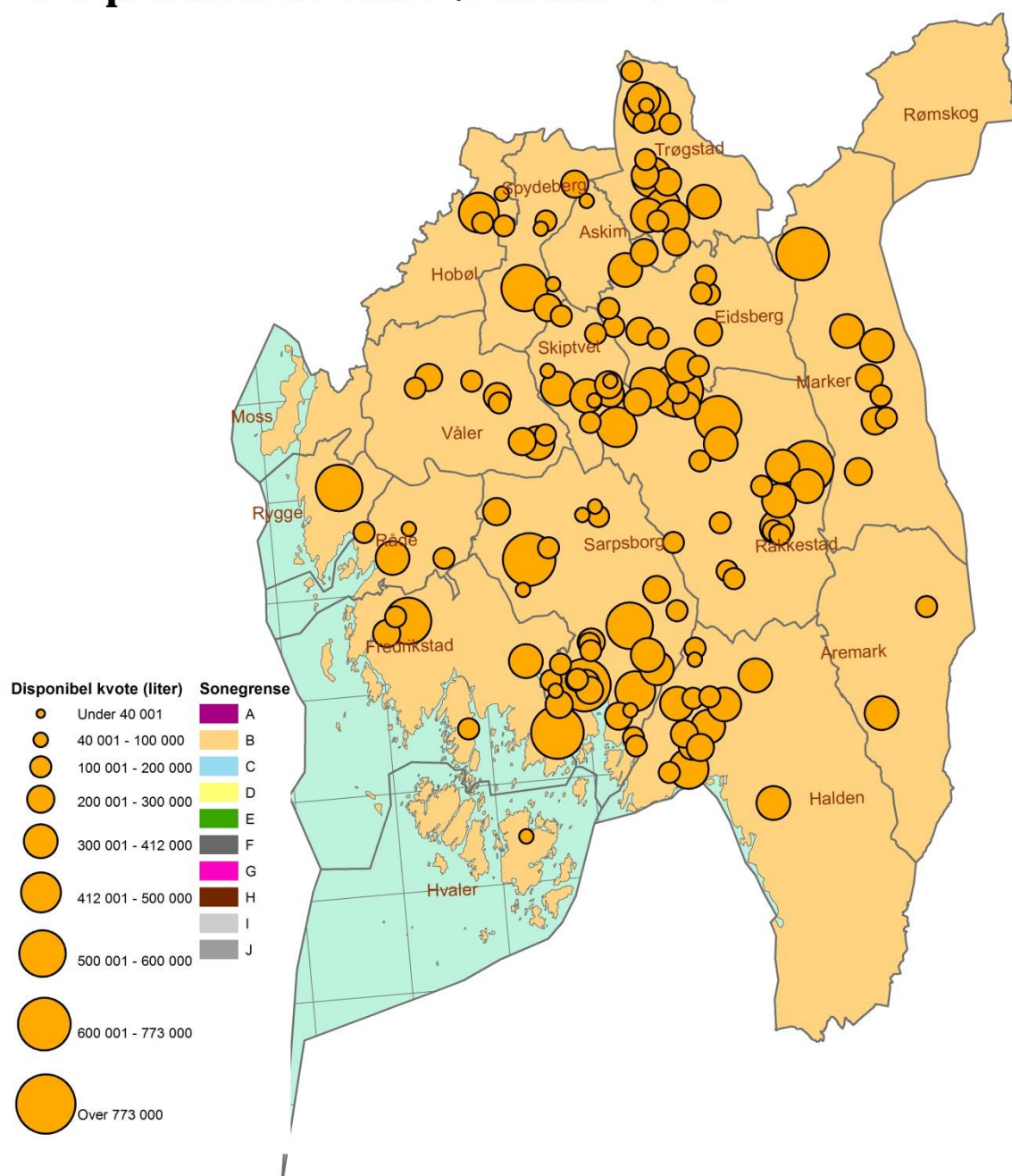
Vedlegg 2: Melkeproduksjonsforetak i alle fylker i 2003 og 2014

Kartene illustrerer hvor melkeproduksjonsforetakene befinner seg geografisk i 2003 og 2014, samtidig som størrelsen på angivelsen avhenger av hvor stor disponibel kvote melkeproduksjonsforetaket har. Det mangler noen få melkeproduksjonsforetak i kartene, som skyldes at driftssenteret ikke er koordinatfestet i Landbruksregisteret. Sonegrensene for distriktstilskudd melk fremgår på kartets bakgrunn.

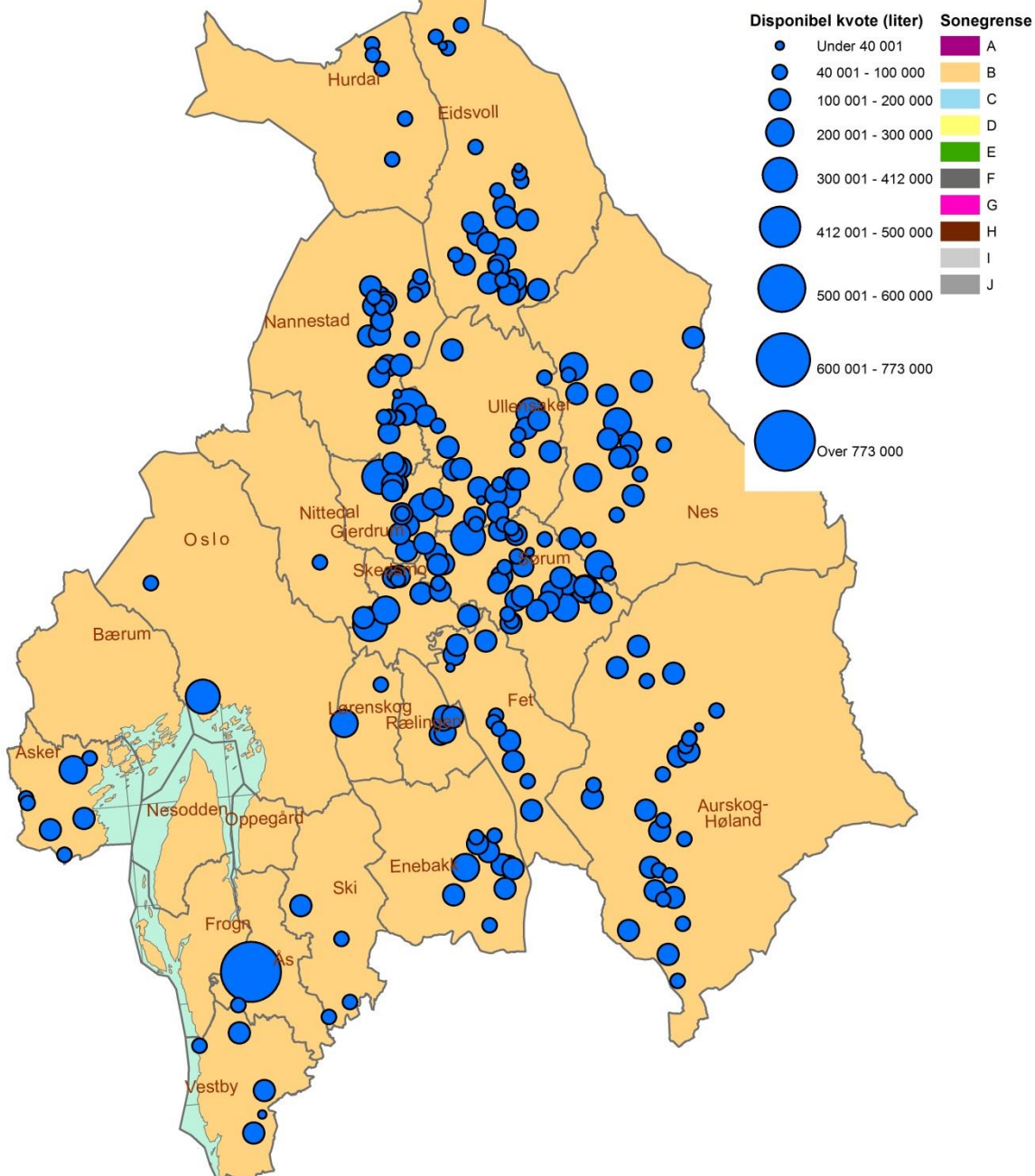
Disponible kvoter i Østfold 2003

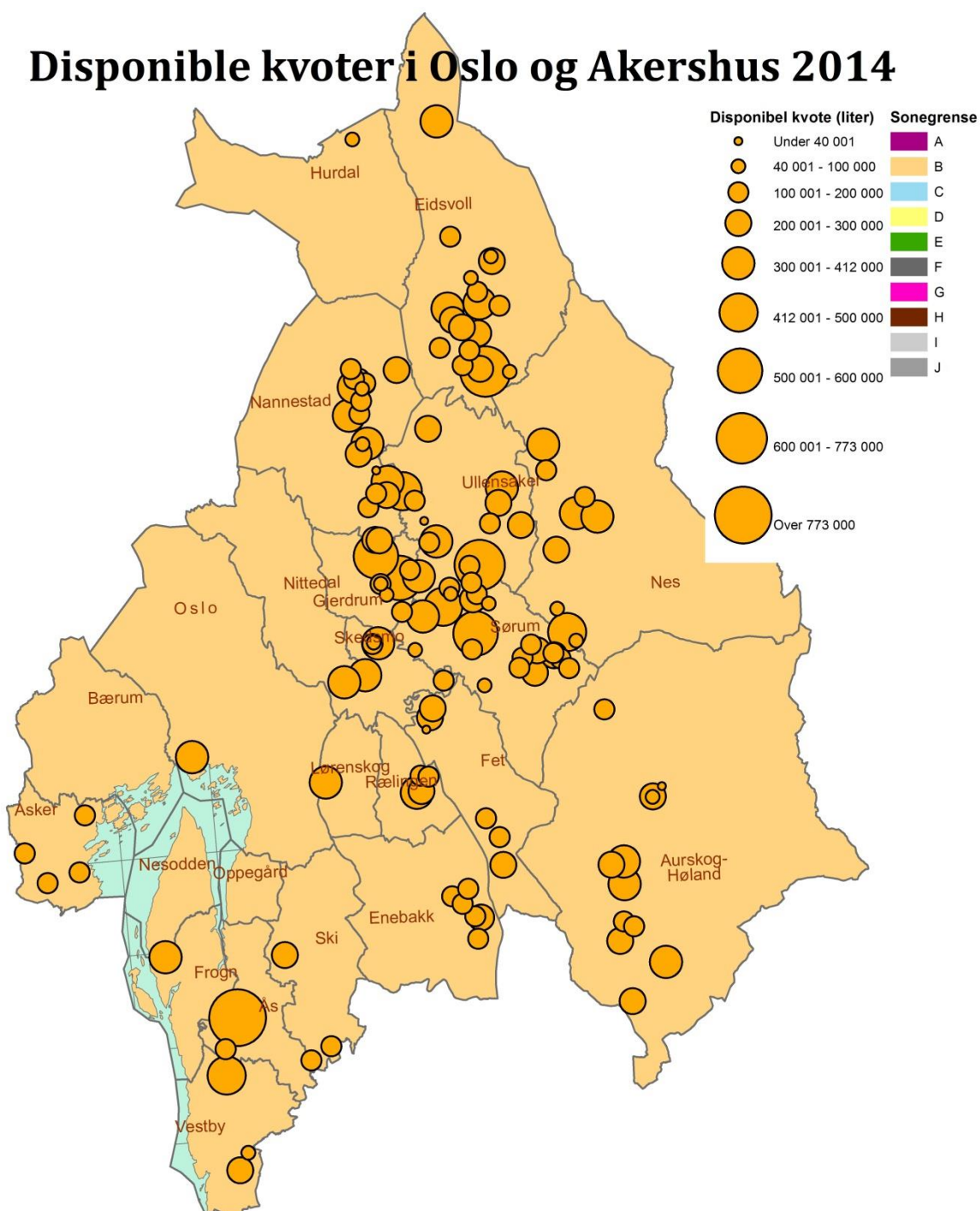
Disponible kvoter i Østfold 2014

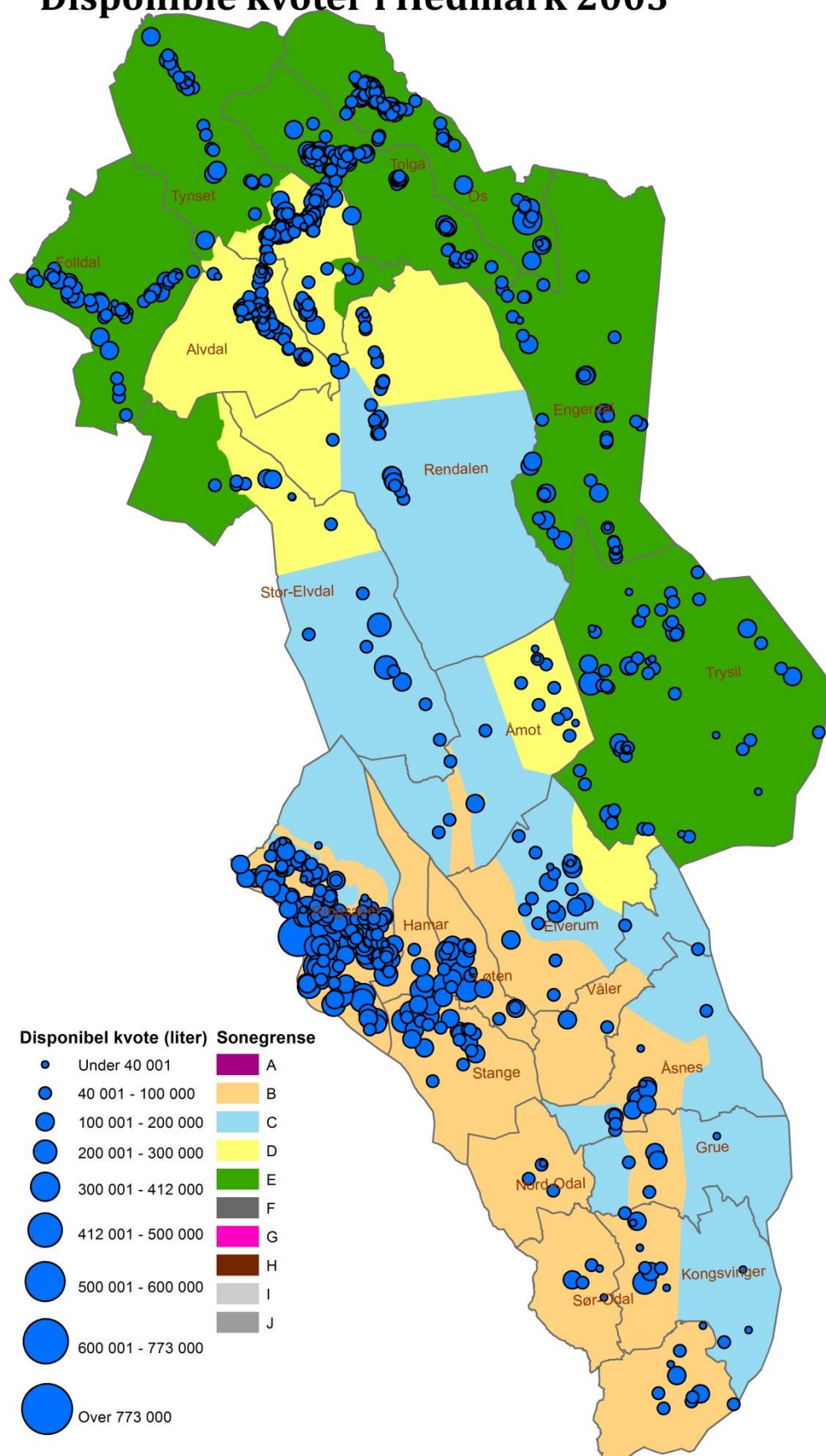
Disponible kvoter i Oslo og Akershus 2003

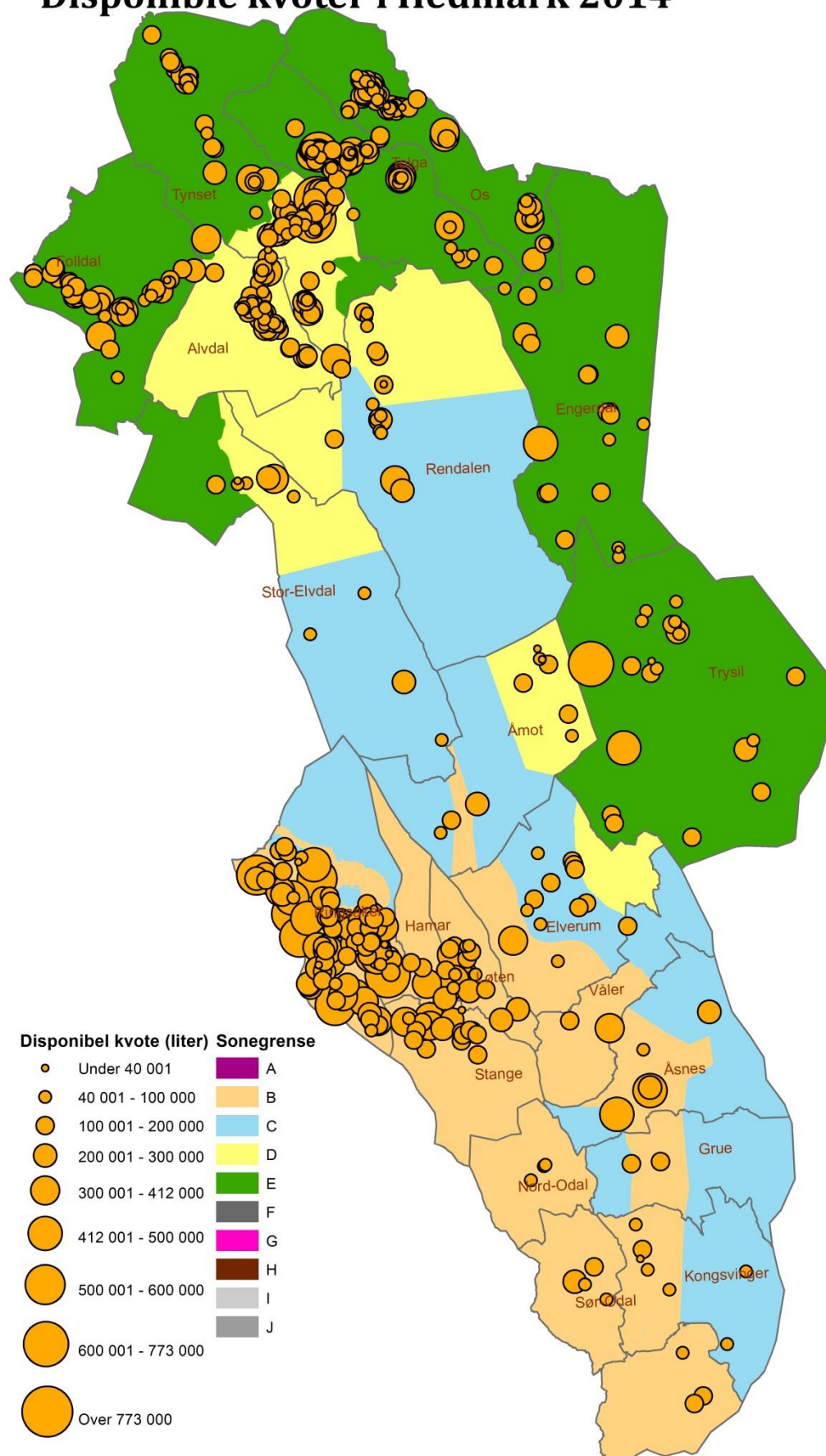
Disponible kvoter i Oslo og Akershus 2014

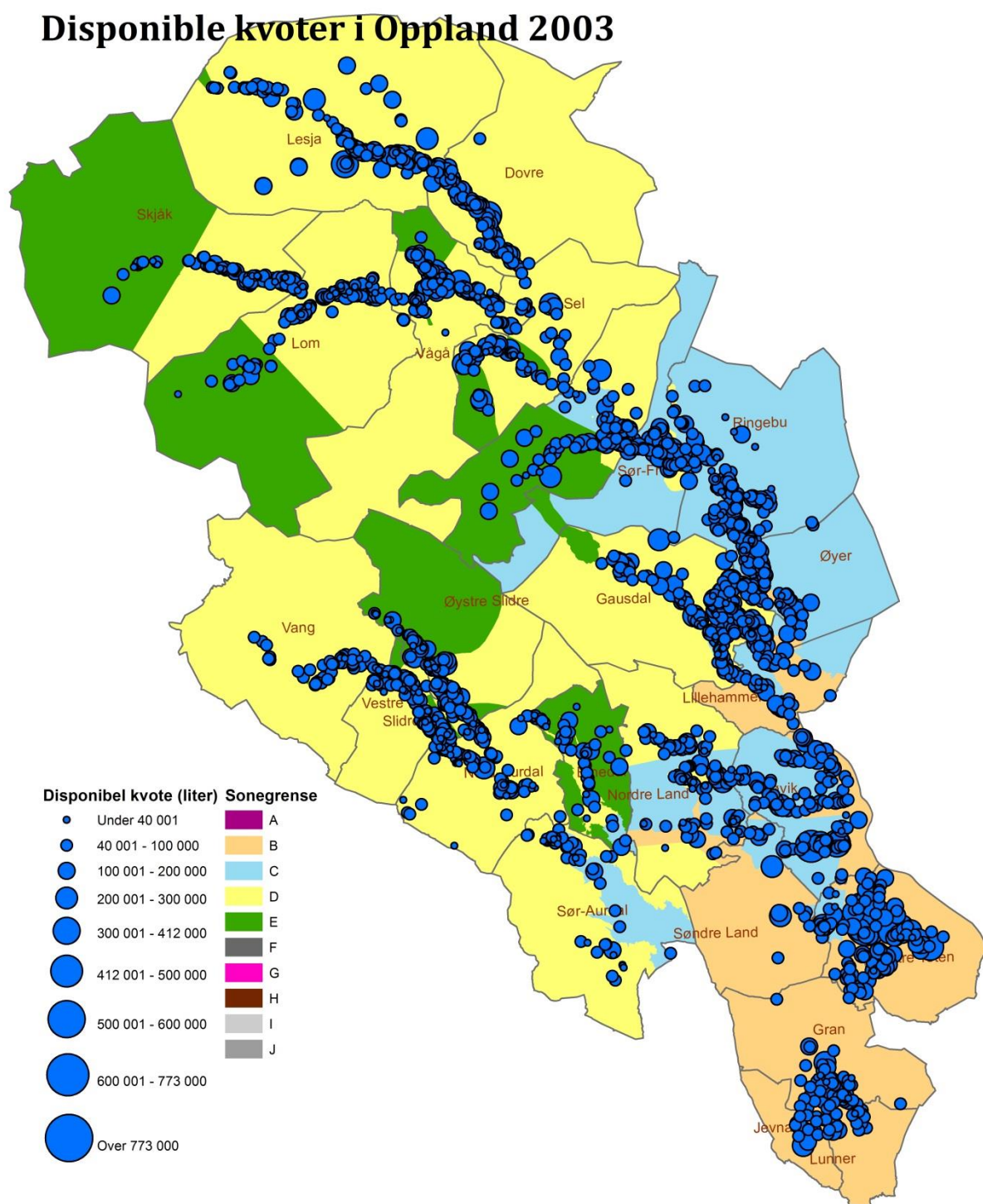
Disponible kvoter i Hedmark 2003

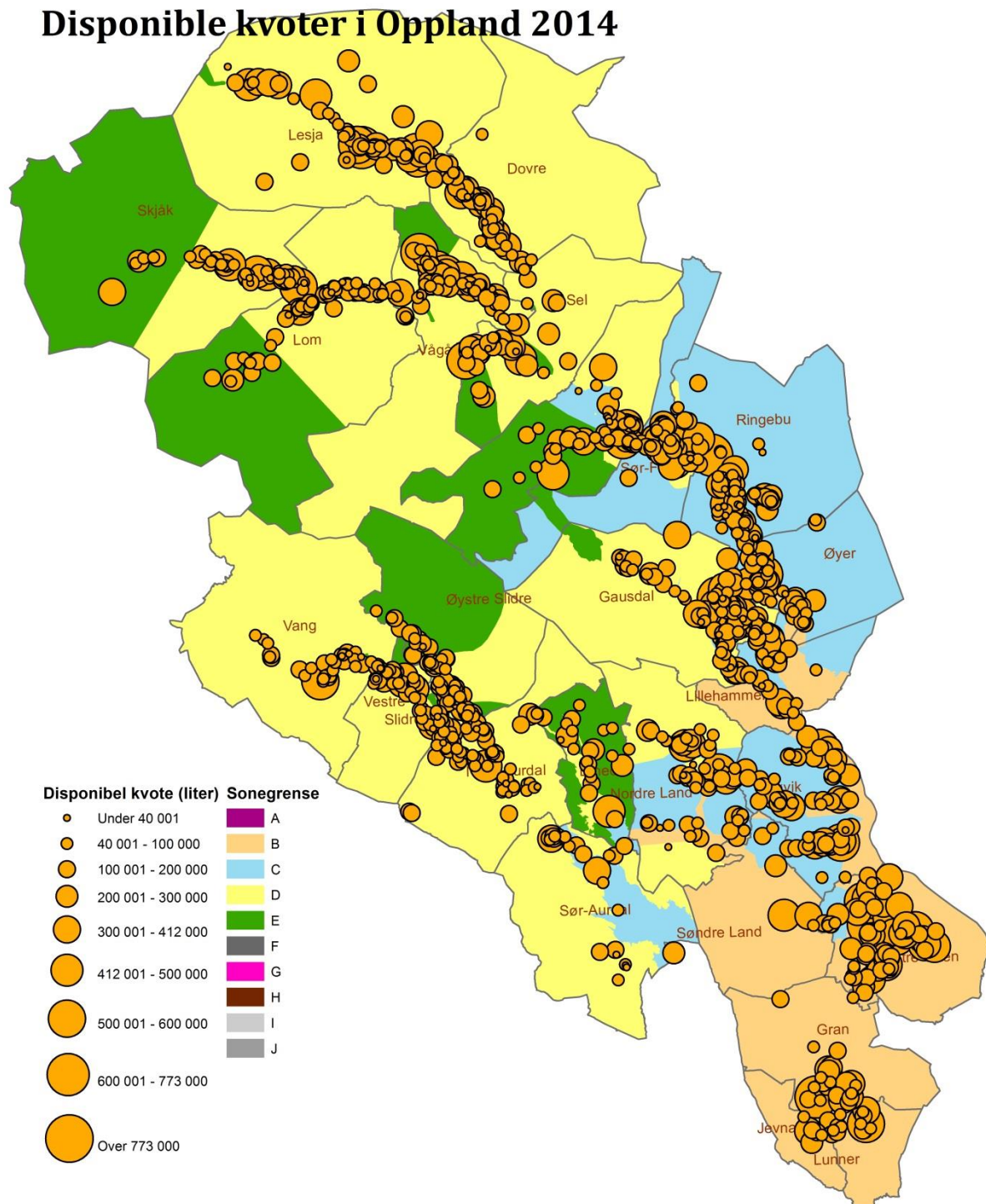
Disponible kvoter i Hedmark 2014

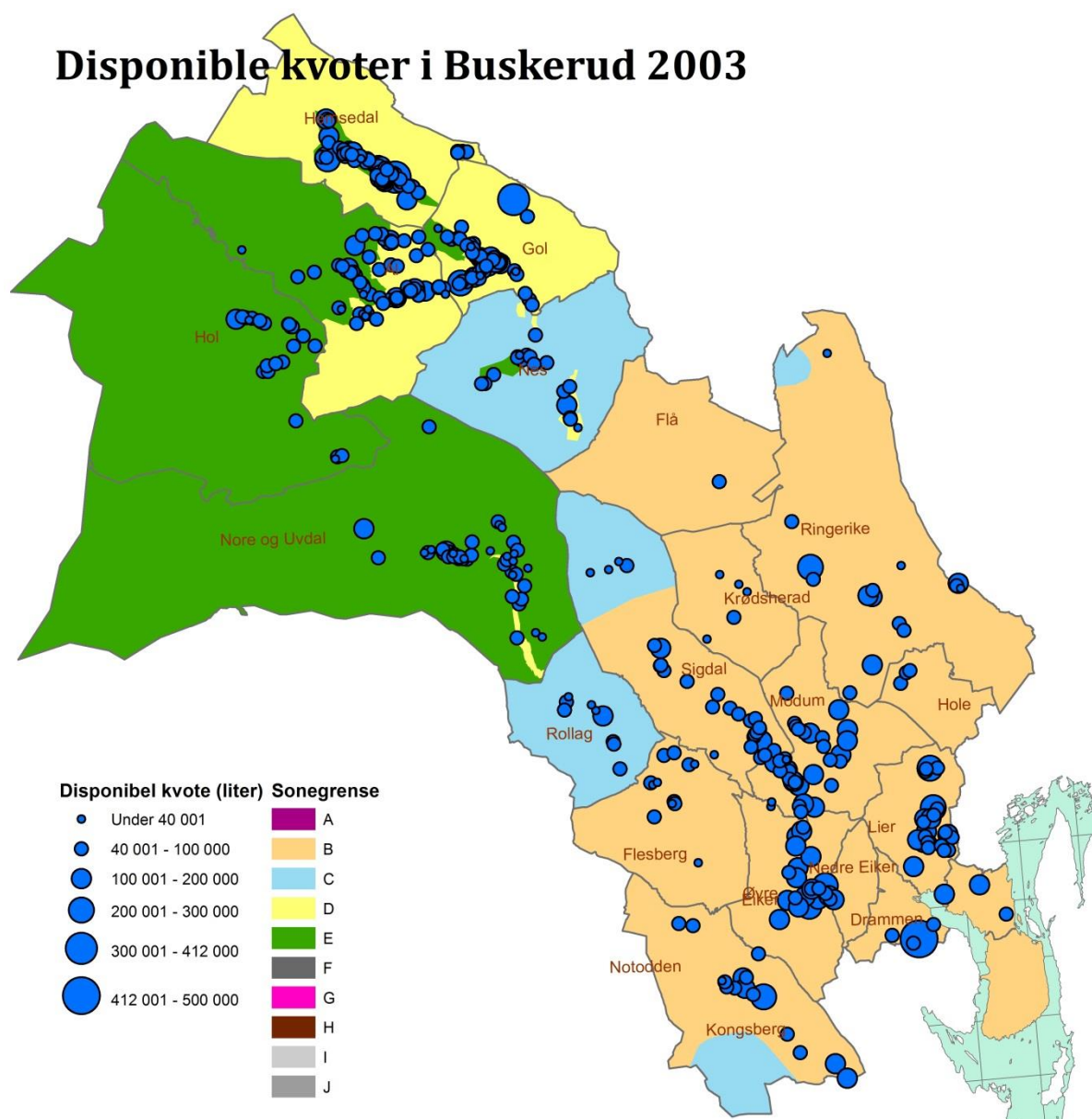
Disponible kvoter i Oppland 2003

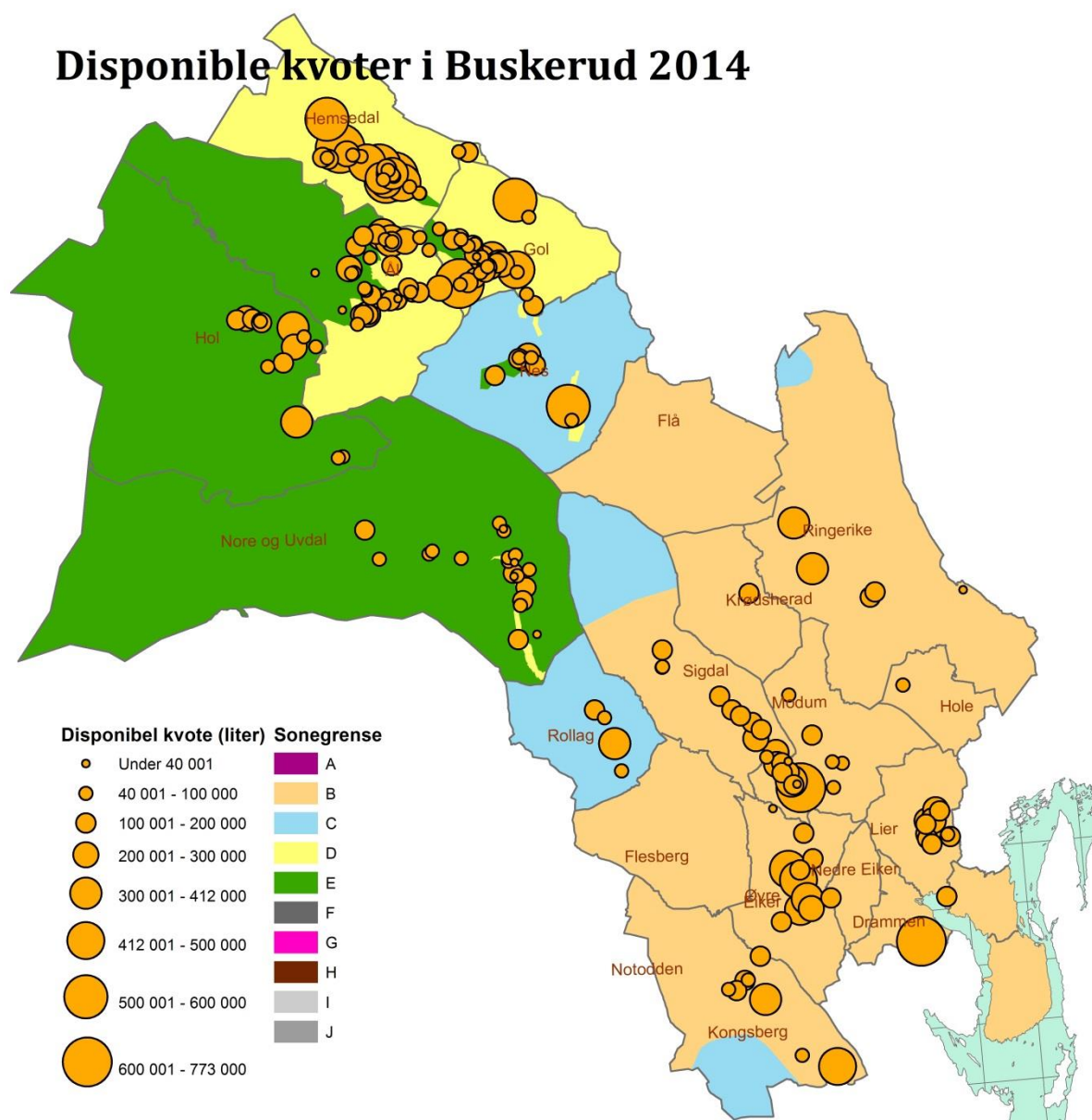
Disponible kvoter i Oppland 2014

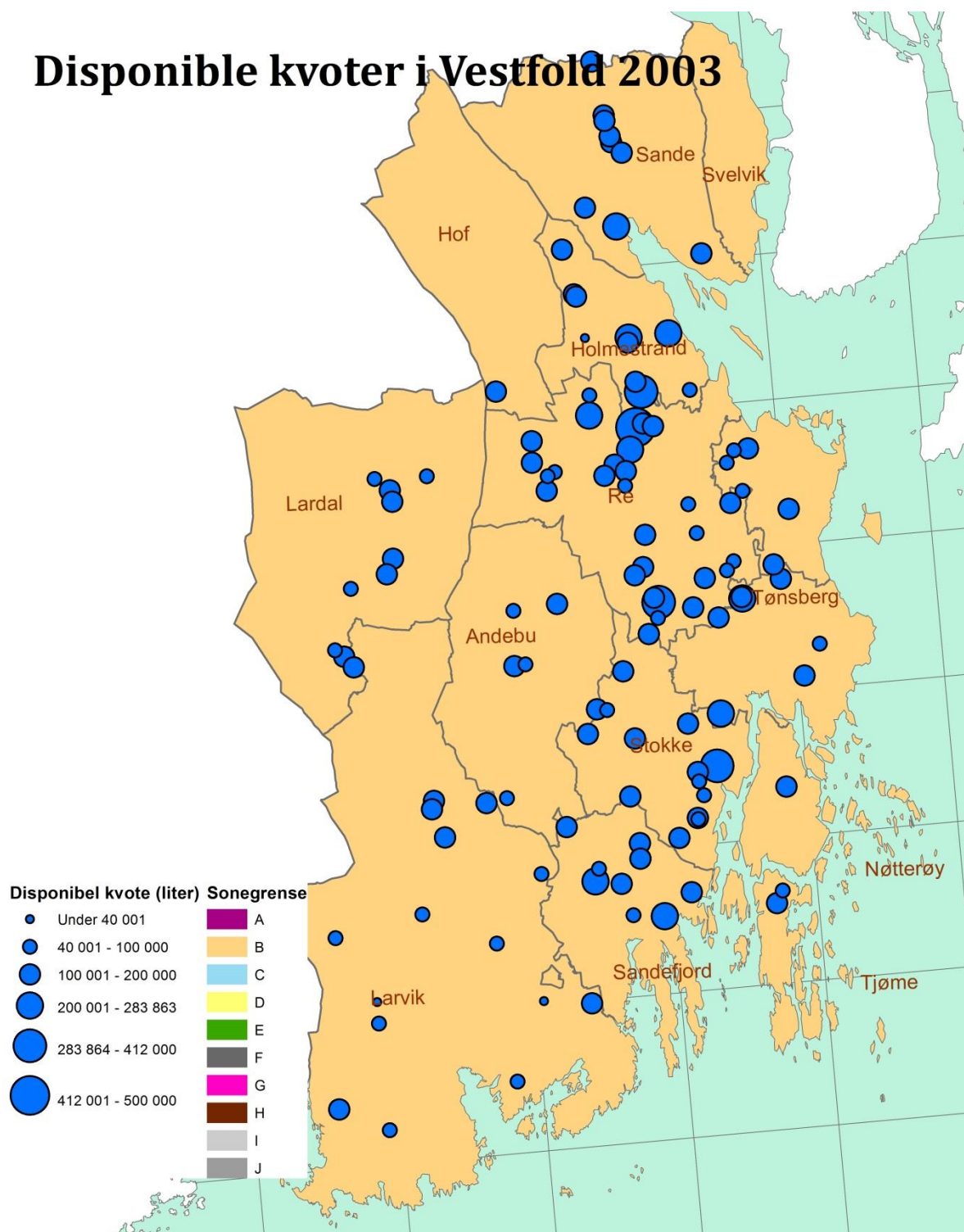
Disponible kvoter i Buskerud 2003

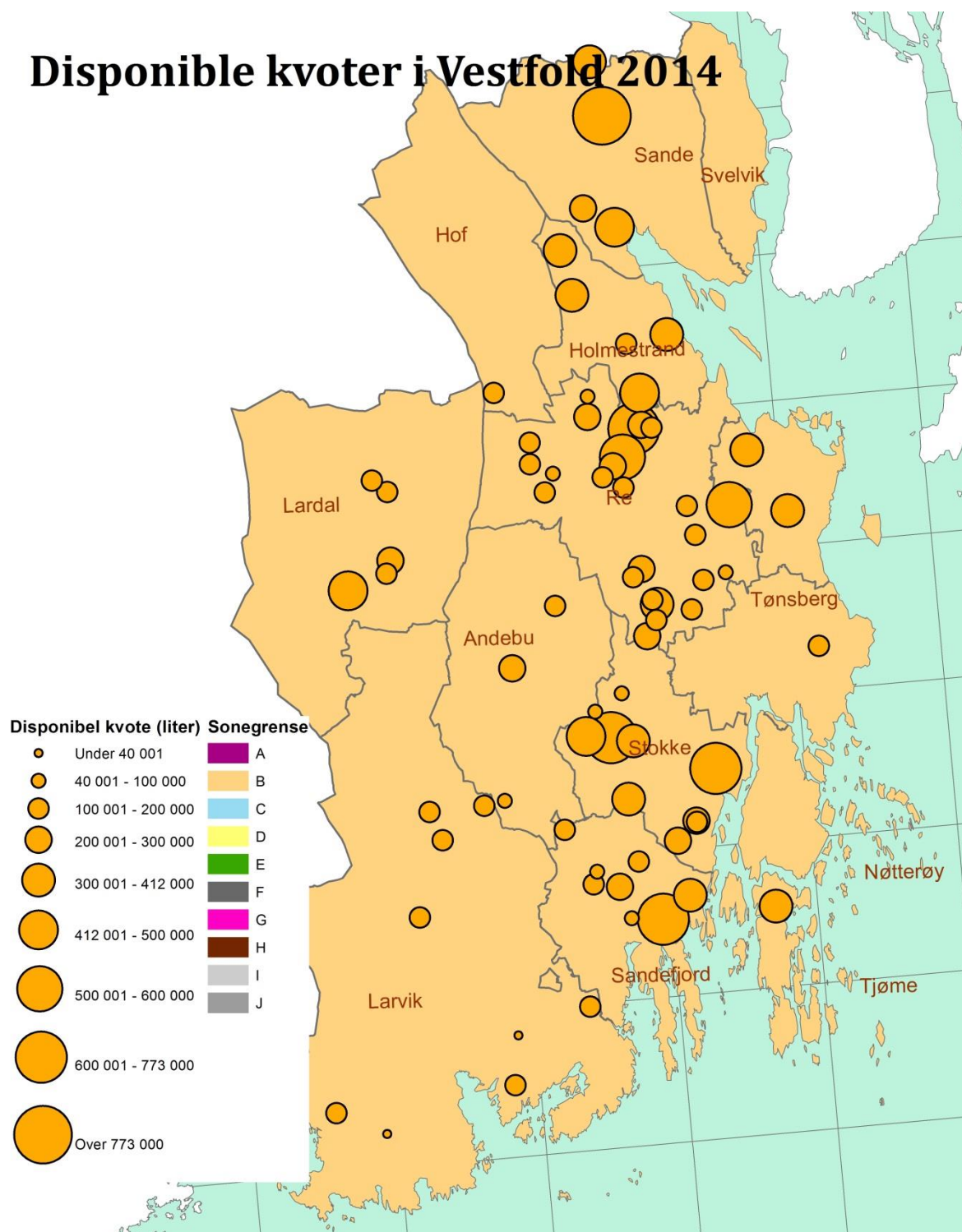
Disponible kvoter i Buskerud 2014

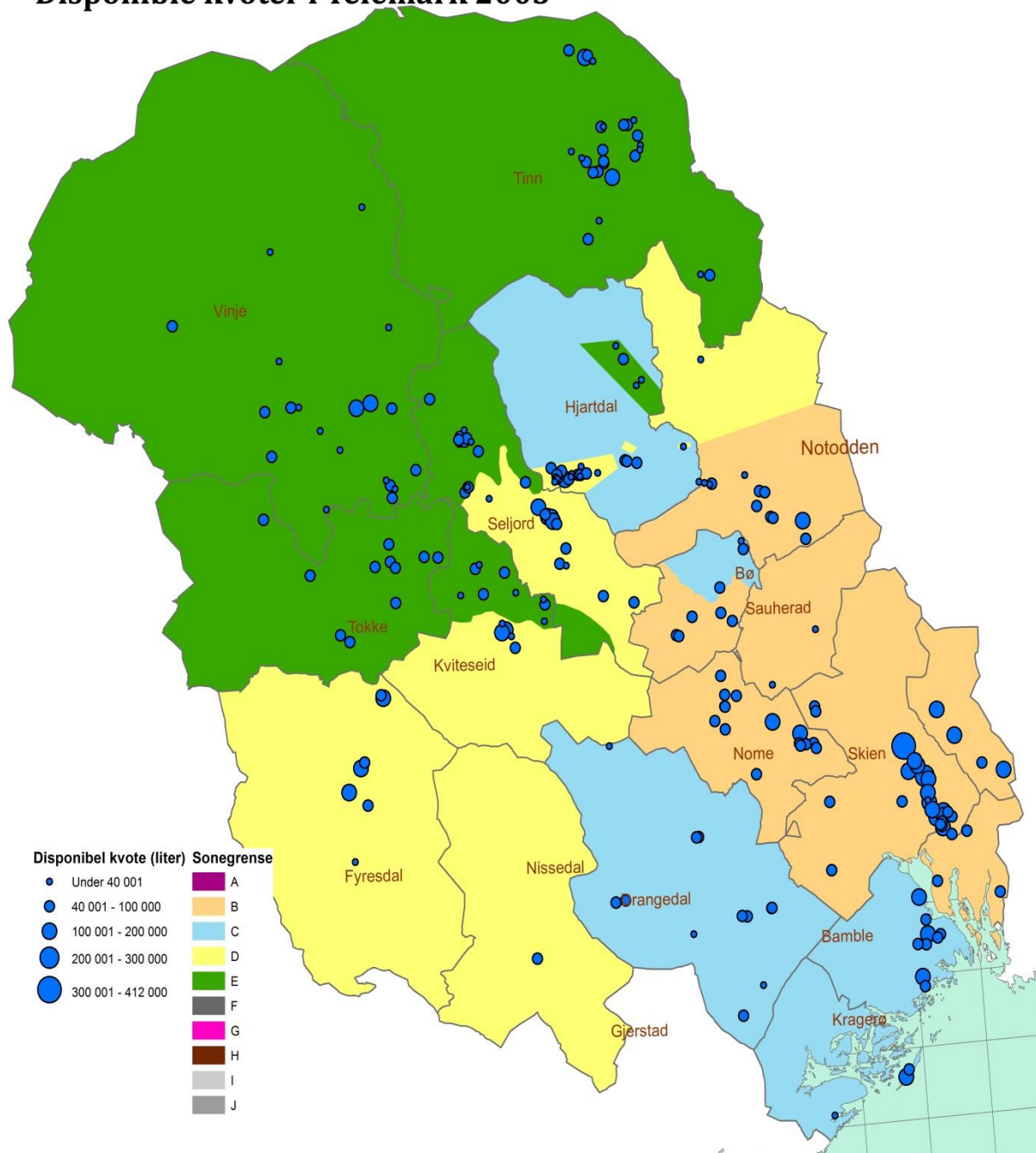
Disponible kvoter i Vestfold 2003

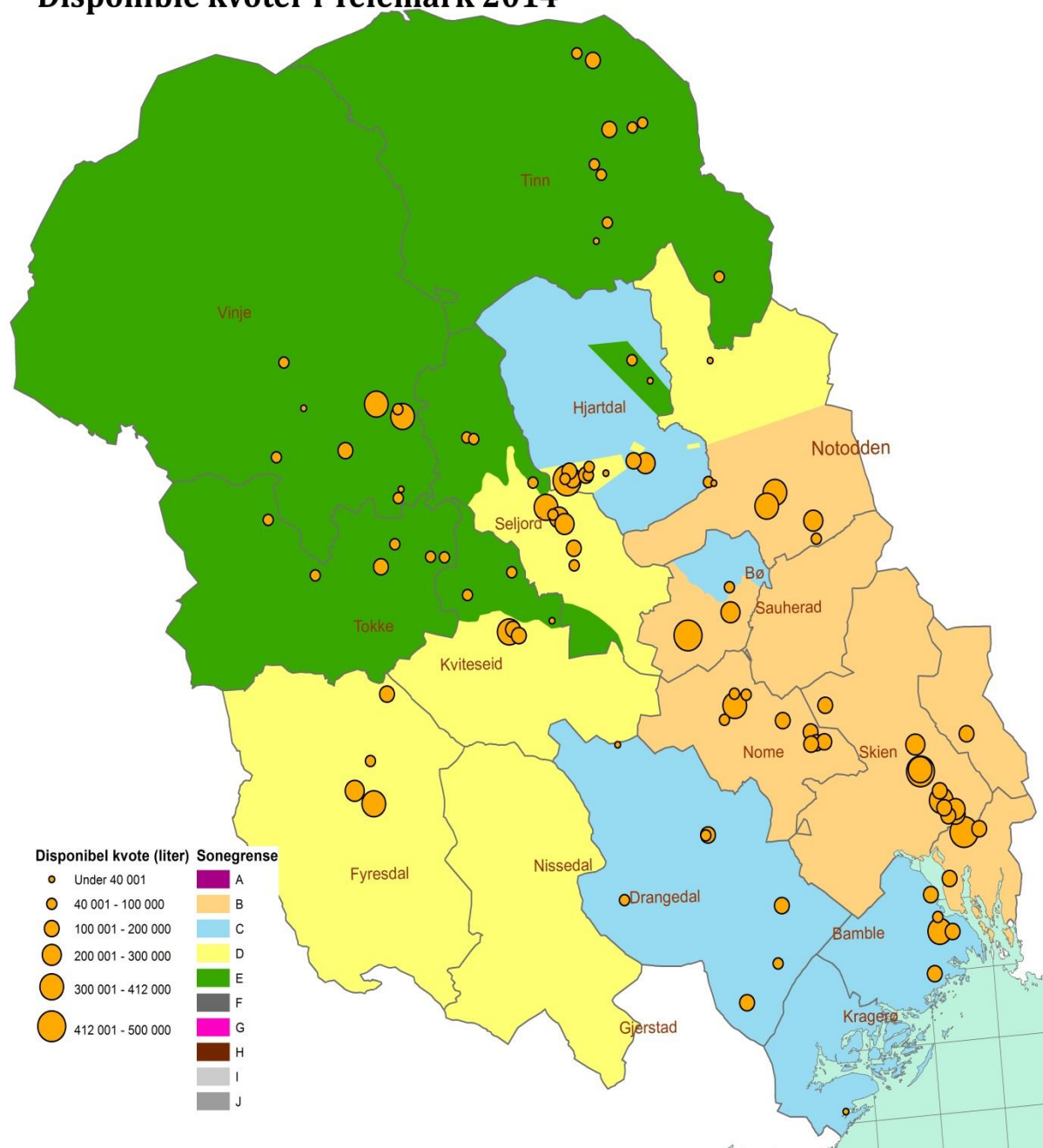
Disponible kvoter i Vestfold 2014

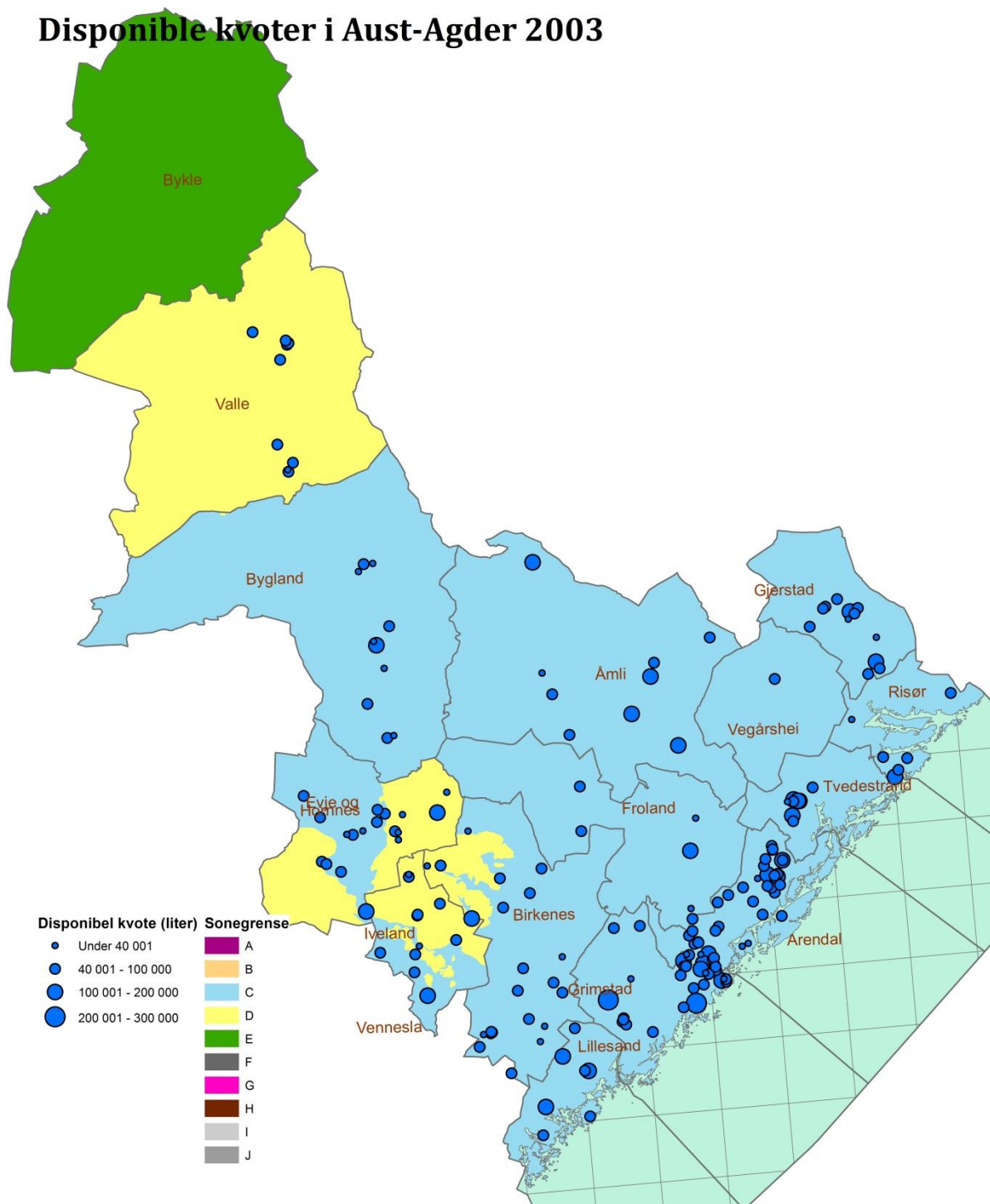
Disponible kvoter i Telemark 2003

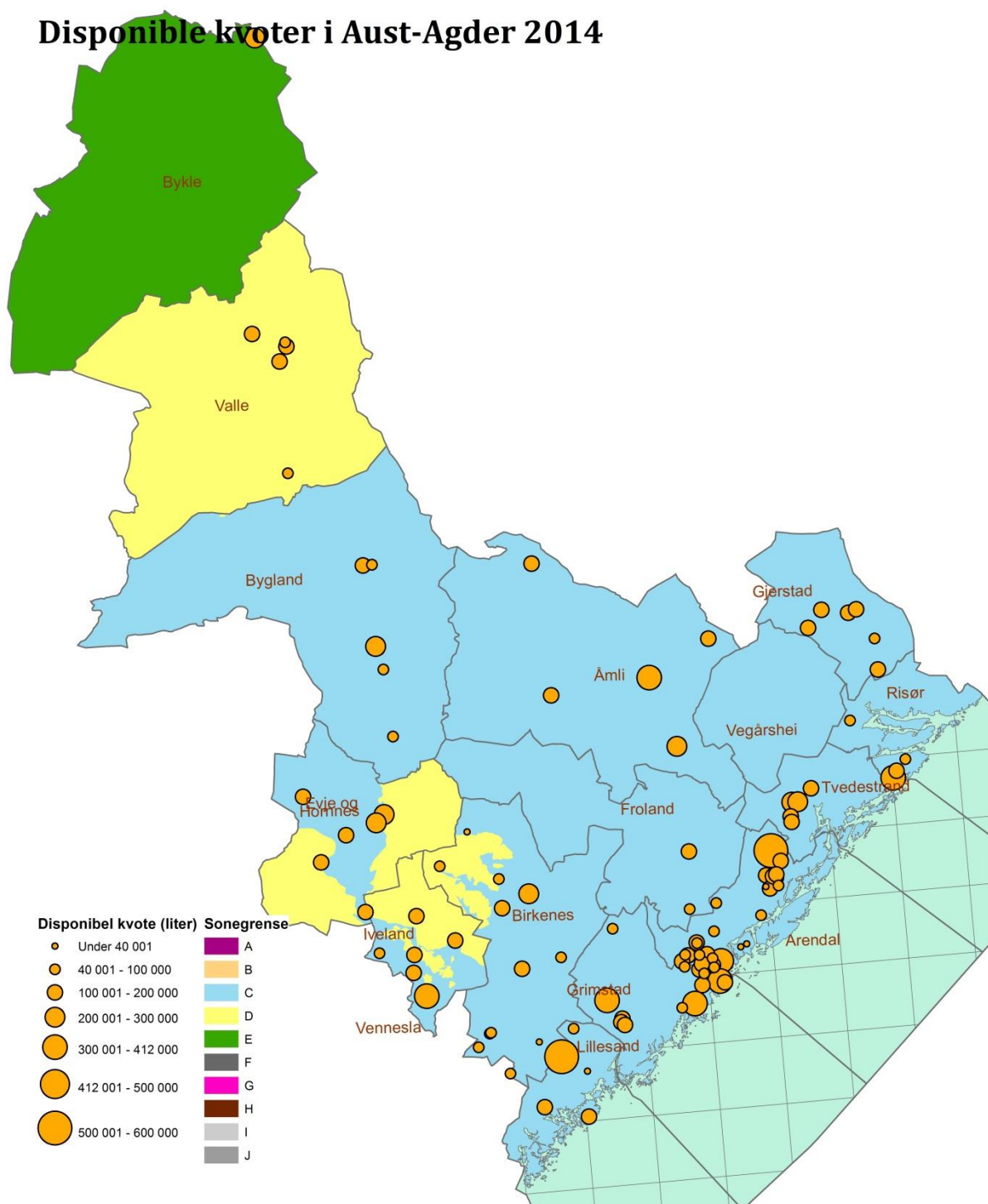
Disponible kvoter i Telemark 2014

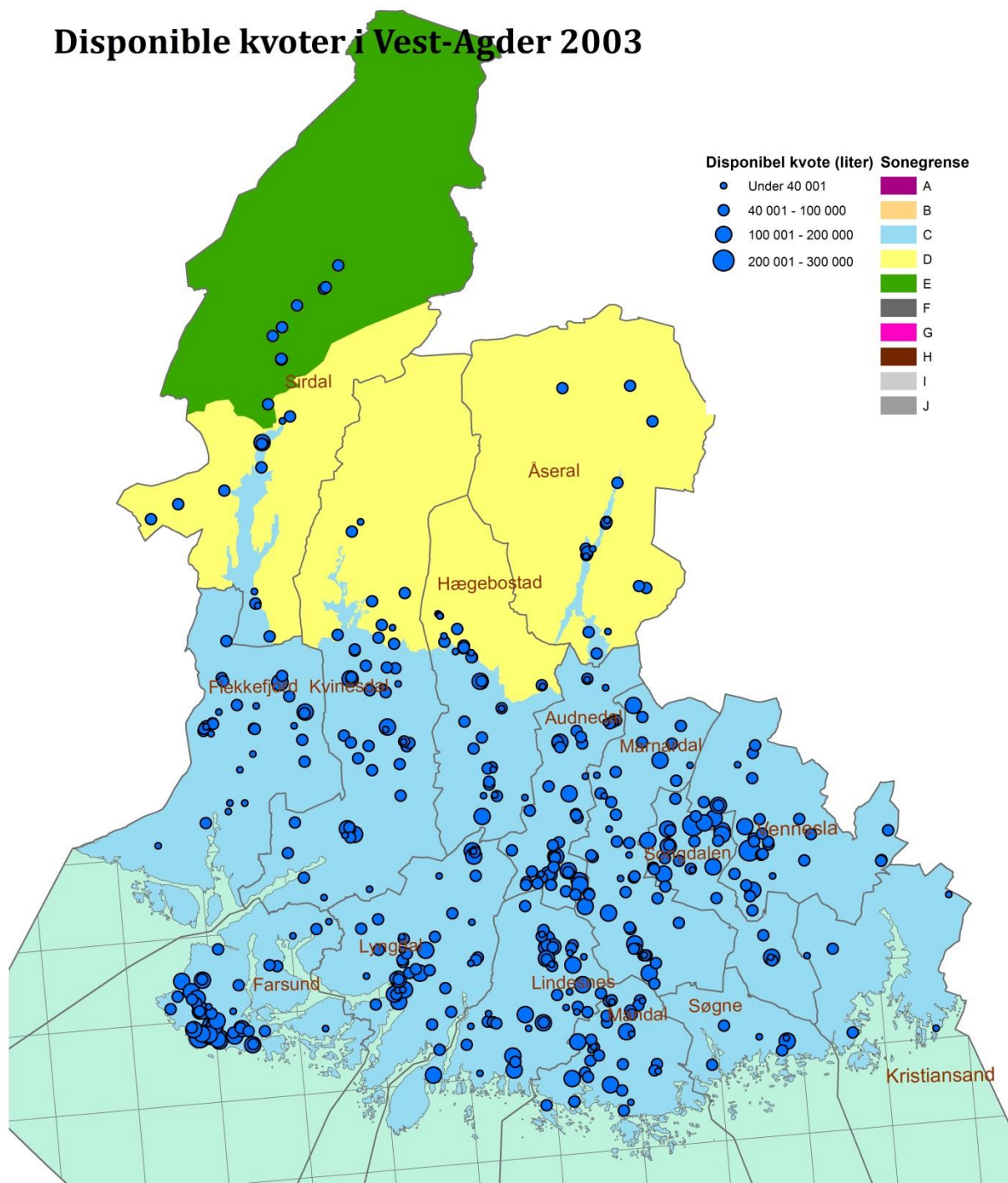
Disponible kvoter i Aust-Agder 2003

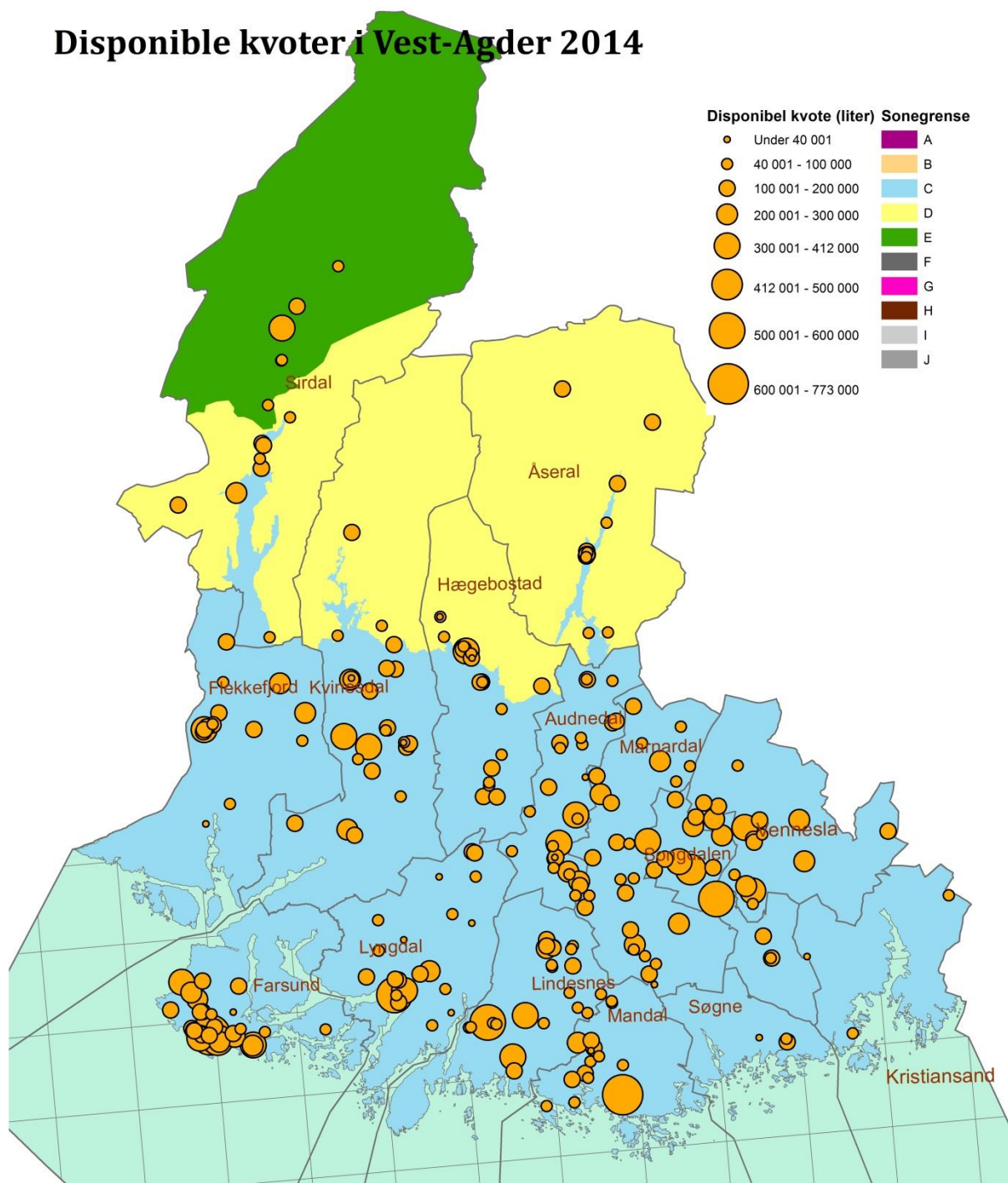
Disponible kvoter i Aust-Agder 2014

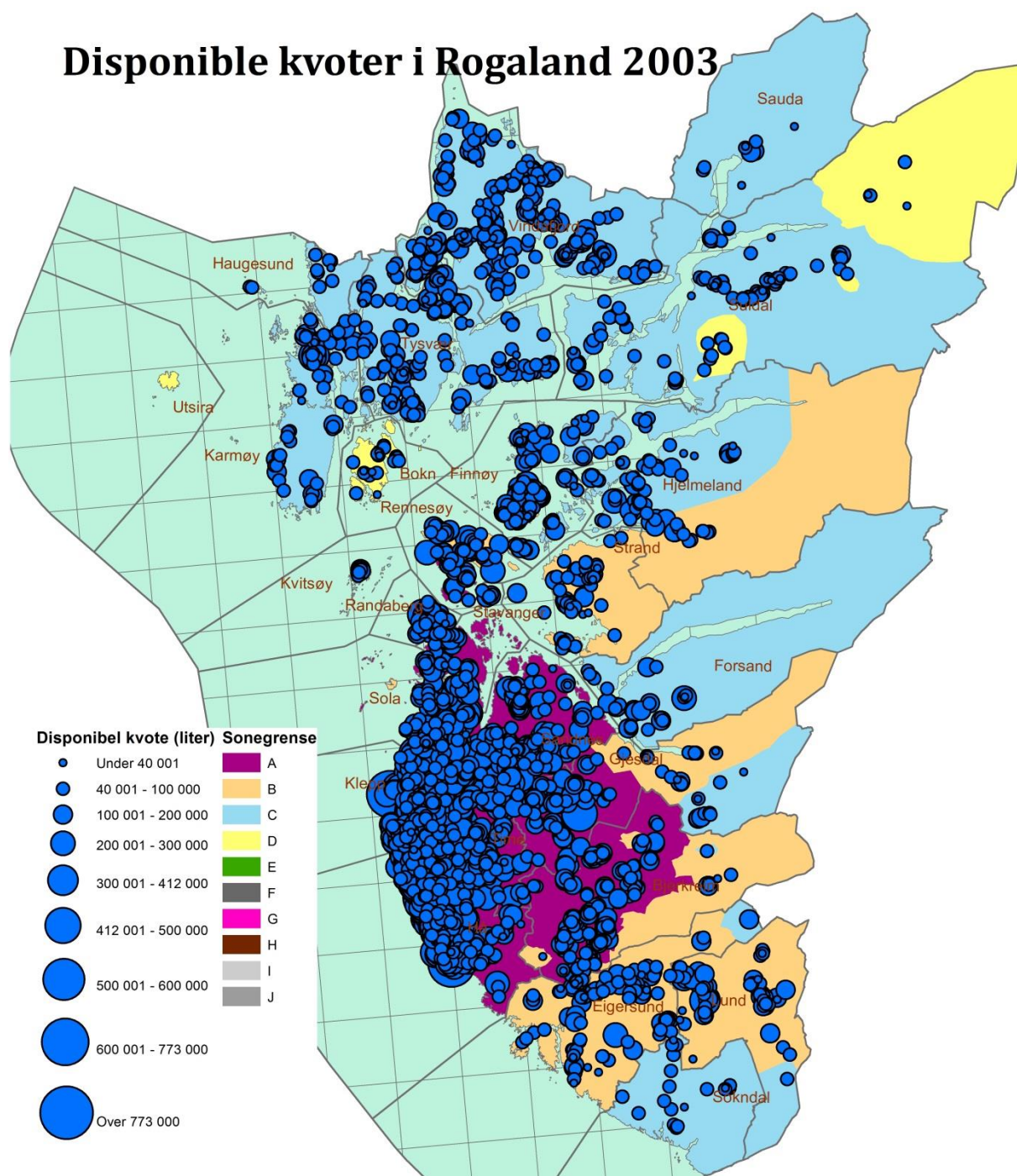
Disponible kvoter i Vest-Agder 2003

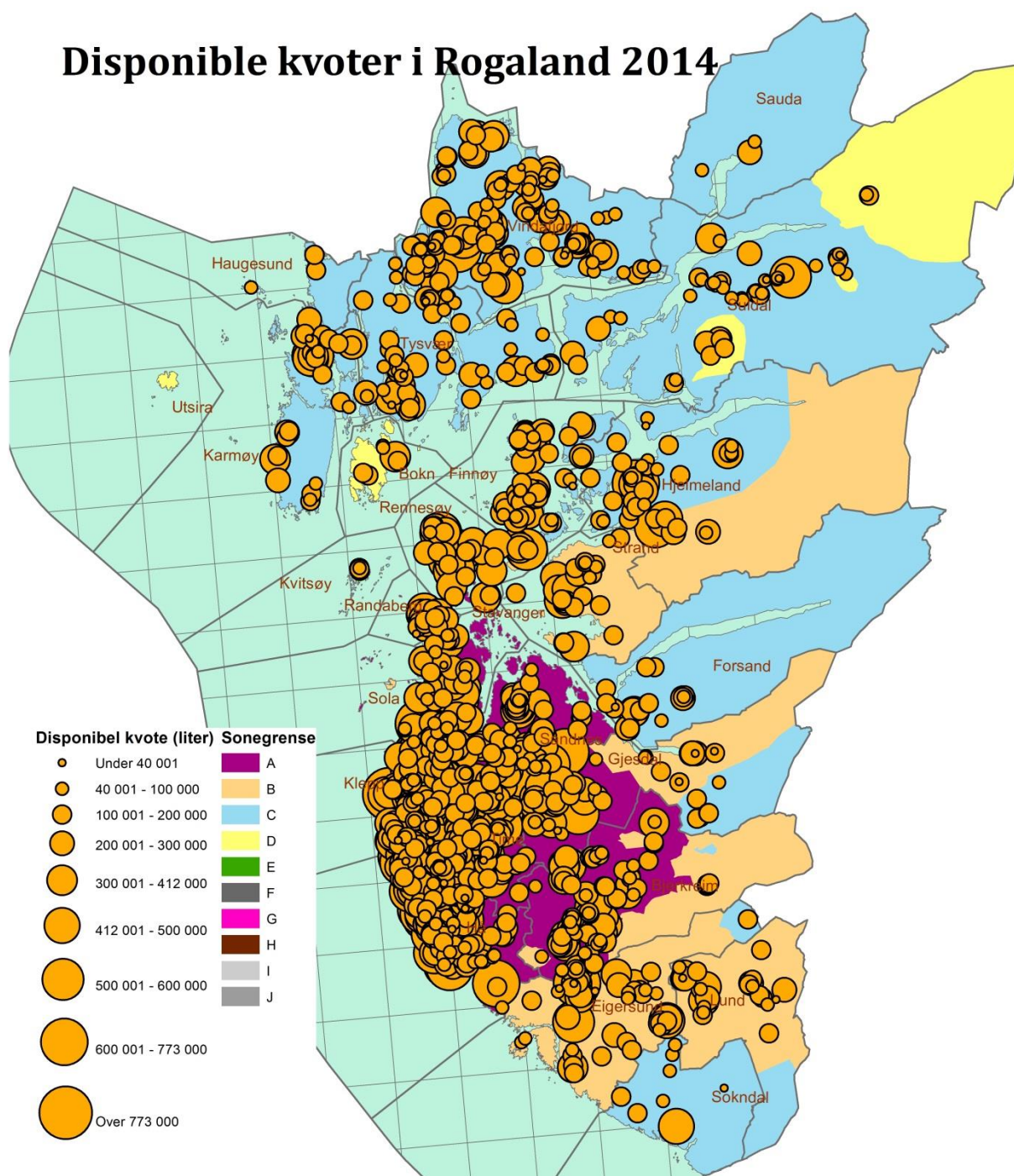
Disponible kvoter i Vest-Agder 2014

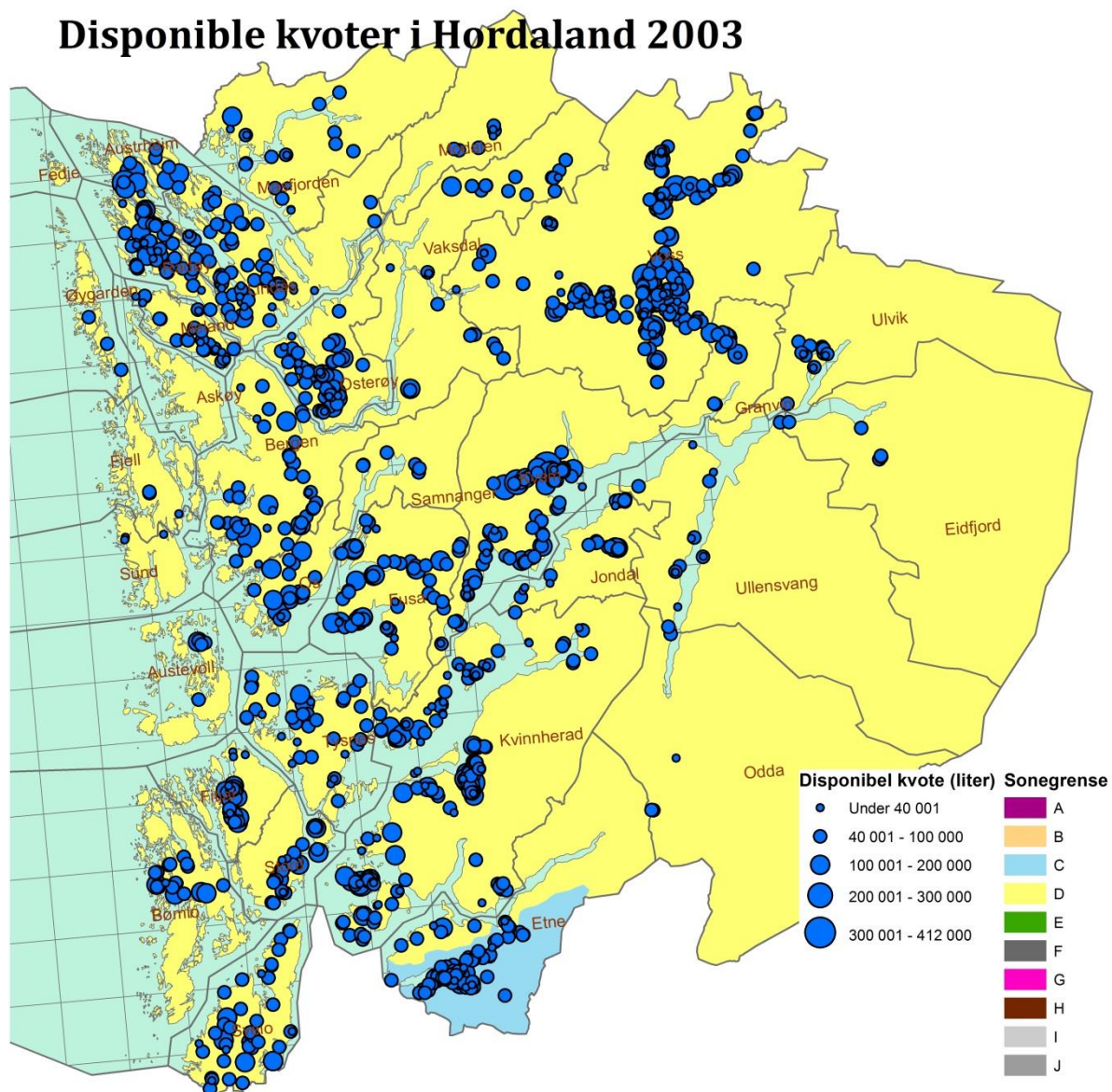
Disponible kvoter i Rogaland 2003

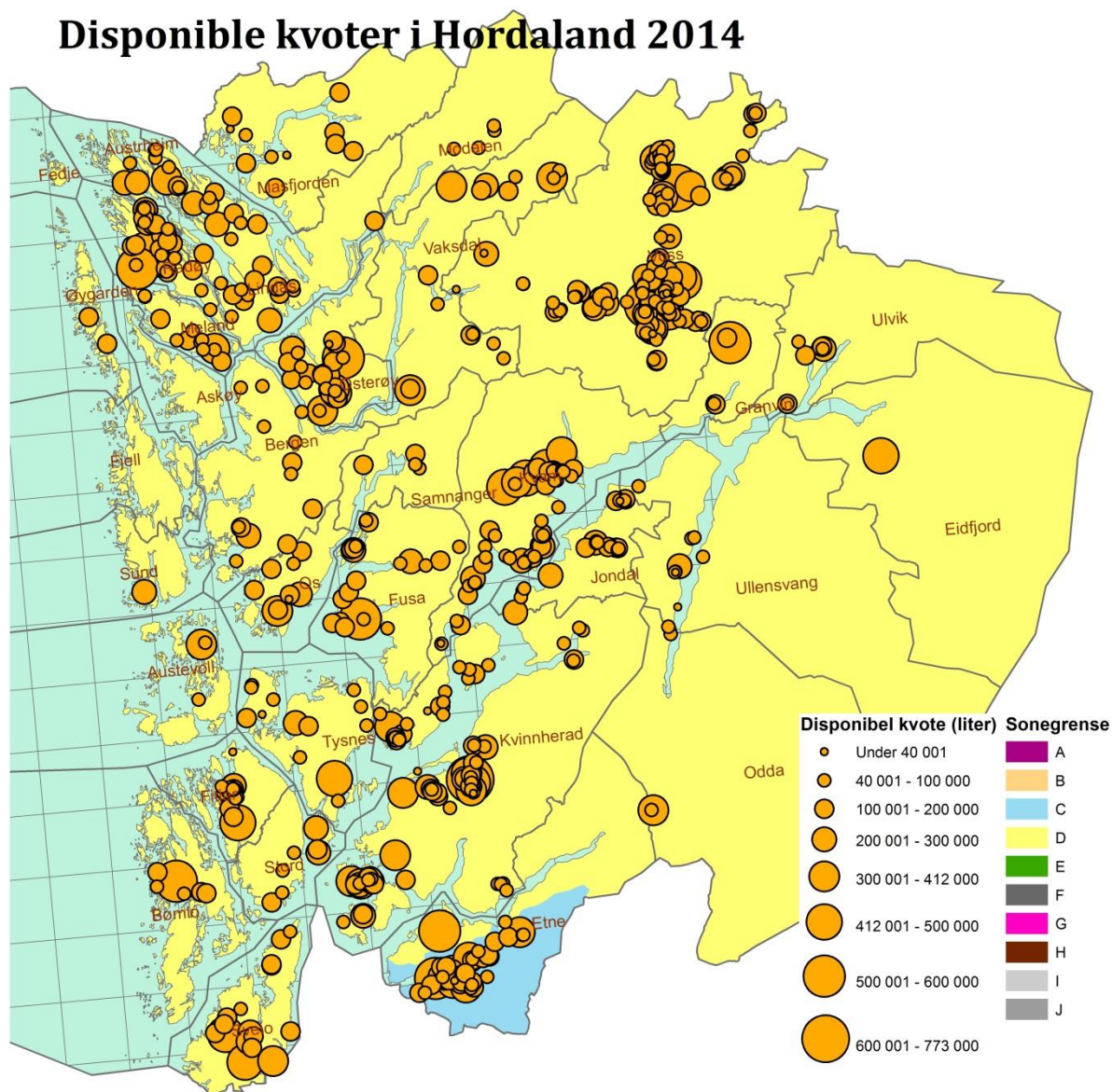
Disponible kvoter i Rogaland 2014

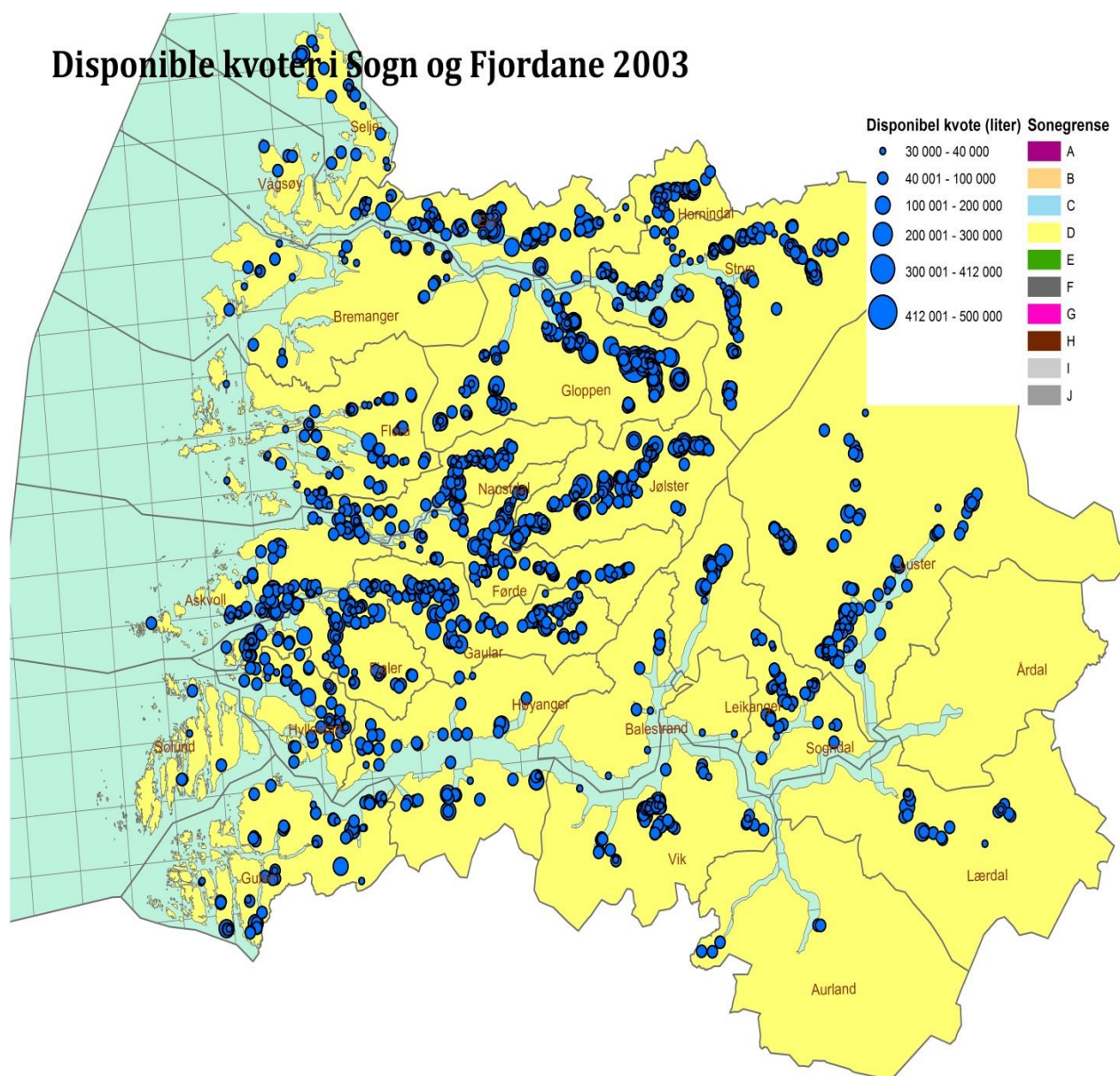
Disponible kvoter i Hordaland 2003

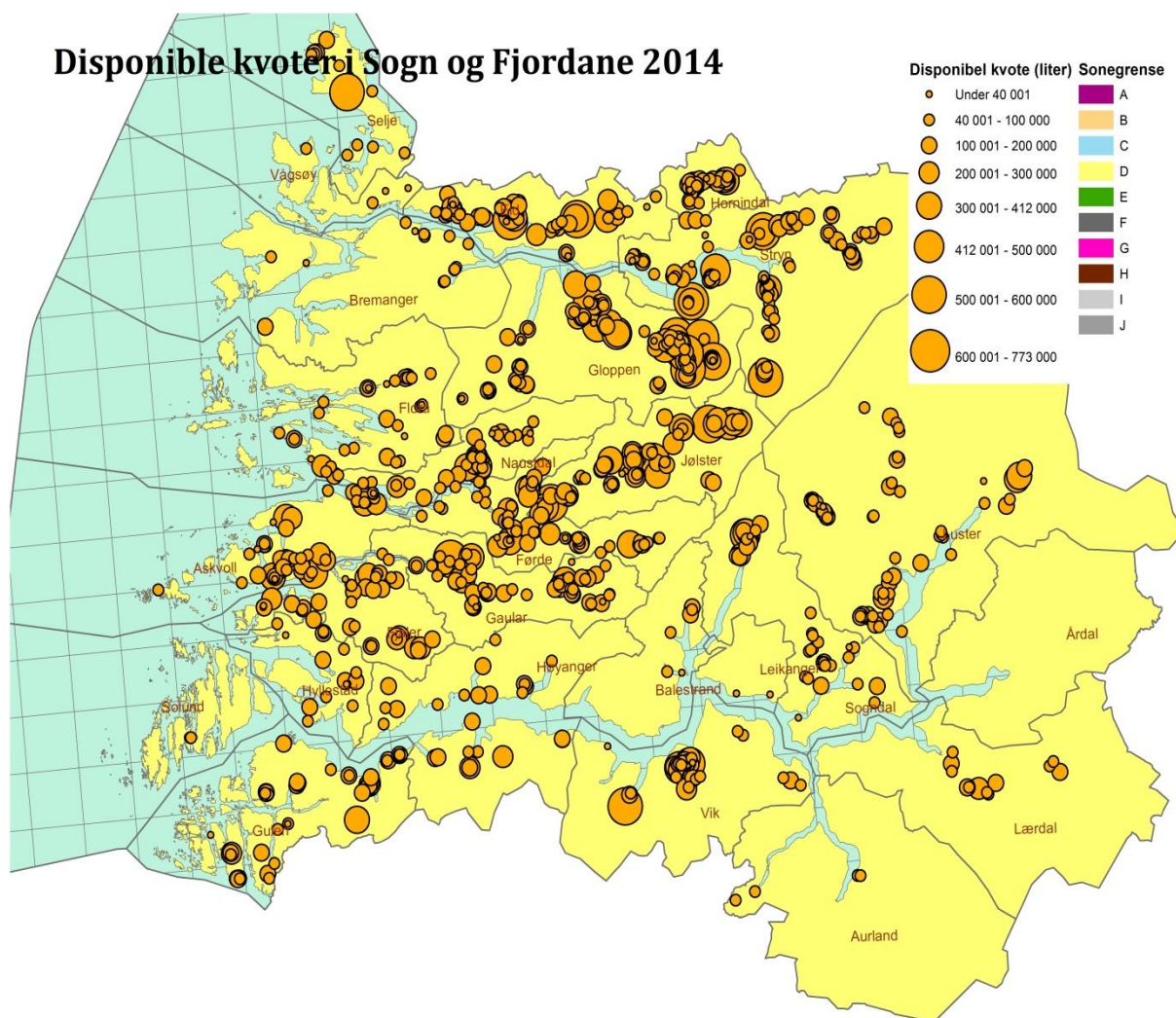
Disponible kvoter i Hordaland 2014

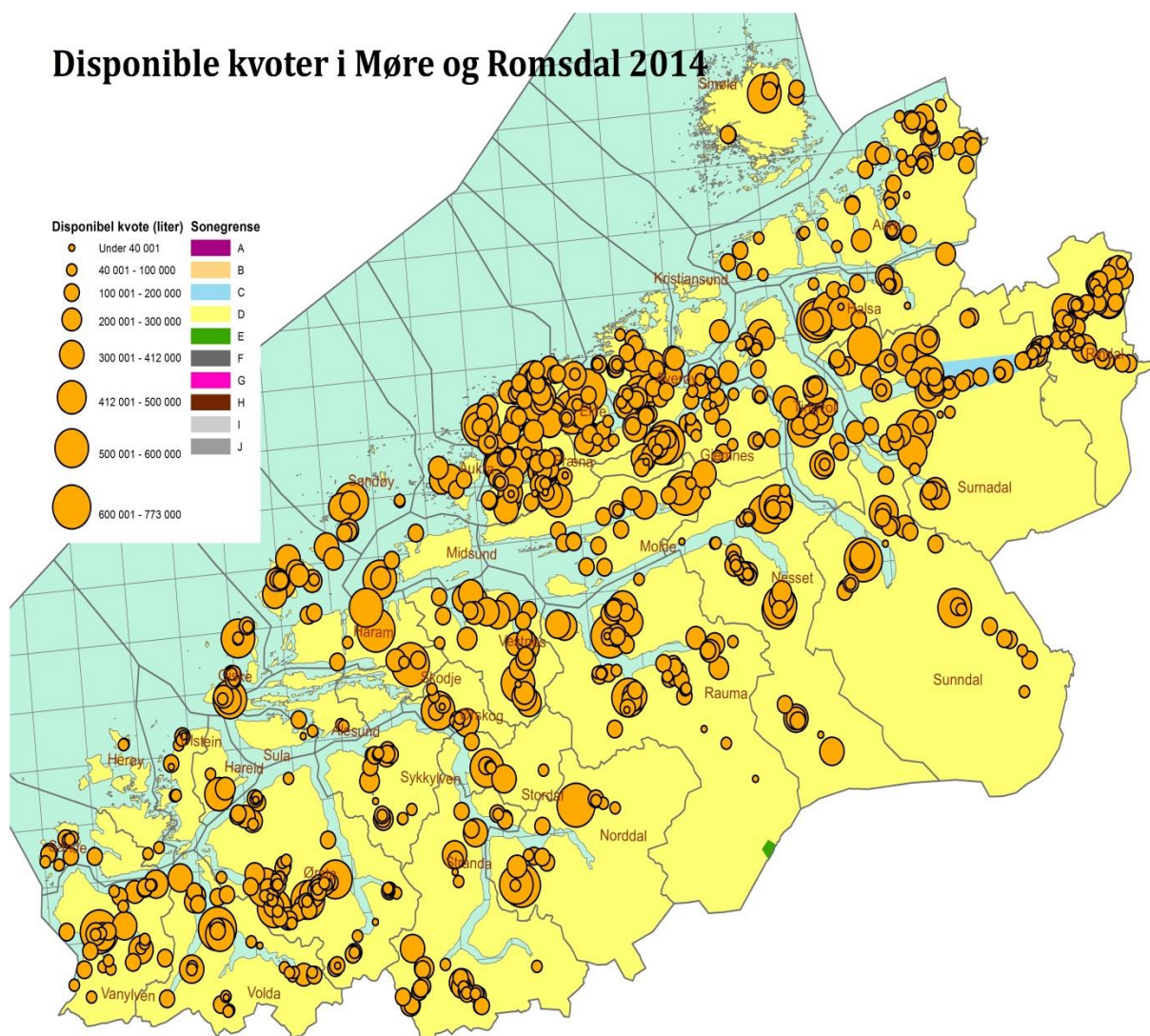
Disponible kvoter i Sogn og Fjordane 2003

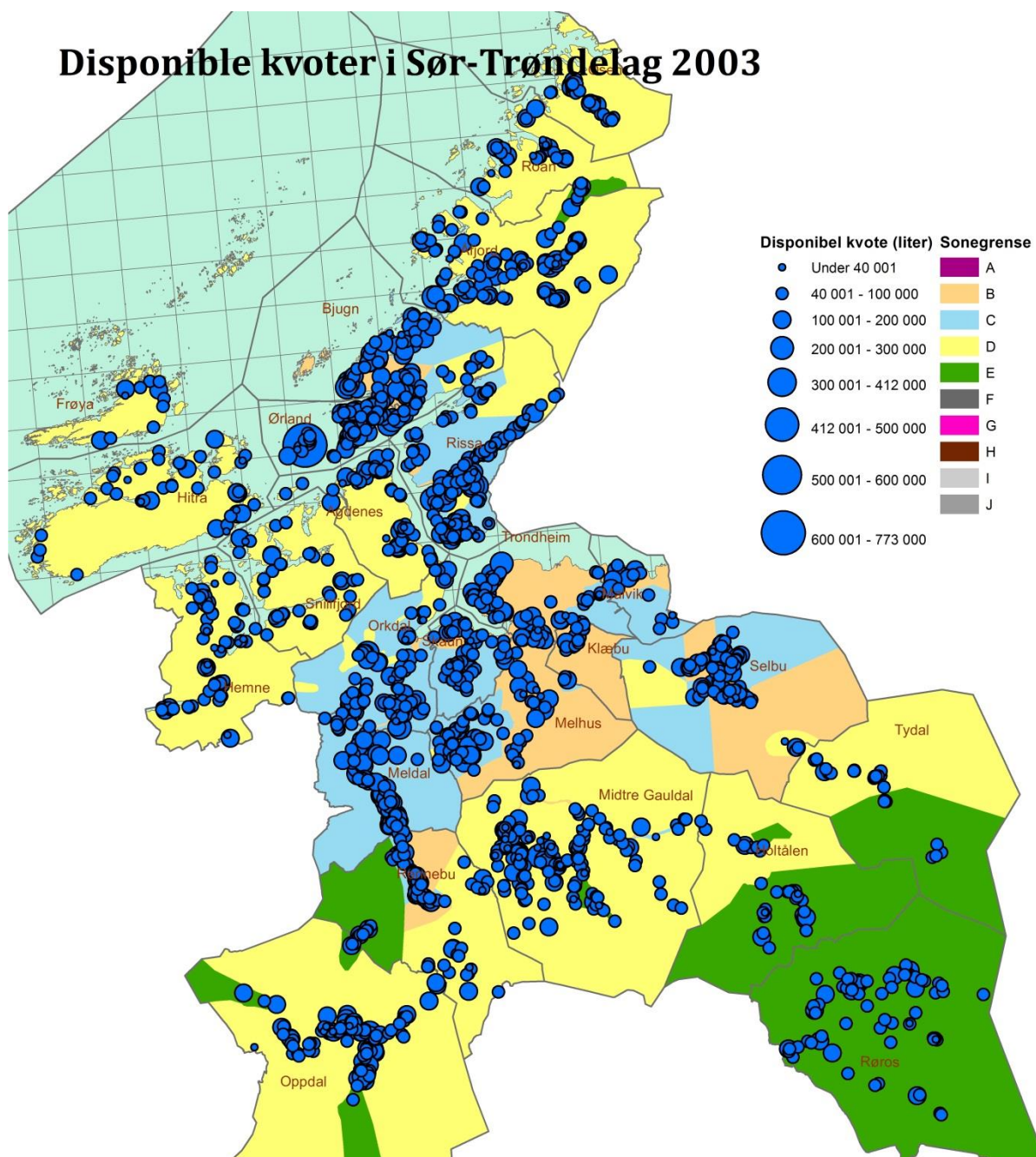
Disponible kvoter i Sogn og Fjordane 2014

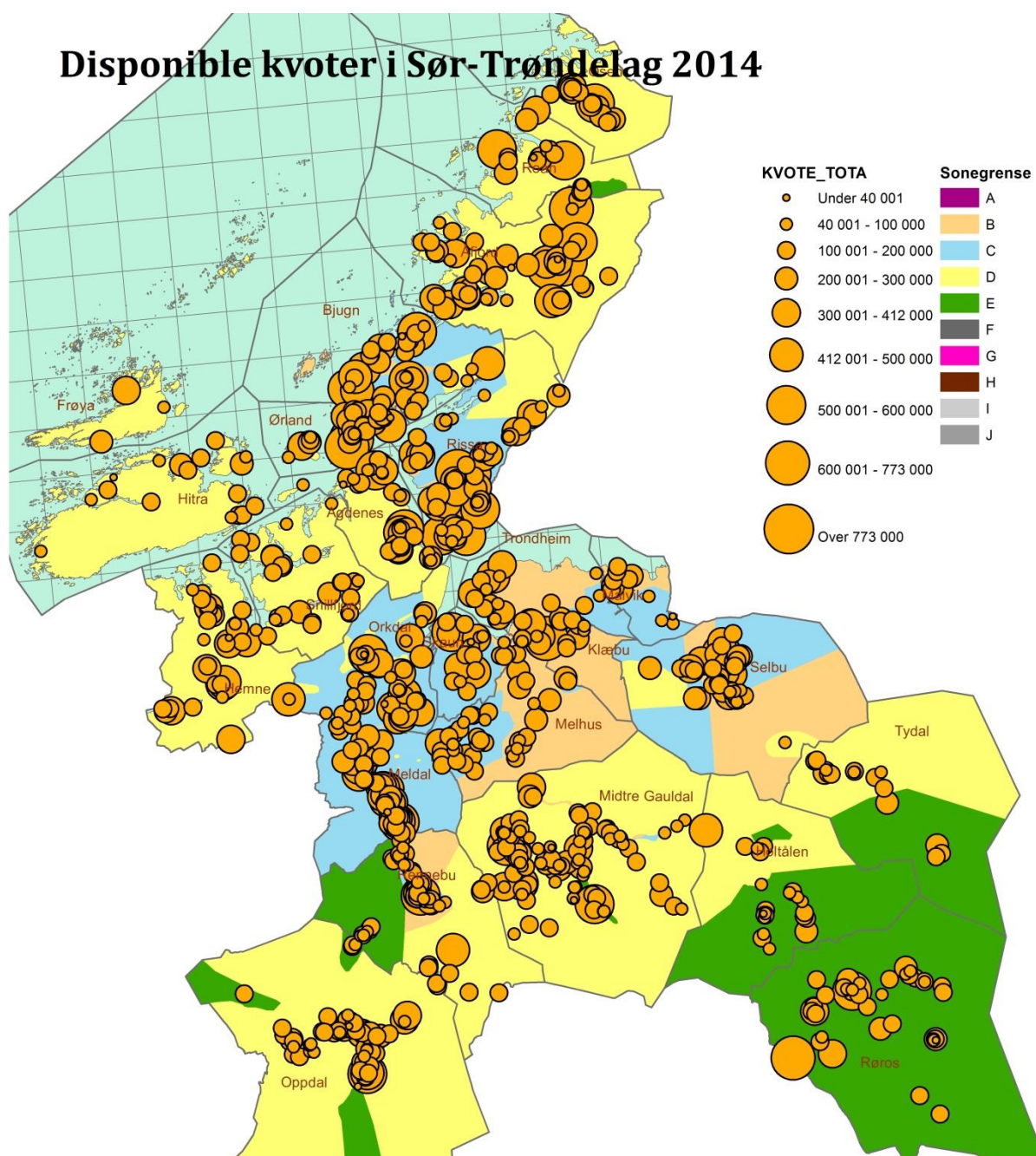
Disponibel kvoter i Møre og Romsdal 2014

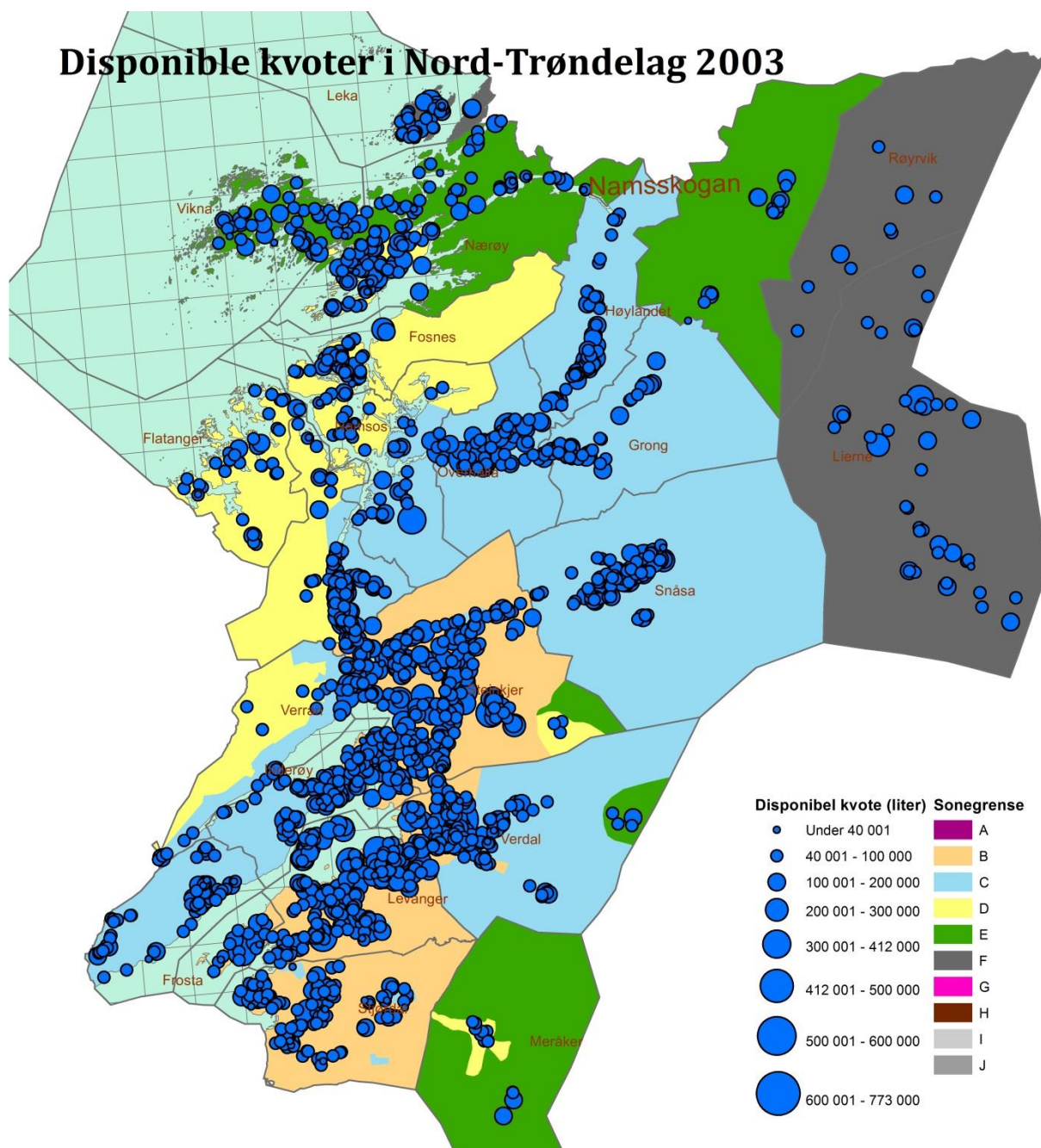

Disponible kvoter i Sør-Trøndelag 2003

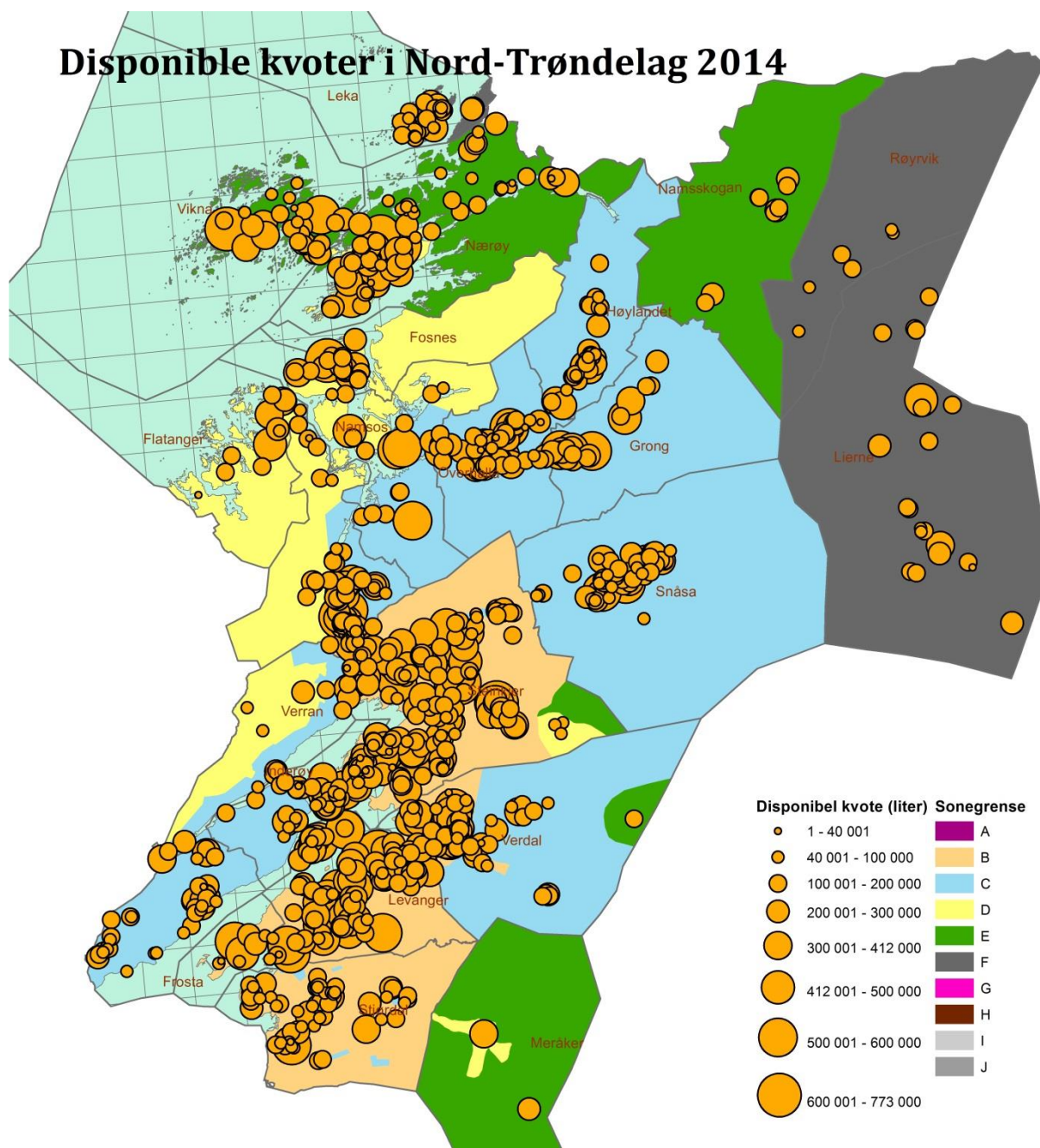

Disponible kvoter i Sør-Trøndelag 2014

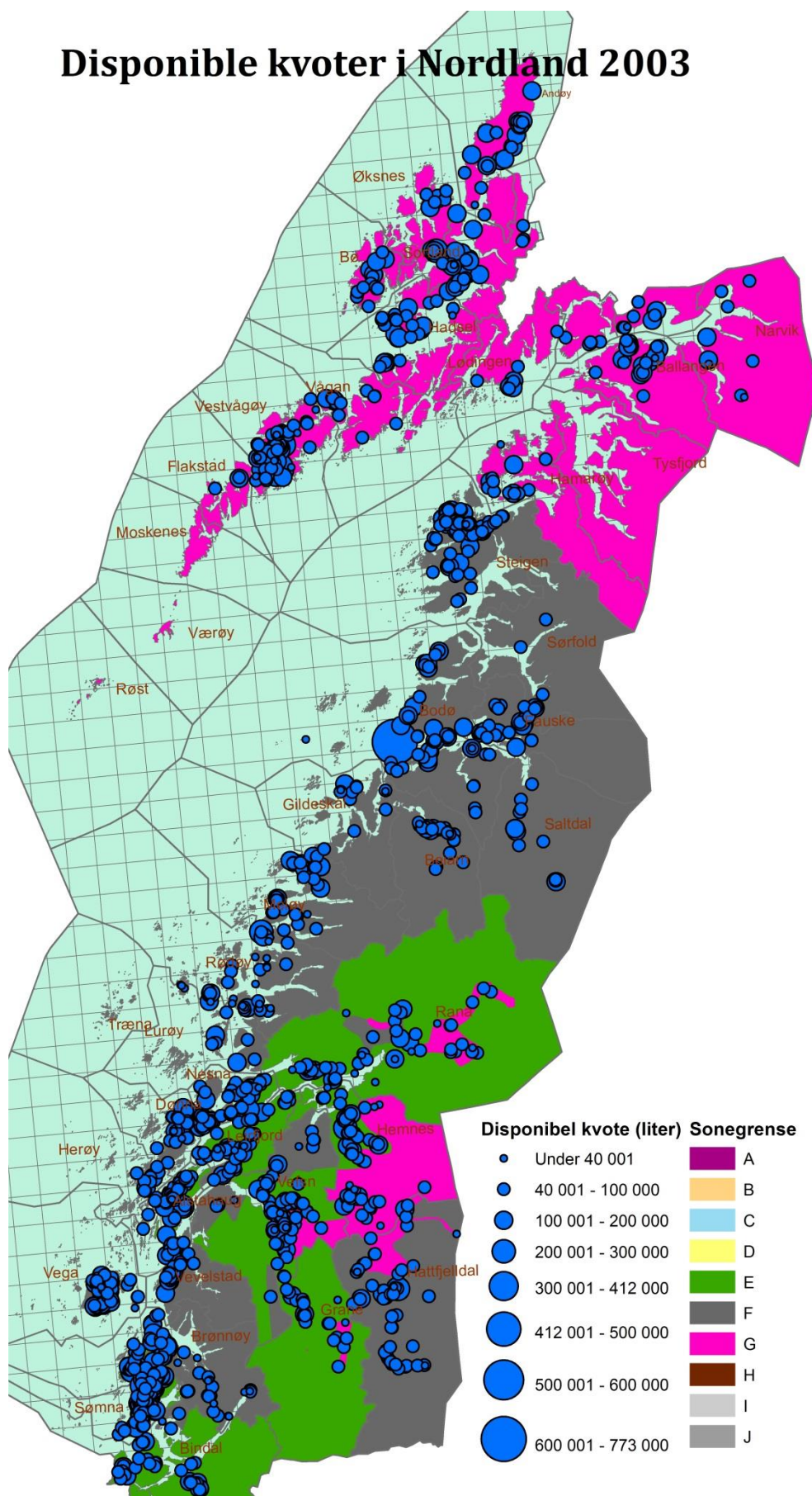

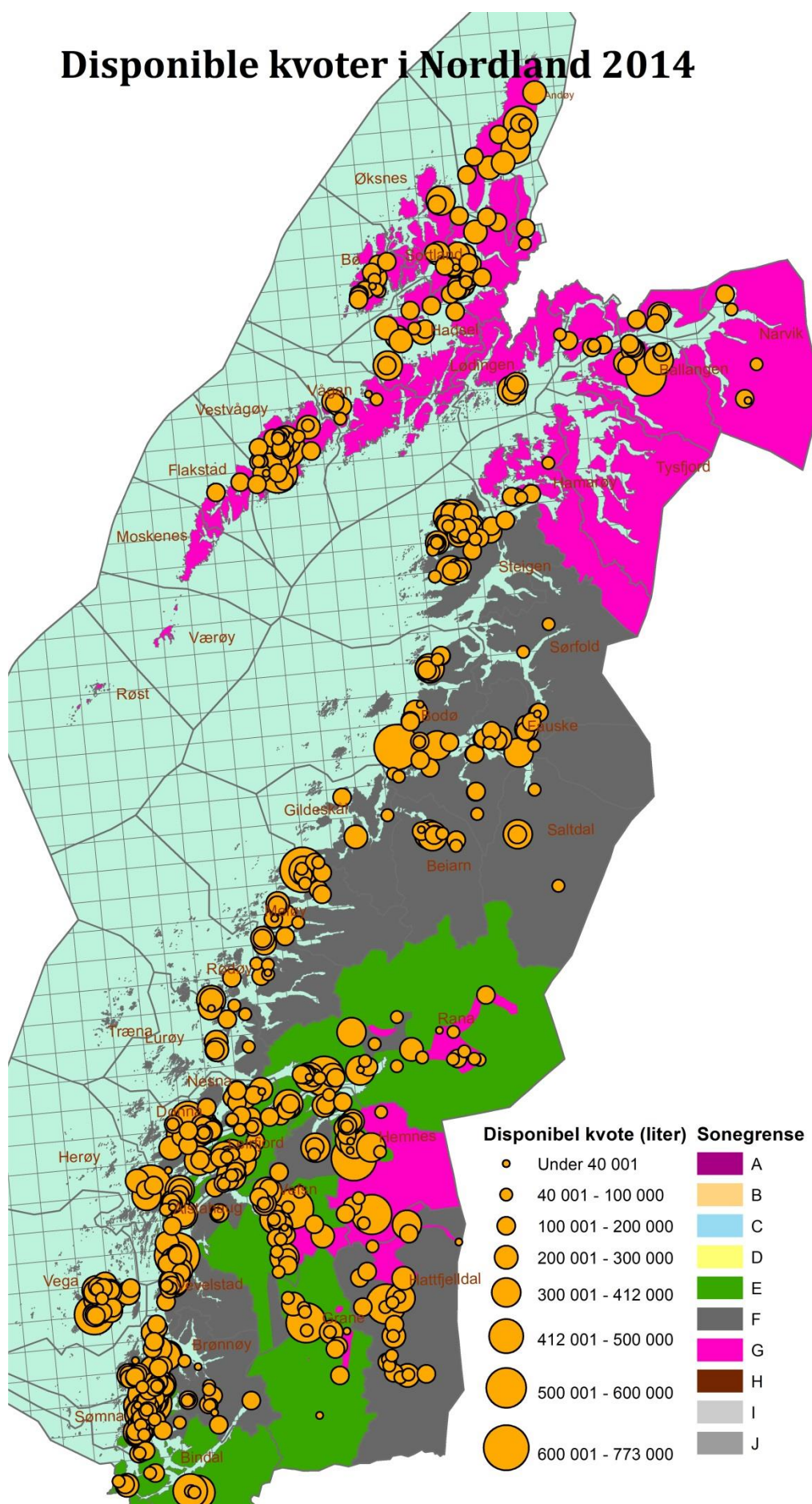
Disponible kvoter i Nord-Trøndelag 2014

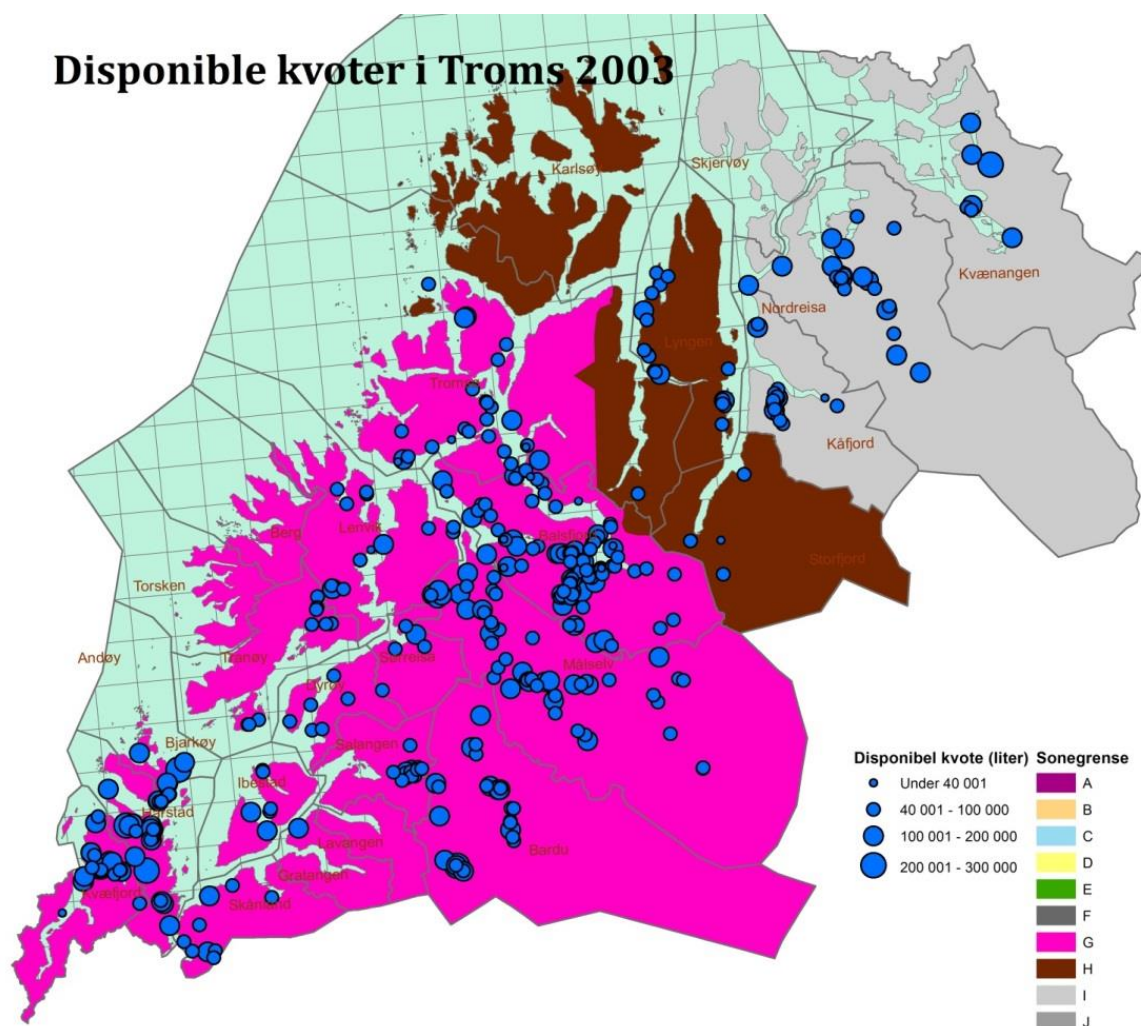
Disponible kvoter i Nordland 2003

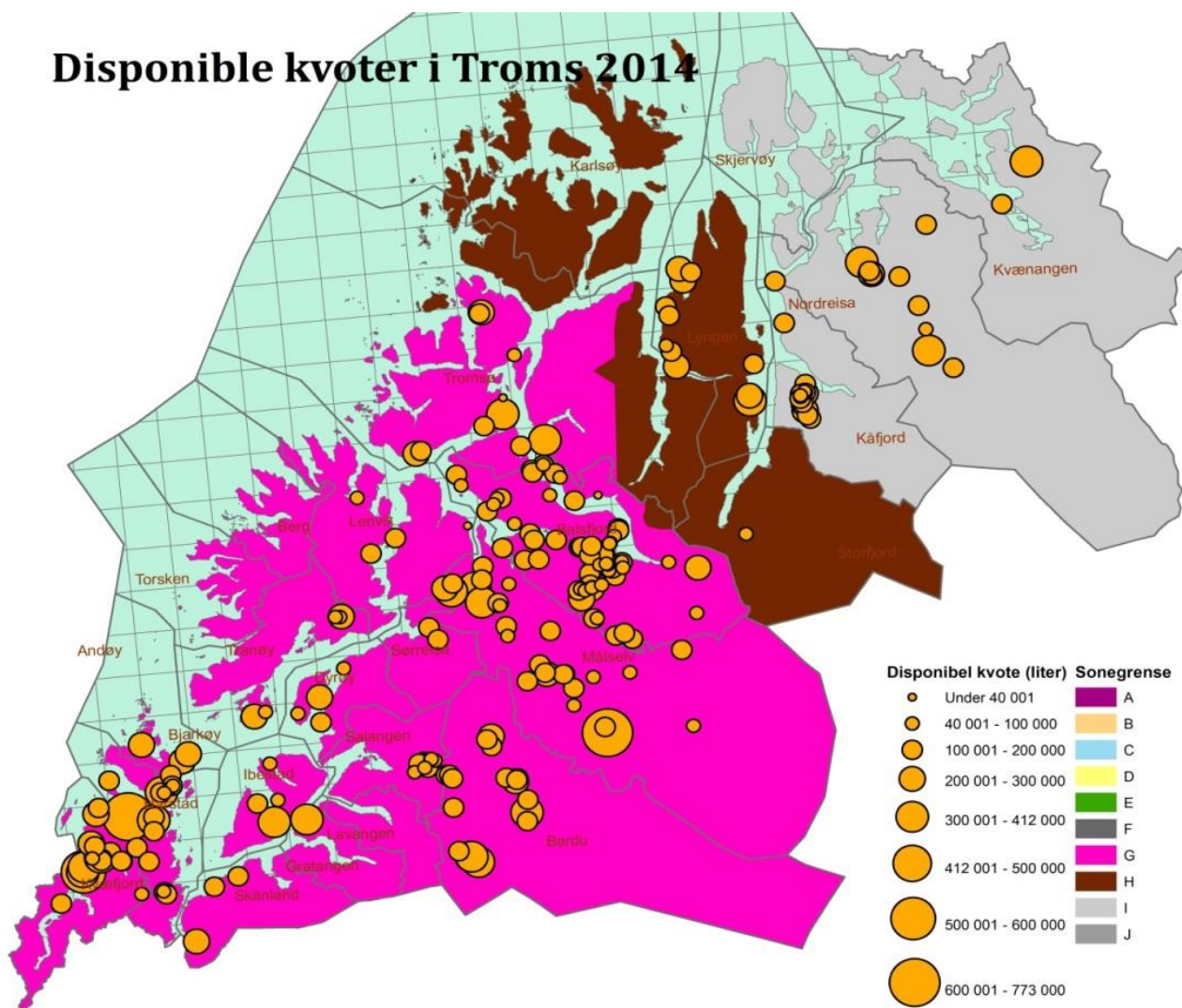
Disponible kvoter i Nordland 2014

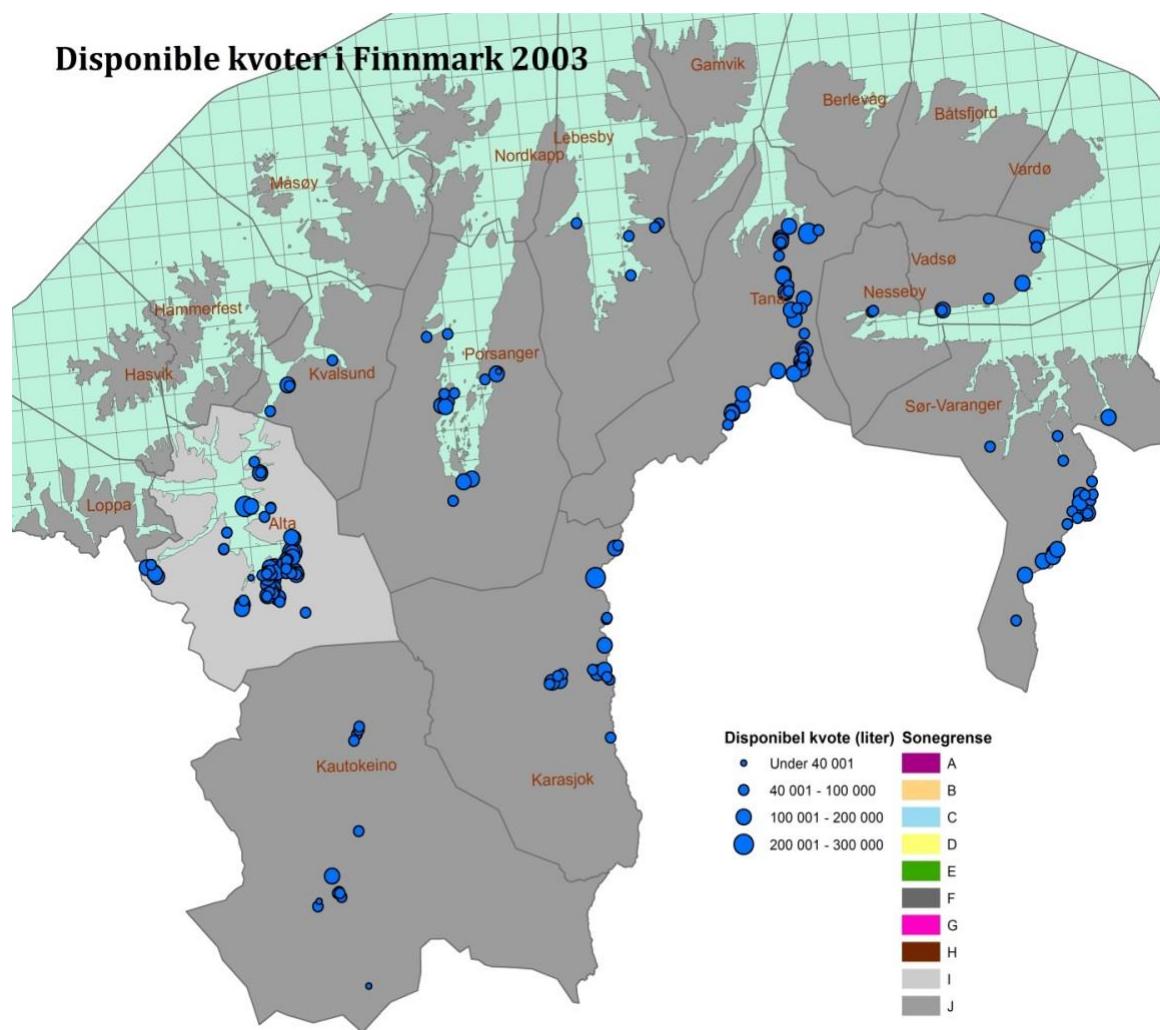

Disponible kvoter i Troms 2003

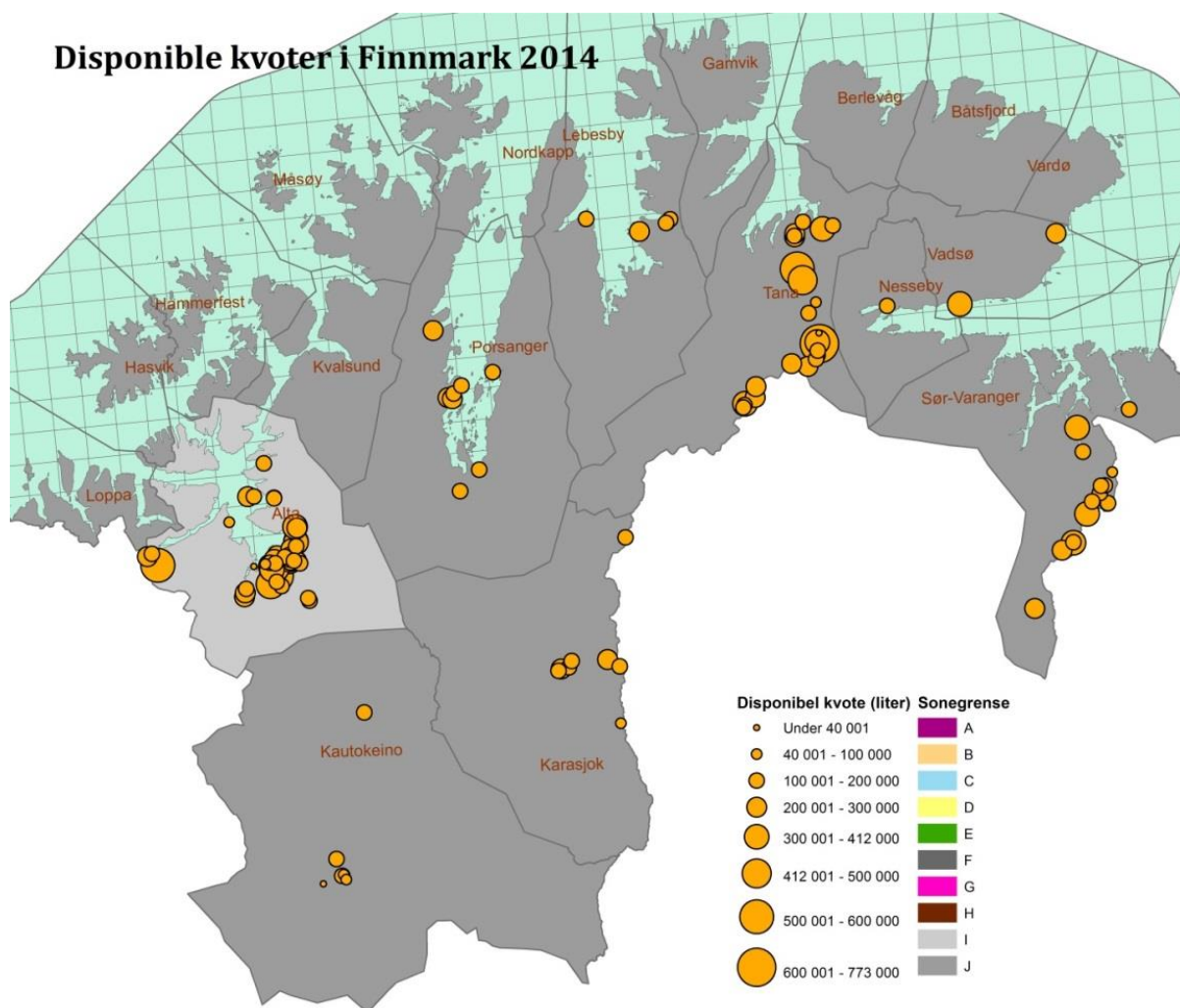

Disponible kvoter i Troms 2014

Disponible kvoter i Finnmark 2014

Vedlegg 3: Forskrift om kvoteordningen for melk

Forskrift om kvoteordningen for melk

Dato	23.12.2011 nr. 1502
Departement	Landbruks- og matdepartementet
Avd/dir	Landbrukspolitisk avd.
Publisert	I 2012 hefte 1
Ikraftttredelse	01.01.2012
Sist endret	FOR-2015-02-11-112
Endrer	FOR-2003-01-07-14, FOR-2003-06-24-777, FOR-2002-03-22-283, FOR-2006-11-08-1227, FOR-2008-12-19-1490, FOR-1999-06-29-763
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1936-07-10-6-§5a, FOR-1999-05-07-435, LOV-1967-02-10-§27a, FOR-1996-12-06-1126
Kunngjort	10.01.2012 kl. 15.00
Rettet	07.02.2012 (endring i § 2 og § 4 tilbakeført)
Korttittel	Forskrift om kvoteordningen for melk

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 23. desember 2011 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5a og delegeringsvedtak 7. mai 1999 nr. 435, samt lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 27a og delegeringsvedtak 6. desember 1996 nr. 1126.

Endringer: Endret ved forskrifter 25 jan 2012 nr. 96, 28 juni 2012 nr. 699, 28 juni 2012 nr. 733, 29 nov 2012 nr. 1252, 23 jan 2013 nr. 57, 25 juni 2013 nr. 762, 25 nov 2013 nr. 1379, 19 feb 2014 nr. 197, 27 juni 2014 nr. 891 som endret ved forskrift 24 nov 2014 nr. 1521, 19 des 2014 nr. 1817, 11 feb 2015 nr. 112.

Rettelser: 07.02.2012 (endring i § 2 og § 4 tilbakeført).

§ 1. Formål

Formålet med kvoteordningen for melk er å tilpasse melkeproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet innenfor de målsetninger Stortinget har fastsatt, herunder distriktsprofil og variert bruksstruktur.

§ 2. Grunnkvote

Som grunnkvote regnes tildelt og kjøpt kvote etter reglene i denne forskriften, jordbruksoppgjøret eller tidligere forskrifter om kvoteordningen for melk. Grunnkvote tilligger landbrukseiendommen og kan omsettes etter reglene i § 8. Eier av flere landbrukseiendommer kan flytte grunnkvote mellom disse, såfremt eiendommene ligger i samme produksjonsregion. Grunnkvote kan konverteres fra geitemelkkvote til kumelkkvote i forholdet 1:2.

Grunnkvote utgjør grunnkvote foregående kvoteår, tillagt kjøpt kvote, multiplisert med forholdstall for grunnkvote på 1,00 for kumelkkvote og 1,00 for geitemelkkvote.

Grunnkvote bortfaller når det er gått 10 år siden utgangen av det siste kvoteåret det ble registrert leveranse på den.

0 Endret ved forskrifter 25 jan 2012 nr. 96 (i kraft 1 mars 2012), 23 jan 2013 nr. 57 (i kraft 1 mars 2013), 25 juni 2013 nr. 762 (i kraft 1 juli 2013).

§ 3. *Produksjonsregioner*

Med produksjonsregion for kumelkkvoter menes i denne forskriften hvert enkelt fylke, samt Akershus og Oslo samlet.

Med produksjonsregion for geitemelkkvoter menes i denne forskriften henholdsvis Nord-Norge (Finnmark, Troms og Nordland) og Sør-Norge.

Uten hensyn til hva som følger ellers av forskriften, kan geitemelkkvote, eller produksjon på slik kvote, ikke flyttes til kommuner uten geitemelkkvote fra før. Geitemelkkvoter kan heller ikke flyttes til kommunene Leksvik, Namsskogan, Røyrvik og Ås.

0 Endret ved forskrift 19 feb 2014 nr. 197 (i kraft 1 mars 2014).

§ 4. *Disponibel kvote*

Melkeproduksjonsforetak som disponerer grunnkvote kan få beregnet disponibel kvote som grunnlag for melkeproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer. Melkeproduksjonsforetakets disponible kvote kan baseres på flere grunnkvoter i ulike produksjonsregioner, men melkeproduksjon på den enkelte grunnkvote må skje i den produksjonsregionen der grunnkvoten er registrert.

Melkeproduksjonsforetakets disponible kvote i et enkelt kvoteår utgjør grunnkvote multiplisert med forholdstall for disponibel kvote på 1,03 for kumelkkvote og 0,97 for geitemelkkvote. Kvoteåret starter 1. januar.

Disponibel kvote for et enkelt melkeproduksjonsforetak eller fra en enkelt landbrukseiendom kan ikke overstige 927 000 liter kumelk eller 900 000 liter geitemelk. Melkeproduksjonsforetak som hadde en høyere historisk leveringsrett etter forskrift 7. januar 2003 nr. 14 om kvoteordningen for melk, får likevel videreført denne. Melkeproduksjonsforetak som har en høyere historisk leveringsrett på kumelk, får mulighet til å produsere inntil 3 % mer enn denne. For melkeproduksjonsforetak som produserer både ku- og geitemelk, omregnes geitemelkkvote til kumelkkvote i forholdet 1:2.

Melkeproduksjonsforetak som fikk beregnet samdriftskvote i kvoteåret 2014 og disponerte én eller flere grunnkvoter fra en annen produksjonsregion enn der melkeproduksjonsforetaket har sitt driftssenter, kan fortsatt produsere på disse grunnkvotene i den produksjonsregionen driftssenteret lå i 2014. Enhver som hadde landbrukseiendom med grunnkvote som inngikk i samdriften i kvoteåret 2014 kan overta denne retten når melkeproduksjonsforetaket opphører, såfremt denne grunnkvoten fortsatt inngår i melkeproduksjonsforetakets disponible kvote på dette melkeproduksjonsforetakets opphørstidspunkt.

0 Endret ved forskrifter 25 jan 2012 nr. 96 (i kraft 1 mars 2012), 28 juni 2012 nr. 699, 29 nov 2012 nr. 1252, 23 jan 2013 nr. 57 (i kraft 1 mars 2013), 25 juni 2013 nr. 762 (i kraft 1 juli 2013), 25 nov 2013 nr. 1379, 19 feb 2014 nr. 197 (i kraft 1 mars 2014), 27 juni 2014 nr. 891 (i kraft 1 juli 2014 og 1 jan 2015) som endret ved forskrift 24 nov 2014 nr. 1521.

§ 5. (Opphevet 1 jan 2015 ved forskrift 27 juni 2014 nr. 891).

§ 6. *Lokalforedlingskvote*

Ethvert melkeproduksjonsforetak som produserer melk som foredles på, eller i nærheten av, den landbrukseiendommen der melken produseres, kan få beregnet en lokalforedlingskvote tilsvarende produksjonstakene i § 4 tredje ledd, fratrukket eventuelle grunnkvoter som melkeproduksjonsforetaket disponerer.

Dersom flere melkeproduksjonsforetak leverer melk til samme foredlingsmelkeproduksjonsforetak, kan maksimal lokalforedlingskvote for melkeproduksjonsforetakene til sammen utgjøre produksjonstakene i § 4 tredje ledd, fratrukket summen av grunnkvotene som melkeproduksjonsforetakene disponerer.

0 Endret ved forskrifter 28 juni 2012 nr. 733, 23 jan 2013 nr. 57 (i kraft 1 mars 2013), 19 feb 2014 nr. 197 (i kraft 1 mars 2014), 27 juni 2014 nr. 891 (i kraft 1 jan 2015) som endret ved forskrift 24 nov 2014 nr. 1521.

§ 7. Leveranse som utløser overproduksjonsavgift

Ved leveranse ut over disponibel kvote eller lokalforedlingskvote, jf. § 4 og § 6, ilegges den ansvarlige overproduksjonsavgift etter gjeldende forskrift om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på melk. Som leveranse ut over kvote, regnes også leveranse fra dyr som melkeproduksjonsmelkeproduksjonsforetaket ikke disponerer på varig basis.

Dersom flere melkeproduksjonsforetak reelt sett inngår i én felles virksomhet eller på annen måte oppnår skalafordeler gjennom samarbeid (driftsfellesskap), skal den ansvarlige svare avgift for det enkelte melkeproduksjonsforetaks leveranse utover kvote i samsvar med første ledd. Dersom leveransene fra melkeproduksjonsforetakene i driftsfellesskapet samlet sett overskrider produksjonstakene i § 4 tredje ledd, svares avgiften for den overskytende delen, med mindre avgiftsberegning etter første punktum resulterer i en høyere avgift. Har noen av melkeproduksjonsforetakene i driftsfellesskapet en historisk leveringsrett som tilsier et høyere produksjonstak enn det som fremgår av § 4 tredje ledd, legges i stedet dette taket til grunn ved avgiftsberegningen. Driftsfellesskap skal alltid anses å foreligge dersom forholdet er endelig konstatert av landbruksmyndighetene i medhold av forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Dersom melken produseres på fellesbeite/-seter i beitesesongen, fordeles leveransen forholdsmessig, som om produksjonen fant sted i deltakernes egne fjøs.

Omsatt foredlet melkeprodukt etter § 6 omregnes til liter levert melk i samsvar med vedlegg 1.

0 Endret ved forskrifter 23 jan 2013 nr. 57 (i kraft 1 mars 2013), 19 feb 2014 nr. 197 (i kraft 1 mars 2014, se denne for overgangsordninger), 27 juni 2014 nr. 891 (i kraft 1 jan 2015) som endret ved forskrift 24 nov 2014 nr. 1521, 19 des 2014 nr. 1817 (i kraft 1 jan 2015), 6 feb 2015 nr. 112.

§ 8. Omsetning av kvote

Eier av landbrukseiendom kan selge hele eller deler av eiendommens grunnkvote. Inntil 80 % av kvotemengden som ønskes solgt, kan avhendes til kjøpere som eier landbrukseiendom innenfor samme produksjonsregion, jf. § 3. Den resterende delen skal selges til staten for kr 2,50 pr. liter. Selger av kvote kan ikke kjøpe kvote i samme omsetningsrunde.

Staten kan selge kvote til eier av landbrukseiendom med grunnkvote. Slik kvote kan også selges til eier av landbrukseiendom som har kjøpt kvote privat på mer enn 30 000 liter kumelkkvote eller 15 000 liter geitemelkkvote.

Ved etterspørselsoverskudd fordeles tilgjengelig kvote likt mellom kjøperne, begrenset oppad til innmeldt mengde.

Ved kjøp av kvote fra staten betales det kr 2,50 pr. liter, samt et gebyr på kr 200.

Ved kjøp av kvote avsatt til særskilte formål gjelder egne vilkår fastsatt i jordbruksoppgjøret.

0 Endret ved forskrifter 28 juni 2012 nr. 699, 23 jan 2013 nr. 57 (i kraft 1 mars 2013), 25 juni 2013 nr. 762 (i kraft 1 juli 2013), 27 juni 2014 nr. 891 (i kraft 1 juli 2014).

§ 9. Administrasjon

Kvotordningen for melk forvaltes av Landbruksdirektoratet.

Frist for søknad om salg av grunnkvote er 1. august. For konvertering og flytting av grunnkvote kan det søkes fortløpende. For øvrige endringer i kvoteforhold er fristen 1. oktober.

Endringer i kvoteforhold skal godkjennes av Landbruksdirektoratet og gis virkning fra påfølgende kvoteår. Konvertering og flytting av grunnkvote kan likevel gis virkning allerede fra godkjenningstidspunktet. Søknad om endring kan avvises dersom søkeren mangler samtykke fra berørte tredjeparter.

0 Endret ved forskrifter 25 juni 2013 nr. 762 (i kraft 1 juli 2013), 19 feb 2014 nr. 197 (i kraft 1 mars 2014), 27 juni 2014 nr. 891 (i kraft 1 juli 2014 og 1 jan 2015), 11 feb 2015 nr. 112.

§ 10. Opplysningsplikt og kontroll

Melkeproduksjonsforetak som får beregnet kvote plikter å gi alle opplysninger som Landbruksdirektoratet finner nødvendig for å kunne forvalte ordningen.

Landbruksdirektoratet fører kontroll med at vilkårene for kvoteberegningen er oppfylt, og har adgang til all bokføring, korrespondanse og opptegetninger som vedkommer kvotordningen. Det kan kreves at opplysningene bekreftes av revisor.

Det kan foretas stedlig kontroll på de landbrukseiendommer melkeproduksjonsforetaket disponerer.

0 Endret ved forskrift 27 juni 2014 nr. 891 (i kraft 1 juli 2014).

§ 11. Klage

Vedtak fattet i medhold av denne forskriften kan påklages til Klagenemnda for kvotordningen for melk etter lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kapittel VI.

Klagenemnda oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet og skal bestå av fire medlemmer. To av klagenemndas medlemmer oppnevnes etter forslag fra Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

§ 12. Dispensasjon

Landbruksdirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra § 4 siste ledd, § 6, § 8 annet ledd og § 9 annet ledd, samt § 14.

0 Endret ved forskrift 27 juni 2014 nr. 891 (i kraft 1 juli 2014 og 1 jan 2015).

§ 13. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2012. Fra samme tid oppheves forskrift 7. januar 2003 nr. 14 om kvotordningen for melk og forskrift 24. juni 2003 nr. 777 om fritak fra overproduksjonsavgift ved lokal foredling av melk.

§ 14. Overgangsbestemmelse

Dersom melkeproduksjonen på en grunnkvote opphørte før 1. januar 2011, må produksjonen på denne kvoten gjenopptas på den landbrukseiendom kvoten tilligger i minimum to år før produksjonen kan flyttes til en annen landbrukseiendom. Som opphørstidspunkt regnes datoen for den siste

leveransen i en sammenhengende leveranseperiode på minimum to år. For å oppfylle kravet til gjenopptakelse er det tilstrekkelig at det har vært to års sammenhengende leveranse fra landbrukseiendommen i løpet av de siste tre årene før produksjonen flyttes.

§ 15. Endringer i andre forskrifter

Fra det tidspunkt forskriften trer i kraft gjøres følgende endringer i andre forskrifter:

1. I forskrift 22. mars 2002 nr. 283 om produksjonstilskudd i jordbruket gjøres følgende endringer: - -
-
2. I forskrift 8. november 2006 nr. 1227 om tilskot til avløysing skal § 4a annet ledd lyde: - - -
3. I forskrift 19. desember 2008 nr. 1490 om pristilskudd i landbrukssektoren skal § 5 lyde: - - -
4. I forskrift 29. juni 1999 nr. 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk skal § 3 lyde: - -

Vedlegg 1. Omregningsfaktorene ved lokal foredling av melk

Produktgrupper	Beskrivelse	Omregningsfaktorer
	Gjelder både ku- og geitemelk	
1. - Smør	Smør kjernet av fløte/rømme.	21,6
2. - Brunost og helfet brunost, Tinn-type	- Brunost kokt av myse etter ysting av helmelk og tilsatt under 30 % melk.	11,0
- Fast og halvfast hvitost	- Brunost kokt av mager myse minus myseprotein og tilsatt fløten.	
	- Fast og halvfast hvitost.	
3. - Seterrømme	- Syrnet fløte med 30–40 % fett	10,0
4. - Helfet brunost	- Brunost kokt av mager myse og tilsatt fløten.	8,5
- Brunost med melk	- Brunost tilsatt over 30 % melk.	
5. - Bløt hvitost	- Bløt hvitost.	7,5
6. - Smørbar ost	- Fersk hvitost med smørbar konsistens.	5,0
- Rømmegrøt	- Brunostprodukt med primlignende konsistens.	
	- Rømmegrøt.	
7. - Gomme	- Melkeprodukt med gomme-/grøtkonsistens.	3,0
- Ostekake	- Kake laget med ost som råstoff.	
8. - Melk	- Melk uten tilsetning og melk syrnet med yoghurtkultur eller annen bakteriekultur, solgt som konsummelk.	1,0
- Spesialprodukt	- Spesialprodukt med mer enn 50 % vektandel av melkeråstoff i produktet (kaker, paier etc.).	
9. - Iskrem laget av egen melk og fløte.	- Fløteis	2,0
10. - Iskrem laget av egen melk og innkjøpt fløte.	- Fløteis	0,35

Vedlegg 4: NILF-notat: Enhetskostnader i norsk melkeproduksjon

NILF
Klaus Mittenzwei
09.03.2015

Enhetskostnader i norsk melkeproduksjon

NILF har blitt bedt av Landbruksdirektoratet om å utrede enhetskostnader i norsk melkeproduksjon.

Data og metode

Utredningen bruker to datasett: Driftsgranskinger og sektormodellen Jordmod.

Driftsgranskingene inneholder faktiske regnskap fra eksisterende bruk. For denne utredningen er det valgt ut 260 «rene» melkebruk fra regnskapsåret 2013. I gjennomsnitt utgjør melk omtrent 70 % av de samlede markedsinntektene på disse brukene. Bruket med høyest andel inntekter fra melk oppnår 87 %, mens bruket med lavest andel inntekter fra melk har 30 %.

Sektormodellen Jordmod er basert på enkeltbrukskalkyler herunder melkebruk. Kalkylene omfatter alle kostnader, også for arbeid, kapital og jord. Kostnadene varierer mellom regioner og størrelsen. Det er lagt inn fysiske stordriftsfordeler og –ulempes for arbeidsforbruket. Prisen på arbeidskraft er normalt i modellen avhengig av bruksstørrelsen. Prisen per time øker med bruksstørrelsen basert på data fra driftsgranskingene og basert på en vurdering om at store bruk må ha større inntjening per innsatt time da de i mindre grad kan kompensere med andre inntekter utenfor bruket. Prisen angir en reservasjonslønn heller enn en alternativkostnad. Reservasjonslønnen tilsvarer vederlag til arbeid per time etter at kapital har blitt godtgjort. Kapitalkostnadene i Jordmod bygger på et langsiktig tidsperspektiv, der det forutsettes avskrivning av bygninger og maskiner på henholdsvis 30 år og 12,5 år, samt at kapitalen er halv nedskrevet. Kapital godtgjøres med samme krav på realrente (1,75 %) uavhengig om det er egenkapital eller lånt kapital.

I denne utredningen er vederlag til arbeid imidlertid satt lik alternativkostnaden på arbeid og vurdert til 305 kr per time. Dette gjelder både Driftsgranskingene og Jordmod. Dette er gjort fordi utredningen skal belyse de *samfunnsøkonomiske* kostnadene og ikke de *privatøkonomiske* kostnadene i norsk melkeproduksjon. Det kan innvendes at registrert arbeidsforbruk ville vært annerledes om bonden hadde kalkulert med en samfunnsøkonomisk arbeidskostnad. Om bonden hadde verdsett eget arbeid høyere, ville det ført til redusert arbeidsinnsats og substitusjon av arbeid med andre innsatsfaktorer (f.eks. kapital). Det er derfor ikke helt uproblematisk å bruke en samfunnsøkonomisk kostnad uten samtidig å endre kombinasjonen av innsatsfaktorer.

Det er definert tre ulike kostnadsbegreper (se boksen nedenfor). Alle verdier er angitt i kr per ltr melk. Kostnader 1 måler alle kostnader knyttet til jordbruk inkludert samfunnsøkonomisk verdsetting av arbeidskraft. Kostnader 2 reduserer kostnadene med andre markedsinntekter enn inntekter fra melkeproduksjon. Dette kostnadsbegrepet tar hensyn til at brukene i ulik grad driver med annen produksjon enn melk. Det kan være storfe, sau, gris eller andre produksjoner. Inntekter fra andre produksjoner enn melk korrigerer kostnader 1 for at kostnadene knyttet til de andre produksjonene ikke tilfaller melkeproduksjonen. I dette ligger en implisitt forutsetning om at inntekter og kostnader fra produksjonene utenom melk er i balanse. Denne forutsetningen kan diskuteres. Et bruk med kun storfe (referansebruk 8) dekker de variable kostnadene og om lag 70 prosent av de faste kostnadene (uten kapital- og arbeidskostnader) gjennom markedsinntektene. Et melkebruk kan imidlertid fordele kostnadene på melk og kjøtt. Referansebruk 1 dekker alle variable kostnader, alle faste kostnader og om lag 50 prosent av avskrivningene gjennom markedsinntektene. Alternativt kunne brukets samlede kostnader fordeles ved hjelp av melkens andel av markedsinntektene. Her kan det innvendes at produktpriser er politisk bestemt og ikke reflekterer relative kostnadsforskjeller mellom melk og biprodukter. Det er gjort en beregning basert på den alternative metoden (dvs. melkens andel av markedsinntektene) for å belyse forskjellen mot den valgte metoden der det korrigeres for inntekter fra biprodukter.

Alle kostnader

-----= Kostnader 1
- Andre markedsinntekter enn melk

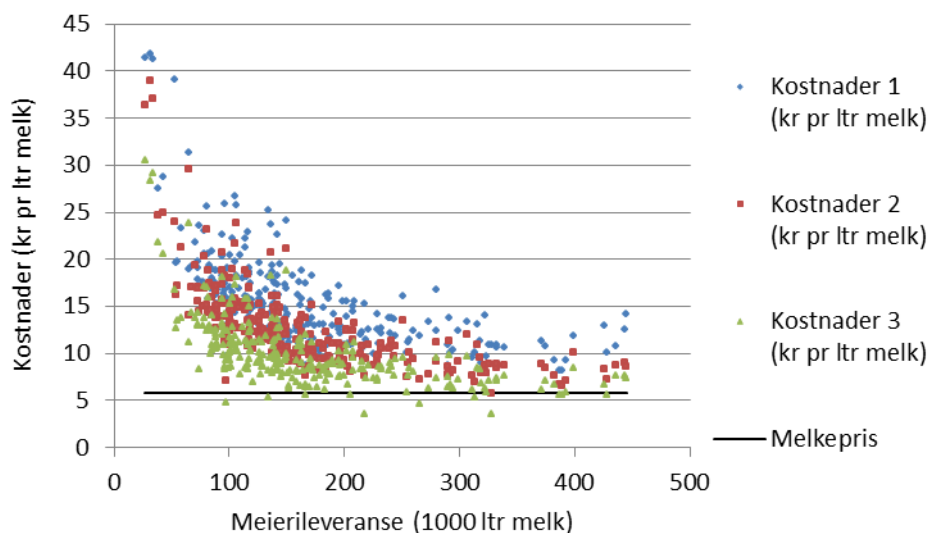
-----= Kostnader 2
- Alle tilskudd

-----= Kostnader 3

Boks 1. Definisjon av tre typer kostnader i utredningen (kr per ltr melk)

I det siste kostnadsbegrepet, kostnader 3, trekkes fra alle tilskudd. Dette kostnadsbegrepet representerer derfor den melkeprisen bonden må oppnå for at innsatt arbeid får et vederlag tilsvarende samfunnsøkonomisk kostnad. Metoden innebærer at alle tilskudd tilfaller melk. Det er en overdrivelse hos de bruk som får tilskudd av betydning for produksjoner utenom melk slik som sau.

Resultater

Figur 1. Enhetskostnader på melkebruk i Driftsgranskingene etter kostnadsbegrep (kr per ltr melk)

Figur 1 viser enhetskostnadene i norsk melkeproduksjon for de 260 brukene og de tre kostnadsbegrepene. I tillegg er det markert oppnådd melkepris. Figuren er en tydelig indikasjon for at det er økonomiske stordriftsfordeler i norsk melkeproduksjon på nasjonalt nivå. Det gjelder for alle tre kostnadsbegrep, men mest, naturlig nok, når kostnadene ikke korrigeres for biinntekter og tilskudd (Kostnader 1). Det kan videre se ut som om det er stordriftsulemper for bruk over 450.000 ltr melkekvote. Her må det imidlertid tas hensyn til at dette kan være bruk som nylig har investert. Driftsgranskingene omfatter det registrerte kapitalkostnadene. Figuren viser også at det er ytterst få bruk som har en avkastning på arbeid tilsvarende samfunnsøkonomisk verdsetting. Det gjelder alle bruk som ligger nedenfor melkeprisen ved kostnadsbegrepet Kostnader 3. Det er likevel større sannsynlighet for at store bruk oppnår en slik avkastning enn at mindre bruk gjør dette.

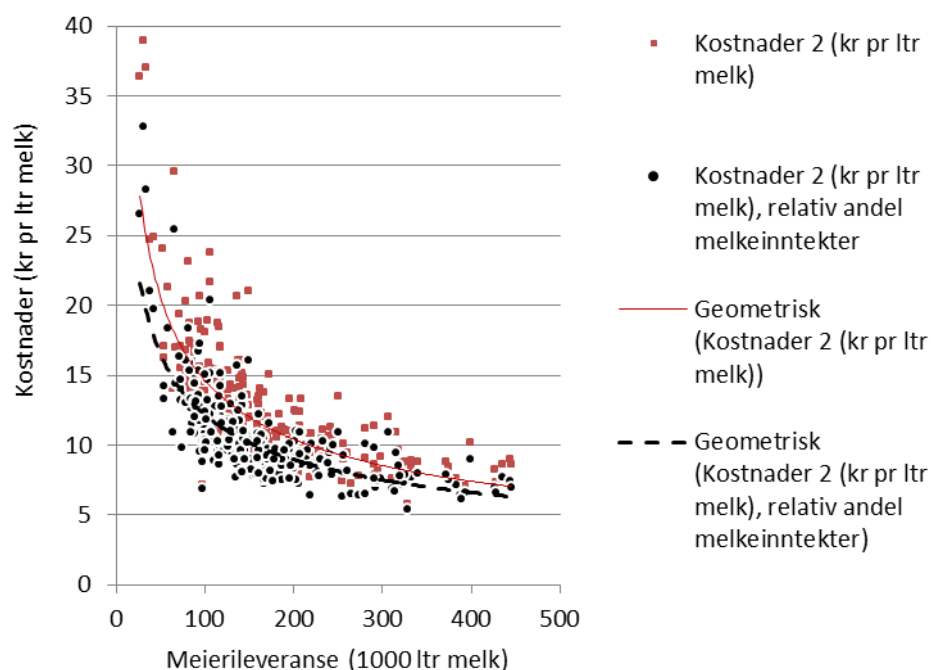
Tabell 1 viser at hensyn til biinntekter og tilskudd reduserer avstanden i kostnadsnivå mellom bruk.

Tabell 1. Enhetskostnadene på nasjonalt nivå etter kostnadsbegrep (kr per ltr melk)

	Kostnader 1	Kostnader 2	Kostnader 3
Høyest kostnad	41,80	38,97	30,45
Gjennomsnitt	15,71	12,78	10,11
Lavest kostnad	8,14	5,77	3,59
Varians	25,43	20,58	13,71
Differanse høyest og lavest kostnad	33,65	33,20	26,86

Forskjellen i enhetskostnaden mellom de to brukene med høyest og lavest kostnad reduseres fra 33,65 kr per ltr melk til 26,86 kr per ltr melk når en går over fra kostnader 1 til kostnader 3. En reduksjon i variansen viser det samme.

Figur 2 og tabell 2 illustrerer betydningen av metoden for å korrigere for markedsinntekter for biprodukter. De røde punktene i figur 2 viser enhetskostnadene når biprodukter korrigeres med deres markedsinntekter. De sorte punktene i figur 2 viser enhetskostnadene når biproduktene korrigeres i forhold til deres andel av de samlede markedsinntektene. For begge metoder er det lagt til en trendlinje basert på geometrisk trend.

Figur 2. Enhetskostnader 2 etter metode for korrigering av markedsinntekter for biprodukter (kr per ltr melk)

Metoden der biprodukter korrigeres i forhold til deres andel av de samlede markedsinntektene gir gjennomgående høyere kostnader for biproduktene og dermed lavere kostnader for melk. Dette reflekteres i tabell 2.

Tabell 2. Enhetskostnadene 2 etter metode for korrigering av markedsinntekter for biprodukter (kr per ltr melk)

	Markedsinntekter utenom melk	Biprodukters andel av totale markedsinntekter
Størst	38,97	32,75
Gjennomsnitt	12,78	10,73
Minst	5,77	5,45
Varians	20,58	12,13
Differanse størst-minst	33,20	27,30

I gjennomsnitt ligger kostnadene om lag 2 kr per ltr melk lavere om biprodukter korrigeres i forhold til deres andel av de totale markedsinntektene. Det blir også noe mindre variasjon.

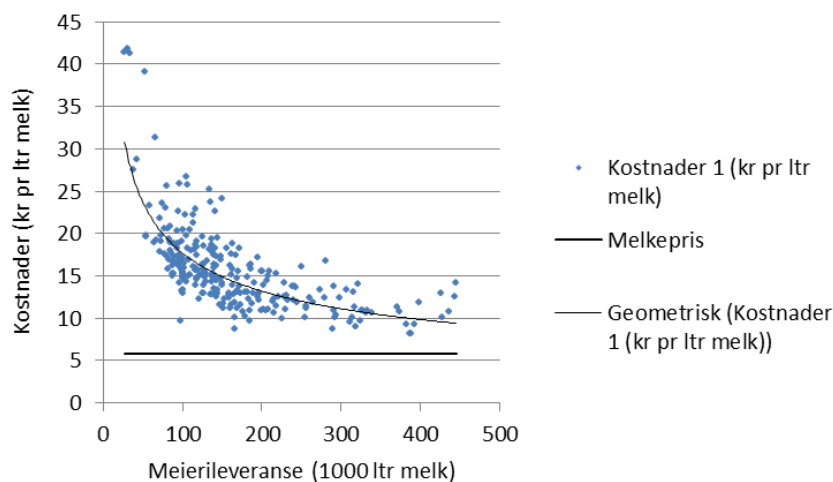
Basert på enhetskostnadene fra de 260 melkebrukene er det estimert enhetskostnader for landsgjennomsnittet etter kostnadsbegrep og meierileveranse. Estimeringen er foretatt ved hjelp av tre geometriske funksjoner, en for hvert kostnadsbegrep:

$$\text{Kostnader 1: } y = 124,58x^{-0,424}$$

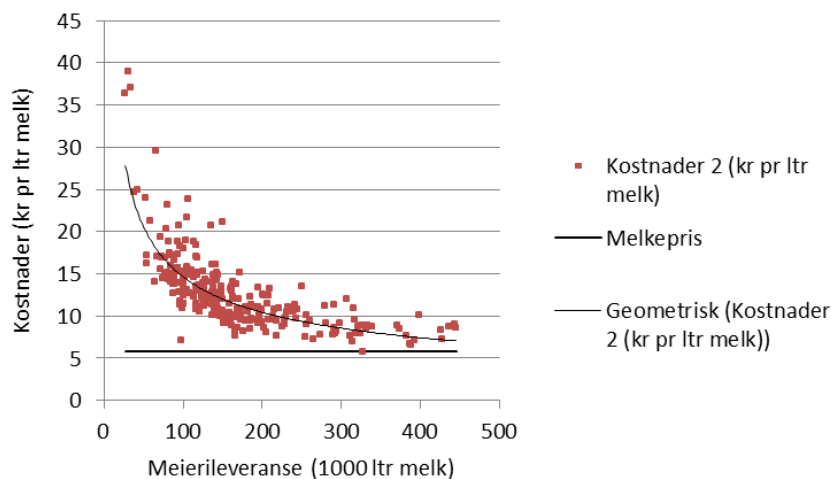
$$\text{Kostnader 2: } y = 140,65x^{-0,491}$$

$$\text{Kostnader 3: } y = 98,494x^{-0,468}$$

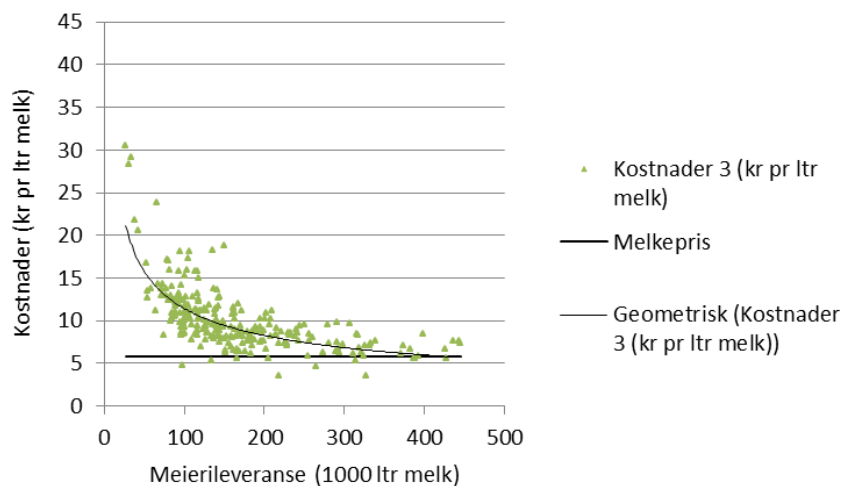
der y er enhetskostnaden i kr per ltr melk og x er meierileveranse i 1 000 ltr melk. En grafisk illustrasjon av estimeringene vises i figur 3 til figur 5.

Figur 3. Estimerte enhetskostnader for Kostnader 1 (kr pr ltr melk)

Figur 4. Estimerte enhetskostnader for Kostnader 2 (kr pr ltr melk)

Figur 5. Estimerte enhetskostnader for Kostnader 3 (kr per ltr melk)

De estimerte enhetskostnadene på nasjonalt nivå og basert på driftsgranskingene vises i tabell 3.

Tabell 3. Estimerte enhetskostnader for landsgjennomsnittet basert på driftsgranskingene etter kostnadsbegrep og meierileveranse (kr per ltr melk)

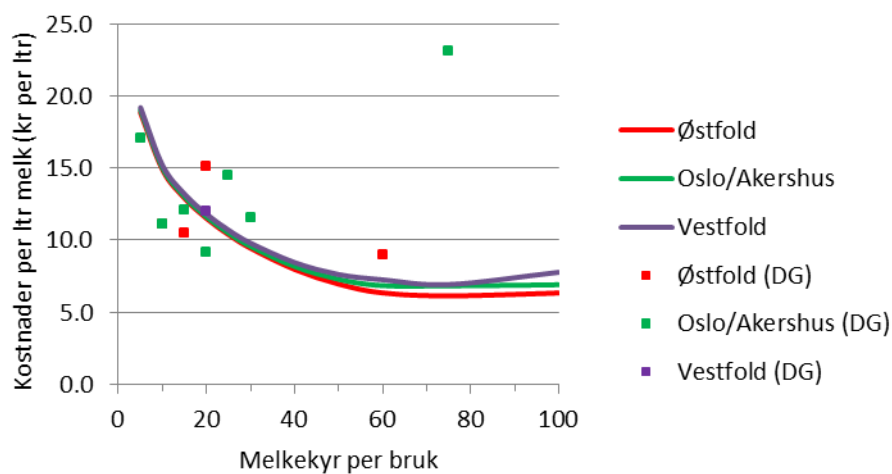
1 000 ltr melk	Kostnad 1	Kostnad 2	Kostnad 3
1	124,58	140,65	98,49
50	23,72	20,60	15,79
100	17,68	14,66	11,41
150	14,89	12,01	9,44
200	13,18	10,43	8,25
250	11,99	9,35	7,43
300	11,10	8,55	6,83
350	10,39	7,93	6,35
400	9,82	7,42	5,97
450	9,34	7,01	5,65
500	8,93	6,65	5,37

Enhetskostnadene i tabell 3 gjelder for landsgjennomsnittet. Et viktig formål med denne utredningen er å beregne de samfunnsøkonomiske enhetskostnadene per fylke.

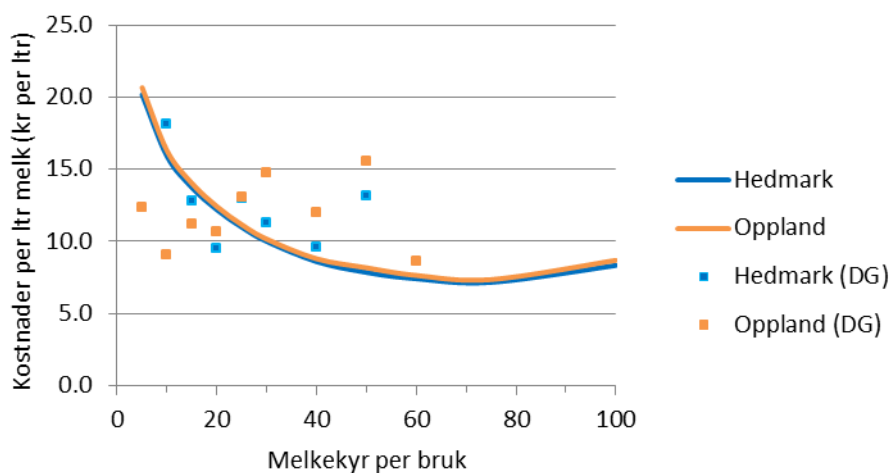
Tabell 4. Antall melkebruk i driftsgranskingene i utredningen etter fylke og antall melkekyr

	10	15	20	25	30	40	50	60	75	100	Alle
Østfold	0	1	2	2	0	0	0	0	1	0	6
Oslo/Akershus	0	4	3	3	4	2	0	0	0	1	17
Hedmark	0	2	6	4	4	1	1	1	0	0	19
Oppland	1	3	3	4	4	5	1	1	1	0	23
Buskerud	0	2	5	4	2	2	2	1	0	0	18
Vestfold	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Telemark	0	1	5	2	2	2	0	0	0	0	12
Aust-Agder	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2
Vest-Agder	0	0	4	4	1	1	0	0	0	0	10
Rogaland	0	1	4	4	3	2	0	3	0	0	17
Hordaland	2	0	2	1	1	1	1	0	1	0	9
Sogn og Fjordane	0	1	5	2	3	2	0	1	1	0	15
Møre og Romsdal	0	3	3	1	0	0	2	0	0	0	9
Sør-Trøndelag	1	2	5	5	0	5	7	1	1	0	27
Nord-Trøndelag	1	2	9	2	4	4	3	1	0	0	26
Nordland	1	5	11	9	3	3	2	1	0	0	35
Troms	0	1	4	0	0	3	1	0	0	0	9
Finnmark	0	0	1	2	2	0	0	0	0	0	5
Norge	6	28	72	49	35	33	20	11	5	1	260

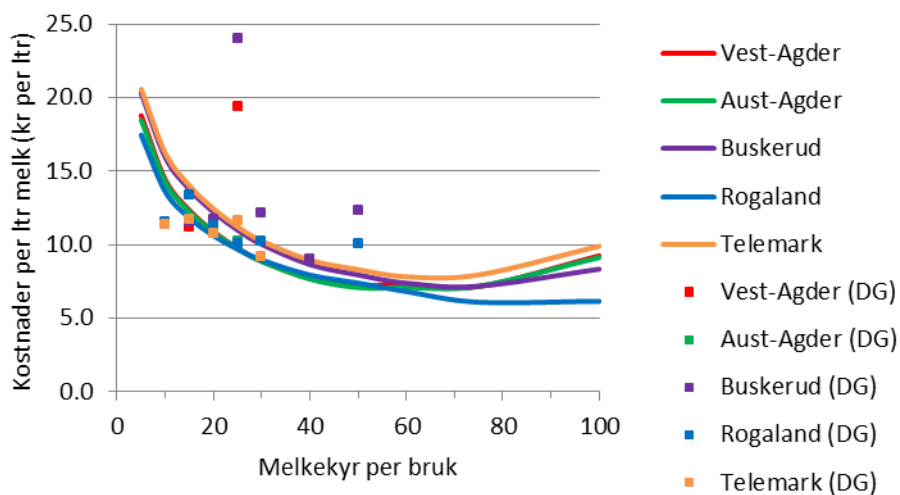
Tabell 4 viser den fylkesvise fordelingen av melkebrukene i driftsgranskingene etter bruksstørrelse målt i antall melkekyr. Det er stor variasjon på tvers av fylkene. Antall melkebruk er høyest i Nordland, Nord-Trøndelag og Oppland og lavest i Vestfold, Aust-Agder og Finnmark. Det foreliggende tallgrunnlaget fra driftsgranskingene er ikke tilstrekkelig til å beregne fylkesvise enhetskostnader for alle fylker. Som en mulig tilnærming til fylkesvise enhetskostnader er det derfor brukt kalkyler fra sektormodellen Jordmod. Figurene 6 til 11 sammenligner enhetskostnadene for melkebruk i driftsgranskingene kalkylene for melkebruk i Jordmod. Legg merke til at den horisontale akse viser melkekyr per bruk, mens den vertikale akse angir enhetskostnader per ltr melk. Enhetskostnadene gjelder kostnadsbegrepet 'Kostnader 2', der kostnadene er korrigert for biinntekter.

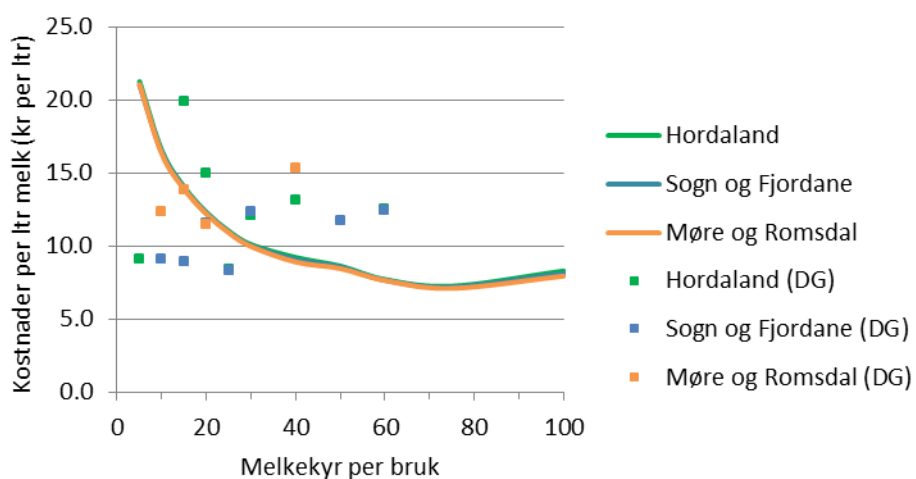
Figur 6. Enhetskostnader for melkebruk i driftsgranskingene og kalkyler for melkebruk i Jordmod for fylker i Viken-regionen

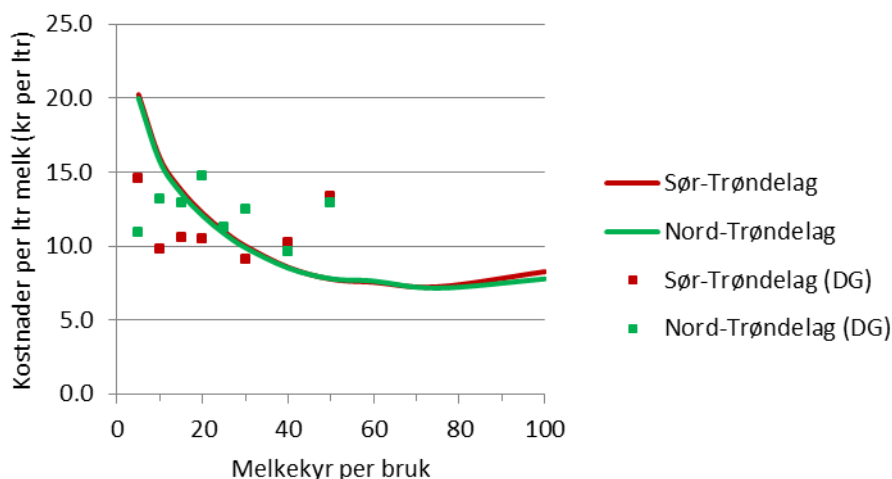
Figur 7. Enhetskostnader for melkebruk i driftsgranskingene og kalkyler for melkebruk i Jordmod for Hedmark og Oppland

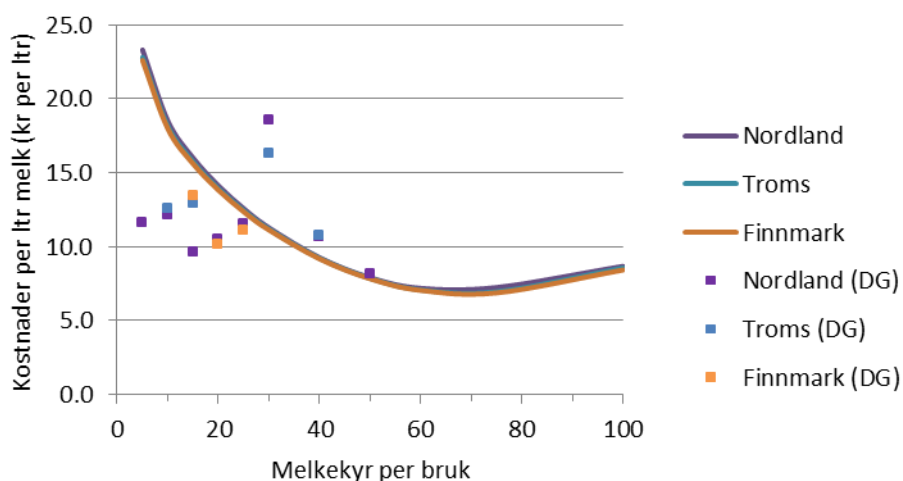
Figur 8. Enhetskostnader for melkebruk i driftsgranskingene og kalkyler for melkebruk i Jordmod for fylker på Sørlandet

Figur 9. Enhetskostnader for melkebruk i driftsgranskingene og kalkyler for melkebruk i Jordmod for fylker på Vestlandet

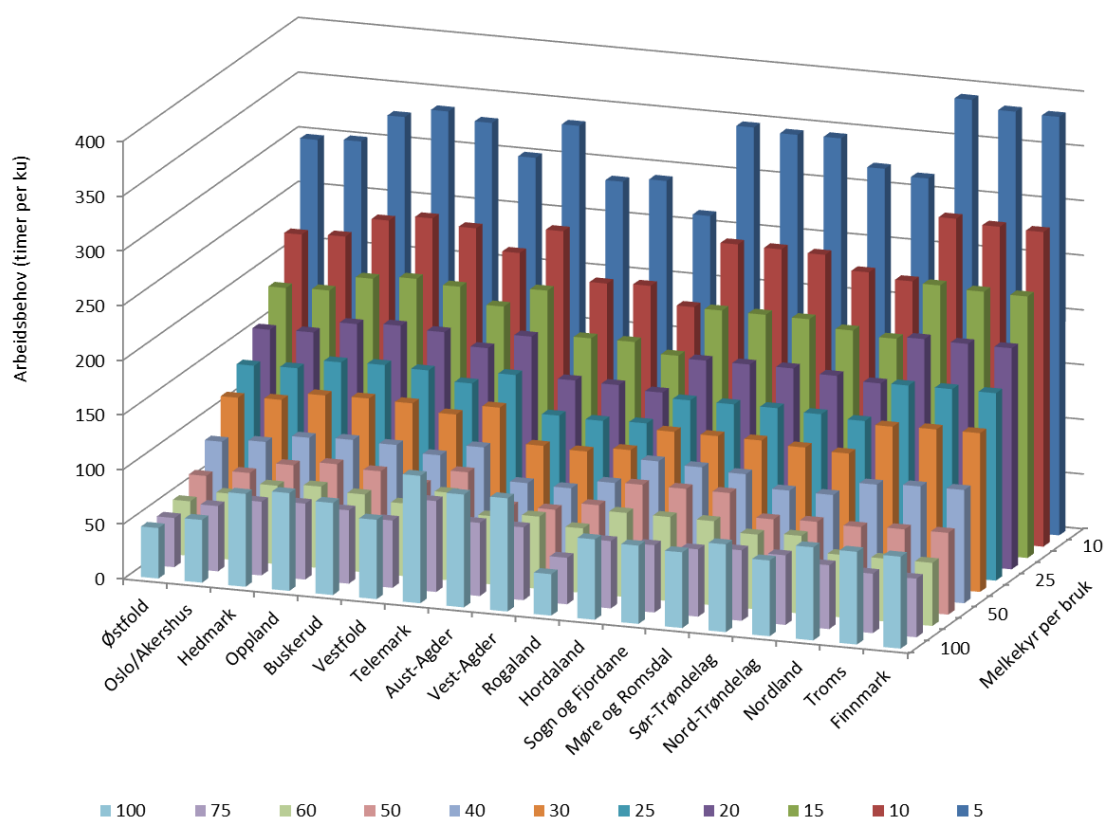
Figur 10. Enhetskostnader for melkebruk i driftsgranskingene og kalkyler for melkebruk i Jordmod for fylker i Trøndelag

Figur 11. Enhetskostnader for melkebruk i driftsgranskingene og kalkyler for melkebruk i Jordmod for fylker i Nord-Norge

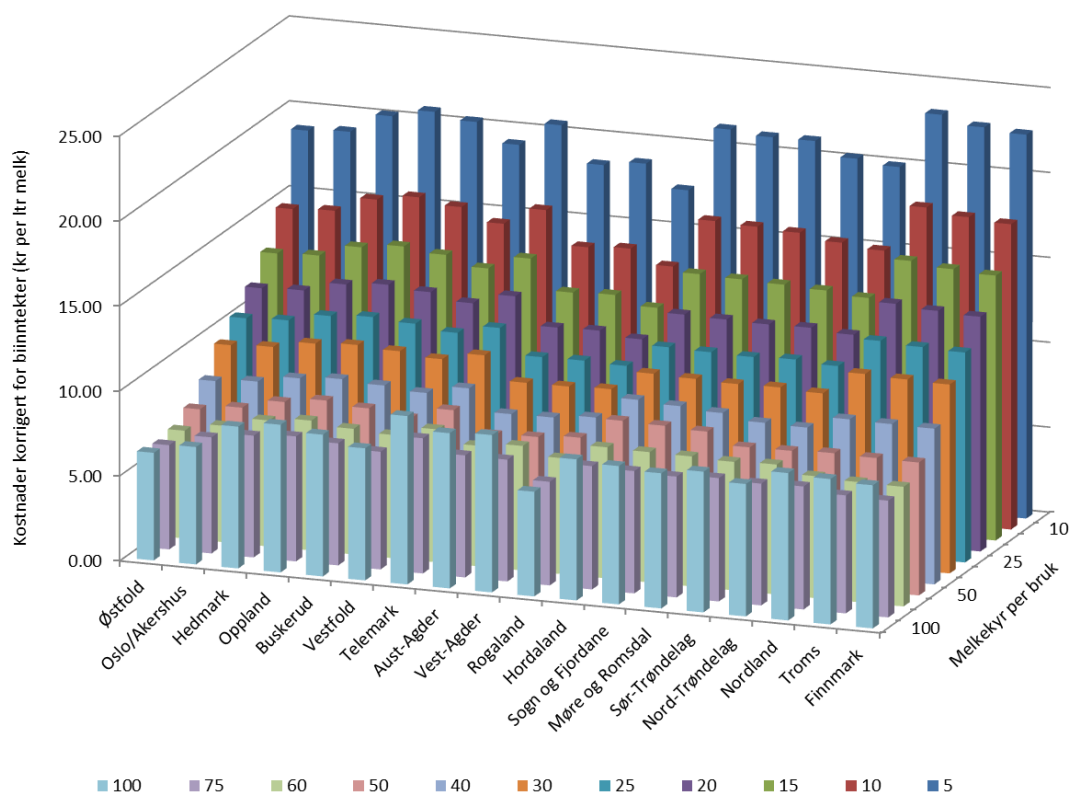
Det generelle inntrykk er at de fylkesvise enhetskostnadene basert på kalkylene i Jordmod gir en god indikasjon av enhetskostnadene for melkebruk i driftsgranskingene. Samtidig viser kalkylene i Jordmod i mindre grad variasjon mellom fylker hvis en ser bort fra generell forskjeller mellom sentrale strøk og distrikter. Regionale forskjeller i kostnadsnivå på melkebruk i Jordmod er delvis relatert til avlingsnivå. Fylker med lavere avlingsnivå krever mer grovfôrareal for samme antall melkekyr og dermed vil også arbeidsbehovet øke. Dessuten varierer arbeidsbehovet per ku og per daa mellom fylker. Denne variasjonen skal blant annet ta hensyn til naturgitte forhold. Det regionale arbeidsbehovet pr enhet er estimert ved hjelp av data fra produksjonstilskuddsstatistikk og jordbrukstellingene i 1999 og 2010. Utover dette er det ikke forutsett variasjon i regionale forskjeller i arbeidsbehov av betydning. Figur 12 viser arbeidsbehov per etter bruksstørrelse og fylke. Arbeidsforbruket er beregnet per melkeku, men inkluderer også ungdyr av storfe og grovfôr. Arbeidsforbruket er lavest på

Jæren og ellers i sentrale strøk. I distriktene er stordriftsfordelene målt gjennom fysisk arbeidsforbruk uttømt etter 50 – 75 melkekyr per bruk, mens det samme gjelder for bruk mellom 75 – 100 melkekyr per bruk i sentrale strøk.

Figur 12. Arbeidsforbruk for melkebruk basert på kalkyler i Jordmod etter fylke og bruksstørrelse (timer per melkeku)

En grafisk illustrasjon av de fylkesvise enhetskostnadene i norsk melkeproduksjon basert på kalkylene i Jordmod vises i figur 13 og tabell 5. Det er brukt kostnadsbegrepet 'Kostnader 2', det vil si at kostnadene er korrigert for biinntekter.

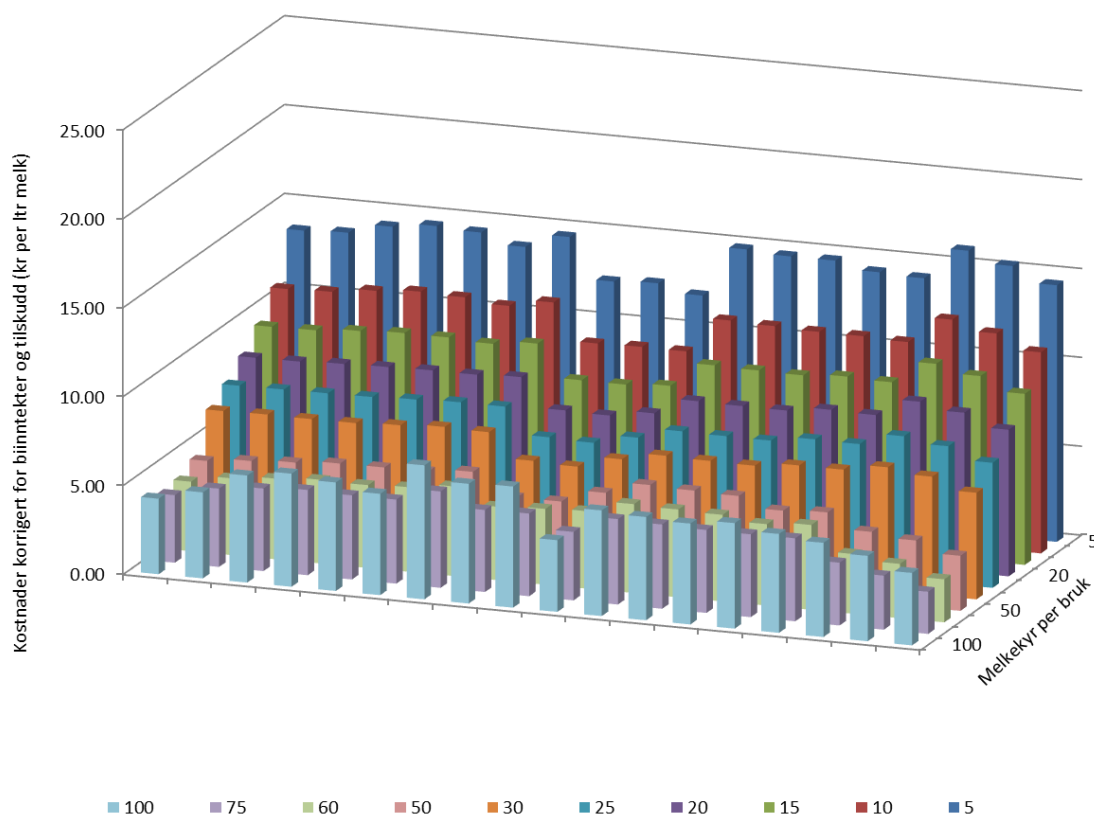
Figur 13. Enhetskostnader for melkebruk korrigert for biinntekter basert på kalkyler i Jordmod etter fylke og bruksstørrelse (kr per ltr melk)

I tabell 5 er den fylkesvise bruksstørrelsen med lavest enhetskostnad markert med uthevet skrift. Ifølge dette tallmaterialet er stordriftsfordelen uttømt ved en besetning på om lag 60 – 75 melkekyr.

Tabell 5. Enhetskostnader for melkebruk korrigert for biinntekter basert på kalkyler i Jordmod etter fylke og bruksstørrelse (kr per ltr melk)

	5	10	15	20	25	30	40	50	60	75	100
Østfold	18,85	14,88	12,91	11,50	10,38	9,44	7,97	6,96	6,34	6,14	6,33
Oslo/ Akershus	19,02	15,01	13,02	11,61	10,49	9,57	8,18	7,29	6,85	6,83	6,91
Hedmark	20,17	15,90	13,74	12,20	10,98	10,00	8,60	7,85	7,42	7,17	8,34
Oppland	20,66	16,27	14,02	12,41	11,15	10,16	8,79	8,17	7,64	7,36	8,69
Buskerud	20,30	15,94	13,77	12,22	11,00	10,03	8,65	7,95	7,39	7,19	8,34
Vestfold	19,19	15,18	13,20	11,80	10,69	9,79	8,45	7,62	7,26	6,92	7,77
Telemark	20,58	16,22	14,01	12,44	11,22	10,26	8,95	8,31	7,83	7,95	9,90
Aust- Agder	18,47	14,27	12,24	10,83	9,74	8,87	7,67	7,09	7,09	7,18	9,13
Vest- Agder	18,78	14,42	12,34	10,89	9,77	8,89	7,71	7,20	7,33	7,16	9,26
Rogaland	17,45	13,60	11,82	10,61	9,69	8,96	7,94	7,40	6,82	6,10	6,16
Hordalan d	21,26	16,52	14,04	12,30	11,02	10,11	9,22	8,63	7,71	7,26	8,30
Sogn og Fjordane	21,04	16,42	13,97	12,24	10,97	10,04	9,08	8,57	7,67	7,20	8,14
Møre og Romsdal	21,05	16,29	13,89	12,19	10,91	9,97	8,91	8,46	7,65	7,11	7,95
Sør- Trøndelag	20,24	15,95	13,78	12,23	11,00	10,01	8,57	7,77	7,56	7,26	8,28
Nord- Trøndelag	19,99	15,71	13,57	12,05	10,86	9,89	8,53	7,80	7,64	7,17	7,79
Nordland	23,30	18,49	15,99	14,11	12,57	11,27	9,24	7,90	7,18	7,23	8,67
Troms	22,79	18,15	15,74	13,93	12,44	11,18	9,20	7,85	7,07	6,94	8,55
Finnmark	22,60	17,97	15,60	13,82	12,36	11,12	9,17	7,82	7,04	6,87	8,42

For å illustrere effekten av struktur- og distriktsprofilen i virkemiddelsystemet presenterer figur 14 enhetskostnadene korrigert for biinntekter og tilskudd. Det er brukt samme målestokk som i figur 13. Dersom struktur- og distriktsprofilen hadde fullstendig utlignet struktur- og distriktsrelaterte kostnadsforskjeller skulle alle søylene i figur 14 hatt samme høyde. Det er ikke tilfelle. Likevel er høydeforskjellene mellom søylene i figur 14 mindre enn i figur 13.

Figur 14. Enhetskostnader for melkebruk korrigert for biinntekter og tilskudd basert på kalkyler i Jordmod etter fylke og bruksstørrelse (kr per ltr melk)

Tallene bak figur 14 vises i tabell 6. Det generelle bildet er at tilskuddsprofilen bidrar til en utjevning mellom regioner og mellom bruksstørrelser. Det betyr at tilskuddsprofilen delvis kompenserer for høyere kostnader i distriktene og for høyere enhetskostnader på mindre bruk.

Tilskuddssystemet fører til en reduksjon av stordriftsfordelene og en lavere «optimal» bruksstørrelse, det vil si en bruksstørrelse der enhetskostnadene er lavest. Dette kan illustreres ved å sammenligne tabell 4 og tabell 5. I tabell 5 har bruk med 75 melkekyr lavest enhetskostnad i ni fylker mot 15 fylker i tabell 4. Det er videre to fylker der bruk med 50 melkekyr har lavest enhetskostnad, mens det ikke var noe fylke der denne bruksstørrelsen hadde lavest enhetskostnad i tabell 4.

Tabell 6. Enhetskostnader for melkebruk korrigert for biinntekter og tilskudd basert på kalkyler i Jordmod etter fylke og bruksstørrelse (kr per ltr melk)

	5	10	15	20	25	30	40	50	60	75	100
Østfold	13,52	10,87	9,40	8,30	7,37	6,59	5,33	4,43	3,91	3,80	4,25
Oslo/ Akershus	13,63	10,95	9,43	8,32	7,39	6,63	5,43	4,66	4,32	4,40	4,84
Hedmark	14,21	11,24	9,63	8,42	7,42	6,61	5,42	4,81	4,53	4,64	6,02
Oppland	14,48	11,43	9,75	8,48	7,44	6,62	5,47	4,99	4,70	4,80	6,36
Buskerud	14,35	11,35	9,74	8,53	7,53	6,73	5,57	5,00	4,66	4,73	6,10
Vestfold	13,77	11,10	9,61	8,52	7,61	6,87	5,73	5,02	4,76	4,73	5,70
Telemark	14,57	11,53	9,86	8,62	7,61	6,81	5,73	5,23	5,04	5,42	7,53
Aust- Agder	12,30	9,46	8,04	6,98	6,12	5,44	4,47	4,03	4,13	4,61	6,73
Vest- Agder	12,43	9,50	8,02	6,93	6,04	5,35	4,40	4,03	4,26	4,65	6,81
Rogaland	11,98	9,48	8,19	7,29	6,56	6,00	5,17	4,75	4,36	3,85	4,03
Hordalan d	14,81	11,45	9,58	8,21	7,16	6,43	5,77	5,43	5,00	4,81	5,94
Sogn og Fjordane	14,65	11,37	9,52	8,17	7,12	6,37	5,65	5,35	4,93	4,74	5,80
Møre og Romsdal	14,65	11,29	9,48	8,15	7,10	6,34	5,51	5,28	4,87	4,66	5,67
Sør- Trøndelag	14,23	11,28	9,65	8,42	7,41	6,59	5,36	4,69	4,58	4,66	5,93
Nord- Trøndelag	14,12	11,18	9,57	8,37	7,38	6,59	5,43	4,83	4,77	4,67	5,56
Nordland	15,91	12,67	10,84	9,35	8,06	6,95	5,17	3,97	3,36	3,53	5,29
Troms	15,28	12,14	10,38	8,97	7,73	6,66	4,93	3,72	3,05	3,04	4,80
Finnmark	14,43	11,31	9,62	8,24	7,03	5,99	4,29	3,10	2,42	2,37	4,07

Avslutningsvis presenteres tall som illustrerer distrikts- og strukturprofilens betydning. I tabell 7 vises kostnadsdifferansen mellom bruk med høyest enhetskostnad og bruk med lavest enhetskostnad på tvers av fylker (distriktsprofil) og på tvers av bruksstørrelse (strukturprofil). Den øvre delen av tabell 5 viser strukturprofilen for hvert fylket. For Østfold er differansen i enhetskostnaden mellom den bruksstørrelsen i Østfold som har høyest enhetskostnad og den bruksstørrelsen i Østfold som har lavest enhetskostnad 12,71 kr per ltr melk dersom alle bruksstørrelser tas med (kostnadsbegrep 'Kostnader 2'). Differansen reduseres til 6,57 kr per ltr melk ved kostnadsbegrepet 'Kostnader 3'. Det betyr at strukturprofilen reduserer forskjellen i enhetskostnadene i Østfold med $(12,71 - 6,57 =) 2,99$ kr per ltr melk.

Tabell 7. Effekt av distrikts- og strukturprofilen: Enhetskostnader i kalkylene i Jordmod for 'Kostnader 2' og 'Kostnader 3' (kr per liter melk)

	Kostnader 2		Kostnader 3		Differanse 'Kostnader 2' og 'Kostnader 3'	
	Alle bruk	15-60 kyr per bruk	Alle bruk	15-60 kyr per bruk	Alle bruk	15-60 kyr per bruk
Strukturprofil (bruk i samme fylke på tvers av størrelse)						
Østfold	12,71	6,57	9,72	5,48	2,99	1,08
Oslo/Akershus	12,19	6,17	9,32	5,12	2,87	1,05
Hedmark	13,00	6,32	9,68	5,10	3,33	1,23
Oppland	13,30	6,38	9,78	5,04	3,53	1,34
Buskerud	13,11	6,37	9,70	5,08	3,42	1,29
Vestfold	12,26	5,94	9,05	4,86	3,22	1,09
Telemark	12,75	6,19	9,53	4,82	3,22	1,37
Aust-Agder	11,38	5,15	8,27	4,01	3,11	1,15
Vest-Agder	11,62	5,14	8,40	4,00	3,22	1,14
Rogaland	11,35	4,99	8,13	3,83	3,22	1,16
Hordaland	14,00	6,32	10,00	4,58	4,00	1,74
Sogn og Fjordane	13,84	6,30	9,91	4,59	3,93	1,71
Møre og Romsdal	13,94	6,24	9,98	4,61	3,96	1,63
Sør-Trøndelag	12,98	6,22	9,65	5,07	3,34	1,15
Nord-Trøndelag	12,82	5,93	9,46	4,80	3,37	1,13
Nordland	16,13	8,81	12,54	7,47	3,58	1,34
Troms	15,85	8,67	12,24	7,33	3,61	1,34
Finnmark	15,73	8,56	12,07	7,19	3,67	1,36
Distriktsprofil (bruk av samme størrelse på tvers av fylker)						
5	5,85		3,93		1,92	
10	4,88		3,22		1,67	
15	4,17		2,81		1,36	
20	3,50		2,42		1,08	
25	2,88		2,02		0,86	
30	2,40		1,60		0,79	
40	1,57		1,48		0,09	
50	1,67		2,33		-0,66	
60	1,48		2,61		-1,13	
75	1,86		3,05		-1,19	
100	3,75		3,51		0,24	

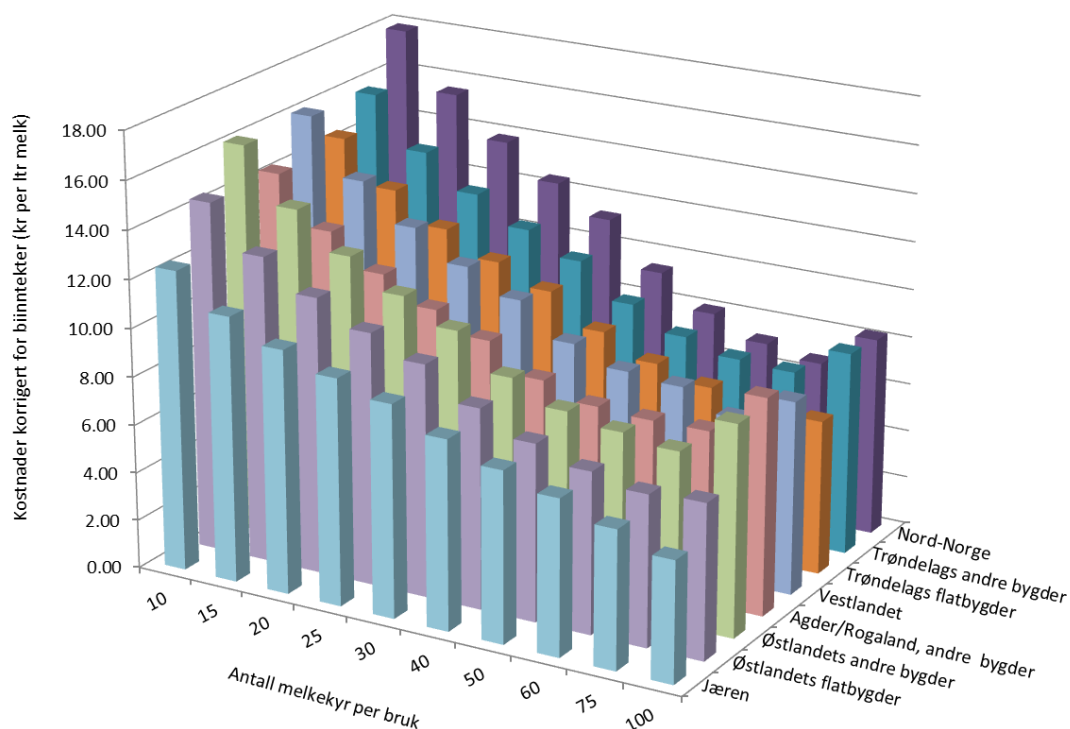
Det kan innvendes at et spenn i bruksstørrelse mellom 5 kyr per bruk og 100 kyr per bruk er for stor til å være representativt for norsk jordbruk. Det er derfor regnet på et spenn i bruksstørrelse mellom 15 kyr per bruk og 60 kyr per bruk. Differansen blir da mindre. Strukturprofilen reduserer kostnadsforskjellen innenfor dette spennet med $(6,57 - 5,48 =)$ 1,08 kr per ltr melk.

Den samme øvelsen kan gjøres for de andre fylkene. Strukturprofilens effekt virker å være nokså jevnt fordelt på tvers av fylker.

Når det gjelder distriktsprofilen, virker det som om den i noen grad overkompenserer kostnadsforskjeller. Det gjelder for bruk med 50 kyr og oppover. Kostnadsdifferansen for bruk med samme størrelse blir høyere når tilskuddene regnes inn. For bruk med 50 kyr er kostnadsforskjellen 1,67 kr per ltr bruk mellom bruket i fylket med høyest enhetskostnad og bruket i fylket med lavest enhetskostnad. Når kostnadene korrigeres for tilskudd ('Kostnader 3') øker denne differansen til 2,33 kr per ltr melk. Differansen øker altså med 0,66 kr per ltr melk.

En forklaring på dette kan være at Jordmod i for liten grad tar hensyn til andre regionale kostnadsforskjeller enn avlingsnivå og arbeidsforbruk per enhet. I den grad det eksisterer kostnadsforskjeller som er begrunnet i regional variasjon i priser på innsatsfaktorer, bygningskostnader m.m. vil Jordmod undervurdere disse forholdene.

Modellens fylkesvise prediksjonsevne kan diskuteres. I figur 15 viser derfor resultater enhetskostnader for melkebruk korrigert for biinntekter etter regioner i NILFs driftsgranskinger. Det dreier seg om til sammen åtte regioner satt sammen for å representere jordbruksområder med noenlunde samme naturgitte forhold.

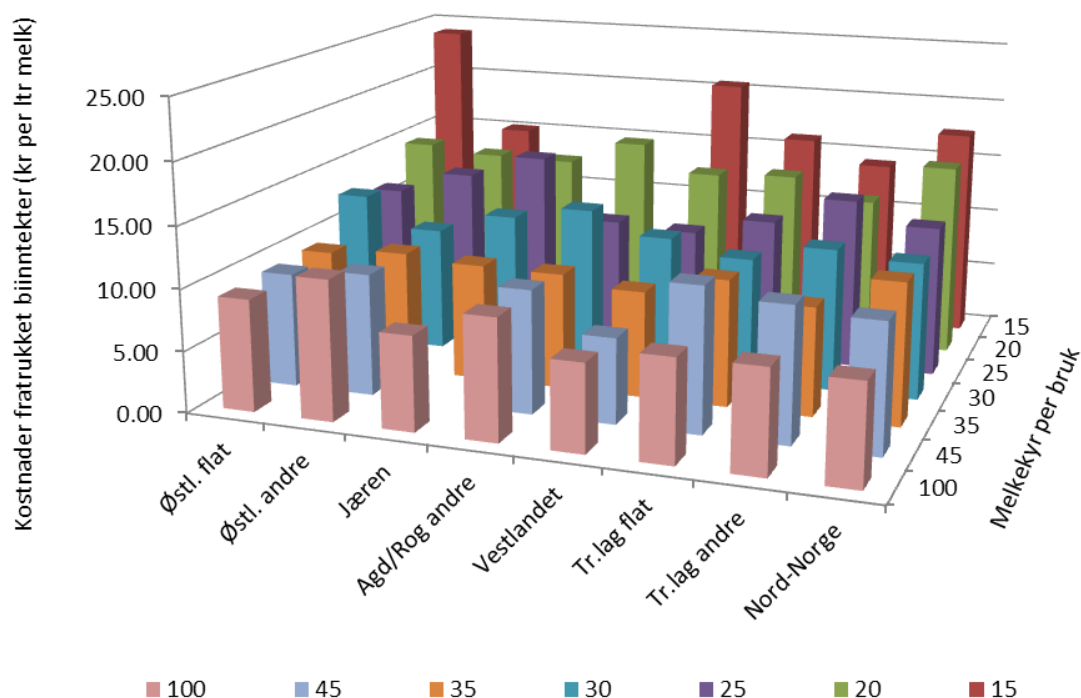
Figur 15. Enhetskostnader for melkebruk korrigert for biinntekter basert på kalkyler i Jordmod etter region og bruksstørrelse (kr per ltr melk)

Tallene bak figur 15 vises i tabell 8. Bruksstørrelsen med laveste enhetskostnader er markert med uthevet skrift. Som følge av den endrede regioninndelingen øker bruksstørrelsen der enhetskostnadene er lavest. Dette er nå 100 melkekyr per bruk på Jæren og på Trøndelags flatbygder, og 75 melkekyr per bruk ellers i landet med unntak av andre bygder i Agder og Rogaland der det er 60 melkekyr per bruk. Forholdet mellom regionene virker intuitivt riktig. Det er likevel overraskende at enhetskostnadene på bruk større enn 60 melkekyr er lavere i Nord-Norge sammenlignet med Trøndelags andre bygder. Dette tyder igjen på at modellens treffsikkerhet avtar når bruksstørrelsen går utover observasjonsintervallet. Det er få bruk i disse regionene som har en slik bruksstørrelse. Det tyder videre på modellresultatene uansett kun viser «det store bildet» og er ikke egnet som kunnskapsgrunnlag for detaljstyring.

Tabell 8. Enhetskostnader for melkebruk korrigert for biinntekter basert på kalkyler i Jordmod etter region og bruksstørrelse (kr per ltr melk)

	Østl. fl.bygd.	Østl. a. bygd.	Jæren	A./R., a. bygd.	Vest- landet	Tr.lag fl.bygd.	Tr.lag a. bygd.	Nord- Norge
5	18,31	20,40	15,80	18,56	20,52	18,36	19,83	22,31
10	14,51	16,20	12,44	14,36	16,12	14,54	15,79	17,91
15	12,71	13,95	11,00	12,35	13,77	12,73	13,68	15,53
20	11,45	12,43	10,08	10,98	12,21	11,47	12,27	13,84
25	10,46	11,22	9,38	9,91	10,99	10,47	11,14	12,46
30	9,62	10,23	8,80	9,06	10,01	9,64	10,21	11,28
40	8,30	8,75	7,85	7,86	8,61	8,36	8,78	9,41
50	7,33	7,83	7,09	7,23	7,89	7,45	7,83	8,07
60	6,68	7,44	6,46	7,12	7,71	6,89	7,31	7,21
75	6,25	7,14	5,72	7,15	6,86	6,64	7,20	6,81
100	6,40	8,72	5,00	8,96	8,00	6,38	8,43	8,25

Til sammenligning vises også en tilsvarende figur for melkebrukene i Driftsgranskingene (figur 16) der tallene er gjengitt i tabell 9. Tallmaterialet fra Driftsgranskingene må vurderes med de begrensningene faktiske regnskap medfører. Det grove bildet viser om lag samme tendens som kalkylene i Jordmod. Et nærmere blikk av tallene gi likevel noen lite intuitive utslag.

Figur 16. Enhetskostnader for melkebruk korrigert for biinntekter basert på melkebruk i Driftsgranskingene etter region og bruksstørrelse (kr per ltr melk)

Eksempelvis er enhetskostnadene for bruk over 45 melkekyr («100» i figur 16) lavere på Vestlandet enn på Jæren. Det kan ha sammenheng med investeringstidspunkt og gjelde for et enkelt bruk, men neppe være et uttrykk for det store flertallet av melkebruk av en slik størrelse i de to regionene.

Tabell 9. Enhetskostnader for melkebruk korrigert for biinntekter basert på melkebruk i Driftsgranskingene etter region og bruksstørrelse (kr per ltr melk)

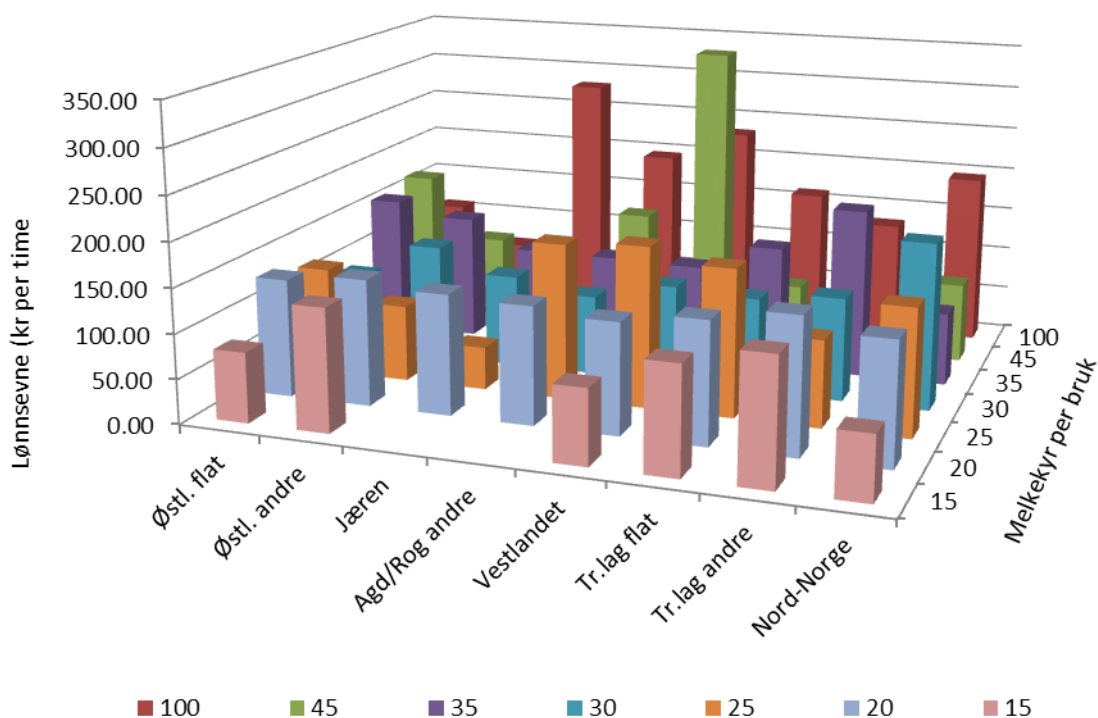
Melkekyr per bruk	Øst-landet flat	Øst-landet andre	Jæren	Agder/R.land andre	Vest-landet	Trønde-lag flat	Trønde-lag andre	Nord-Norge
<15.0	24,01	15,15			20,58	16,10	14,23	17,46
15.1-20.0	14,65	14,12	14,05	16,10	13,85	14,19	12,49	15,93
20.1-25.0	11,75	13,69	15,68	10,61	10,26	11,75	14,11	12,39
25.1-30.0	12,74	10,27	12,03	13,17	11,40	10,25	11,69	11,18
30.1-35.0	9,44	9,96	9,57	9,50	8,71	10,35	8,86	11,51
35.1-45.0	9,33	9,96		10,06	6,94	11,76	10,96	10,44
>45.1	9,12	11,39	7,69	9,83	7,10	8,29	8,33	8,10

Tabell 10 og figur 17 viser lønnsevne for melkebruk i driftsgranskingene. Fokus er ikke lenger på enhetskostnader, men på lønnsomheten i melkeproduksjonen. Lønnsevne er definert som vederlag til arbeid der alle innsatsfaktorer inkl kapital er godtgjort.

Tabell 10. Lønnsevne (vederlag til arbeid per time) for melkebruk i Driftsgranskingene etter region og bruksstørrelse (kr per time)

Melkekyr per bruk	Øst-landet flat	Øst-landet andre	Jæren	Agder/R.land andre	Vest-landet	Trønde-lag flat	Trønde-lag andre	Nord-Norge
<15.0	78,786	137,816			83,731	119,918	139,858	71,348
15.1-20.0	133,311	142,591	135,550	132,444	124,986	136,983	151,736	136,562
20.1-25.0	120,626	86,442	48,424	175,445	181,582	166,236	97,760	142,952
25.1-30.0	89,646	131,621	105,127	90,735	111,795	106,839	116,755	187,165
30.1-35.0	157,808	143,635	112,280	111,989	110,129	140,638	192,369	82,420
35.1-45.0	167,375	95,345		141,965	344,805	70,564	10,410	90,514
>45.1	109,047	64,779	279,583	195,462	231,464	161,396	130,975	195,627

Tallene tyder på at lønnsevnen generelt øker med bruksstørrelsen. Det er likevel betydelig «støy» i datamaterialet som kan skyldes ulik investeringstidspunkt og verdsetting av kapital.

Figur 17. Lønnsevne (vederlag til arbeid per time) for melkebruk i Driftsgranskingene etter region og bruksstørrelse (kr per time)

Vedlegg 5: NILF-notat: Melkens betydning

NILF
Klaus Mittenzwei
19.02.2015

Melkens betydning

NILF har blitt bedt av Landbruksdirektoratet om å utrede melkens betydning for norsk jordbruk. Denne utredningen har to tilnærminger:

1. Melkens betydning i 2014 målt ved hjelp av indikatorer som standarddekningsbidrag, sysselsetting og areal.
2. Melkens betydning for utviklingen i norsk jordbruk siden 1999 slik som antall melkekyr, grovfôrareal og antall bruk.

Data og metode

Utredningen er basert på PTR-modellen. Denne er nærmere beskrevet i Mittenzwei (2013)¹. Modellen inneholder data fra produksjonstilskuddsregistrert (PT) på individnivå fra 1999 til 2014. Areal tallene på individnivå er korrigert for overgang til måling av areal basert på digitale kart mellom 2005 og 2013. Det er forutsatt at arealet mellom 1999 og 2005 hadde ligget 3 prosent (eller ca. 300.000 daa) lavere om det hadde blitt målt med digitale kart. Det forutsettes videre en jevn innføring av digitale kart mellom 2005 og 2013. Areal i 2013 tilsvarer således registret areal fra PT.

I tillegg er det koblet til sysselsettingstall fra jordbrukstellingene 1999 og 2010. Det er videre beregnet tilskudd etter gjeldende regler og satser. I denne utredningen har modellen blitt utvidet med tall for standardomsetning og standarddekningsbidrag. Landbruksdirektoratet har videre stilt til disposisjon tall for disponibel melkekvote på kommunenivå for 2005 og 2013.

I den første delen av utredningen er det beregnet melkens andel av følgende størrelser: standardomsetning, standarddekningsbidrag, tilskudd, sysselsetting og jordbruksareal. Disse størrelsene er beregnet på fylkesnivå for 2014.

Standardomsetning (SO) og standarddekningsbidrag (SDB) er tatt fra NILF. Tall for SO per enhet er av nyere dato, mens tallene for SDB per enhet er fra 2008. Av de mange

¹ Mittenzwei, K. 2013. Tydeligere distriktsprofil: Effekter av omfordeling av tilskudd for norsk jordbruk. NILF discussion paper 2013-3. NILF. Oslo

produksjonsaktivitetene i PT er de viktigste valgt. Grovfôrarealet er fordelt på melkekyr, ammekyr, ungdyr av storfe, voksne sauer, melkegeiter og hester (jf tabell 1). Ved fordelingen av grovfôrarealet er tall fra driftsgranskningene benyttet.

Tabell 1. Fordeling av grovfôrareal på grovfôrbaserte husdyraktiviteter

Produksjonsaktivitet	Omfang (dyr)	Grovfôrareal per dyr (daa)	Grovfôrareal (daa)
Hest	4 721	30,00	141 630
Ungdyr av storfe	537 349	2,51	1 348 746
Melkeku	226 812	9,00	2 041 308
Ammeku	72 224	11,50	830 576
Voksen sau	1 395 021	1,60	2 232 034
Melkegeit	37 328	1,50	55 992
Grovfôrareal			6 650 286

SDB og SO til ungdyr av storfe er fordelt likt på melkeyr og ammekyr slik at det på fylkesnivå er like mange ungdyr av storfe per melkeku og per ammeku. Tallene for SO og SDB per produksjonsaktivitet vises i tabell 2.

Tabell 2. Tall for standardomsetning (SO) og standarddekningsbidrag (SDB) i utredningen

Produksjonsaktivitet	SO	SDB
Hest	26 451	27 012
Melkeku	44 982	46 671
Ammeku	29 956	23 669
Voksen sau	2 114	1 334
Melkegeit	5 979	3 300
Purke	7 563	17 972
Slaktegris	409	1 541
Høne (1 000 dyr)	56	173
Slaktekylling (1 000 dyr)	18	15
Potet	3 398	4 293
Grønnsaker i veksthus (per m ²)	246	560
Grønnsaker på friland	9 305	13 295
Eple	6 486	5 844
Annen frukt	9 305	12 469
Korn og oljevekster	721	800

Det er viktig å huske at SO og SDB for melkekyr og ammekyr inneholder også tall for ungdyr og grovfôr. De er derfor betydelig høyere enn for melkekyr og ammekyr alene.

Årsverk er beregnet ved hjelp av en alternativ metode benyttet av Budsjettnemnda for jordbruket til å beregne antall årsverk i jordbruket. Metoden inneholder i all hovedsak en

økonometrisk estimering av arbeidskraftkoeffisienter per aktivitet for de ulike produksjonsaktivitetene. Datamaterialet består av PT-data for 1999 og 2010 samt jordbruks- og landbruksstillingen for de samme to årene og foreligger på individnivå. Dette gir et omfattende datamateriale og grunnlag for en robust estimering. Årsverk for 2014 er beregnet ved hjelp av denne metoden på individnivå og summert opp til fylkesnivå.

Tilskudd er beregnet på individnivå etter gjeldende satser og regler på individnivå og summert opp til fylkesnivå. De viktigste tilskuddene (grunntilskudd, distriktstilskudd, driftstilskudd, areal- og kulturlandskapstilskudd, produksjonstilskudd husdyr, avløsertilskudd) er beregnet hver for seg. De resterende tilskuddene er fordelt som flatt, struktur- og distriktsuavhengig tilskudd per dyr og daa.

Jordbruksareal er basert på produksjonstilskuddsregistret.

Tabell 3 sammenligner tallene brukt i utredningen med offisiell statistikk. SDB er noe for høyt i utredningen, mens SO er for lav. Sysselsetting, tilskudd og jordbruksareal stemmer derimot nokså bra.

Tabell 3. Sammenligning av beregnede og observerte indikatorverdier

Indikator	Offisiell statistikk ¹⁾	Brukt i utredningen
Standarddekningsbidrag (SDB) (mill kr)	17 867 000	19 781 111
Standardomsetning (SO) (mill kr)	24 267 687	20 246 304
Årsverk (antall)	47 400	47 097
Tilskudd (mill kr)	13 301	13 167
Jordbruksareal (daa)	9 835 274	9 732 102

1) SO: Markedsinntekter + direkte tilskudd – ikke-varige produksjonskostnader: BFJ, Totalkalkylen, 2012; SDB: Markedsinntekter: BFJ, Totalkalkylen, 2008; Årsverk: Alternativ metode bruk av BFJ til å beregne årsverk i jordbruket; Tilskudd: St.prp. nr. 1, 2014; Jordbruksareal: Produksjonstilskudds-register, Landbruksdirektoratet, 2014.

Melkens betydning i 2014

Melkens betydning er definert som melkekyrnes andel av alle produksjonsaktiviteter som er med i utredningen for de fem ulike indikatorene. Resultatene er vist i tabell 4. Tall med rød skrift indikerer de tre fylkene der indikatorverdien er lavest, mens tall med grønn skrift indikerer de tre fylkene der indikatorverdien er høyest.

Det er iøynefallende at det er de samme tre fylkene der indikatorverdien er lavest: Østfold, Oslo/Akershus og Vestfold. Melkens betydning er nede i nesten 10 % når det gjelder jordbruksareal (Østfold), likevel opp i 25 % når det gjelder SO og SDB (Østfold). I den andre enden er Finnmark det fylket der melkeproduksjon betyr mest. Melkens betydning for jordbruksarealet er omtrent det samme i de tre nordligste fylkene. Når det gjelder de andre indikatorene scorer fylkene på Nord-Vestlandet (Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag) høyere enn Nordland og Troms.

Tabell 4. Melkens betydning: andel melkekyr av alle produksjonsaktiviteter (%)

Fylke	Std.dek.bidrag (SDB)	Std.omsetning (SO)	Sysselsetting	Tilskudd	Jordbruksareal
Østfold	25,7	23,2	19,8	17,8	11,2
Oslo/Akershus	25,0	23,6	21,6	16,4	12,5
Hedmark	36,4	34,9	34,9	33,3	25,9
Oppland	55,8	58,5	52,0	48,1	47,0
Buskerud	30,2	30,4	27,7	26,7	31,6
Vestfold	17,9	15,4	16,5	16,9	14,0
Telemark	33,8	35,3	27,6	27,8	40,0
Aust-Agder	45,5	48,0	37,8	41,3	52,3
Vest-Agder	58,7	63,7	50,0	51,3	56,9
Rogaland	60,9	61,3	47,8	47,1	56,9
Hordaland	56,1	65,1	41,3	43,5	57,9
Sogn og Fjordane	62,2	69,6	52,6	52,1	58,0
Møre og	67,6	72,7	59,2	59,1	57,2
Sør-Trøndelag	63,2	67,3	54,5	52,1	45,6
Nord-Trøndelag	56,2	54,1	50,6	48,6	36,6
Nordland	64,0	65,5	53,4	49,6	58,5
Troms	54,6	61,5	42,9	41,1	58,2
Finnmark	73,5	74,7	60,9	64,3	58,9
Hele landet	51,6	52,3	44,2	43,4	39,8

Ifølge beregningene står melk for om lag halvparten av standarddekningsbidrag og standardomsetning. Tallene virker noe høye. Ifølge Totalkalkylen utgjør markedsinntektene av melk og storfekjøtt om lag 40 prosent av jordbrukets totale markedsinntekter. Omtrent 40 prosent av arbeidsforbruket og jordbruksarealet er knyttet til melkeproduksjon. Når det gjelder tilskudd, øker andelen til 43 prosent. Tallene understreker den store betydningen melkeproduksjonen har i de vestlige og nordlige delene av Norge.

Melkens betydning for utviklingen i norsk jordbruk siden 1999

I denne delen av utredningen ligger hovedvekten på utviklingen av viktige størrelser i norsk jordbruk siden 1999. Det er estimert noen enkle regresjoner for å illustrere sammenhengen mellom viktige størrelse innen melkeproduksjon slik som antall melkekyr, grovfôrareal, jordbruksareal, antall bruk og disponibel melkekvote. Tabell 5 viser tallmaterialet som ligger til grunn for analysen.

Tabell 5. Tallgrunnlag for den økonometriske analysen

Variable		Gjennomsnitt	Standardavvik	Minst	Størst
Grovfôr, 2013	daa	14 906	15 075	0	113 228
Grovfôr, 2005	daa	14 526	14 315	0	108 567
Grovfôr, 1999	daa	13 863	13 376	0	101 039
Grovfôr, 2005-2013	daa	380	5 613	-51 712	78 463
Grovfôr, 1999-2005	daa	662	2 499	-20 964	24 233
Jordbruksareal, 2013	daa	22 240	24 088	0	175 647
Jordbruksareal, 2005	daa	22 552	23 614	0	170 648
Jordbruksareal, 1999	daa	22 137	22 934	0	173 325
Melkekvote, 2013	1000 l	3 822	5 739	0	66 553
Melkekvote, 2005	1000 l	3 623	5 199	0	55 918
Melkekvote, 2005-2013	1000 l	199	844	-2 538	10 635
Melkekyr, 2013	dyr	533	804	0	9 041
Melkekyr, 2005	dyr	607	865	0	8 984
Melkekyr, 1999	dyr	711	937	0	9 382
Melkekyr, 2005-2013	dyr	-74	158	-1 391	1 755
Melkekyr, 1999-2005	dyr	-104	273	-3 002	3 648
Ammekyr, 2013	dyr	162	230	0	2 282
Søyer, 2013	dyr	1 652	2 138	0	14 519
Geiter, 2013	dyr	90	237	0	2 061

Gjennomsnittlig grovfôrareal per kommune har økt både fra 1999 til 2005 og fra 2005 til 2013, men økningen har vært større i den første perioden. Noen kommuner har opplevd vekst i grovfôrareal, men for andre har arealet gått tilbake. I snitt har grovfôrarealet økt med 662 daa per kommune før 2005 og med 380 daa etter 2005.

Den disponible melkekvoten har økt fra 3,6 mill ltr i 2005 til 3,8 mill ltr i 2013 for en gjennomsnittskommune. Den største veksten i en kommune var på 10,6 mill ltr. På den motsatt side av skalaen mistet en kommune 2,5 mill ltr disponibel melkekvote. Antall melkekyr har gått tilbake i begge tidsperioder, men sterkere i perioden før 2005. Likevel er det kommuner der antall melkekyr har økt. Kommunen med størst økning fikk 3 648 flere melkekyr før 2005. Derimot ble antall melkekyr redusert med 3 002 dyr i den kommunen som opplevde sterkest nedgang.

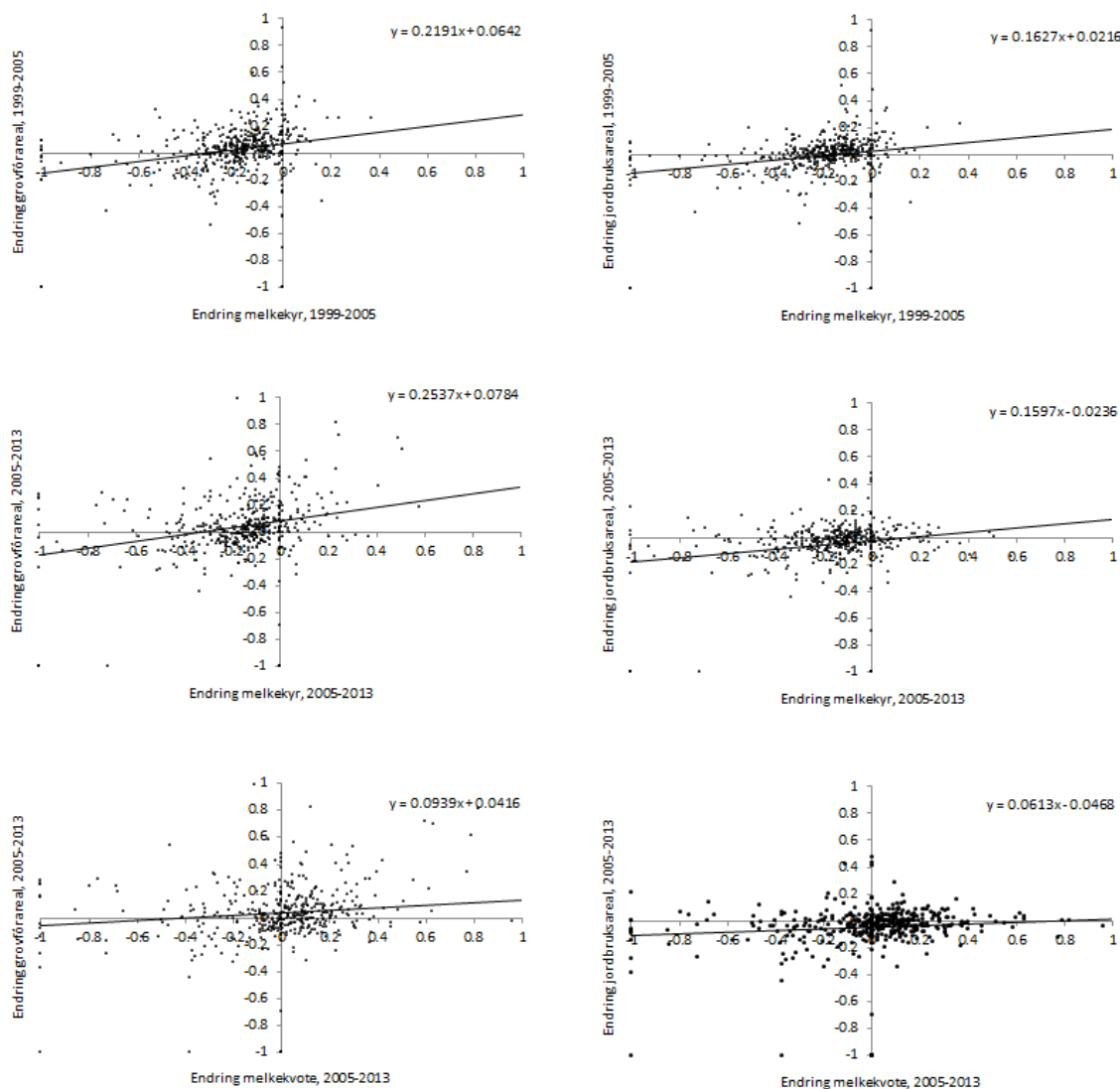
Figur 1 viser korrelasjoner mellom melkekyr, grovfôrareal, jordbruksareal og melkekvote for to perioder: 1999 – 2005 og 2005 – 2013. Grafene viser den relative endringen i de tre variablene definert som følger:

$$a = \frac{x^{t2} - x^{t1}}{x^{t1}}$$

der a er den relative endringen, x^{t1} er variabelens verdi ved tidsperiodens start og x^{t2} er variabelens verdi ved tidsperiodens slutt. En verdi på 0 indikerer ingen endring. En positiv

verdi betyr vekst, en negativ verdi betyr reduksjon. En verdi på -1 betyr at variabelens verdi er null ved slutten av tidsperioden. Hvert punkt i grafene i figur 1 presenterer én kommune. Hvis for eksempel en kommune mister alle melkekyr i løpet av tidsperioden, vil variabelens verdi være -1. Analyseenheten i denne delen av utredningen er kommunen. Utredningen fanger derfor ikke opp forflytting av areal, dyr eller melkekvote innenfor en kommune.

De to øverste grafene i figur 1 viser tidsperioden 1999 til 2005, mens de fire nederste grafene viser sammenhenger for perioden 2005 til 2013. På den horisontale akse viser de fire øverste grafene endring i melkekyr, mens de to nederste grafene viser endring i melkekvoter. På den vertikale akse viser grafene på venstre (høyre) side endring i grovfôrareal (jordbruksareal). I grafene er det også tegnet inn en lineær trend hvis formel vises øverst til høyre i hver graf.

Figur 1. Sammenhengen mellom utviklingen i antall melkekyr, grovfôrareal, jordbruksareal og melkekvoter for periodene 1999-2005 og 2005-2013

Det ser ut som om det er forskjeller av betydning mellom tidsperiodene og mellom variablene. Det er generelt en svakere sammenheng mellom melkekyr og jordbruksareal sammenlignet med melkekyr og grovfôrareal. I perioden 1999 til 2005 er det mindre spredning (variasjon) i endringer i areal og dyretall sammenlignet med perioden 2005 til 2013. Det kan tyde på at sterke drivkrefter slik som statlig oppkjøp av melkekvoter på begynnelsen av 2000-tallet drev utviklingen i melkeproduksjonen i samme retning i alle kommuner. I perioden etter 2005 er det større variasjon som kan tolkes slik at andre drivkrefter har kommet inn og i større grad påvirket utviklingen.

Utviklingen i melkeproduksjon har, kanskje ikke overraskende, en større innvirkning på utviklingen i grovfôrareal enn totalt jordbruksareal. Særlig etter 2005 virker det som om utviklingen i totalt jordbruksareal i mindre grad er påvirket av utviklingen i antall melkekyr. Likevel er det en positiv sammenheng mellom utviklingen i antall melkekyr og utviklingen i grovfôrareal: Hvis kutallet øker, øker også grovfôrareal. Det virker å være små forskjeller mellom endring i melkekyr og endring i disponibel melkekvote ved å sammenligne de to nederste grafene på høyre og venstre side i figur 1.

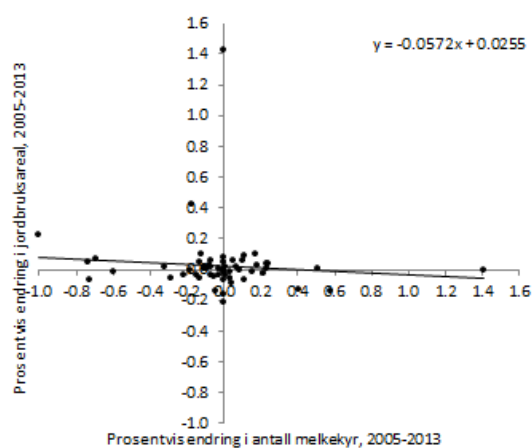
Trendlinjene illustrerer dette. Dess brattere linjen, dess sterkere er sammenhengen. Tallene tyder på en økt sammenheng mellom melkekyr og grovfôrareal fra 1999 til 2013. Mellom 1999 og 2005 ville, ifølge trenden, en reduksjon i antall melkekyr med 10 % ført til en reduksjon i grovfôrareal på 2,19 %. I perioden 2005 til 2013 ville en tilsvarende reduksjon gitt en reduksjon i grovfôrareal på 2,54 %. Trenden på sammenhengen mellom melkekyr og jordbruksareal viser ingen endring i de to periodene. Det er likevel ikke sagt at forskjellen på grovfôrareal er signifikant.

Figur 1 kan ikke brukes til å konkludere om sammenhengen mellom endring i areal, melkekyr og melkekvote. Dette skyldes metodiske svakheter. Selv om det åpenbart er en sammenheng mellom areal og melkekyr, vil også andre faktorer slik som andre beitedyr, alternative anvendelser av jordbruksareal og preferanser til jordeiere være av potensiell betydning for arealutviklingen. Det foreligger også et endogenitetsproblem. Det er ikke sikkert at endringen i antall melkekyr utløser endring i areal. Det kan likegodt være endringer i arealet som medfører endringer i antall melkekyr. Figur 1 bør derfor tolkes med forsiktighet. Figuren virker å bekrefte intuisjonen at det er en større sammenheng mellom grovfôrareal og melkekyr enn mellom jordbruksareal og melkekyr.

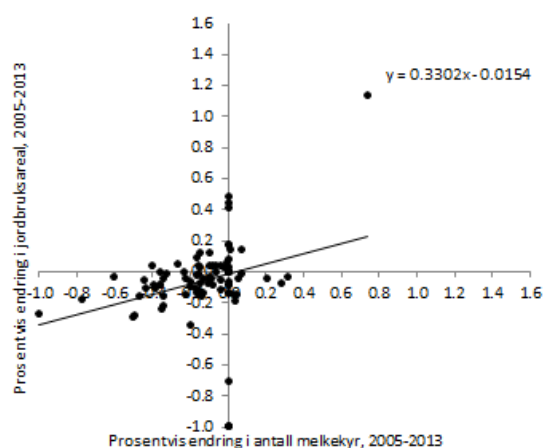
Figur 1 viser alle kommuner under ett. Det er imidlertid ønskelig å vite noe om regionale forskjeller når det gjelder sammenhengen mellom jordbruksareal og melkekyr. På denne bakgrunn viser figur 2 utviklingen i antall melkekyr og utviklingen i jordbruksareal i perioden 2005 til 2013 fordelt på seks regioner utgått av fylker:

1. Viken (Østfold, Oslo, Akershus og Vestfold)
2. HeddOpp (Hedmark og Oppland)
3. Sørlandet (Buskerud, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland)
4. Vestlandet (Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal)
5. Trøndelag (Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag)
6. Nord-Norge (Nordland, Troms og Finnmark)

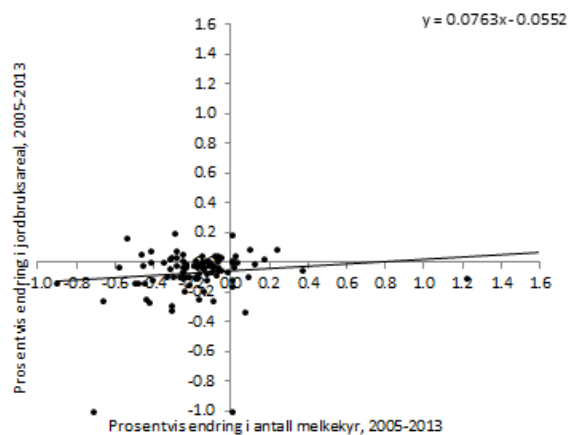
Viken (Østfold, Oslo, Akershus, Vestfold)

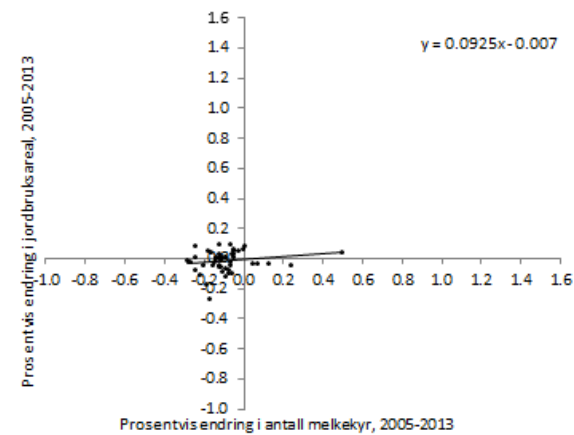
Nord-Norge (Nordland, Troms, Finnmark)

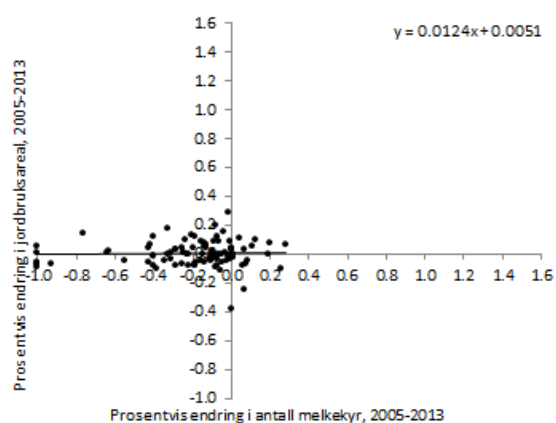
Vestlandet (Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal)

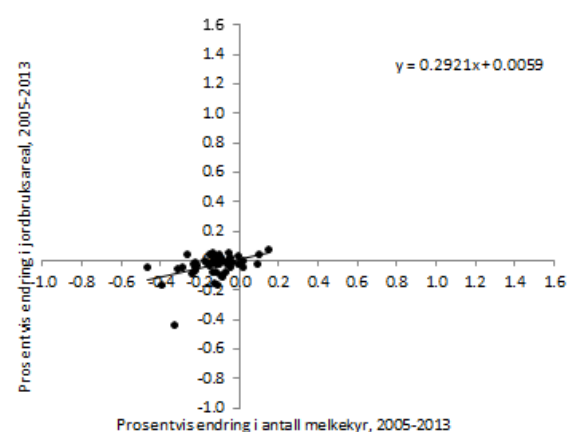
HedOpp (Hedmark og Oppland)

Sørlandet (Buskerud, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland)

Trøndelag (Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag)

Figur 2. Sammenhengen mellom utvikling i antall melkekyr og jordbruksareal for perioden 2005-2013 etter region

Figur 2 viser tydelige forskjeller på regionsnivå. I alle regioner med unntak av Viken fører en reduksjon i antall melkekyr til mindre jordbruksareal. I Viken gir færre melkekyr derimot mer jordbruksareal. Resultatet kan være påvirket av kommunen ytterst til høyre i grafen 'Viken'. I denne kommunen har økningen i antall melkekyr med 140 % ikke har ført til en nevneverdig endring i jordbruksareal. Likeledes finnes en kommune der en utfasing av alle melkekyr i kommunen (-1,0 i grafen) har skjedd samtidig med at jordbruksarealet har økt med over 20 %.

Sammenhengen mellom utvikling i antall melkekyr og jordbruksareal synes å være størst i Nord-Norge med en entydig trend: Færre melkekyr gir mindre jordbruksareal. Sammenhengen er betydelig svakere i resten av landet slik som i fylkene på Sørlandet der utviklingen i jordbruksareal virker å være helt upåvirket av utviklingen i antall melkekyr. I likhet med Sørlandet er det også mange kommuner på Vestlandet der det har vært en negativ utvikling i antall melkekyr. Effekten på jordbruksareal virker sterkere på Vestlandet sammenlignet med Sørlandet.

Det er også et interessant resultat at alle regioner med unntak av HedOpp har opptil flere kommuner der antall melkekyr har blitt redusert med over 40 %. I Hedmark og Oppland er det imidlertid ingen kommune med en reduksjon i antall melkekyr på mer enn 30 %. Kommunene i Hedmark og Oppland viser nokså stor stabilitet med tanke på melkekyr og jordbruksareal sammenlignet med kommunene i de andre regionene.

Tabell 6 viser fire økonometriske modeller for ulike tidsperioder og ulike kombinasjoner av avhengige og uavhengige variable. Alle modeller har flere avhengige variable (multivariat regresjon) for å ta hensyn til at grovfôrareal og antall melkekyr henger sammen.

Tabell 6. Modeller i den økonometriske analysen

Modell	1	2	3	4
Avhengige variable	Grovfôrareal og melkekyr (2013)	Grovfôrareal og melkekyr (2005)5	Jordbruksareal og melkekyr (2013)	Jordbruksareal og melkekyr (2005)
Uavhengige variable				
Grovfôrareal (2005)	x		x	
Grovfôrareal (1999)		x		x
Melkekyr (2005)	x		x	
Melkekyr (1999)		x		x
Ammekyr (2005)	x		x	
Ammekyr (1999)		x		x
Søyer (2005)	x		x	
Søyer (1999)		x		x
Geiter (2005)	x		x	
Geiter (1999)		x		x
Kornareal (2005)	x		x	
Kornareal (1999)		x		x
Melkekvoter (2013)	x		x	
Melkekvoter (2005)		x		x

Multivariate regresjonsligninger løses som ordinære regresjonsligninger, men den forskjellen at de har identisk konstantledd. For å unngå endogenitet (i dette tilfellet at den avhengige variabelen er direkte bestemt av de uavhengige variablene), er de uavhengige variablene tidsforsinket. Det vil si at grovfôrareal i 2013 (2005) forklares med antall dyr i 2005 (1999).

Det viktigste resultatet av den økonometriske analysen vises i tabell 7. Spørsmålet er om (endring i) melkekvote har en effekt på grovfôrareal. Tabell 7 viser regresjonskoeffisientene for de åtte modellene og variabelen «melkekvote» enten 2013 eller 2015 for landet som helhet.

Tabell 7. Resultater for variabelen «melkekvote» i den økonometriske analysen ¹⁾

Modell	1	2	3	4
	2013	2005	2013	2005
Grovfôrareal	1,405 (***)	0,278 (***)		
Jordbruksareal			2,682 (***)	0,392 (**)
Melkekyr	0,125 (***)	0,137 (***)	0,125 (***)	0,137 (***)

1) Signifikansnivå: 99 %: ***, 95 %: **, 90 %: *

Koeffisientene for «melkekvote» er i alle modellene signifikante og positive. Det betyr at det er en signifikant positiv sammenheng mellom melkekvote og de avhengige variablene melkekyr, grovfôrareal og jordbruksareal. Økt melkekvote fører, ifølge denne analysen og alt annet likt, til flere melkekyr, mer grovfôrareal og mer jordbruksareal. I modell 1 gir 1000 l økt kvote 1,405 mer daa grovfôrareal og 0,125 flere melkekyr.²

En viktig problemstilling er hvordan fordelingen av melkekyr endrer seg innenfor regioner og kvotegrenser. Som et mål for konsentrasjon viser tabell 8 andelen melkekyr og jordbruksareal i de 3 største kommunene, de 5 største kommunene og de 10 største kommunene i henholdsvis 1999 og 2013. For begge årene er kommunene sortert etter henholdsvis antall melkekyr og daa jordbruksareal i 2013. Det er altså de samme kommunene i både 1999 og 2013, men det kan være ulike kommuner når det gjelder melkekyr og jordbruksareal.

Det er ingen enhetlig trend mellom regionene. Konsentrasjonen er størst på Sørlandet der de tre største kommunene stod for 35,1 % av alle melkekyr i 2013. Det var en økning med 5,8 %-poeng fra 1999. Den laveste konsentrasjonen er på Vestlandet der under 40 % av melkekyrne finnes i de ti største kommunene. Samtidig er Vestlandet den regionen der konsentrasjonen har gått raskest i perioden. De ti største kommunene økte sin andel i antall melkekyr med nesten 10 %-poeng fra 1999 til 2013. Det er også en tiltakende konsentrasjon av melkeproduksjonen i Viken og i Trøndelag. Hedmark og Oppland er den regionen der det har vært minst konsentrasjon. De ti største kommunene hadde en andel på 43,5 % i 1999 og denne økte med 2,2 %-poeng til 45,8 % i 2013.

² Regresjonsanalysene kan fås ved å henvende seg til NILF.

Tabell 8. Fordeling av melkekyr og jordbruksareal per region (1999 og 2013 i %, endring 199 – 2013 i %-poeng)

Antall kommuner	1999			2013			Endring 1999 – 2013		
	3	5	10	3	5	10	3	5	10
Andel melkekyr (%)									
Viken	15,6	24,5	46,7	20,0	30,7	53,7	4,4	6,2	7,0
HedOpp	18,5	26,7	43,5	18,9	27,6	45,8	0,4	0,9	2,2
Sørlandet	29,2	40,1	54,1	35,1	46,7	59,9	5,8	6,6	5,8
Vestlandet	9,0	16,0	28,4	16,5	24,2	38,3	7,5	8,1	9,9
Trøndelag	19,5	27,4	40,4	21,2	29,0	46,5	1,8	1,6	6,1
Nord-Norge	14,4	22,8	38,3	17,2	25,2	42,6	2,9	2,4	4,3
Andel jordbruksareal (%)									
Viken	11,6	16,8	33,3	14,2	19,5	36,4	2,7	2,7	3,1
HedOpp	14,6	19,9	27,8	15,0	20,5	29,1	0,3	0,6	1,3
Sørlandet	14,1	20,5	31,4	14,1	20,8	32,5	-0,1	0,3	1,1
Vestlandet	7,4	12,6	23,5	12,6	17,6	28,8	5,2	5,0	5,3
Trøndelag	21,3	27,1	38,9	21,8	27,6	43,2	0,5	0,4	4,2
Nord-Norge	11,4	17,7	30,5	11,0	17,5	31,4	-0,4	-0,1	0,9

Når det gjelder jordbruksareal, så er det mer jevnt fordelt innenfor regionene. Trøndelag er regionen der konsentrasjonen er høyest. De ti største kommunene i Trøndelag målt etter jordbruksareal hadde en andel på 38,9 % i 1999. Denne økte til 43,2 % i 2013. Vestlandet er igjen en region der det skjer større endringer. De ti største kommunene økte sin andel med 5,3 %-poeng til 28,8 % i 2013. Det er viktig å huske at tabell 8 viser prosentvis andel jordbruksareal, ikke absolutt omfang jordbruksareal. Økningen i de største kommunene på Vestlandet kan derfor skyldes at jordbruksareal i mindre kommuner har gått ut av drift.

En annen viktig problemstilling er eventuell omfordeling av melkekvoter innenfor eksisterende melkere regioner (fylker med unntak av Oslo/Akershus). Tabell 9 sammenstiller utviklingen i areal, husdyrhold, bruk og melkekvoter for Rogaland der fylket er delt i to regioner: Jæren og Rogaland utenom Jæren. Dette ut fra en hypotese om at fylket som omsetningsregion for melkekvoter sammen bedre lønnsomhet for kommunene på Jæren sammenlignet med kommunene utenfor Jæren skulle ha ført til en konsentrasjon av Roglands melkeproduksjon på Jæren.

Tallene viser at Jæren fra 1999 til 2013 har økt sin andel melkekyr i fylket med 3 %-poeng fra 63 til 66. Det har vært nedgang i antall melkekyr både i Jæren og utenfor Jæren. Melkekvoten har imidlertid blitt sentralisert på Jæren. Den har gått noe tilbake utenfor Jæren og økt en del i Jæren. Jæren har på denne måten greid å øke sin andel av kvoten fra 64 % i 2005 til 67 % i 2013.

Tabell 9. Utvikling av areal, husdyr og melkekvote i Rogaland innenfor og utenfor Jæren (199, 2005, 2013)

	Rogaland	Jæren		Utenfor Jæren	
	antall	antall	%	antall	%
Melkekyr, 1999	52 537	33 033	63	19 504	37
Melkekyr, 2005	46 674	29 639	64	17 035	36
Melkekyr, 2013	41 682	27 678	66	14 004	34
Ammekyr, 1999	3 583	1 570	44	2 013	56
Ammekyr, 2005	5 500	2 253	41	3 247	59
Ammekyr, 2013	8 490	3 506	41	4 984	59
Søyer, 1999	186 603	56 157	30	130 446	70
Søyer, 2005	149 029	48 946	33	100 083	67
Søyer, 2013	153 836	51 029	33	102 807	67
Gras, 1999	852 075	404 876	48	447 198	52
Gras, 2005	898 219	425 610	47	472 609	53
Gras, 2013	954 836	446 360	47	508 476	53
Areal, 1999	953 458	493 324	52	460 134	48
Areal, 2005	966 291	489 509	51	476 782	49
Areal, 2013	994 007	483 117	49	510 889	51
Bruk, 1999	33 817	17 062	50	16 755	50
Bruk, 2005	24 555	12 077	49	12 478	51
Bruk, 2013	19 384	8 993	46	10 391	54
Kvote, 2005	283 947	182 333	64	101 614	36
Kvote, 2013	300 155	200 084	67	100 071	33

Det er ellers ikke veldig store forskjeller i utviklingen i areal, husdyrhold og bruk mellom de to regionene. I begge regionene har det vært en økning i antall ammekyr, og denne har vært litt større utenfor Jæren. Når melkekyr og ammekyr tas under ett, er andelen kyr utenfor Jæren i 2013 den samme som i 1999. Totalt jordbruksareal har gått noe tilbake i Jæren, mens det har økt utenfor Jæren (overføring av kommune 1214 Ølen til Rogaland i 2002 er hensyntatt). Grovfôrarealet har økt i begge regioner, og noe sterkere utenfor Jæren. Strukturrasjonaliseringen har gått raskere på Jæren enn utenfor Jæren. I 1999 var det omtrent like mange bruk i Jæren og utenfor Jæren. I 2013 var Jærens andel av brukene i Rogaland 46 %. Samlet tyder denne utviklingen på at kommunene i Rogaland utenfor Jæren har hatt om lag samme utvikling om kommunene i Jæren mellom 1999 og 2013.

Vedlegg 6: NILF-notat: Verdiskaping

NILF
Heidi Knutsen
12.01.2015

NILF har tidligere beregnet verdiskaping for jordbruket for 15 fylker:

- Hedmark
- Oppland
- Buskerud
- Telemark
- Aust-Agder
- Vest-Agder
- Rogaland
- Hordaland
- Sogn og Fjordane
- Møre og Romsdal
- Sør-Trøndelag
- Nord-Trøndelag
- Nordland
- Troms
- Finnmark

Beregningene er gjort med utgangspunkt i ulike regnskapsår, men det er stort sett brukt samme modell for beregningene. NILF har ikke utført verdiskapingsberegninger for Østfold, Oslo, Akershus og Vestfold.

Definisjon

I nasjonalregnskapet og i regnskap med basis i nasjonalregnskapet, blir bruttoprodukt brukt som uttrykk for verdiskaping. Bruttoprodukt er verdien av produserte varer og tjenester minus vareinnsatsen.

Kapitalslit (avskrivninger) er ikke trukket fra. Produktstøtte, for eksempel prisstøtte, er med i bruttoproduktet, men ikke støtte som ikke kan relateres direkte til et produkt.

I jordbruket er det flere støtteordninger som ikke er avhengige av produsert mengde, for eksempel husdyrtilskudd, arealtilskudd, kulturlandskapstilskudd og investeringsstøtte. Slike tilskudd vil ikke bli regnet med i verdiskapingen i nasjonalregnskapet. De er likevel viktige for inntektene i jordbruket og for inntektsvirkningen i andre næringer. En kan også argumentere med at overføringene til jordbruket er betaling for produksjon av fellesgoder, slik at en kan se på omfanget av overføringene som et mål på hvordan samfunnet verdsetter produksjonen av fellesgodene rent økonomisk. I modellen for utregning av verdiskaping i jordbruket har NILF derfor valgt å ta med alle støtteordningene, og avviker derfor fra beregningene i nasjonalregnskapet.

VERDISKAPING = BRUTTOPRODUKT

Sum inntekter, jordbruk

+ Familiens arbeid på nyanlegg

- Sum kostnader før avskrivninger, jordbruk

+ Kostnader til leid hjelp

I modellen som er brukt for beregningene for de fleste fylkene, er både bruttoprodukt og nettoprodukt beregnet. For en del fylker er det nettoproduktet som er brukt som uttrykk for verdiskaping, mens det for andre fylker er bruk bruttoprodukt. I resultater og beregninger som er presentert i dette kapitlet, er bruttoprodukt brukt som uttrykk for verdiskaping. Bruttoproduktet er betaling for arbeidsinnsats og forrentning av investert kapital. Nettoproduktet er bruttoproduktet fratrasket avskrivninger. Avskrivningene kan være vanskelige å fastsette, og det vanligste i andre næringer er å beregne verdiskapingen som bruttoprodukt.

Tidligere undersøkelser

Datagrunnlaget for de verdiskapingsberegningene NILF har gjennomført er i hovedsak mengdedata fra tilskuddsregisteret til Landbruksdirektoratet og økonomiske data fra NILFs egne driftsgranskinger i jord- og skogbruk. Nærmere beskrivelse av datagrunnlag og metode er for eksempel beskrevet i Knutsen m.fl. 2013³.

For de fylkene det er beregnet verdiskaping for, varierer melkeproduksjonens del fra 21 % i Telemark, til 79 % i Finnmark. Melkeproduksjonens andel sysselsetting i jordbruket varierer fra 19 % i Telemark til 67 % i Finnmark. Tabell 1.1 viser verdiskaping og sysselsetting fra melkeproduksjon som prosent av total verdiskaping for de fylkene NILF har gjennomført beregninger.

Tabell 1.1 Verdiskaping og sysselsetting fra melkeproduksjon som % av total verdiskaping målt som bruttoprodukt, og sysselsetting i jordbruket.

Fylke	Verdiskaping fra melkeproduksjon, % av total verdiskaping i jordbruket	Sysselsetting i melkeproduksjon i % av total sysselsetting i jordbruket
Hedmark	30 %	32 %
Oppland	56 %	51 %
Buskerud	23 %	23 %
Telemark	21 %	19 %
Agderfylkene	48 %	42 %
Rogaland	49 %	45 %
Hordaland	43 %	40 %
Sogn og Fjordane	58 %	52 %
Møre og Romsdal	68 %	63 %
Sør-Trøndelag	66 %	64 %
Nord-Trøndelag	50 %	53 %
Nordland	57 %	50 %
Troms	46 %	41 %
Finnmark	79 %	67 %

³ Knutsen m.fl. 2013. Verdiskaping i landbruk og landbruksbasert virksomhet i Telemark. NILF-Notat 2013–13.

Enkel beregning av verdiskaping fra melkeproduksjon basert på data fra 2013

Tabell 1.2 viser verdiskaping melkeproduksjon i 2013 beregnet som bruttoprodukt. Det er tatt utgangspunkt i meierileveranser per fylke⁴. For å beregne verdiskaping er det brukt økonomiske data fra bruk med melkeproduksjon i driftsgranskingene for regnskapsåret 2013. Denne gruppa består av 278 melkebruk fra hele landet. Det er i gjennomsnitt 25,1 årskyr per bruk. Det er produsert 6 761 liter melk og 244,6 kg storfekjøtt per årsku. Verdiskaping som bruttoprodukt er beregnet til kr 4,78 per liter melk.

I tidligere beregninger av verdiskaping, er økonomiske data hentet i hovedsak hentet fra bruk i den regionen fylket tilhører. Da vil produksjonsforhold, bruksstruktur, soner for melk og kjøtt m.m. i større grad stemme overens med de faktiske forholdene for det enkelte fylket. Dette har det ikke vært mulig å gjøre for beregningene som er vist i tabell 1.2. Fordi det er brukt gjennomsnittstall for bruk fra hele landet for alle fylkene, vil resultatene være heftet med større usikkerhet enn om man hadde brukt data tilpasset forholdene i det enkelte fylket. Resultatene er derfor mer usikre enn resultatene som er presentert fra tidligere verdiskapingsberegninger, og vil for enkelte fylker avvike en del fra tidligere beregninger. Vi mener likevel at resultatene gir et tilfredsstillende anslag på verdiskaping fra melkeproduksjon med basis i tall fra 2013.

Totalt er verdiskapingen fra melkeproduksjon for 2013 beregnet til ca 7,3 mrd. kroner. Størst verdiskaping er det i Rogaland, Oppland og Nord-Trøndelag.

Tabell 1.2 Verdiskaping fra melkeproduksjon beregnet som bruttoprodukt, 2013

	Melk, mill. liter	Antall kyr	Verdiskaping fra melkeproduksjon, mill. kr
Østfold	35	5 177	167
Akershus og Oslo	28,7	4 245	137
Hedmark	87,7	12 972	419
Oppland	177,4	26 240	848
Buskerud	32	4 733	153
Vestfold	17,2	2 544	82
Telemark	13,2	1 952	63
Agderfylka	46,2	6 834	221
Rogaland	282,8	41 830	1 352
Hordaland	75,3	11 138	360
Sogn og Fjordane	105,2	15 560	503
Møre og Romsdal	145,8	21 566	697
Sør-Trøndelag	148,1	21 906	708
Nord-Trøndelag	176	26 033	841
Nordland	103,8	15 353	496
Troms	30,8	4 556	147
Finnmark	19,8	2 929	95
Landet	1525	225 566	7 289

Kilder: BFJ 2014 Resultatkontrollen, Landbruksdirektoratet PT 900 omgang 131420 og beregninger med basis i data fra driftsgranskingene for regnskapsåret 2013.

⁴ Kilde: BFJ 2014. Resultatkontrollen

POSTADRESSE:
Postboks 8140 Dep, 0033 Oslo

BESØKSADRESSE:
Stortingsgt. 28, 0161 Oslo

TELEFON: 24 13 10 00
TELEFAKS: 24 13 10 05
E-POST: postmottak@landbruksdirektoratet.no

www.landbruksdirektoratet.no